

SOMOGYORSZÁG

SZÍ♥E-JAVA

ÉRTÉKEK, SZÉPSÉGEK, ÉLMÉNYEK A
MEGYE TELEPÜLÉSEIRŐL

SOMOGYORSZÁG SZÍVE-JAVA

A kiadvány létrejöttéért köszönet illeti a benne szereplő települések polgármestereit, akik fontosnak érezték, hogy készüljön egy képes-szöveges kordokumentum-gyűjtemény.

Köszönet a Somogy Megyei Közgyűlés elnökének, Biró Norbertnek az előkészítő munkában nyújtott támogatásért.

*Sári Andrea
szerző-szerkesztő*

SOMOGYORSZÁG

SZÍVE-JAVA

ÉRTÉKEK, SZÉPSÉGEK, ÉLMÉNYEK A
MEGYE TELEPÜLÉSEIRŐL

1.

SZERKESZTETTE:
SÁRI ANDREA

SOMOGYORSZÁG SZÍVE-JAVA

KEDVES OLVASÓ!

Biró Norbert
*a Somogy Megyei Közgyűlés
elnöke*

Néhány mondatban lehetetlen bemutatni egy országnyi megyét, mely a Drávától a Balatonig számtalan kincset rejt, mely a vármegyék közül elsőként kapott címet és pecséthasználati jogot 1498. január 6-án. Somogy megye hagyományaival, természeti és épített környezetével valódi értéket teremtett nemcsak az itt élőknek, hanem az egész országnak, egész Európának.

Mi, akik itt élünk, büszkék vagyunk ezekre az értékekre, ahogy büszkék vagyunk arra is, hogy egyetlen megyére használják csak az országra utaló szókapcsolatot, Somogyországra. Arra a földre, mely egykor Koppány birtoka volt, mely gazdagon termő talajával, vadban gazdag erdeivel biztos megélhetést nyújtott már akkor is. Azóta sok idő eltelt, ám a somogyi föld ma is számos értéket tartogat. Messzeföldön híresek a vadászterületei, kiváló borai, ugyanígy a Balaton is, mely valódi kincse nemzetünknek, igazi otthona a kikapcsolódásra váró családoknak, turistáknak. De ide sorolhatjuk a Zselic szelíd lankáit, a Dráva mente és Belső-Somogy gyönyörű tájait. Nem feledkezhetünk meg a gyógy- és termálvizekre települt fürdőinkről, a kulturális és gasztronómiai programjainkról sem.

A somogyi táj, a somogyi élet szépségei Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Fekete István, Fésüs Éva vagy éppen Rippl-Rónai József és Kunffy Lajos művészetébe is beivódott, s alkotásaik is vitték jó hírét Somogynek, keltették fel figyelmét a nagyközönségnek.

Meggyőződésem, hogy hagyományainkra, kincseinkre büszkének kell lennünk, tovább kell élnünk és éltetnünk azokat, legyenek kulturális, természeti vagy éppen épített értékek. Ezeknek az értékeknek egy szeletét mutatja be ez a könyv, mely reményeink szerint felkelti érdeklődését megyénk iránt, s ellátogat hozzánk, hogy megismerje a hamisítatlan somogyi vendégszeretetet, kiváló ételeinket, borainkat, kincseinket.

DEAR READER!

It is impossible to present in a few sentences a county that is the size of a country and that offers countless treasures from the River Drava to Lake Balaton, and which, on 6th January 1498, was the first county to receive a coat of arms and the right to use a seal. Somogy County, with its traditions as well as its natural and built environment, has created real value not only for the people living here, but also for the whole country and Europe.

We, who live here, are proud of these values, just as we are proud of the fact that there is only one county which is referred to as a country: 'Somogyland'. It is the land which once was Koppány's estate and with its fertile soil and forests rich in game provided a secure livelihood even back then. A lot of time has passed since then, but the land of Somogy still holds many values. Its hunting grounds and its excellent wines are famous far and wide, as is Lake Balaton, a real treasure of our nation, a real home for families and tourists looking for relaxation. But we can also mention the gentle slopes of the Zselic or the beautiful landscapes of the Drava valley and Inner-Somogy. We should not forget about our spa resorts and thermal waters, or our cultural and gastronomic programmes, either.

The beauty of the Somogy landscape and life in Somogy also influenced the art of Mihály Csokonai Vitéz, Dániel Berzsenyi, István Fekete, Éva Fésüs or József Rippl-Rónai and Lajos Kunffy, whose works have spread the reputation of Somogy and attracted the attention of the public.

I am convinced that we should be proud of our traditions and treasures, and that we should continue to live and preserve them, whether they are cultural, natural or built values. This book presents a fragment of these values, which we hope will make you interested in our county and visit us to discover the genuine Somogy hospitality, our excellent food, wines and treasures.

Norbert Biró
Chairman
Somogy County Assembly

ELŐSZÓ

Egy sokszínű, ezer természeti és ember alkotta értékkel rendelkező megye településeinek csokrát tartja kezében a Kedves Olvasó.

Somogy megye Szíve-Javát, olyan varázslatos városokat, községeket – a kisebbektől a nagyobbakig – jelenít meg ez az album, melyek történelmi gyökerekkel, gazdag látnivalóval és a hamisítatlan magyar vendégszeretettel várják mindazokat, akik szeretnék megismerni őket.

A kötet létrejöttét az a gondolat vezette, hogy az elmúlt 10-15 évben sokat fejlődtek, épültek, változtak a települések. A kor, a jelen alkotó embere most rakja oda keze nyomát a helyre, ahol él, ezt pedig érdemes megörökíteni, és dacolva a változó világ trendjével: papíron, nyomtatott, marandó formában.

65 település kért helyet ebben a magyar-angol nyelvű ismertetővel és fotókkal tarkított kiadványban.

Velük találkozhat az olvasó 4-4 oldalon, kordokumentum jelleggel. Minden településről a saját maga által megfogalmazott ismertető olvasható – ki, hogyan értelmezte és szerette volna megmutatni magát –, ezért a kötet nem egysíkú, és nincs benne a stílust, a mondanivalót illető uniformizáltság.

2022 lenyomata, de értékét talán nem is a jelen, hanem a jövő adja majd.

Kívánom, hogy lapozzák ezt a kiadványt érdeklődéssel, és ragadja el olvasóként Önöket az érzés: Somogy megye igazi gyöngyszeme Magyarországnak, ahol találkozik a történelem, a természeti sokszínűség, és olyan kellemes elegyet alkot, amit érdemes egy esszenciává gyúrni és tovább adni.

SOMOGYORSZÁG Szíve-Java, Értékek, Szépségek és Élmények a Megye Településeiről – ahogy a cím is szól.

Mi így szeretjük, ehhez ragaszkodunk, és ezt tudjuk megmutatni az ide látogatóknak, és persze azoknak, akik majd utánunk következnek.

Sári Andrea
szerkesztő

FOREWORD

Dear Reader, what we are about to present you is a collection of villages in a diverse county that offers thousands of natural and man-made wonders.

This album presents the very best of Somogy County: charming towns and villages both small and large, with historical roots, rich sights and genuine Hungarian hospitality, waiting for those who are eager to discover them.

The inspiration behind this book was the idea that villages have undergone significant development, growth and change in the last 10-15 years. It is in this day and age that the creative minds of our time are leaving their mark on the place where they live. This mark is worth preserving, and – defying the trend of a changing world – preserving it on paper, in print, in a permanent form.

65 towns and villages have requested to be included in this publication, which contains photos and a Hungarian-English guide.

A representation of the times we live in, this album dedicates 4 pages to each of them. Each village was asked to write its own introduction. These

introductions reflect how the villages see and want to present themselves, so the book is never one-dimensional and has no uniformity of style or message.

The book is representative of the year 2022, but its value lies not so much in the present as in the future.

I hope that you will read this publication with interest, and the book will convey the message that Somogy is a real gem of a county in Hungary, where history and natural diversity meet and form a pleasant blend, the essence of which is worth capturing and sharing.

The Very Best of Somogy; Values, Attractions and Experiences in the Villages of the County, as the title suggests.

That's how we like it, that's what we live by, and that's what we can show to visitors and, of course, to the generations that come after us.

Andrea Sári
editor

TELEPÜLÉSEK

BABÓCSA

A település a horvát-magyar határ közelében, a Duna-Dráva Nemzeti Park területén fekszik. A falu határában folyik a Rinya-patak, valamint az egyedülálló természeti értékekkel büszkélkedő határfolyó, a Dráva is. A ma mintegy 1500 lakosú község már a réz- és bronzkorban is lakott település volt, melyről régészeti leletek tanúskodnak. A település kiemelt geopolitikai jelentőségét mutatja az a tény is, hogy a babócsai vár a végvári katonaság harcainak fontos színhelyéül szolgált. Területét királyi adományként kapta a Tibold nemzetséghez tartozó Babócsai család, majd a Marczali, a Báthori család, illetve a Végh család. A történelem folyamán többször főispáni, mezővárosi rangot viselt, illetve járási székhelyként funkcionált, két kastélya több esetben is gazdát cserélt. A 20. század elején a déli vasútvonal kiépítésével kereskedelmi szempontból is sokat profitált a falu. A század második felében bekövetkezett államosítás után létrejött – napjainkban zrt-ként működő – mezőgazdasági termelőszövetkezet jelentősen hozzájárult a község fejlődéséhez, többszáz családnak biztosítva megélhetést. Szintén fontos szerepet töltött be az 1950-es évek második felében a gázmezők feltárását végző fúróvállalat, amely elősegítette az akkoriban 3300 lelket számláló község felvirágzását. A fúróvállalat 2 gyógyvizet tartalmazó fürdőt épített ki, amelyek napjainkban már nem üzemelnek.

Babócsa egyik nevezetessége a falu határában 13 hektáron nyíló csillagos nárcisz, ami Európa egyik nagykiterjedésű, természetvédelmi oltalom alatt álló összefüggő nárciszmezeje. A monda szerint a nárciszt még a babócsai végvárat ostromló török basa ültette háremhölgyeinek. Számos régészeti ásatás igazolja, hogy a terület a török hódoltság időszaka előtt is lakott volt, hiszen Árpád-kori építmények – így templomok, bencés rendház, palánkvár, udvarház, egyszerűbb lakóházak – nyomai kerültek feltárára. Az oszmán fennhatóság ideje alatt pedig török fürdő és kerámiaégető kemencék is működtek. A régészeti leletek közül jelenleg az Árpád-kori Szent Egyed- és Szent Miklós-templom falmaradványai láthatók.

A falu központjába található a Szabadság park, körülötte az árnyat adó

gesztenyefasor. Messziről szembejön a bronz katonaszobor, emléket állítva az I. és a II. világháborúban elesett hősöknek. A park helyet ad a szovjet és bolgár hősi halottak emlékét őrző háborús emlékműnek és a romaholokauszt áldozatai emlékére állított kopjafának.

Az épített értékek közül kiemelkedik az 1790-ben barokk stílusban épült, Merész Gyula freskóival díszített római katolikus templom, amelyet az itt élő grófi családok több esetben is átalakítottak, bővítettek. Itt található a Somssich család kriptája is, melynek Krisztus életét ábrázoló gazdag mozaik díszítését 1920-ban készítette Mezei Müller Gyula festőművész.

A falu területén három vár is épült. A legkorábbi egy 11-13. századi, árokkal körbeölelt kis földvár volt, amely a később épült „Török-várnak” lett az erődítménye. A területen ma mindössze nagy földhalmok, illetve barlangszerű pincerész jelzi a hajdani vár helyét a – 1983-ig iskolaként funkcionáló – Prinke-kastély udvarában.

A Prinke-kastéllyal szemközti oldalon tekinthető meg az ún. Török-kút, a török hódoltság egyetlen, napjainkban is látható emléke, melynek építészeti érdekessége, hogy egy türbét, azaz török síremléket formáz.

A falu civil szervezetei nagy gondot fordítanak a hagyományok őrzésére, gazdagítására. Gasztro, kulturális, sport és művészeti rendezvények, így a Nárcisznap, Nárcisz-futás, Falu karácsonya, Szüreti mulatság, Mikulás-ünnep, Gyermeknap és a „Tök jó délután” viszik hírül a település nevét országhatáron túlra is. A rendezvények közül kiemelkedő Nárcisznap alkalmával lehetőség nyílik a helybeli és kistérségi szereplők bemutatkozására is. A kulturális szórakozás mellett e napon a sportolásra is nagy hangsúlyt fektetve a Barcs-Babócsa, valamint a Komlós-Babócsa távon meghirdetett Nárcisz-futás is sok érdeklődőt vonz.

A természeti kincsekben és történelmi emlékekben oly gazdag Babócsa szívesen látja vendégül az idelátogatókat.

A település polgármestere: Jáger Gábor

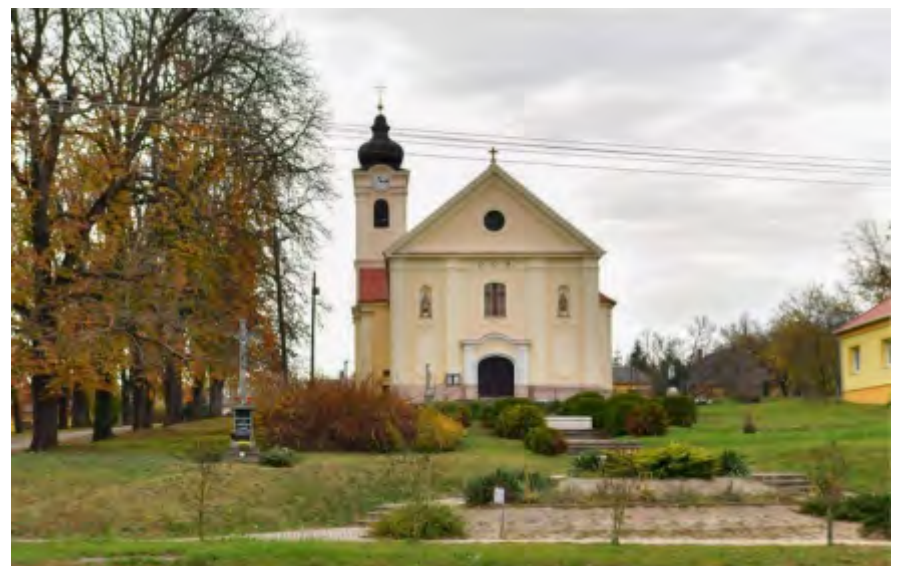
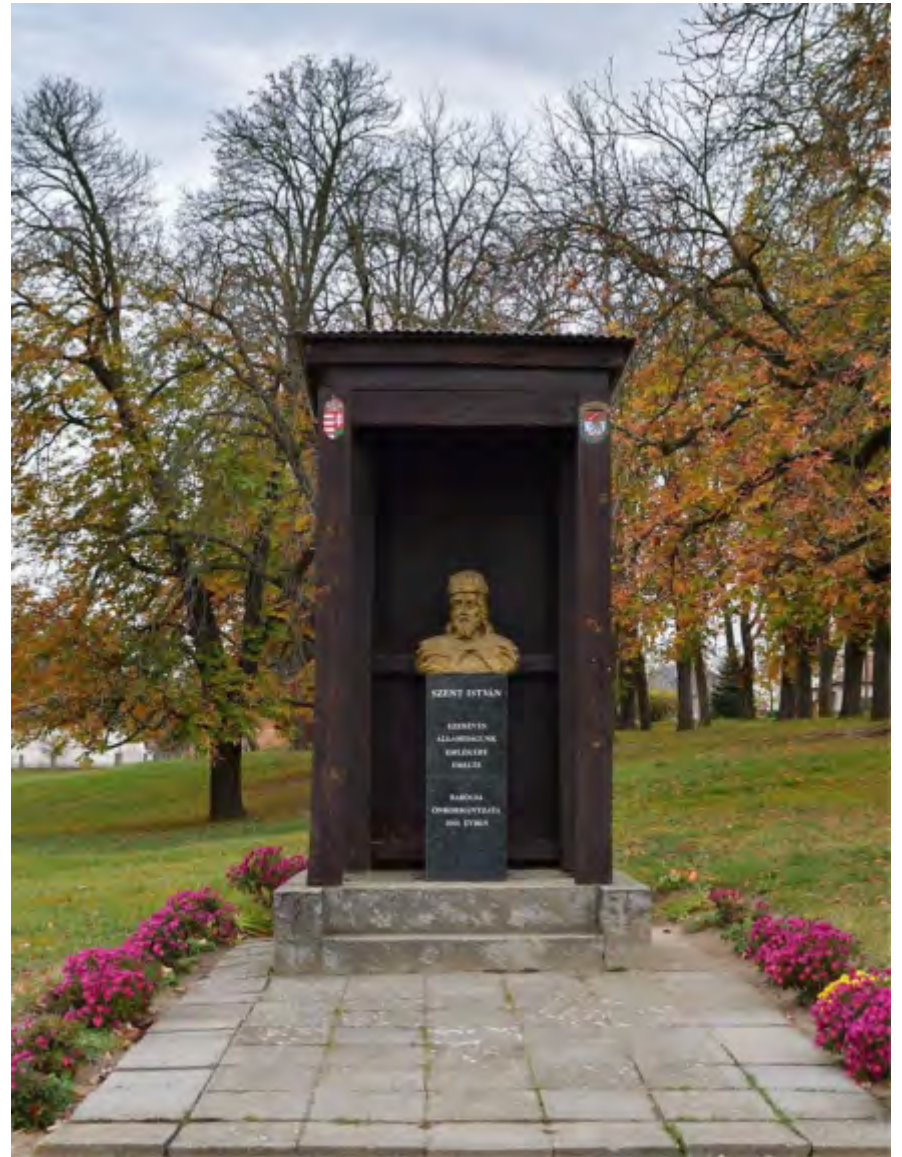
Fotók: Berkics Erika, Fuisz Gyula

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Basa-kert; Szabadság park – Világháborús emlékmű; Szent István-szobor; Török-kút; Nagyboldogasszony-templom; Basa-kert – Szent Egyed-templom; Szabadság park; Földgázhasznosítási emlékmű; Nárcisznap; Szüreti felvonulás; Csillagos nárcisz; Őszi dekoráció a faluközpontban

BABÓCSA

BABÓCSA

BABÓCSA

The village is situated near the Croatian-Hungarian border, in the area of the Danube-Drava National Park. It is bordered by the Rinya stream, as well as by the Drava, our border river of unique natural values. The village, which today has a population of around 1,500, was already inhabited in the Copper and Bronze Ages, as archaeological finds testify. Its geopolitical importance is also reflected in the fact that the Castle of Babócsa was an important battle site for the warriors of the Hungarian frontier. The territory was granted to the Babócsai family of the Tibold clan, then to the Marczali, the Báthori and the Végh families, as a royal donation. Throughout history, it has held the rank of a lord lieutenant, a market town and district seat, and its two castles have changed hands several times. From a commercial point of view, the village benefited a lot from the construction of the southern railway line at the beginning of the 20th century. Established after nationalisation in the second half of the century – and now operating as a private company limited by shares –, the agricultural cooperative made a significant contribution to the development of the village, providing a livelihood for hundreds of families. The drilling company that explored the gas fields in the second half of the 1950s also played an important role by helping the village of 3,300 inhabitants to flourish. The drilling company built 2 thermal baths, which are no longer in use.

One of the landmarks of Babócsa is the 13 hectares of narrow-leaved narcissuses on the outskirts of the village, one of the largest protected and continuous narcissus fields in Europe. Legend has it that the Turkish pasha besieging the castle of Babócsa planted the narcissuses for his harem ladies. Numerous archaeological excavations prove that the area had been inhabited even before the Turkish occupation, as remains of buildings from the Árpád period have been unearthed, including churches, a Benedictine monastery, a palisade castle, a manor house and simple residential buildings. During the Ottoman occupation, a Turkish bath and ceramic kilns were also built. Currently, the archaeological finds on display are the remains of the walls of the churches of St. Saint Aegidius and St. Nicholas from the Árpád period.

In the centre of the village is Liberty Park, surrounded by a shady chest-

nut alley. In the distance, the bronze statue of a soldier stands out, commemorating the heroes of the First and Second World Wars. The park also features a war memorial to the Soviet and Bulgarian martyrs and a wooden headboard commemorating the victims of the Roma Holocaust.

Notable among the architectural features is the Roman Catholic church, built in 1790 in Baroque style and decorated with frescoes by Gyula Merész, and rebuilt and extended a number of times by the families of the local counts. The burial vault of the Somssich family is also found here, decorated with a rich mosaic depicting the life of Christ, painted by Gyula Mezei Müller in 1920.

Three castles were also built in the village. The earliest was a small hill-fort surrounded by a moat, built in the 11th-13th centuries, which became the fortification of the later 'Turkish Castle'. Today, only large mounds of earth and a cave-like cellar in the courtyard of the Prinke mansion - used as a school building until 1983 - mark the site of the former castle.

Opposite the Prinke mansion is the so-called 'Turkish Well', the only reminder of the Turkish occupation still visible today, which is interesting because it is in the shape of a 'türbe', a Turkish tomb.

The NGOs of the village take great care to preserve and enrich the traditions. Gastronomic, cultural, sporting and artistic events such as the Daffodil Day, the Daffodil Run, the Village Christmas, the Harvest Festival, the Santa Claus Festival, the Children's Day and the "Pumpkin Afternoon" spread the name of the village even beyond the borders. The most important of these events is the Daffodil Day, which also provides an opportunity for local and sub-regional players to present themselves. In addition to cultural entertainment, the Daffodil Run, held between Barcs and Babócsa and Komlósd and Babócsa, also lays special emphasis on sports, attracting many visitors.

Babócsa, so rich in natural treasures and historical monuments, warmly welcomes visitors.

The mayor of the settlement: Gábor Jäger

Photos: Erika Berkics, Gyula Fuisz

BÁBONYMEGYER

A mai község 1927-ben jött létre a korábbi Nagybábony és Koppánymegyér összevonásával, a lakók azonban még ma is bábonyinak vagy megyerinek nevezik magukat. A hajdani két települést csak néhány üresen álló házhely választja el, itt található a vasútállomás. A Bábony személynévből, a Megyer törzsnévből eredeztethető. Babunai Gergely comes fia és Koppány nembeli rokonai egy udvarházban élhettek tovább Koppány verezése után, leszármazottai az Ugron család tagjai.

A XIII-XIV. századi oklevelek szerint szőlőműveléssel, borászattal foglalkozó királyi szolgálónépek laktak Bábonyban; a Kincses-hegy és a Beatrice-szőlő környékén. A korai Megyer a hajdani római út átkelőhelyénél és a közelében fekvő magasabb dombon lehetett, ahol a középkori templomot és temetőt felfedezték. A települést Megyer néven – 1193-ban – a III. Béla által a székesfehérvári János-lovagoknak adott megerősítő oklevél említi. Eredetileg királyi család birtoka volt; az 1237-40-ben készült összeírás szerint a pannonhalmi apátság lovasszolgái laktak itt tíz házban, öt ekére való közös földdel. Az 1332-37. évi tizedjegyzékben már plébániája is szerepelt.

1336-ban I. Károly részbirtokokat adományozott Ugali Pálnak, amelyek előtte Bábonyi Miklós és István tulajdonában voltak. 1403-ban Gordovai Fancs László kapott területet, 1428-ban pedig a székesfehérvári káptalan és a János-lovagok jussaként említik az oklevelek, majd 1429-től már a veszprémi káptalan jogát is bejegyezték. 1448-ban Gordovai Fancs László fia elzálogosították itteni javaikat Thuz Miklósnak.

A XIV. század második felében felemelkedő Ugali család Bábonyban is szerzett jó földet. Ugali Pál halála után Kővágóórsi Kis György, majd Csapi András lett a földesúr, 1428-ban Rozgonyi Istvánné, Szentgyörgyi Cecília kapott itt a királytól hóstettéért részbirtokot. Több tulajdonosváltás után 1460-ban mindkét településen nagyobb birtokrész ura lett Ugron Imre, Megyeren Enyingi Török Péter nevét is őrzi a krónika. Virágzó szőlőművelési kultúra honosodott meg a vidéken.

Az 1563. évi török kincstári adólajstrom Bábonyt kilenc házzal, Megyert két házzal jegyezte fel. A török kiűzése után a Lengyel, a Sallér, a Majthényi családok mellett köznemesek is birtokosok lettek Bábonyban, ahová a magyarok mellé tótokat telepítettek, akiknek szabad vallásgyakorlatot ígértek, s 1732-ben megalakult az evangélikus eklézsia. 1754-ben azonban Padányi Bíró Márton katolikus püspök parancsára elvették templomuk kulcsait, és megfosztották őket iskolájuktól. Kilenc evangélikus család ezután elköltözött, s közel három évtized telt el, mikorra újból lehetett prédikátora, 1786-ra pedig temploma a településnek.

1852-ben megegyezéssel jutottak a jobbágyok földhöz. Bábonyban és Megyeren is nagyszámú közbirtokos élt, ezért mindössze 20 jobbágytelket és 15 zsellértelket kellett megváltással átengedni. 1853-ban 850 fő volt Bábony lakossága, közülük 746 magyar, 14 német és 90 izraelita. A zsidóság nagy aránya a kedvező letelepedési feltételeknek köszönhető, a lakosság befogadta őket. Megyer lélekszáma 517 fő volt ekkor: 480 magyar, 16 német és 21 izraelita.

A XIX. század második felében a betyárok tanyája lett a Kis-Koppány völgye. A bábonyi faluvégtől a Kási várig 5-6 méter mély vízfolyásokkal szabdalt, szinte áthatolhatatlan erdőség volt: Juhász András és Patkó Pista csapatának szolgált jó rejtékhelyül. Patkó és társai a zsandárokkal vívott tűzharcban estek el. Emléküket a nép körében a „Patkó fája” őrzi, és az a kopjafa, melyet az elmúlt évtizedben emeltek emlékükné. 1855-ben kolekajárvány tizedelte meg a lakosságot, 1860-ban pedig a fagy okozott hatalmas károkat a gazdaságban. A századfordulóra Bábony lakossága 777 főre fogyott, Megyeré pedig 728 főre emelkedett. A koppánymegyéri úrilakot – amely ma általános iskola – Magyary-Kossa Sámuel és Antal Farkas építették.

1905-ben makadámút épült, melyen Darány-pusztánál csatlakozhattak a Siófok-Szekszárd közötti főúthoz. 1906-ban megindult a vasúti közlekedés is. 1907-ben mindkét település neve megváltozott, s ettől kezdve Nagybábony, illetve Koppánymegyér lett a használatos. A nagybábonyiak 1911-ben polgári olvasókört hoztak létre. A két településről 289 férfi harcolt az első világháború olasz és orosz hadszínterein. A földreform során 199 kh szántóföldet és 14 kh házhelyet osztottak ki.

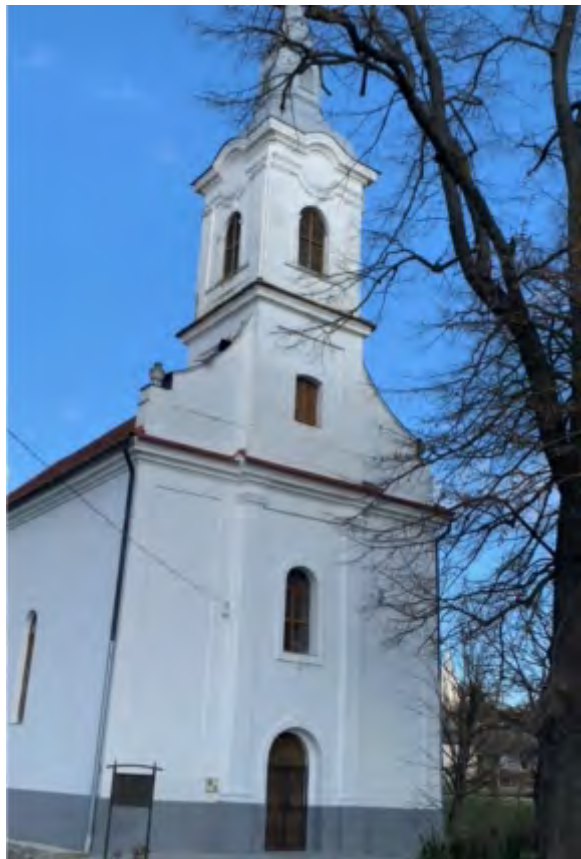
1927-ben Nagybábony és Koppánymegyér egyesítéséből alakult meg a mai Bábonymegyér.

A település polgármestere: Knopf Antal

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Trianoni emlékmű; Evangélikus templom; Megyeri református templom; Megyeri katolikus templom; A II. világháborúban elesett katonák emlékműve; Bábonyi református templom; Bábonyi katolikus kápolna; Bábonymegyéri Önkormányzat épülete; Megyeri könyvtár/Orvosi rendelő; Iskola; Óvoda; Községi ház

BÁBONYMEGYER

BÁBONYMEGYER

BÁBONYMEGYER

Today's village was established in 1927 by merging the former Nagybábony and Koppánymegyer, but the inhabitants still claim to come from Bábony or Megyer. The two former settlements are separated by only a few vacant houses, where the train station is located. Bábony comes from a personal name and Megyer from a tribal name. The son of count Gergely Babunai and his relatives from the Koppány clan probably continued to live in a manor house after the defeat of Koppány, and his descendants are members of the Ugron family.

According to documents from the 13th and 14th centuries, royal servants engaged in viticulture and winemaking lived in Bábony, around Kincses Hill and the Beatrice vineyards. The early Megyer was probably near the crossing of the former Roman road and on the nearby higher hill, where the medieval church and the cemetery were discovered. The settlement was mentioned by the name Megyer in 1193 in the confirmation document given by Béla III to the knights of Saint John in Székesfehérvár. It was originally owned by the royal family; according to the census made in 1237-40, the cavalry servants of the Pannonhalma abbey lived here in ten houses, with a common land for five ploughs. Its parish was already mentioned in the tithe register of 1332-37.

In 1336, Charles I donated partial estates to Pál Ugali, which were previously owned by Miklós and István Bábonyi. László Gordovai Fancs received a land in 1403, and in 1428 the documents mention it as the right of the Székesfehérvár cathedral chapter and the Knights of Saint John, and from 1429 the right of the cathedral chapter of Veszprém was also registered. In 1448 the sons of László Gordovai Fancs pledged their local property to Miklós Thuz.

The Ugali family that made advance in the second half of the 14th

century also acquired good land in Bábony. After the death of Pál Ugali, György Kővágóórsi Kis and then András Csapi became the landlords, and in 1428 Istvánné Rozgonyi and Cecília Szentgyörgyi received a partial estate here for their heroic deeds. After several ownership changes in 1460, Imre Ugron became the lord of a larger part of the estate in both settlements, and the chronicle also preserves the name of Péter Enyingi Török in Megyer. A thriving winegrowing culture was developed in the region.

The Turkish treasury tax register of 1563 recorded Bábony with nine houses and Megyer with two houses. After the expulsion of the Turks, gentries also became landowners in Bábony in addition to the Lengyel, Saller and Majthényi families, where Slovaks were settled next to the Hungarians with the promise of free religious practice, and the Lutheran ecclesia was established in 1732. However, in 1754, the keys to their church were taken away upon order by Catholic Bishop Márton Padányi Bíró, and they were deprived of their school. Nine Lutheran families then moved, and it took nearly three decades for the settlement to have once again a preacher and a church in 1786.

In 1852, the serfs were given land through an agreement. A large number of common landowners lived both in Bábony and Megyer so only 20 serf plots and 15 cottar plots had to be handed over through redemption. In 1853, Bábony had a population of 850, including 746 Hungarians, 14 Germans and 90 Israelites. The high proportion of Jews was due to the favorable conditions of settlement, and they were accepted by the population. The population of Megyer was 517 at that time: 480 Hungarians, 16 Germans and 21 Israelites.

In the second half of the 19th century, the Kis-Koppány valley became a home for outlaws. There was an almost impenetrable forest, divided by 5-6-metre deep watercourses, from the end of Bábony village to the Kási castle: It served as a good hiding place for the company of András Juhász and Pista Patkó. Patkó and his companions fell in a firefight with the gendarmes. Their memory is preserved among people by "Patkó's tree" and the grave post that was erected in their memory in the past decade. In 1855, a cholera epidemic decimated the population and in 1860 frost caused massive damage to the economy. By the turn of the century, the population of Bábony fell to 777 and that of Megyer rose to 728. The manor house in Koppánymegyer – which is now a primary school – was built by Sámuel Magyary-Kossa and Farkas Antal.

In 1905, a macadam road was built, on which they could join at Daránypuszta the main road between Siófok and Szekszárd. Railway transport was also launched in 1906. In 1907 the names of both settlements were changed, and from then on Nagybábony and Koppánymegyer were used. In 1911, the people of Nagybábony established a civic reading circle. 289 men from the two settlements fought on the Italian and Russian battlefields of the First World War. During the land reform, 100 hectares of arable land and 7 hectares of housing plots were allocated.

Today's Bábonymegyer was formed in 1927 by unifying Nagybábony and Koppánymegyer.

The mayor of the settlement: Antal Knopf

BALATONBOGLÁR

„Aki a gyerekeket szereti,
Balatonboglárra hozza őket...”

A Bécsi Boglári Fürdőegylet már a múlt század 30-as éveiben ezzel a mondattal csalogatta Balatonboglárra a pihenni vágyókat, és az ott élők szeretnék hűek maradni ehhez a gondolathoz. Az utóbbi években a beruházások jelentős része is ezt a célt szolgálta. A több százmilliós fejlesztéseknek köszönhetően a Szent Erzsébet park területén megújultak a kápolnák és az egykori legendás nyári színházi előadások helyszíne, a szabadtéri színpad is. E tradíciót méltó módon folytatja nyaranta a balatonboglári Kultkikötő-program. Pünkösöd idején néptáncos gyerekek százai érkeznek ide a Méta fesztiválra, júliusban pedig a Jazz és a Bor fesztiválja csábítja a finom borok és az igényes zene barátait.

Villa Boclar nevét először 1211-ben említették meg a Tihanyi Alapítólevélhez készült kiegészítésben. A Szent Erzsébet parkban megtalálhatóak az első templom romjai. A mintegy 6000 lelkes város a Balaton déli partján fekszik lankás, dombos, szép vidéken. A római korban Pannóniának nevezett táj fontos kereskedelmi út része, és bár a történelem viharai, a török hódoltság megannyi válságot hozott, a jelleg alapjaiban megmaradt. Az ökrös és lovas szekereket felváltotta a rendszeres hajójárat és a Budapestet az Adriával összekötő déli vasút. A XIX. század végének gazdasági fellendülésével vállalkozó szellemű iparosok és kereskedők telepedtek le Boglárón. Felfedezték a tó szépségét, a bársonyos vizet, Balatonboglár varázsát, és a kis falu óriási fejlődésnek indult.

A vendégvadás több mint 100 éves hagyománya arra kötelezi a bogláriakat, hogy változatos programokat kínálnak az itt élő és nyaraló családok örömeire és megelégedésére, a természet- és sportkedvelőknek, azoknak, akik a magyar kultúra és művészetek iránt érdeklődnek.

A II. világháború szomorú nyomokat, de egyben rangos hírnevet hagyott Balatonboglárra. Ez a falu befogadta a menekülő lengyeleket és a náci táborokból szökött francia hadifoglyokat. A balatonboglári nép és egykori plébánosa, Varga Béla példamutató emberségét és vendégszeretetét ma emléktáblák, műalkotások és a Fischl-házban berendezett helytörténeti kiállítások hirdetik.

A település környezeti kultúráját a szőlő és a gyümölcs uralja több évszázada. Balatonboglár 1987 óta a „Szőlő és a Bor Nemzetközi Városa”. Borai és pezsgőik nemzetközi ismertséget és elismerést jelentenek a városnak. A Balatonboglári Borvidék pincéiben és a Platán strand melletti Borudvarban a vendégek megkóstolhatják a hagyományos borokat és a habzó borokat.

Büszkén jelenthetik ki: Boglár a gyermekbarát-turizmus és az igényes zenei és kulturális programok mellett a sport egyik balatoni fővárosa is. A Nemzeti Kézilabda Akadémia mellett a tenisz is kiemelt sportág. Európa legnagyobb amatőr úszórendezvénye, a Révfülöp-Balatonboglár közötti 5,2 km-es Balaton-átúszás évtizedek óta kiemelt rendezvény, mely ezeket mozgat meg országból-világból.

Balatonbogláron nem lehet unatkozni: itt mindenki, minden korosztály talál magának szórakozást, élményt, kihívást jó és rosszabb időben, délelőtt, délután és este is.

A programokra, a csodálatos strandokra, a sportközpontokba, a parkokba, terekre, a Buborék élménystrandra, a Várdombi kalandparkba és a Gömbkilátóba, a kiállítóhelyekre, a Hajómuzeumba, Borudvarba... vagyis a családok üdülővárosába várják a balatonbogláriak a kisebb és nagyobb gyerekeket, szüleiket, nagyszüleiket, barátait egyaránt.

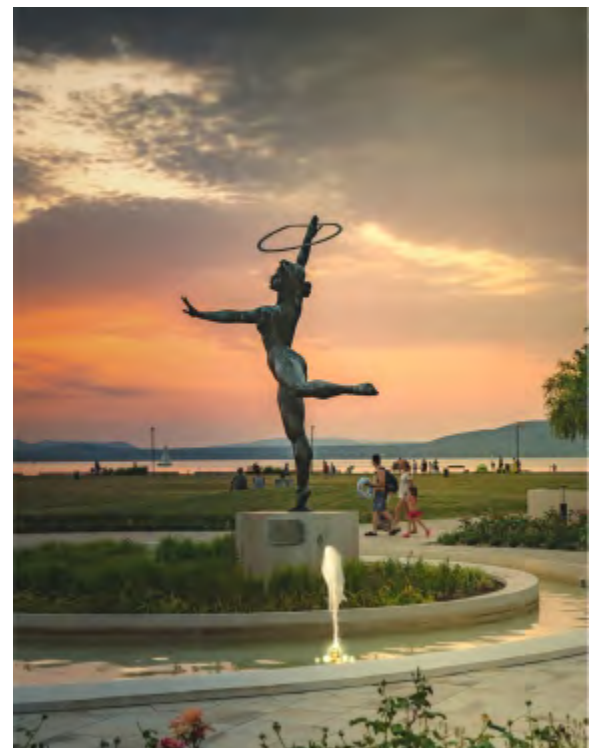
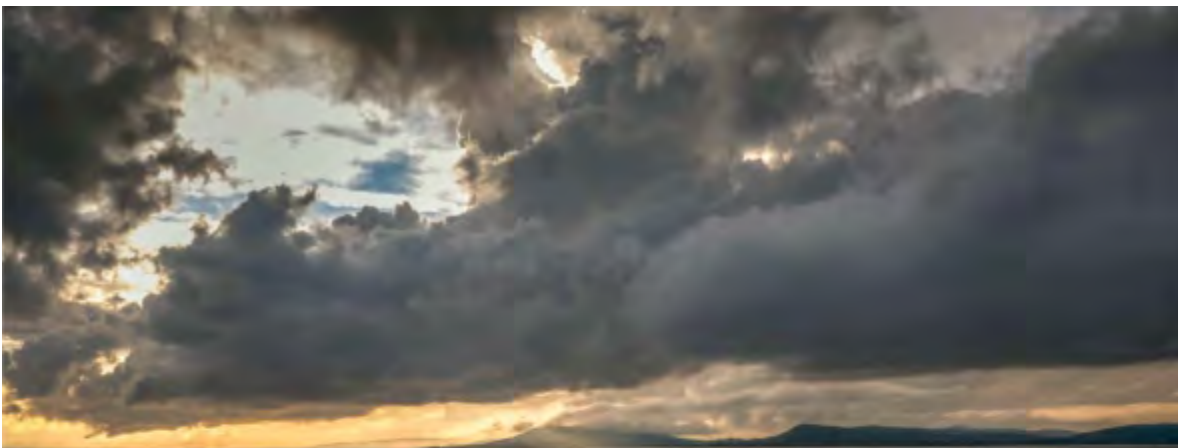
A település polgármestere: Mészáros Miklós

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Platán strand; Balatonboglár madártávlatból; Kaáli Nagy Dezső Vitorlásokötő; Kék-kápolna; Vörös-kápolna; Györi Dezső: Tornászlány szobra a Parti sétányon; Balatonboglár madártávlatból; Gömbkilátó; Balatonboglári borvidék; Augusztus 20-i tűzijáték Balatonbogláron; Borudvar

BALATONBOGLÁR

BALATONBOGLÁR

BALATONBOGLÁR

"If you love your children,
bring them to Balatonboglár..."

The Boglár Bathing Association of Vienna used this phrase to attract vacationers in the 1930s, and the people of Balatonboglár would like to stay true to this idea. A significant part of the developments in recent years have been completed with this in mind. Hundreds of millions of forints were invested in the renovation of the chapels in St Elizabeth Park and the outdoor stage, the site of legendary summer theatre performances. The 'Kultkikötő' (Cultural Harbour) programme in Balatonboglár is a worthy continuation of this tradition. Hundreds of junior folk-dancers visit for the Méta Festival around Pentecost, while in July, the Jazz and Wine Festival attracts lovers of fine wine and sophisticated music.

The name Villa Boclar was first mentioned in 1211 in an addendum to the Charter of the Abbey of Tihany. The ruins of the first church are located in St Elizabeth Park. The town of about 6000 inhabitants is situated on the southern shore of Lake Balaton, in a lovely, hilly landscape. In Roman times, the region known as Pannonia was part of an important trade route, and although turbulent history and the Turkish occupation brought many crises, its character has been fundamentally preserved. Ox-drawn and horse-drawn carts were replaced by regular boat services and the southern railway linking Budapest with the Adriatic. With the economic boom of the late 19th century, enterprising craftsmen and merchants settled in Boglár. They discovered the beauty of the lake, the velvety waters and Balatonboglár's charm, causing the small village to undergo significant growth.

With a tradition of hospitality stretching back more than 100 years, the people of Boglár are committed to offering a varied programme of activities for the enjoyment and satisfaction of families living here or on vacation, for nature and sports lovers, and those interested in Hungarian culture and the arts.

The Second World War left behind some sad marks, but also a prestigious reputation for Balatonboglár. This village provided refuge to fleeing Poles as well as French prisoners of war who had escaped from Nazi camps. Today, the exemplary humanity and hospitality of the people of Balatonboglár and its former parish priest, Béla Varga, are commemorated by plaques, works of art and local history exhibitions in the Fischl House.

The environmental culture of the village has been dominated by grapes and fruit for centuries. Balatonboglár has been the "International Town of Grapes and Wine" since 1987. Wines and sparkling wines have brought international fame and recognition to the town. Visitors can taste traditional wines and sparkling wines in the cellars of the Balatonboglár Wine District and in the Wine Courtyard next to Platán Beach.

Balatonboglár is proud of its reputation as one of the main hubs along Lake Balaton for child-friendly tourism, sophisticated music and cultural programmes, as well as sports. In addition to the National Handball Academy, tennis is also a sport of special importance. The 5.2 km long Balaton Crossing between Révfülöp and Balatonboglár, Europe's largest amateur swimming event has been a flagship event for decades, attracting thousands of people from all over the country and the world.

You can always find something interesting to do in Balatonboglár: people of all ages are in for fun, experiences and challenges in good and bad weather, morning, afternoon and evening.

The people of Balatonboglár welcome children and parents, grandparents and friends alike to the programmes, the amazing beaches, the sports centres, parks and squares, to 'Buborék Beach', Várdomb Adventure Park and to 'Gömbkilátó' lookout tower, to the exhibition halls, the Boat Museum, the Wine Courtyard... in other words, to the holiday town for families.

The mayor of the settlement: Miklós Mészáros

BALATONENDRÉD

Balatonendrédet először egy 1082-ben kelt oklevélben említik, a veszprémi püspökség birtokaként. A székesfehérvári káptalan birtokait felsoroló 1299. évi oklevélben még Alsó- és Felső-Endrédről írnak, majd az 1230-as birtokösszeírásban megemlítik a falu Szent Márk-kápolnáját is. Az 1332-37. évi tizedjegyzék szerint már plébániája is volt.

Endrédet 1544-ben foglalták el a törökök. Az ő adóajstromuk szerint 17-24 házról történt említés. A török hódoltság ideje alatt nemcsak nekik kellett adózni, hanem a tihanyi káptalannak is. A törökök várat építettek. Ennek jelentős szerepe volt, az őrsége 130-140 főből állt. A török uralta várat a XVI. században kétszer is felégették a magyarok, ekkor a várőrség létszáma 56 fő körül volt. Az 1660. évi úrbéri összeírása szerint a tihanyi apátság volt a földesura. A török végvárat utoljára 1686-ban említik iratok. A török hódoltság emlékét a település dűlőnevei őrzik a mai napig, pl. Dudahegy, Rózsahegy, Várcsige, Várihegy.

1696-ra a török kiűzése után a falut főleg kálvinisták lakták, 1715-ben azonban csak kilenc háztartás szerepelt az összeírásban, feltehetően Kis-Endréd elpusztult. A török kiűzése után lassan gyarapodott a lakosság száma, 1741 és 1747 között új csűr és malom építéséről van információ, ekkor tért vissza a lakosság nagy része a katolikus vallásra az ideküldött szerzetesek hatására, akik feltehetően a régi várban laktak. Az 1790-es években német és szlovák családok költöztek a településre.

A katolikus templomot a XVIII. század közepén építették, felhasználva nyugati falához a török vár falát. A templom védőszentje Szent András, a bejárata felett a tihanyi apátság kőből faragott címere látható. A templommal szemben 1802-ben kezdték el építeni a parókiát, ami végül 1803-ban készült el.

A református templom kegytárgyai (amiket a mai napig is használnak) 1729-ből származnak, jelentős iparművészeti emlékek. Az első református anyakönyv 1736-ból származik. Ebben az időben a reformátusok csak titok-

ban gyakorolhatták vallásukat. A református templomot 1786-ban kezdték el építeni a parókia mögötti dombon. II. József türelmi rendeletének értelmében. Ez az oka annak, hogy a templom bejárata az utcával ellentétes oldalról nyílik. Az épület egyenes záródású szentéllyel, sík födémmel, torony nélküli volt. Az első lelkészlak 1787-ben készült el. 1806-ban épült templomhoz torony.

A települést 1907-től hívják Balatonendrédnek. 1945-ig volt a tihanyi apátság a birtokosa.

A falu legnagyobb részének megélhetését a mezőgazdaság biztosította az évek során. 1908-ban Kájel Endre református lelkész tanítónőket hozott a településre, akik a helyi asszonyoknak csipkeverést tanítottak, így a téli hónapokban is biztos jövedelemre tehetek szert a családok. A mezőgazdasági tevékenység és a csipkeverés egymás mellett szépen fejlődött. Néhány év elteltével már európai hírnévre tett szert az endrédi csipke. A XX. század második felében kiveszőben volt a csipkeverés a településen. A fiatalok nem tanulták meg az idősektől ezt a mesterséget, ők pedig elhunytak. A 24. órában a helyi önkormányzat és az általános iskola összefogásának köszönhetően bevezetésre került a tantervbe az 1996-97-es tanévtől. A csipkeverés Balatonendréd büszkesége, a község szimbólumává vált, egyedi motívumkincs alakult ki, és a címer központi motívumát is ez alkotja. Erőfeszítések eredményeként az endrédi csipke a „Somogy Kincse” megtisztelő cím birtokosa, felismerve egy megyei régió országosan felmutatható kulturális jelentőségét, elismerve az érintettek múltat új jelentéssel megtöltő törekvését, a hagyományörzés gyökerteremtő erejét. 2014-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékébe szellemi kulturális örökség megőrzését szolgáló programok, projektek és tevékenységek regiszterébe „A balatonendrédi vert csipke hagyományának megőrzése az iskolai oktatásban” címmel felvételre került.

A település polgármestere: Késmárki Tibor

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Balatonendrédi vert csipke: pávafarkas motívum; Címer; Balatonendréd Község Önkormányzata; Római katolikus templom; Világháborús emlékmű; Református templom; Szentháromság-szobor; Kettőskereszt a falu határában; Látkép; Balatonendrédi Általános Iskola; Könyvtár; Rálátás a Balatonra; Sétány

BALATONENDRÉD

BALATONENDRÉD

BALATONENDRÉD

Balatonendréd was first mentioned in a charter from 1082, as the property of the Bishopric of Veszprém. The 1299 charter about the estates of the Székesfehérvár Chapter lists the names of Alsó- and Felső-Endréd. In the 1230 census of estates, even the village's chapel of St Mark is mentioned. According to the tithe register of 1332-37, the village had a parish.

Endréd was occupied by the Turks in 1544. In their tax register, 17-24 houses were mentioned. Besides those families, the Tihany Chapter had to pay taxes as well during the Turkish occupation. The Turks built a castle which played an important role, with a garrison of 130-140 men. The Turkish castle was burnt down twice by the Hungarians in the 16th century, when the garrison numbered around 56 men. According to the 1660 census, the Abbey of Tihany was the owner of the estate. The last documented mention of the Turkish stronghold is from 1686. The memory of the Turkish occupation is still preserved in the names of parcels in the settlement, e.g. Dudahegy, Rózsahegy, Várcsige, Várihegy.

By 1696, after the expulsion of the Turks, the village was mainly inhabited by Calvinists. Since only nine households were listed in the 1715 census, it is presumed that Kis-Endréd had been destroyed. The population slowly increased after the expulsion of the Turks – the construction of a new barn and mill was mentioned in documents from between 1741 and 1747. By then, most of the population converted to Catholicism under the influence of the monks who were sent there and presumably lived in the old castle. German and Slovak families moved to the settlement in the 1790s.

The Catholic church was built in the middle of the 18th century; material from the walls of the former Turkish castle was used for erecting its western wall. The patron saint of the church is St. Andrew. The coat of arms of the Abbey of Tihany is carved above the church entrance. Construction of a rectory opposite the church began in 1802 and was completed in 1803.

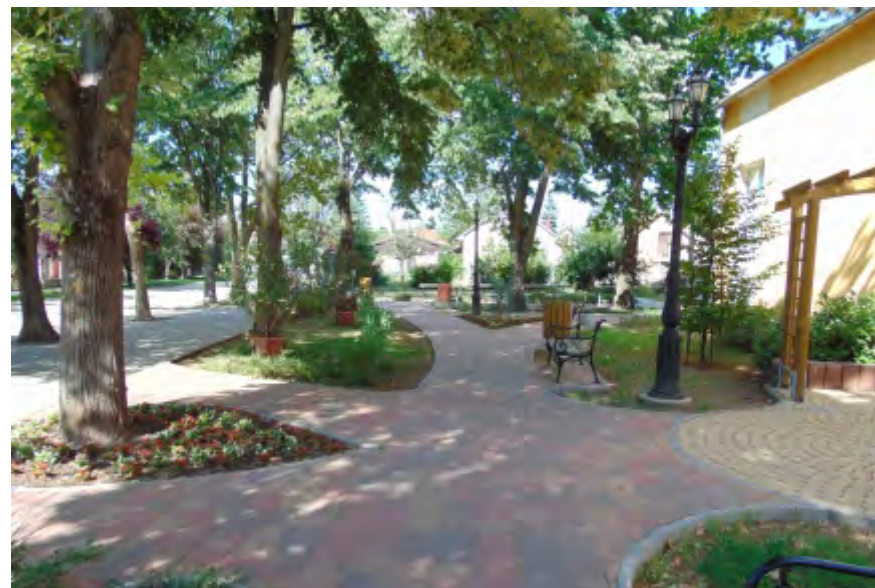
The Reformed church's liturgical accessories (still in use today) date

from 1729 and are significant pieces of applied art. The first Reformed register dates from 1736. At that time, the Reformed could only practice their religion in secret. Construction of the Reformed church began on the hill behind the rectory in 1786 in accordance with the Patent of Toleration by Emperor Joseph II. This is why the entrance is on the opposite side of the church instead of the street side. The building had a straight-ended sanctuary, a flat ceiling and no tower. The first parsonage was completed in 1787. A tower was added to the church in 1806.

The name of the settlement has been Balatonendréd since 1907. It was owned by the Abbey of Tihany until 1945.

The livelihood of the majority of the population was traditionally based on agriculture. Endre Kájel, a Reformed pastor, brought teachers to the village in 1908 to teach lace-making to local women, so that families could earn a steady income even in the winter months. Farming and lace-making developed side by side. Lace made in Endréd achieved European fame in just a few years. By the second half of the 20th century, lace-making in the village started to decline. Young people did not learn the craft from their elders, who died out. Thanks to a partnership between the municipality and the primary school, it was introduced into the school curriculum at the last minute, starting from the 1996-1997 school year. Lace-making has become the pride and symbol of Balatonendréd. A unique set of motifs has been created and lace is the central element of the village's coat of arms as well. As a result of these efforts, lace made in Endréd has been awarded the title of "Treasure of Somogy", recognising the national cultural significance of a county region, acknowledging the endeavours of those involved to give new meaning to the past and the uniting power of tradition. It was included in the Hungarian National Register of Intangible Cultural Heritage in 2014 with the title "Preservation of the Balatonendréd bobbin lace tradition in school education".

The mayor of the settlement: Tibor Késmárki

BALATONFÖLDVÁR

„Szerencsés múltja, virágzó jelene, ragyogó jövője van Balatonföldvárnak.”

(Eötvös Károly: Balatoni utazás)

Azt tartja a mondás, hogy élni, lakni bárhol lehet, de otthon csak ott lehetünk, ahol a mindennapi küzdelmekhez, a jövő ígérétehez hozzáadjuk önmagunkat is. A Balatonföldváron élők Isten tenyerében érezhetik magukat, hogy ilyen csodálatos helyet mondhatnak az otthonuknak.

Gróf Széchenyi Imre és testvére, Viktor – akik a semmiből, az egykori Földvár-pusztából – hozták létre a mára a Balaton déli partjának gyöngyszemévé vált Balatonföldvárt. Viktor folyamatosan tervezett, dolgozott. Mint mondta: „Sokat adott itt a természet, de az embernek sem szabad elmaradni.” Kezdeményezte a kikötő építését, a fürdőtelep csatornázását, vilamosítását. Később, mint a Fürdő Részvénytársaság elnöke irányította a fejlesztéseket. Mindezen túl gondoskodott az üdülő vendégek színvonalas, kulturált pihenéséről. Védnöksége alatt jótékonyági bálakat, hangversenyeket tartottak; „... maga a gróf is egész befolyásával és népszerűségével nagy buzgalmat fejtett ki” (a siker érdekében) – számolt be a Somogy című hetilap. A Magyar Olimpiai Bizottság elnökeként és a Magyar Atlétikai Klub alelnökeként hazai és nemzetközi sportversenyeket rendezett a fürdőtelepen, díjakat alapított. Az üdülőhelyet 1896. június 14-15-én nyitották meg hivatalosan. A Széchenyiek megújító, alkotó szellemiségük máig ható példakép a városvezetők számára, akik az általuk kijelölt utat követve egy dinamikusan fejlődő, folyamatosan épülő, szépülő kisváros képét és hangulatát kívánják mind a balatonföldváriak, mind az idelátogató vendégek számára kialakítani.

A földváriak joggal lehetnek büszkék, mert ez egy építkező város, ahol állandó építés folyik, nemcsak téglából, nemcsak betonból és aszfaltból, de a szellem erejéből is. A földváriak tudják azt, amit a történelem sokszor igazolt és bebizonyított, tudják azt, hogy egy várost nem a kövek, sokkal inkább a benne élők szellemisége tesznek naggyá. Földváriak lenni nemcsak kötelesség, de élmény is. A lokálpatriotizmusban ugyanis hatalmas erő lakozik. Mert aki ragaszkodik az otthonához, mindent meg is tesz érte. Ha pedig sokan érzik úgy, hogy tenniük kell, ezen a településen mindig lesz elegendő megtartó és megújító erő.

A település polgármestere: Holovits Huba

Látnivalók:

- Hajózástörténeti Látogatóközpont Kiállítás és Kilátó
- Kulipintyó Villa
- Kármelhegyi Boldogasszony-kápolna, Kálvária
- Római katolikus templom
- Keltatúra
- Kvassay sétány
- Kultkikötő
- Bajor Gizi Közösségi Ház
- Petőfi Sándor utca
- Szivattyú Park
- Balaton Klub

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Hajózástörténeti Látogatóközpont; Kvassay sétány; Bajor Gizi Közösségi Ház; Városháza; Római katolikus templom; Kálvária; Széchenyi-szobor; Kulipintyó; Balaton Klub; Szivattyú Park

BALATONFÖLDVÁR

BALATONFÖLDVÁR

BALATONFÖLDVÁR

"Balatonföldvár has a blessed past, a prosperous present and a bright future."

(Károly Eötvös: A Journey Around Lake Balaton)

The saying goes that you can live anywhere, but you can only be at home where you commit yourself to the daily struggles and the promise of the future. Those who live in Balatonföldvár can feel like they're in the palm of God's hand since they can call such a wonderful place home. Count Imre Széchenyi and his brother Viktor created Balatonföldvár, now a gem on the southern shore of Lake Balaton, almost from scratch, from the former Földvár-puszta. Viktor was constantly planning and working. He used to say, "Nature has provided plenty here, but man should not lag behind, either." He initiated the construction of the marina, as well as the sewerage and electrification of the resort. Later he managed the development as president of Fürdő Részvénytársaság (Resort Corporation). In addition, he ensured sophisticated and quality recreation for vacationers. Charity balls and concerts were held during his patronage. The Somogy weekly paper reported, "... the count himself was very zealous, with all his influence and popularity (to succeed)". As president of the Hungarian Olympic Committee and vice-president of the Hungarian Athletics Club, he organised national and international sports competitions at the resort and founded awards. The resort was officially opened on 14-15 June 1896. The innovative, creative spirit of the Széchenyi family is still a role model for the town leaders, who, following the path they have set, wish to create the image and atmosphere of a dynamically developing, constantly building and improving small town for both Balatonföldvár locals and visitors.

The locals have every right to be proud, because theirs is a town that is constantly being built better, not only of bricks, concrete and asphalt, but also of the power of spirit. The people of Balatonföldvár know – what history has also proven many times – that it is not the stones that make a town great, but rather the spirit of the people who live there. Being a Balatonföldvár resident does not only mean duties, it's joy as well. Local patriotism is a powerful force. If you are committed to your home, you will do anything for it. And if enough people feel the need to act, there will always be sufficient sustaining and innovative force in this town.

The mayor of the settlement: Huba Holovits

Landmarks:

- Boating History Visitor Centre, Exhibition and Lookout
- Kulipintyó Villa
- Chapel of Our Lady of Mount Carmel and Calvary
- Roman Catholic church
- Keltatúra (Celtic Walk)
- Kvassay Promenade
- Cultural harbour
- Bajor Gizi Community Centre
- Petőfi Sándor Street
- Szivattyú Park
- Balaton Club

BALATONLELLE

Balatonlelle a Balaton déli partjának egyik legősibb települése. Nevének eredete az ősmagyar időket idézi. A legrégebb magyar nyelvemlékben, a Tihanyi Apátság 1055. évi alapítólevelében már található utalás a Lelle területén lévő Szent Kelemen-bazilikára, mely a Nagy Hadiút mellett állott. Első írásos említése 1229-ből származik Lela néven. Kalandozó Lél (Lehel) vezér szálláshelyét feltételezik itt. Valójában a kalandozó csapatok találkozóhelye lehetett inkább a környék. A település fejlődését mutatja, hogy a XIX. század közepén a vásártartási joggal járó mezővárosi címet kapta meg. A századfordulón indult virágzásnak a tóparti fürdőélet, amely napjainkig ható változásokat hozott. A fürdőegyesület 1904-ben alakult meg. 1913-ban üdülőhelyi rangot kapott, a nagyobb üdülők építése pedig 1926-tól kezdődött. A központi akarat 1978-ban Balatonboglárt és Balatonlellét Boglárlelle néven egyesítette, majd 1986-ban a városi rangot is elnyerte az így létrejött település. 1991 októberétől Balatonlelle és Balatonboglár újra külön utakon folytatta, de mindkét település megtarthatta a városi rangját. A város önállóvá válását követő harminc évben töretlen volt a fejlődés, számtalan pályázattal, de a város önkormányzatának saját erejéből is olyan beruházások valósultak meg, melyek nem csak az itt élők komfortérzetét szolgálják, hanem az idelátogató turisták maradandó élményeihez is hozzájárulnak. Emellett büszkék az itt élők történelmi hagyományaikra és tárgyi örökségeikre is:

Szalay-kastély – ma a művelődési háznak és az Afrika Múzeumnak ad helyet. Az itt található Afrika Múzeum Gróf Somssich Pongrácz híres Afrika-vadász trófeagyűjteményét mutatja be, állandó kiállítás formájában. Az idei évtől pedig egy vadonatúj enteriőr kiállítás kerül bemutatásra, eddig még sosem látott korabeli használati tárgyakból, a valamikor itt élt nemesi Szalay család hagyatékából.

Rádpusztai romtemplom – A Tetves-patak partján található a XIII. században épült késő román templom feltárt és konzervált romjai s néhány régi sírkő.

Római katolikus templom – ami Árkay Bertalan tervei szerint készült, a helyén már a XI. században Szent Kelemen tiszteletére emelt bazilika állt, ahol a vértanúhalált halt pápa ereklyéit őrizték.

Kishegy – A lellei határban terül el a Külső-Somogyi-dombsághoz tartozó Gamási-hát. A település határában a legmagasabb pont a Kishegy teteje, amely néhány méter híján eléri a tengerszint feletti 300 m-es magasságot. Kiváló szőlőtermő terület, a messze híres lellei borok alapanyagai teremnek itt. Páratlan panorámája turisták ezreit vonzza évről évre.

Szt. Donát-kápolna – Villáműző Szent Donátról a szőlősgazdák védőszentjéről kapta nevét. Az 1758-ban felszentelt barokk stílusú kápolna – a belsejében elhelyezett késő barokk faoltárral – mint egy kis ékszer díszíti Kishegyet. Talán túlzás nélkül kijelenthető, hogy ez Somogy megye legszebb műemlék kápolnája.

Napfény strand és élményfürdő – 2006-ban a Balaton körül elsőként, a Napfény strandon került kialakításra homokos partszakasz, mely azóta is töretlen népszerűségnek örvend. A strand területén lévő élményfürdő és óriás hullámcsúszda szintén a környék kedvelt turisztikai célpontja.

Balatonlelle országos hírű eseményeknek ad otthont egész évben: Szalay Nap, Balatonlelle-i Juliális és Halászléfőző Verseny, Lellei Borhét, Szent István Napok, Tökéletes Nap, Adventi Fények, Kishegyi Kortyok és Falatok, Murci Fesztivál, Gasztró Farsang, a Fuss Neki Egyesület futóversenyei vagy a római katolikus templom orgonahangversenyei. Itt kell megemlíteni a szabadtéri színpad koncertjeit és színházi előadásait és a Móló sétányon lévő rendezvénypark hétvégi tematikus szórakoztató programjait is.

A város emblemikus kikapcsolódási pontjai: a Magyar Nemzeti Cirkusz, a Balatonlelle-i Vidámpark, a Holiday Park, a Lelle Eye - óriáskerék, a Happy Train családi kisvonat, a Vili vonat, a Rádpusztai gasztró élménybirtok és számtalan kiváló vendéglő, büfé és cukrászda.

Napjaink „modern” Balatonlelleje enged a 21. század hozta igények nyomásának, és az igazi városiasodás útjára lépett; a multinacionális üzletek nyitása és a pazar vízparti építkezések folyamatosan formálják arcukat, de egyvalami örök, az itt élő, összetartó közösség, akik nélkül ez a város is csak egy a lenne a sok közül, de általuk igazi otthonná válik.

A település polgármestere: Kenéz István

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szalay-kastély ma – művelődési ház; Kishegyi-kápolna; Árpád-kori romtemplom; Szabadstrand este; Móló sétány; Városháza; Szalay Napok – program; Napfény strand - élményfürdő; Szent István tér; Vitorlás kikötő; Napfény Strand lidő napjainkban; Modern Lelle

BALATONLELLE

BALATONLELLE

BALATONLELLE

Balatonlelle is one of the oldest settlements on the southern shore of Lake Balaton. The origin of its name dates back to ancient Hungarian times. The oldest Hungarian written document, the establishing charter of the Abbey of Tihany from 1055, already mentions the Basilica of St. Clement, which stood on the Great Military Road in the area of Lelle. The first written mention of the name "Lela" dates back to 1229. It is assumed to be the quarters of the invading military chieftain Lél (Lehel). In fact, the area may have been a meeting place for invading forces. The development of the settlement is shown by the fact that in the mid-19th century it was granted the title of a market town with the right to hold fairs. It was at the turn of the century that the lakeside beach life began to flourish, bringing changes that have had an impact lasting up to this day. The Bathing Association was founded in 1904. In 1913, it was granted resort status, and the construction of the larger resorts began in 1926. In 1978, the central authority merged Balatonboglár and Balatonlelle under the name of Boglárlelle, and in 1986 the municipality was granted the status of a town. From October 1991, Balatonlelle and Balatonboglár went their separate ways again, but both settlements were allowed to retain their town status. In the thirty years since the town became independent, it has continued to develop, through a number of grants and investments from the local government's own resources, providing comfort not only for locals but also for the tourists who visit the town. Local people are also proud of their historical traditions and their tangible heritage:

Szalay Mansion – now home to the Cultural Centre and the Africa Museum. The Africa Museum displays the famous trophy collection of Count Pongrácz Somssich, the famous African hunter, as a permanent exhibition. And from this year, a brand new interior exhibition will be on show, featuring never-before-seen contemporary objects of use from the heritage of the Szalay family, who once lived here.

The ruins of the church of Rádpusztá – The excavated and preserved ruins of a late Romanesque church from the 13th century and some old gravestones can be found on the banks of Tetves Stream.

Roman Catholic Church – built according to the plans of Bertalan Árkay, on the site of which the Basilica of St. Clement stood as early as the 11th century, where the relics of the martyred Pope were kept.

Kishegy – Gamási Hill, a part of the Outer Somogy Hills, lies on the outskirts of Lelle. The highest point on the outskirts of the settlement is the top of Kishegy (Small Hill), reaching a height of nearly 300 m above sea level. It is an excellent wine-growing area, producing the raw materials for the widely famous Lelle wines. Its unparalleled panorama attracts thousands of tourists every year.

St. Donat's Chapel – It is named after St. Donat "the lightning-chaser", the patron saint of vine-growers. The Baroque chapel, consecrated in 1758 – with its late Baroque wooden altarpiece inside – is like a gem adorning Kishegy. Perhaps without exaggeration, it is the most beautiful monumental chapel in Somogy County.

Napfény Beach and Water Park – In 2006, the first sandy beach around Lake Balaton was created on Napfény Beach, which has been very popular ever since. The water park and giant waterslide on the beach are also a popular tourist destination in the area.

Balatonlelle hosts nationally renowned events throughout the year: Szalay Day, Balatonlelle July Festival and Fish Soup Competition, Lelle Wine Week, St. Stephen's Days, Perfect Day, Advent Lights, Kishegy Sips and Bites, Murci Festival, Gastro Carnival, the running races of the 'Fuss Neki' Association or the organ concerts of the Roman Catholic Church. Also worth mentioning are the concerts and theatre performances of the open-air stage and the themed weekend entertainment programmes at the Pier Promenade.

The town's emblematic leisure attractions include the Hungarian National Circus, the Balatonlelle Amusement Park, the Holiday Park, the Lelle Eye Ferris wheel, the Happy Train family train, the Vili train, the Rádpusztá gastro experience centre and countless excellent restaurants, buffets and pastry shops.

Today's 'modern' Balatonlelle is succumbing to the pressures of 21st century needs and has embarked on a true urbanisation journey; the opening of multinational stores and luxurious waterfront developments are constantly shaping its image, but one thing is constant: the tight-knit community that lives here, without whom this town would be just one of many, but because of whom it is a true home.

The mayor of the settlement: István Kenéz

BALATONŐSZÖD

Balatonőszöd Magyarország Dél-Dunántúl régiójában, Somogy megye északi részén, a Külső-Somogy dombvidék területén, a Balaton déli partjának közepén helyezkedik el. Szomszédos települések keletről Balatonszárszó, nyugatról Balatonszemes, délkeletről Szőlád, délnyugatról Teleki községek. A település lakossága a 2020. január 1-jei adatok alapján 549 fő volt.

A falu 900 éves, de a régészeti leletek azt bizonyítják, hogy már időszerűségünk előtt 3000 évvel települtek ide emberek.

A nyelvészek szerint az "Őszöd" alak egyszerű személynév, valószínűleg a település első tulajdonosától származott át a falura.

Az 1990 őszén megválasztott képviselő-testület döntését követően a falu önálló polgármesteri hivatalt hozott létre 1991 januárjától, és működött 2008 decemberéig. 2009. január elsejével pedig létrejött a Balatonszemesi Közös Önkormányzati Hivatal, Balatonőszödon kirendeltség működik.

A település turisztikai vonzerejét elsősorban a Balaton közelsége jelenti. Helyi sajátosság, hogy más parti településekkel ellentétben itt nem alakult ki a turisztikai infrastruktúra. Ez azt jelenti, hogy jelenleg nem működik egyetlen szálloda sem a településen, illetve kiemelkedő színvonalú vendéglátóhelyekkel sem rendelkezik. Ezzel szemben családias magán szállás-helyek és a nyári időszakban közvetlenül a Balaton partján meleg ételt is kínáló büfék várják az idelátogatókat.

A balatonőszödi szabadstrand az utóbbi néhány évben pályázatok útján folyamatosan fejlődik, megújul, hogy az idelátogató vendégek széles körét ki tudja szolgálni.

A Família Camping 2022-ben nyitja meg kapuit a kempingezni vágyók előtt Balatonőszödon, a szabadstrandtól 700 méterre. A kemping új építésű, csendes környezetű. 7000 m² területen helyezkedik el, 50 lakókocsi beállására alkalmas, ezenkívül sátorhelyeket is biztosít.

A település a Balatonboglári borvidék részét képezi, így a borászat is fontos szerepet játszik Balatonőszöd életében. Épp a helyi szőlősgazdák kezdeményezésére készült el 2011. augusztus 20-ra az Öreg-hegyi pihenő, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a környező tájra. Szintén a szőlőhegyen található Szedleczy Rudolf iparművész alkotása, a Szent Donát emlékhely, ami a nyári bormustrának szolgál színhelyül. A település határában pedig az újonnan épült Androsics Borbirtok és Borterasz várja a borok szerelmeseit.

A kulturális vonzerővel bíró rendezvények elsősorban a helyi közösségnek és a nyári időszakban nagy számban jelen lévő üdülőközönségnek szólnak. Az itt élők hagyományteremtő céllal hívták életre a magyar kultúra napi színházi estét, a farsangot lezáró télűző felvonulást vagy a regölest. A település életében van néhány rendezvény, amely túlmutat a község határain, és a távolabb élőket is idevonzza. Az egyetlen fesztivál jellegű program a minden év június negyedik hétfőjén megtartott falunap. A többnapos rendezvénysorozat alkalmával az ismert fellépők mellett lehetőség nyílik helyi és környékbeli amatőr művészek és előadóművészi csoportok bemutatkozására is.

Megyei vonzású rendezvény az amatőr kettes fogathajtó verseny. Minden év július közepén a Somogy Megyei Bajnokság keretében kerül megrendezésre a településen.

A Mária-kápolna és környéke 2007 óta ad otthont a Nagybaldogaszony-napi búcsúnak. Az ünnepi szentmisét követően színvonalas gyermekelőadásokat, különböző stílusú zenei produkciókat tekinthet meg az érdeklődő közönség.

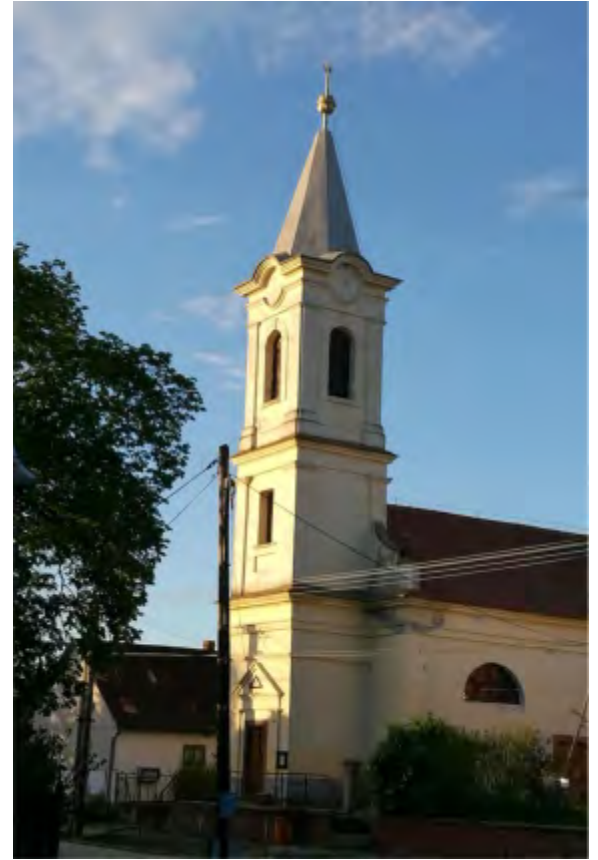
A balatonőszödiek hiszik és vallják, hogy a települést és a környék nevezetességeit felkeresve, beszélgetve az itteni emberekkel, a gazdák borait megkóstolva, a Szőlőhegyi Pihenőről gyönyörködve a táj szépségében ismerhető meg Őszöd igazi arca.

A település polgármestere: Antal János

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Balaton; Katolikus templom; Református templom; Faluház; Az őszödi Banya Tanya; Kilátás – Androsics Borbirtok és Borterasz; Őszi dekoráció; Hősök tere emlékmű; A Banya Tanya falunapi fellépése; Regöles; Amatőr kettes fogathajtó verseny

BALATONŐSZÖD

BALATONŐSZÖD

BALATONŐSZÖD

Balatonőszöd is located in the South Transdanubian region of Hungary, in the northern part of Somogy County, in the Outer Somogy hills, in the middle of the southern shore of Lake Balaton. The neighbouring settlements are Balatonszárszó to the east, Bala tonszemes to the west, Szólád to the southeast and Teleki to the southwest. The population of the settlement was 549 inhabitants on 1 January 2020.

The village itself is 900 years old, but archaeological finds prove that people settled here as early as 3,000 BC.

Linguists believe that the form “Őszöd” is simply a personal name, probably derived from the first owner of the village.

Following the decision of the representative body elected in the autumn of 1990, the village established an independent mayor's office in January 1991 and ran it until December 2008. On 1 January 2009, the Joint Local Government Office of Balatonszemes was established, with a branch office operating in Balatonőszöd.

The main tourist attraction of the village is its proximity to Lake Balaton. Peculiarly, as opposed to other settlements on the shore, tourism infrastructure has not been developed here. This means that currently there are no hotels in the village, nor any restaurants or other catering facilities of high quality. Instead, there are friendly private accommodation facilities and buffets offering hot meals directly on the shore of Lake Balaton in the summer.

In the past few years, Balatonőszöd's free beach has been continuously developed and renewed through project grants in order to satisfy the needs of a wide range of visitors.

Família Camping in Balatonőszöd, 700 metres from the free beach, will be opened in 2022. The campsite is a new facility in a quiet environment. It is situated on an area of 7,000 m² and can accommodate up to 50 campervans and also provides tent pitches.

The village is part of the Balatonboglár wine region, so winemaking also plays an important role in the life of Balatonőszöd. The rest area on Öreg Hill, with its beautiful views of the surrounding countryside, was built on 20 August 2011 on the very initiative of local vine growers. Also on the vineyard is the St. Donat memorial site, a work of art by the artist Rudolf Szedleczy, which serves as the venue for the summer wine tasting. On the outskirts of the village, the newly built Androsics Wine Estate and Wine Terrace awaits wine lovers.

The events with cultural appeal are primarily aimed at the local community and the high number of holidaymakers who visit during the summer. The local people have created traditions such as the theatre evening on the Day of Hungarian Culture, the end-of-winter procession at the end of the carnival season or “regölés” (a form of traditional caroling). There are some events in the life of the village that go beyond its borders and also attract people from further parts of the country. The only festival-type event is the village day, held on the fourth weekend in June each year. It is a multi-day event that features well-known performers, as well as local and regional amateur artists and performing groups.

A county-wide event is the amateur, pair carriage driving competition. It is held in the village every year in mid-July as part of the Somogy County Championships.

The Chapel of St. Mary and its neighbourhood have hosted the Assumption Day celebrations since 2007. After the festive mass, the audience can enjoy a variety of musical performances and children's performances.

The people of Balatonőszöd believe and profess that visiting the village and its sights, talking to the local people, tasting local wines and enjoying the beauty of the landscape from Szőlőhegy Restaurant is the way to discover the true face of Őszöd.

The mayor of the settlement: János Antal

BALATONSZABADI

„Csak egy ugrásnyira a Balatontól.”

Balatonszabadi – közel 3000 lélekszámmal – Somogy megye legnagyobb lélekszámú községe. Somogy megye északkeleti részén található, a Sió-csatorna partján, Siófoktól 6 km-re délkeletre. A települést a 70-es útról az Aranypartnál dél felé kanyarodva, az M7-es autópálya felett áthaladva lehet elérni.

Balatonszabadi két település – Fokszabadi és Siómaros – egyesítéséből 1950-ben született, azonban Fokszabadi írásos története a középkorig nyúlik vissza. A honfoglalás után magyar törzsek telepedtek le a Balaton déli partján. A települést feltételezhetően a 13. század második felében alapították. A Pusztatorony dombtetőn az itt élő gyülekezet kőtemplomot épített. Az 1982. április 16-i földmunkák következtében előkerült régészeti leleteknek köszönhetően megindult a hely régészeti feltárása. Jelenleg a Pusztatorony emlékhely kellemes kirándulóhely, árnyas fákkal, pihenőkkel. Mind a 70-es útról, mind a falu felől könnyen megközelíthető kerékpárral, autóval.

A település közelében húzódott egy római út, mely Győrből (római kori neve Arrabona) indult és Pécs (Sopianae) felé haladt. Ennek emlékét őrzi a siómarosi temetődomb, mely a római időkben katonai őrpont volt. Ezen kívül itt vezetett a híres Hadút is, amely Budától (Aquincum) Fehérváron (Alba Regia) át Somogyvárig vitt.

A mai település meglétét 1690-re tehetjük, mikor is a települést többségében református vallású emberek lakták. A marosi részen 1880-ban, a szabadi részen 1794-ben épült a református templom, valamint 1778-ban megépült a késő barokk stílusú római katolikus templom is Szent Anna tiszteletére, melyek az utóbbi években megszüpültek, megújultak.

A faluközpontban két vendégház is szeretettel várja a vendégeket: a református egyházközség fenntartásában működő Séllyei János Vendégház, valamint a Grund Vendégház, melynek közvetlen szomszédságában található a Grund Bistro & Pub, mely étkezési és szórakozási lehetőséget is biztosít az oda betérőknek.

1894-ben – Kossuth Lajos halálának évében – a siómarosi lakosok közadakozásból összegyűjtött pénzeikből szobrot emeltek a tiszteletére, mely a világ első köztéri Kossuth szobraként van nyilvántartva. Ez a tény különösen nagy hangsúlyt ad a március 15-i ünnepségeknek, melyekhez kapcsolódóan évek óta „Talpra magyar! Együttfutás”-t szerveznek a szomszédos települések közösen. A 6 km-es táv célja a Kossuth-szobor Siómaroson.

A 19. század végén, a 20. század első éveiben sokat fejlődött a falu, annak a ténynek is köszönhetően, hogy ekkor még Balaton-part is tartozott a községhez.

1950-ben Siómaros és Balatonszabadi egyesült, illetve Veszprém megyétől Somogy megyéhez került. 1966-ban Balatonszabadi-Fürdőtelepet Siófokhoz csatolták, ezidőtől kezdve a falu nem csatlakozik a Balatonparthoz közvetlenül, azonban számozott főútvonal, valamint a Sió-parton futó kerékpárút összeköti Siófokkal.

A 80-as évek elején több civil szervezet és művelődési kör is megkezdte tevékenységét. Az 1980-as évek elején népfőiskola is működött, mely a kulturális élet fellendülését segítette. A Petőfi Sándor Művelődési Házban rendszeresen szerveznek előadásokat, programokat.

A községben könyvtár, iskola, óvoda és bölcsőde is működik. Egész héten minden munkanapon nyitva tartó posta van. Házi orvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi rendelés folyik. A védőnői szolgálatot főállású védőnő látja el. A gyógyszertár a település központjában, az orvosi rendelő mellett található.

A község különböző pontjain – Makovecz-telep, Balatonszabadi központi része, labdarúgópálya, gyógyszertár melletti terület, Siómarosi rész (Kossuth Kör, Árpád és Honvéd utca) – európai uniós szabványnak megfelelő játszóterek épültek a gyerekeknek. A parkok rendezettek, virágosítottak. A település köztéri szobrai (Kossuth Lajos, Szent István király, Batthyány Lajos mellszobra, az I. és II. világháború hősi halottainak emlékére emelt Árpád-, illetve Turul-szobor, valamint a Trianon- és az 1956-os emlékmű) közösségkovácsoló erőt és méltó helyszínt biztosítanak a közösség megemlékezéseinek.

A település polgármestere: Hosszú-Kanász Eszter

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Pusztatorony; Szent Anna-plébániatemplom; Siómarosi református templom; Balatonszabadi református templom; Kossuth-szobor; Polgármesteri hivatal; Iskola - légi felvétel; Balatonszabadi Aranyalma Óvoda és Bölcsőde; Grund bistro & pub; Kossuth Művelődési Kör; Petőfi Sándor Művelődési Ház és Közösségi Tér; Gólyapark

BALATONSZABADI

BALATONSZABADI

BALATONSZABADI

"Just a stone's throw from Lake Balaton."

Balatonszabadi - with nearly 3,000 inhabitants - is the largest village in Somogy County. It is located in the north-eastern part of Somogy County, on the shore of the Sió Canal, 6 km southeast of Siófok. The village can be reached by turning south from road no. 70 at the Aranypart (Golden Beach), passing over motorway M7.

Balatonszabadi was born from the amalgamation of two villages – Fokszabadi and Siómaros – in 1950, but the written history of Fokszabadi dates back to the Middle Ages. After the Hungarian conquest, Hungarian tribes settled on the southern shore of Lake Balaton. The settlement is thought to have been founded in the second half of the 13th century. A stone church was built on the top of the Pusztatorony hill by the local congregation. Thanks to the archaeological finds discovered during earthworks on 16 April 1982, the archaeological excavation of the site began. Today, the Pusztatorony memorial site is a pleasant place for hikers, with shady trees and resting places. It is easily accessible by bicycle or car from both road no. 70 and from the direction of the village.

Near the village, there used to be a Roman road from Győr (Roman name: Arrabona) to Pécs (Sopianae). It is commemorated by the cemetery hill of Siómaros, which was a military outpost in Roman times. It was also where the famous Military Road led from Buda (Aquincum) via Fehérvár (Alba Regia) to Somogyvár.

The existence of the present village dates back to 1690, when it was mostly inhabited by people of the Reformed religion. In the Maros part, the Reformed church was built in 1880, in the Szabadi part in 1794, and in 1778 the late Baroque Roman Catholic church was also built in honour of St. Anna; they have been renovated and renewed in recent years.

There are two guesthouses in the village centre: Séllyei János Guesthouse, run by the Reformed parish, and Grund Guesthouse, which is directly next to Grund Bistro & Pub, offering both food and entertainment.

In 1894, the year of Lajos Kossuth's death, the residents of Siómaros used money raised from public donations to erect a statue in his honour, which is recorded as the world's first public statue of Kossuth. This fact gives particular prominence to the 15 March celebrations, which for years have been associated with the "Talpra magyar!" joint run, organised in cooperation with the neighbouring municipalities. The finish line of the 6 km race is the Kossuth statue in Siómaros.

At the end of the 19th century and in the first years of the 20th century, the village developed a lot, also due to the fact that at that time, the village still included a section of the Lake Balaton shoreline.

In 1950, Siómaros and Balatonszabadi were merged and transferred from Veszprém County to Somogy County. In 1966, Balatonszabadi-Fürdőtelep was annexed to Siófok; from then on, the village has had no direct connection to the Lake Balaton shoreline, but it is linked to Siófok by a numbered main road and a cycle path along the shore.

In the early 1980s, several NGOs and cultural associations started their activities. In the early 1980s, there was also a community college, which helped to boost cultural life. The Petőfi Sándor Community Centre regularly organises performances and programmes.

The village also has a library, a school, a kindergarten and a crèche. There is a post office open every working day throughout the week. There is a general practitioner, a paediatrician and a dentist. The health visitor service is provided by a full-time professional. The pharmacy is located in the centre of the village, next to the doctor's surgery.

In various parts of the village – Makovecz-telep, the central part of Balatonszabadi, the football pitch, the area next to the pharmacy, the Siómaros part (Kossuth Circle, Árpád and Honvéd streets) – playgrounds complying with EU standards have been built for children. The parks are kept tidy and have been planted with flowers. The public statues of the village (Lajos Kossuth, King Stephen, the bust of Lajos Batthyány, the Árpád and the Turul statues, erected in memory of the heroes of World War I and II, the Trianon and 1956 memorials) represent a community-building force and are worthy venues for commemorations.

The mayor of the settlement: Eszter Hosszú-Kanász

BALATONSZÁRSZÓ

Balatonszárszó a Balaton déli partján elhelyezkedő egyik legrendezettebb település, a „kisgyermekes családok paradicsoma”, ahol gyönyörű környezetben, családbarát szolgáltatásokkal várják a vendégeket.

Évről évre parkosítások, virágosítások varázsolják egyre szebbé és vonzóbbá a községet. A Virágos Magyarországért környezetszépítő versenyben való sokéves eredményes részvételért Balatonszárszó 2016-ban az „Év Települése” díjat kapta elismerésül.

2011. június 26-án adták át a vendégeknek a Balaton egyetlen fedett szabadtéri, Csukás István nevét viselő Csukás Színházat, melynek repertoárja olyan magas színvonalú családi, gyermek- és felnőttelőadásokat és koncerteket mutat be, amiért érdemes a vendégek nyaralását ezekhez igazítani.

A szabadidő aktív eltöltésére tavasszal is a lehetőségek széles tárháza (kerékpártúrák, horgászat, borkóstoló a környék boros pincéiben, helyi termelői piac a falusi piac ízeivel) várja az ide látogatókat.

Egész évben látogatható az aktív befogadásra készítő, interaktív kiállítást bemutató József Attila Emlékház.

A költészet napját 1964 óta József Attila születésnapján, április 11-én ünnepeljük. Balatonszárszó kiemelten gondolja a költő emlékét, így a magyar líra ünnepe a település meghatározó, több mint három évtizedes múlttal bíró kulturális rendezvénye, nem is csoda tehát, hogy 2020-ban a Költészet Napi Versmondó Verseny kapta az Örökségünk – Somogyország Kincse kitüntető címet, amellyel az általános iskola és az önkormányzat több évtizedes tevékenységét ismerték el a balatonszárszói József Attila-kultusz megőrzésében.

A reformáció 500 éves évfordulója alkalmából 2017-ben adták át a „Megújulás útja” tematikus sétautat. A település központjában bárki 1-1,5 óra alatt végigsétálhatja a 10 állomásból álló 3 km hosszú utat. A megállóknál a reformáció legjelesebb vívmányai és azoknak a mai életünkre tett

hatásai olvashatók. A mini zarándokút mindenki számára maradandó emléket jelent, melyet Balatonszárszóról „hazavihet”.

A 2016-os „Balatonszárszó kulturális és aktív turisztikai fejlesztése” című pályázaton belül 2020 nyarán megvalósításra került a „Vers utca” elnevezésű interaktív elemekkel gazdagított, Balatonszárszó természeti, kulturális és szellemi értékeihez kapcsolódó projekt.

A projektrészhez kapcsolódóan 3 db kültéri hangbokszos versmegálló került beszerzésre, valamint 5 db kétoldali táblás versmegálló. Hasonlóan a 2017-ben átadott Megújulás útja sétaútvonalhoz, a különböző állomások itt is egy-egy tematikára épülve mutatják be a település és a magyar költészet szépségeit. Olvashatók és meghallgathatók többek közt József Attila, Babits Mihály, Kányádi Sándor, Illyés Gyula, Radnóti Miklós ismertebb versei csakúgy, mint Faludy György, Fodor András, Rónay György, Csukás István vagy éppen Lackfi János, Aranyosi Ervin, Varró Dániel és Kemény Zsófia költeményei. Tehát helyet ad a magyar költészet legnagyobbjai és klasszikusai mellett a kortárs és modern alkotásoknak is.

A nyári időszak folyamán kiemelkedik a szezonnyitó halfőző és a szezonzáró lecsófőző fesztivál, ahol bárki megmutathatja főzőtehetségét egy hangulatos verseny keretében. 2022-ben 12. alkalommal rendezik meg a Balatonszárszói Sárkányfesztivált. Névadója és főszereplője Süsü, Balatonszárszó kabalafigurája. Két napon át színes programokkal várják a gyerekeket, felnőtteket egyaránt. A fesztivál szabadtéri helyszínei a Tóparti park, központi strand és a Csukás Színház.

Balatonszárszó a bensőséges hangulatával, a helyiek közvetlenségével, a csodálatos panorámájával és a változatos, minőségi programjaival csábítja az idelátogatókat.

Legyen a Vendégünk Balatonszárszón!

A település polgármestere: Fekete János

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Virágos Szárszó; Tóparti park; Csukás Színház átadása; Megújulás útja átadása; Versutca átadása; Csukás István emlékszobrának avatója; Hősök tere; Zenepavilon; Somogyország Kincse kitüntetés; József Attila emlékmű; Szárszó; Tavasz hangulatok

BALATONSZÁRSZÓ

BALATONSZÁRSZÓ

Balatonszárszó is one of the most well-kept settlements on the southern shore of Lake Balaton, a "paradise for families with small children", where visitors are welcomed in a beautiful environment with family-friendly services.

Year after year, the village becomes more and more beautiful and attractive, thanks to its parks and flowerbeds. In 2016, Balatonszárszó was awarded the "Settlement of the Year" prize for its many years of successful participation in the "For a Flowery Hungary" landscaping competition.

On 26 June 2011, the only covered open-air theatre at Lake Balaton, named after István Csukás, was opened. Its repertoire of family, children's and adult performances and concerts is of such high quality that it is worthwhile to arrange your holiday around it.

Visitors can also enjoy a wide range of leisure activities in spring (cycling, fishing, wine tasting in the local wine cellars, local farmers' market with the flavours of the village market).

The József Attila Memorial House, offering an interactive exhibition that encourages active participation, is open all year round.

Poetry Day has been celebrated on Attila József's birthday, 11 April, since 1964. Balatonszárszó pays special attention to the memory of the poet, so the celebration of Hungarian poetry is a key cultural event of the settlement, with a history of more than three decades; it is no wonder, therefore, that in 2020, the Poetry Day Recitation Competition was awarded the title of Our Heritage – The Treasure of Somogyland, in recognition of the decades of activity of the primary school and the local government in preserving the cult of Attila József in Balatonszárszó.

In 2017, on the occasion of the 500th anniversary of the Reformation, the "Road of Renewal" thematic walkway was inaugurated. In the centre of the village, you can walk along the 3 km long trail of 10 stations in 1-1.5 hours. The stops describe the most significant achievements of the Reformation and their impact on our lives today. The mini pilgrimage is a

memorable experience that you can "take home with you" from Balatonszárszó.

In the summer of 2020, the "Poem Street" project, enriched with interactive elements related to the natural, cultural and spiritual values of Balatonszárszó, was implemented within the 2016 project "Cultural and active tourism development of Balatonszárszó".

In connection with this part of the project, 3 outdoor poetry stations with speaker boxes and 5 double-sided poetry tables were installed. Similarly to the "Road of Renewal" walking trail, opened in 2017, the different stops here also present the beauties of the village and Hungarian poetry, each based on a theme. You can read and listen to the best-known poems of Attila József, Mihály Babits, Sándor Kányádi, Gyula Illyés, Miklós Radnóti, György Faludy, András Fodor, György Rónay, István Csukás, or even the poems of János Lackfi, Ervin Aranyosi, Dániel Varró and Zsófia Kemény. So, in addition to the greatest and classic works of Hungarian poetry, there is also space for contemporary and modern works.

During the summer season, the season-opening fish cooking festival and the season-closing 'lecsó' cooking festival are the main events, where anyone can show off their cooking skills in an entertaining competition. In 2022, the Balatonszárszó Dragon Festival will be held for the 12th time. Its eponym and protagonist is Süsü the dragon, the mascot of Balatonszárszó. For two days, a variety of programmes are offered for both children and adults. The outdoor venues of the festival are the Tóparti Park, the central beach and the Csukás Theatre.

Balatonszárszó attracts visitors with its intimate atmosphere, the friendliness of the locals, its wonderful panorama and its varied, high-quality programmes.

Be our guest in Balatonszárszó!

The mayor of the settlement: János Fekete

BALATONSZENTGYÖRGY

Balatszentgyörgy szépséges tájai szinte megelevenednek a szentgyörgyi szülőföldről származó költő, néhai Simon Ottó műveiben. Az „Erdők erdeje” című versében az alábbi szavakkal idézte meg a település természeti csodáit és történelmi vonatkozásait:

„Rétek legelők berkek szigetek embernői zombékjai közt
meg-megvillanó Zala a hegyről a Balaton-vég
e Helikon ahol újra látom amint Festetics gróf
a költő Berzsenyi előtt meghajol
ennél tündéribb tájat még nem látott szemem
ez az én tengerem
benne tükröződik arcom arcomon őseim s reményeik
és bárhol legyenek is
tükrörenek szememben
ők és ez a föld ahol simogatnak anyám szavai”

A költő ezen soraival minden e tájon élő ember azonosulni tud, hiszen számukra ez a vidék és Balatszentgyörgy sokkal több, mint egy pont a térképen, a Balaton délnyugati csücskénél, Somogy megye északnyugati kapujánál. Ezt a csodás balatoni tájat büszkén hívják az otthonuknak, hazájuknak, szívüket melengető anyaföldnek.

Az otthonuk ajtaja nyitva áll mindenki számára. A természeti látnivalók mellett kulturális intézmények és zenés-táncos, vagy éppen hagyományörző rendezvények vonzó, vidám hangulatot ígérnek az idelátogatók számára. A település közkedvelt éttermeibe nyugodtan betérhetnek, és változatos népi vagy modern ételeket fogyaszthatnak a nap minden szakában. A faluközpontban működő sörfőző üzemnél megismerhetik a helyi készítésű sörkülönlegességeket is.

A falu határában, árnyas erdő rejtekén bújik meg a Csillagvár, ami az 1820-as években a hercegi Festetics család vadászházának épült. A különleges, csillag alaprajzú épület napjainkban múzeumként, középkori életképeket megőrkítő panoptikumként üzemel. Udvarán változatos szórakozá-

si lehetőségek, gyermekprogramok, állatsimogató teszi sokszínűvé az itt eltöltött időt. A népi építészet emlékeit őrző nádas csárda magyaros ételeket kínál a megehezett utazóknak.

A Csillagvár utca 68-as szám alatt található a Balatszentgyörgyi Talpasház, amely a környék egyetlen 1836-ból fennmaradt előkamrás, tornácos lakóháza. A falu néprajzi értékeit és történetét bemutató tárgyak és írásos emlékek kiállítása tekinthető meg benne.

Balatszentgyörgy 1862 óta a dél-balatoni vasútvonal egyik legjelentősebb vasúti csomópontjának számít. Az eredeti tervek alapján 2016-ban felújított, impozáns állomásépület joggal van számon tartva a Balaton legszébb állomásai között.

A település folyamatosan épül és szépül. Az általános iskola, az óvoda, a művelődési ház, az orvosi és védőnői rendelők, az önkormányzat épülete, valamint az egyesületek háza is felújított külsőt és modern belsőt kapott. Épül a helyi bölcsőde, amellyel a legkisebbek és a gyermekeket váró családok érdekeit szem előtt tartva tekinthetnek az itt élők a jövőbe.

A balatszentgyörgyiek büszkék a településük cselekvő, sokszínű egyesületi életére; a már több mint 60 éve működő Kis-Balaton Táncegyüttesre, akik idehaza és külföldön is számtalan kulturális rendezvény műsorát színesítik, öregbítve ezzel a kis falu hírnevét. Nagy öröm számukra, hogy három határon túli testvértelepüléssel is büszkélkedhetnek. A korábbi évtizedes baráti kapcsolatokat szentesítve 2019 áprilisa óta hivatalosan is testvérvárosuk Székelyföld fővárosa, Sepsiszentgyörgy. Több mint 40 éves a kapcsolat a felvidéki Nagyidával, amellyel szintén a közelmúltban kötötték meg a hivatalos testvértelepülési megállapodást. A lengyelországi Łabowa település által 2021 novemberében a magyar történelemben jelentős szerepet játszó és ahhoz ezer szállal kötődő baráti nép, a lengyel is csatlakozott a testvértelepüléseik sorához.

Köszönet minden hazai és határokon túl élő, onnan érkező embernek, aki szeretettel, tisztelettel és barátsággal látogat el Balatszentgyörgyre.

A település polgármestere: Farkas László Nándor

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Vasútállomás; Balatszentgyörgy a magasból; Csillagvár Múzeum; Szent György római katolikus templom; Testvértelepülési találkozó; Kis-Balaton Táncegyüttes; Kis-Balaton Fesztivál; Nemzeti összetartozás napja az emlékparkban; Tájház; Dobó István Általános Iskola; Gulya csárda; Balatszentgyörgy csónakkikötőjének részlete

BALATONSZENTGYÖRGY

BALATONSZENTGYÖRGY

BALATONSZENTGYÖRGY

The charming landscapes of Balatonszentgyörgy almost come to life in the works of the late Ottó Simon, a Balatonszentgyörgy-born poet. In his poem "The Forest of Forests", he evoked the natural wonders and historical aspects of the village in the following words:

“Between man-sized tufts of meadows, pastures, shallows, islands
the Zala shimmering from the hill, the tip of Balaton
is this Mount Helicon where I see Count Festetics
bowing to the poet Berzsenyi
my eyes have never seen a fairer landscape
this is my sea
reflecting my face, in my face my ancestors and their hopes
and wherever I may be
in my eyes, the mirrors are
they and this land where my mother's words caress me”

Every inhabitant of this region can relate to the poet's words, because, for them, this land and Balatonszentgyörgy are much more than a dot on the map at the southwestern tip of Lake Balaton, at the northwestern gateway of Somogy County. They proudly call this beautiful Balaton landscape their home, their native land, their heart-warming motherland.

The door to their home is open to all. In addition to natural attractions, the cultural institutions and music, dance and heritage events offer an inviting and fun experience for visitors. The popular restaurants in the village are open for you to enjoy a variety of traditional or modern dishes at any time of the day. You can also learn about locally brewed beer specialties at the brewery in the village centre.

Built in the 1820s as a hunting lodge for the Festetics family, Csillagvár (Star Castle) is hidden in a shady forest at the edge of the village. This unique star-shaped building now serves as a museum with life-sized dolls depicting scenes of medieval life. The building's courtyard offers a variety of entertainment, children's activities and a petting zoo to ensure time well spent. Nádas inn serves Hungarian dishes to hungry travellers while

preserving folk architecture heritage.

'Talpusház' of Balatonszentgyörgy, is a beam foundation house with a chamber and a porch, the only one of its kind surviving in the area, dating from 1836. It is located at 68 Csillagvár Street. It houses an exhibition of artifacts and written relics illustrating the ethnographic values and history of the village.

Since 1862, Balatonszentgyörgy has been one of the most important railway junctions on the South Balaton railway line. Its impressive station building, renovated in 2016 according to original plans, is deservedly considered one of the nicest stations on Lake Balaton.

The village is constantly being built and improved. The primary school, the kindergarten, the community centre, the doctors' and nurses' offices, the municipal administration building and the club house have all been renovated and modernised. A local nursery is being built to help local people plan for the future, with the benefit of the youngest children and expecting families in mind.

The people of Balatonszentgyörgy are proud of their active and diverse associations, such as the Kis-Balaton Dance Ensemble, which has been operating for more than 60 years, having performed at countless cultural events both in Hungary and abroad, thus enhancing the reputation of the village. Locals are delighted to have as many as three twin towns from across the border. Sfântu Gheorghe (Sepsiszentgyörgy), the capital of Székely Land, officially became their twin town in April 2019, thus consolidating the friendly relations that had existed for decades. The relationship with Nagyida, Slovakia, with which the official twin town agreement was also recently signed, dates back to more than 40 years. A friendly nation that has played a significant role in Hungarian history and is linked to it by a thousand ties, Poland joined the ranks through the addition of Łabowa to the twin settlements in November 2021.

Our thanks go to the visitors from all over Hungary and abroad who bring love, respect and friendship to Balatonszentgyörgy.

The mayor of the settlement: László Nándor Farkas

BALATONVILÁGOS

Balatonvilágos a Balaton déli partjának első települése. Három megye találkozásánál, Siófok várossal (Somogy megye), Enying várossal (Fejér megye) és Balatonfőkajár községgel (Veszprém megye) határos.

A település neve hivatalosan Balatonvilágos, mely magában foglalja Balatonaligát is.

Balatonvilágos 1961. március 1-jén lett önálló település, addig Balatonfőkajárhoz tartozott. Balatonaliga, Balatonvilágos, Petőfi-major, Mathiász-telep településrészekből alakult ki az új község. Elnevezése is jellegzetes: Aliga egy – valószínűleg – létező csárdáról kapta a nevét, Világos pedig az itteni föld világos színéről. Balatonvilágos – Világos-major néven – először az 1857. évi kataszteri felmérésben szerepelt. Balatonvilágost az 1927. évi Cholnoky-atlasz önálló településként tünteti fel.

A déli vasút 1863. évi megépítését követően a XX. század első éveiben kezdődött meg a Balaton partjának kimérése, a terület feltöltése és a nyaralótelep építése először a vízparton. A századfordulón már két állomás volt – Balatonaliga, Balatonvilágos –, és később Gamásza feltételes megálló. A világosi Alsótelepen volt 12 épület, egy szálloda, egy beszálló vendéglő. Aligán akkor építették a szállodát. Tíz év alatt beépült a Klára-telep (Rákóczi u.), főleg a tehetősebb nyaralók – módosabb polgárok, köztisztviselők – nagyobb épületeivel, és megkezdődött az Alsó-telep (Zrínyi u.) beépítése a szerényebb anyagi körülmények között élő tanárok, vasutasok, mérnökök kisebb épületeivel.

Az 1912-ben megalakult Balatoni Yacht Club (BYC) az első polgári

egyesület, amely a balatoni vitorlás sport fejlesztésében nagy érdemeket szerzett. Itt rendezték meg az első magyarországi női vitorlásversenyt.

A hetvenes években nagyarányú telekkialakítások folytán a község jelentős fejlődésnek indult. A rendszerváltást követően nyitott lett a jelenlegi Club Aliga területe, ezzel kulturált, jól ellátott strandterület és hajókikötő került a közösség használatába.

Jelenleg 1468 lakos él a községben, de nyáron több ezer a nyaralásukat itt töltők száma.

Balatonvilágoson több látnivaló található, legszebb az ún. Panoráma-kilátóról nyílik, ahol Mészöly Géza és Csók István festőművészek merítetek ihletet a balatoni képekhez.

A Panoráma-kilátóról az egész környékre nyíló panorámában élvezhetjük a Balaton keleti medencéjét és a Bakony hegyeit. A magas parton található a Millenniumi Szent Korona emlékmű, az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékét megörökítő emlékmű a Mécsest tartó nő, a Rákóczi-emlékmű, a Szerelmesek hídja is, a Mészöly Géza-emlékmű, a Szent István és Gizella-emlékmű.

Balatonvilágoson található a Balaton egyik legnagyobb, 10 hektáros ősfás strandja, a Club Aliga üdülőközpont, mely a nyári szezonban változatos programokat kínál. A Balaton medre itt homokos, a vízminőség kiváló, a vízmélység sekély, többszáz méteren biztonságosan élvezhetik a vizet az úszni nem tudók is. A település strandjai család- és gyermekbarátok.

A település polgármestere: Takács Károly Béla

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

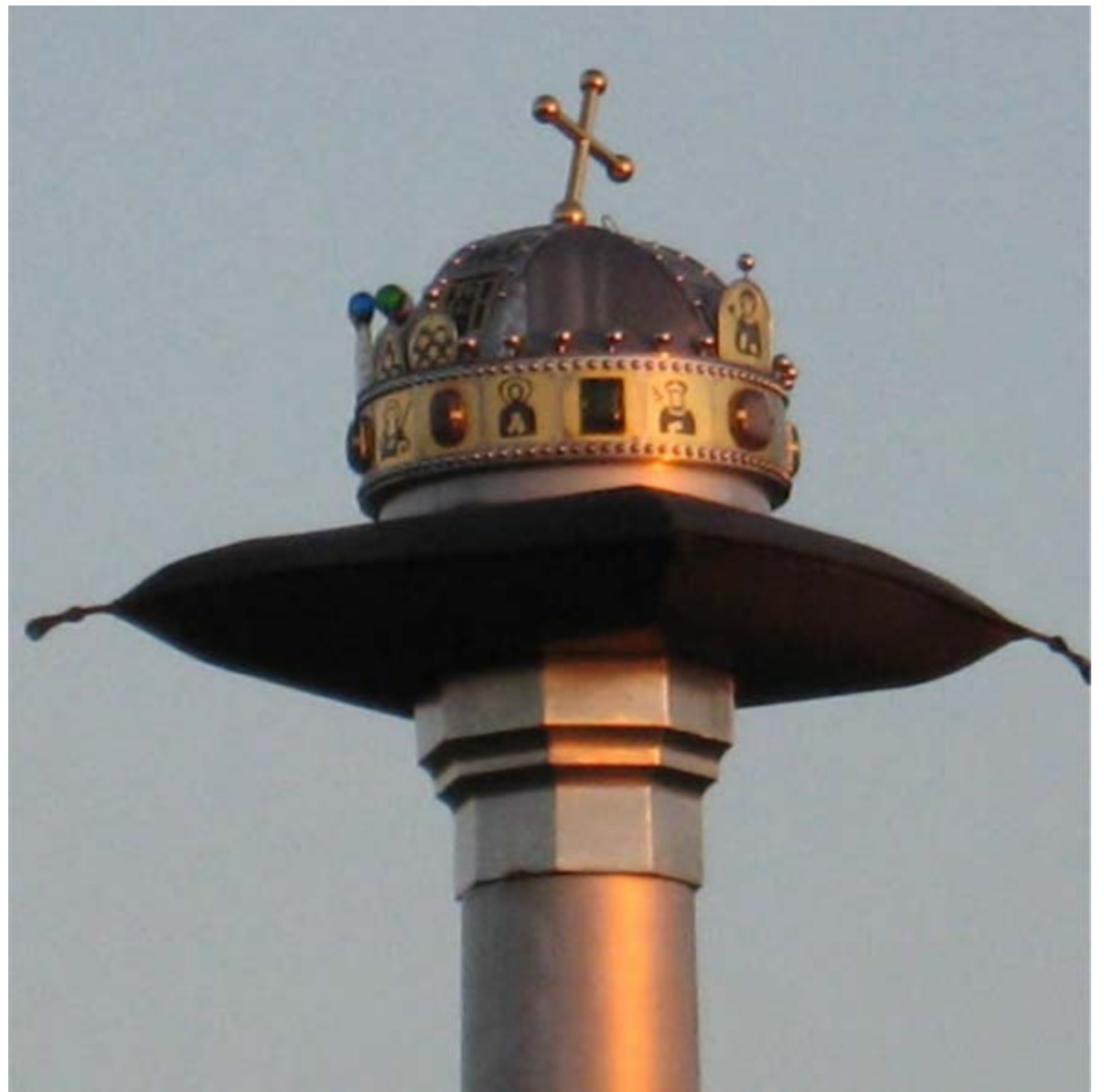
Rákóczi-emlékmű; Gizella emlékmű; Szerelmesek hídja; Millenniumi Szent Korona-emlékmű; Balatonvilágos Aliga-kikötő; Mécsest tartó nőalak – 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére; Szent István és Gizella-emlékpark; Panoráma kilátó; Kikötő; Mészöly Géza-emlékmű; Szent Korona-emlékmű; Aliga – kikötő

BALATONVILÁGOS

BALATONVILÁGOS

BALATONVILÁGOS

Balatonvilágos is the first settlement on the southern shore of Lake Balaton. It borders the town of Siófok (Somogy County), the town of Enying (Fejér County) and the village of Balatonfőkajár (Veszprém County), where the three counties meet.

The settlement is officially called Balatonvilágos, which also includes Balatonaliga.

Balatonvilágos became an independent municipality on 1 March 1961; until then it belonged to Balatonfőkajár. The new municipality merged Balatonaliga, Balatonvilágos, Petőfi-major and Mathiász-telep. Its name is also characteristic: Aliga was named after a – probably – existing tavern, and Világos after the light colour of the local land. Balatonvilágos was first mentioned as Világos-major in the cadastral survey of 1857. Balatonvilágos is recorded as a separate settlement in the 1927 Cholnoky Atlas.

Following the construction of the southern railway in 1863, the surveying of the shore of Lake Balaton, the filling of the area and the construction of the first holiday resort on the waterfront began in the early years of the 20th century. At the turn of the century, there were already two stations – Balatonaliga, Balatonvilágos – and later on a request-stop at Gamásza. At Alsótelep in Világos, there were 12 buildings, a hotel and a restaurant. The hotel in Aliga was built at that time. In ten years, Klára-telep (Rákóczi u.) was developed, mainly with larger buildings for wealthier holiday-makers – wealthier middle-class citizens, civil servants – and the development of Alsó-telep (Zrínyi Str.) began, with smaller buildings for teachers, railwaymen and engineers living in more modest financial circumstances.

The Balaton Yacht Club (BYC), founded in 1912, was the first civic

association, which made a great contribution to the development of the sailing sport on Lake Balaton. The first women's sailing competition in Hungary was held here.

In the seventies, the village began to develop significantly due to large-scale land developments. After the change of regime, the area of the present Club Aliga was opened up, providing the community with a nice, well-supplied beach area and marina.

The village currently has a population of 1,468 inhabitants, but in the summer, thousands of people spend their holidays here.

Balatonvilágos has several attractions, the most beautiful one being the Panorama Lookout, where painters Géza Mészöly and István Csók drew inspiration for their paintings of Lake Balaton.

From the Panorama Lookout, you can enjoy a panoramic view of the whole area, the eastern basin of Lake Balaton and the hills of the Bakony. On the high bank, you can find the Millennium Holy Crown Monument, the memorial of the 1956 Revolution and Freedom Fight, the Woman with a Candle, the Rákóczi Monument, the Bridge of Lovers, the Géza Mészöly Monument, as well as the St. Stephen and Queen Gizella Monument.

Balatonvilágos is home to one of the largest beaches at Lake Balaton on 10 hectares of ancient woodland, the Club Aliga resort, offering a wide variety of programmes during the summer season. The bed of Lake Balaton is sandy here, the water quality is excellent, the water depth is shallow, and even non-swimmers can enjoy the water safely for several hundred metres. The beaches of the village are family- and child-friendly.

The mayor of the settlement: Károly Béla Takács

BARCS

Érintetlen természet, Európa Amazonasa, wellness, gyógyító víz – mindez egy kisvárosba zárva. Barcs, a Dráva Fővárosa, Magyarország déli kapuja a vadászok, horgászok, fürdőzők, természetjárók paradicsoma. 1979 óta város, a mellette határként haladó Dráva élővilágát a kikötőben a turisztikai centrum állandó kiállítása mutatja be, Drávaszentesen emellett a tájegység jellemzően tartott haszonállatait (racka, szürkemarha) is bemutatják. A folyóban és holtágaiban a hazánkban honos halfajok kétharmada megtalálható. A város működteti a Dráva egyetlen szabadstrandját, a határátkelőként működő híd lábánál játszótér, sportpályák várják az érdeklődőket. A szabadstrandon lehet bekapcsolódni a kerékpáros útvonalak európai keringésébe is, az egykori vasfüggöny mentén megépült útvonalat is bejárhatjuk, de a 68-as út mentén haladó bicikliút a Drávát és a Balatont kapcsolja majd össze. Kerékpárbérlésre az önkormányzat is lehetőséget biztosít.

Helyi túravezetőkkel a vadregényes Dráván is evezhetünk, megfigyelhetjük a parti fecskék és a jégmadarak világát. A lovas sportok és a fogathajtás is egyre nagyobb teret hódít a térségben.

Barcs már az időszámításunk előtti ötödik évezredben lakott terület volt, az ókorban a római birodalom hadiútja is errefelé vezetett. A település korai és újkori tárgyi emlékeit mutatja be az egyedi hangulatú, magtár épületből megálmodott kiállítóhely, ahol állandó és időszakos kiállítások kalauzsolnak a történelem, a víz- és vadgazdálkodás emlékei és hagyományai közt. A település múltját évtizedek óta lelkesen kutatják helyi lokálpatrióták, a barcsi díszpolgár Rózsás Márton könyvei és kutatómunkái a helyi bibliotékában és a múzeumban is helyet kaptak.

A nemzetiségek által őrzött hagyományokra számos nagyrendezvény épül, ilyen a novemberben tartott Márton-napi lampionos felvonulás, a sörfesztivál, a nyáron rendezendő nemzetközi halászléféőző verseny és kulturális fesztivál. Barcson a horvát, a német és a roma nemzetiségek is őrzik hagyományait, éltetik a régi mesterségeket, dalokat, táncokat, ételeket.

Nyáron nemzetközi kulturális fesztiválok, strandok, vadászházak, valamint kerékpár- és vízitúrák várják az érdeklődőket, télen a „Barcsi advent”, a Márton-napi érdekességek nyújtanak tartalmas időtöltést.

Kétpercnyi távolságra már horvátországi területekre jut Barcsról a látogató, a Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum és a Duna-Dráva Nemzeti Park természeti csodái vízről és szárazföldről egyaránt elvarázsolják az idetérőket.

Látnivalók, létesítmények dióhéjban:

- Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ
- Dráva Közérdekű Muzeális Kiállítóhely
- Barcsi ősborókás
- Dráva Kapu Bemutatóközpont
- Drávai szabadstrand
- Vízitúrabázis
- Kis-Bók holtág (horgászat)
- Turisztikai centrum – hajó kikötő

www.barcs.hu

A település polgármestere: Koós Csaba Tibor

Fotók: Kraft Róbert

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Barcsi Polgármesteri Hivatal épülete; Barcsi Városi Könyvtár; Tóth Dávid: Közös szóból folyó ered c. munkája; A barcsi kálvária kapuja (tervezte: Szemere Antal); Barcs-Drávaszentesen, Dráva Kapu Bemutatóközpont; Ónix gömb szökőkút; Egykori Iparosház és bálterem, ma művelődési központ; Kistérségi Járóbetegellátó Központ; A barcsi kötődésű Széchényi Ferenc nevét viselő gimnázium; Az államosított Kremsier-palota, volt bírósági, ma képzési központ; Évszázados malom, Somogy egyetlen működő malma; Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ; Huszárok találkozója Barcson

BARCS

BARCS

BARCS

Unspoilt nature, the Amazon of Europe, wellness, medicinal waters – one small town offers all these and then some. The capital of Dráva Basin and the southern gateway to Hungary, Barcs is a paradise for hunters, anglers, bathers and lovers of nature. Barcs has been a town since 1979. The permanent exhibition housed in the tourist centre in the harbour presents the wildlife of the Dráva, which runs next to the town as its border. The typical livestock of the region (racka sheep and Hungarian grey cattle) are also on display in Drávaszentes. Two thirds of the fish species native to Hungary live in the Dráva and its backwaters. The town runs the only free beach along the Dráva river, and there are playgrounds and sports fields at the foot of the bridge, which serves as a border crossing. You can also join the European cycle route circuit near the free beach, including the route built along the former Iron Curtain. The future cycle route along the main road 68 will connect the Dráva to Lake Balaton. Bicycle rental is also available from the municipality.

You can also paddle on the wild and scenic Dráva with local guides, observing the fauna such as sand martins and kingfishers. Equestrian sports and harness racing are also gaining ground in the region.

The area of Barcs was already populated in the fifth millennium BC, and a military route of the Roman Empire led through here as well. A unique exhibition space, created from a granary building, presents the early and modern artifacts of the settlement, with permanent and temporary exhibitions on the history, relics and traditions of water and wildlife management. Local patriots have been enthusiastically researching the town's history for decades, and Márton Rózsás, an honorary citizen of Barcs, has had his books and research works housed in the local library and museum.

A number of major events are based on ethnic traditions, such as the St Martin's Day lantern parade in November, the beer festival, as well as the international fisherman's soup cooking contest and cultural festival in the summer. The Croatian, German and Romani ethnic groups of Barcs keep their traditions alive, reviving old crafts, songs, dances and food.

International cultural festivals, beaches, hunting lodges, cycling and boating trips are available to visitors in the summer, and the "Advent of Barcs" and the St. Martin's Day attractions offer a great way to spend your time in winter.

Croatia is but two minutes away from Barcs. The natural wonders of the Mura-Drava-Danube Biosphere Reserve and the Danube-Drava National Park enchant visitors on both land and water.

Landmarks and facilities in a nutshell:

- Barcs Spa and Recreation Centre
- Dráva Public Interest Exhibition Space
- Primeval juniper woods of Barcs
- Dráva Gate Show Centre
- Free beach on the Dráva
- Base for boating trips
- Kis-Bók backwater (for fishing)
- Tourist centre – marina

www.barcs.hu

The mayor of the settlement: Csaba Tibor Koós

Photos by: Róbert Kraft

BATÉ

Baté 800 lelkes község, a Dunántúli-dombvidék külső-somogyi kistájának déli részén, a somogyi megyeszékhely, Kaposvár és a Tolna megyei kisváros, Dombóvár között, tőlük mintegy 15-15 km-re, a 61-es út mentén helyezkedik el. A község ősi, természetes határát délen a Kapos folyó, északkeleti irányból a Baté-Magyaratád-vízfolyás, nyugaton a Tócsáripatak adja. Közúti közlekedés tekintetében csomóponti község. Személy- és teherforgalomra épült, több sínpáros vasútállomása van. A helyközi autóbuszforgalma jelentős, a falu több irányból közlekedő járattal elérhető. Munkalehetőséget a lakosság részben helyben és a közeli helységekből, de különösen a városokban – Kaposváron és Dombóváron – talál. Kedvező földrajzi és fejlesztésre alkalmas helyi adottságokkal rendelkezik.

A település határaiban erdők és szántók találhatóak, a környéken jó termőtalajú területek vannak. A település zöldfelületi ellátottsága jó, a közterületek rendezettek, ápoltak. A lakóházak ingatlanok rendezettsége, ápoltsága széles skálán differenciált. Ennek oka kisebb részben az anyagi lehetőségekben, nagyobb részt a tulajdonosok igényességében rejlik.

Az elmúlt évtizedekben jelentős fejlődésen esett át a falu: gázrendszer épült, megszépültek a közterek, emlékművet állítottak, s kicsinosították a közintézményeket. Emellett jelentős összegeket fordítottak az út- és járdahálózat karbantartására, olyan beruházásokat is végrehajtottak, amely a lakosság komfortérzetét növelték.

A szomszédos községekhez hasonlóan Baté is „ősi település”. Levéltári adatok igazolják, hogy már a XIV. században is lakott hely volt a község jelenlegi területe. A település a török uralom alatt csaknem elpusztult: 1686-ban mindössze öt családot tudtak itt összeírni. 1733-tól 1945-ig a Gyulai-Gaál család volt a terület birtokosa. A falu neve korábban Batej volt, ekkor Tolna megyéhez tartozott. A XV. században Bathe, a XVI. században Bati, majd Báthé néven szerepelt.

A XIX. században már volt a falunak kovácsműhelye, kocsmája, pásztorháza, tanítói lakása egy tornateremmel. Az utóbbi 1857-ben épült. Malom is építettett az uraság 1838-ban.

A község már a XIX. század végén önálló jegyzőséggel rendelkezett. 1895-től az állami anyakönyvezés bevezetésével anyakönyvi székhely.

1924-ben körjegyzőségi székhely lett, miután Mosdós és Kaposkeresztúr társközségként csatlakozott hozzá. 1945-ben a II. világháború befejezése jelentős változást hozott a falu életében. A Gyulai-Gaál család birtokát felosztották a nincstelen családok és szegényebb zsellérek között. A kastély belső átalakítása után 12-13 család lakóhelyévé vált.

1950 októberében a községben is kialakult a tanács. Minden községnek, így Baténak is, önálló tanácsa lett, a körjegyzőség megszűnt. A tanács ebben a formában működött 1968. december 31-ig, majd Kaposkeresztúrral egyesült ismét, közös tanácsot alkotva. Ez az állapot 1975-ig volt érvényben, majd a Közös Községi Tanácsot megszüntették és beolvasztották a Taszári Községi Közös Tanácsba. Ezzel a ténnyel a község évszázados ön-

állósága megszűnt, eddig elért minősége elveszett, és Taszár községnek, mint alsó fokú központnak társközségévé vált.

Az 1990. szeptember havi választások során létrejött nyolctagú képviselő-testület döntése alapján a községben önálló önkormányzati hivatal jött létre, amelyhez a továbbiakban két szomszédos község – Fonó és Kaposkeresztúr – is csatlakozott, és közösen körjegyzőséget alapítottak Baté székhellyel.

2013. január 1-jétől Mosdós község csatlakozásával közös önkormányzati hivatal jött létre, Baté maradt a közigazgatási székhely. 2015-től további hat település – Szentbalázs, Kaposhomok, Cserénfa, Kaposgyarmat, Hajmás, Gálosfa – csatlakozásával mintegy négy és félezer lélekszámú településcsoport jött létre a közös hivatal fenntartására, Baté gesztorságával.

A jól szervezett egészségügyi és szociális ellátás, a növekvő és gondozott zöldterületek, a közbiztonság állapota, a sportolási-rekreációs lehetőségek fejlődése, az önkormányzat által intenzíven támogatott civil szerveződések hatására egyre kedveltebb település Baté.

A település polgármestere: Zsalakó Ernő

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Virágzás; Régi temetőkápolna; Lakatkapu; Nyuszi-lak; Batéi malom; Akadálymentes hivatal; Világháborús emlékmű; Katolikus templom; Betlehemes és karácsonyfa; Szent Kristóf park; Baté-domb

BATÉ

BATÉ

Baté is a village with 800 residents located in the southern part of the outer-Somogy small region of the Transdanubian hills, along main road no. 61, between Kaposvár, the county seat of Somogy, and Dombóvár, a small town in Tolna county, about 15 km away from each town. The ancient, natural boundary of the village is given by the river Kapos to the south, the Baté-Magyaratád watercourse to the northeast and the Tócsári stream to the west. It is a junction village in terms of road transport. It is based on passenger and freight traffic and has a railway station with several tracks. The intercity bus traffic is significant, the village can be reached by bus from several directions. The population finds employment opportunities partly locally and in nearby places, but especially in towns – in Kaposvár and Dombóvár. It has a favourable geographical location and local conditions suitable for development.

There are forests and arable land on the outskirts of the village and areas with good topsoil in the neighbourhood. The settlement has a lot of green space, the public areas are tidy and well-groomed. The cleanliness and orderliness of the residential properties is differentiated on a wide scale. The reason for this lies to a lesser extent in the financial possibilities and to a greater extent in the demands of the owners.

In recent decades, the village has undergone significant development: a gas system has been built, public spaces have been beautified, a monument has been erected and public institutions have been upgraded. Significant sums were spent on maintaining the road and sidewalk network, and investments were made to increase the comfort of the population.

Like the neighbouring villages, Baté is also an “ancient settlement”. Archival data confirm that the present area of the village was already inhabited in the 14th century. The settlement was almost destroyed during the Turkish rule: Only five families could be listed here in 1686. From 1733 to 1945, the Gyula-Gaál family owned the area. Earlier the name of the village was Batej and it belonged to Tolna county. It was called Bathe in the 15th century and Báthé in the 16th century.

In the 19th century, the village already had a blacksmith shop, a pub, a shepherd's house and a teachers' apartment with a gym. The latter was built in 1857. The landlord also built a mill in 1838.

At the end of the 19th century the village already had an independent notary office. From 1895, it became a registry office with the introduction of state registration.

It became the seat of the notary district in 1924 after Mosdós and Kaposkeresztúr joined it as co-municipalities. In 1945 the end of World War II brought about a significant change in the life of the village. The property of the Gyula-Gaál family was divided between destitute families and poor cottars. After interior remodelling, the palace became the residence of 12-13 families.

In October 1950, a council was also formed in the village. Each village, including Baté, had its own council, and the notary district was abolished. The council functioned in this form until 31 December 1968, then it was reunited with Kaposkeresztúr to form a joint council. This status lasted until 1975, then the Joint Municipal Council was abolished and merged into the Joint Municipal Council of Taszár. With this fact, the century-old independence of the village ceased, the quality it had achieved was lost, and it became a partner village of Taszár as a lower-level centre.

Based on the decision of the eight-member representative body formed during the elections in September 1990, an independent municipal office was established in the village, which was later joined by two neighbouring villages – Fonó and Kaposkeresztúr – and a notary district was established jointly with Baté as a seat. From 1 January 2013, a joint municipal office was established with accession by the village of Mosdós, and Baté remained the administrative seat. From 2015, with the accession of six more settlements – Szentbalázs, Kaposhomok, Cserénfa, Kaposgyarmat, Hajmás, Gálosfa – a group of settlements with a population of about four and a half thousand was established to maintain the joint office, with Baté as gestor.

Baté is becoming a more and more popular settlement as a result of well-organised health and social care, the well-kept and extended green areas, the state of public safety, the development of sports and recreation opportunities and the non-governmental organisations intensively supported by the local government.

The mayor of the settlement: Ernő Zsalakó

BELEG

A falu Somogy megye középső részén, a Dráva és a Balaton közötti vidéken fekszik, melyet három oldalról erdők öveznek. A helység nevével 1493-as oklevélben találkozhatunk, akkor még Beleg formájában.

A falu megközelítése két irányból lehetséges: Ötvöskónyi és Kutas felől, valamint a korábban említett vasúti fővonalon. Központján a 6622-es út halad át, de közigazgatási területének keleti szélét érinti a Nagybjom - Lábod közti 6619-es út is. Utóbbiból belegi területen ágazik ki kelet felé a 3,3 kilométer hosszú 66 144-es út, amely a zsákfalunak tekinthető Kisbjomba vezet. Elhelyezkedése miatt tömegközlekedési eszköz ejti útjába a települést, amellyel a lakosok óvodába, iskolába, munkába járását biztosítják.

A történelem korszakai nagy hatással voltak a falu életére. A terület nagyon régóta lakott, melyről a térségben feltárt rézkori, bronzkori, vaskori régészeti leletek tanúskodnak, valamint az ókorban rómaiak hadiútként használták a területen áthaladó útvonalat. De ebből az időszakból való az itt fellelt légiós leszerelési emlékplakett és a Nemzeti Múzeumban őrzött Vespasianus császár hadiparancsa, melyet bronztáblába véstek. Ezt követően betelepítések, tulajdonosváltások (Török Bálint, Zrínyi György, Festetics család), majd a török hódoltság okozta megpróbáltatások következtek, valamint a falu elnéptelenedése. A török idők alatt elterjedő reformáció következményeként a település 1709-ben megépíthette első templomát.

A megpróbáltatások nem értek véget. 1855-ben kolerajárvány pusztított a faluban, majd 1886-ban a település csaknem kétharmad része leégett egy tűzvész során.

1944-45 fordulóján több hónapig a visszavonuló német csapatok használták frontvonalként.

1959-ben megtörtént a falu villamosítása is, amely után fellendült a közösségi élet. Rendszeresek lettek a filmvetítések, színi előadások, tánciskolák működtek.

Az 1990-es évek hoztak igazán nagy változásokat a község életében. Arculata megváltozott, járdák építése, közintézmények (óvoda, alsó tagozatos iskola) felújítása, vezetékes ivóvíz kiépítése következett. A település központjában található közösségi ház, polgármesteri hivatal, orvosi rendelő és a katolikus templommal egybeépített általános iskola, melyhez saját tornacsarnok is tartozik. A falunak van saját postahivatala, könyvtára és művelődési háza.

A település címerében a történelem és a megélhetést jelentő mezőgazdaság egyesül a Nap, a Hold, kard, búza és korona jelképekben.

A község lakosságszámához képest arányos a regisztrált vállalkozások száma.

Első nagymértékű csökkenés az 1960-as évektől következett be, amelyeknek az ország akkori társadalmi, gazdasági helyzete, valamint a politika egyaránt részese volt. Ezt követően folyamatosan visszaesett az itt élő emberek száma, majd 1990-től megközelítőleg 600 fő körül mozog a község lakosainak száma.

„Kicsiny falu az én falum, legkisebb az egész vidéken s a legszebb. Gyermekkoromban alig hatszáz lakója volt, s ennek is jó felerészét az én nemzetségem tevé.”

(Benedek Elek)

A település polgármestere: Vámosi Róbertné

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Katolikus templom bejárata, mellette a művelődési ház; Polgármesteri hivatal; Címer; Trianoni emlékmű; Kossuth utca központ; Polgármesteri hivatal, mellette orvosi rendelő; Katolikus templom belülről; Katolikus templom; Központi elágazó; Községi ház; Polgármesteri hivatal; Művelődési ház nagyterme

BELEG

BELEG

BELEG

The village lies in the central part of Somogy County, between the River Dráva and Lake Balaton, bordered by woods on three sides. The name of the village dates back to a charter from 1493, when it was still known as Belek.

The village can be reached from two directions: from Ötvöskónyi and Kutas, and from the main railway line mentioned earlier. Its centre is crossed by road 6622, but the eastern edge of its administrative area is also connected to road 6619 between Nagybjom and Lábod. From the latter, the 3.3 km long road 66 144 branches off to the east in the area of Beleg and leads to Kisbjom, which can be regarded as a 'dead-end' village.

Because of its location, it is served by public transport, which ensures that residents can get to kindergarten, school and work.

Various periods of history have had a great impact on the life of the village. The area has been inhabited for a very long time, as evidenced by the archaeological finds from the Copper Age, Bronze Age and Iron Age, and the ancient Romans used the route through the area as a military road. But the legionary's discharge memorial plaque found here and Emperor Vespasian's war order, carved into a bronze tablet and kept in the National Museum, also date from this period. After that, there were forced settlements, changes of ownership (Bálint Török, György Zrínyi, the Festetics family), then came the hardships of the Turkish occupation and the depopulation of the village. As a result of the Reformation, which spread during the Turkish occupation, the village was able to build its first church in 1709.

But the ordeals did not end there. In 1855, the village was ravaged by a cholera epidemic, and in 1886, almost two-thirds of the village burnt down in a fire.

At the turn of 1944-45, it was used for several months as a front line by retreating German troops.

In 1959, the village was electrified, after which community life began to flourish. Film screenings and theatrical performances became regular events and dance schools were opened.

The 1990s brought really big changes in the life of the village. Its look changed, pavements were built, public institutions (kindergarten, elementary school) were renovated, and running water was installed. In the centre of the village there is a community centre, the mayor's office, a doctor's surgery and a primary school, which is attached to the Catholic church and has its own gymnasium. The village also has its own post office, library and community centre.

The village's coat of arms combines history and agriculture as the main means of subsistence in the symbols of the sun, moon, sword, wheat and crown.

The number of registered businesses is proportional to the population of the village.

The first major decline occurred in the 1960s, which was due to the social and economic situation in the country at the time, as well as to politics. After that, the number of people living in the village decreased steadily, and since 1990, the number of inhabitants has fluctuated around 600.

"My village is a small village, the smallest in the whole region, and the most beautiful one, too. When I was a child, it had barely 600 inhabitants, and my family made up half of them."

(ElekBenedek)

The mayor of the settlement: Róbertné Vámosi

BÖHÖNYE

Böhönye a Balaton és a Dráva vízválasztóján, a szelíd lankákkal díszített belső Somogyi-dombság peremén fekszik. Böhönye környéke kiváló természeti adottságokkal rendelkezik. A lankás somogyi dombok növény-társulásai gyönyörűek, sok túrázót vonzanak a térségbe. A települést minden irányból erdő veszi körül, a Dávodpuszta környéki erdőket természetvédelmi területté nyilvánították, a Boronka Tájvédelmi Körzet pedig ritka madárállományáról híres.

Böhönyét honfoglalás kori településként tartják számon. A község neve először Byhene alakban fordul elő a helységnevek történetével foglalkozó irodalomban. A település néveredete joggal foglalkoztatja a helybélieket. Több feltételezés is akad. Vannak, akik a település első birtokosairól, a „Bő” nemzetségből származtatják az elnevezést.

Byhenének említik 1536-ban egy adórajstromban a zágrábi püspök birtokaként. Majd 14 év múlva Behene szerepel az évi adórajstromban.

Gróf Festetics Pál a legnagyobb birtokosa a településnek, kinek itt kényelmesen berendezett vadászkastélya volt, amely 1876-ban épült.

A mai falu területének egy részét már 1820-ban tervszerűen osztotta ki a gróf. Azt akarta, hogy idővel Böhönye szépen rendezett várossá fejlődjék. A mai rendezettségének forrásául ez az intézkedés szolgált. A falu lakói fele részben reformátusok, fele részben katolikusok voltak. A református iskolát 1730-ban építették fel, a római katolikus iskolát három évtizeddel később. Mindkettő az államosításig működött.

A római katolikus hívők már 1765-től használhatták templomukat, mely kápolnaként is szolgált. A reformátusok is szerettek volna templomot emelni már 1748-ban, de erre csak az 1781-es türelmi rendelet adott módot, miszerint: ahol 100 református család él, ott templomot is építhetnek.

Böhönye vásári privilégiumot 1794. augusztus 14-én kapott, így évente négy országos vásár megtartására nyert jogot, és 1812-ben mezővárosi rangot kapott. A XIX. század második felében felélénkült a közélet, a polgárosodás jeleként megindultak a társadalmi szerveződések. Postája, távirója és vasúti állomása helyben volt.

Böhönye fejlődő, szépülő, állandóan megújuló település. Az önkormányzat a teljes infrastruktúrát kiépítette; földgáz, vezetékes ivóvíz, csatornarendszer, telefon az egész község területét behálózza. Az ipartelepítés szempontjából is jó adottságokkal rendelkezik, két fő közlekedési útvonal szeli át. Munkahelyek közül az egyik legjelentősebb az Auma Elektrotechnika. Több közép vállalkozás is jelentős számú munkaerőt foglalkoztat. A mezőgazdaságot egy növénytermesztő szövetkezet képviseli, valamint Terebezd-pusztán a Claessens Group által megvalósított 32000 férőhelyes sertéstelep és tápüzem is munkahelyet biztosít a településen élőknek.

A mentőállomás 2014 őszén került átadásra, 17 településre terjed ki a körzete. Böhönyén 14 települést ellátó rendőrőrs, tűzoltóállomás, valamint hat települést ellátó szociális és gyermekvédelmi, illetve három településre kiterjedő nevelési-oktatási társulás működik. Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a kialakult intézményrendszer, az életkörülmé-

nyek javítása a lakosság elégedettségét szolgálják, a letelepedést segítsék elő.

A településre látogatóknak érdemes megtekintenie a régi haranglábat a Fő utca sarkán. A római katolikus és református templom már két évszázada őrzi méltóságát. A végső nyughely, a temető is megújult kerítésével, kandelábersorával, rendezettségével azt mutatja, hogy az itt élők kegyelettel gondolnak az elődeikre. 1993-ban avatták fel a német-magyar katonai temetőt, amely egyedüli a megyében.

A központi park ad helyet az emlékműveknek: az I. világháborús emlékműnek, az 1956-os Büszkeségpont emlékműnek, a nemzeti összetartozás és az aradi vértanúknak tisztelgő kopjafának. A második világháború hőseinek emlékét is méltó módon őrzik.

Böhönyén a gyermekek ellátására óvoda és általános iskola működik. A Festetics Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulólétszáma több mint 250 fő, a Böhönyei Gézengúz Óvoda száznál több kisgyermeket tud fogadni. A „Bóbita Bölcsőde” a park árnyas csendjében várja Böhönye és környéke legkisebb lakóit.

Az első népkönyvtár a térségben, Marcaliban jött létre 243 kötet könyvvel. Alig egy hónap múltán, 1950. március 1-én Böhönye is könyvtárat nyitott 173 kötettel. Ma állományának nagysága eléri a 16.000 kötetet. A községi könyvtárban Digitális Jólét Program Pont is működik.

A település vezetői nagy hangsúlyt fektetnek a felnőtt generáció képzésének támogatására, hogy ezzel is segítsék a jövőbeni boldogulásukat: ingyenes számítógépes és nyelvtanfolyamok. A nemzeti összetartozás, a történelmi hagyományok ápolása, más népek kultúrájának, életmódjának megismerése érdekében testvértelepülési kapcsolatot létesítettek az erdélyi Gyimesközéplek és a horvátországi Sokolovac település önkormányzatával. A kulturális rendezvények száma jelentősen megnövekedett az elmúlt években, a lakosság egyre szélesebb köreit próbálják megszólítani a sokrétű, változatos kulturális programokkal. Böhönye folyamatosan fejlődő, értékeit, identitását megőrző, élhető település.

A település polgármestere: Zsoldos Márta Piroska

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Festetics Pál Általános Iskola és AMI; Katolikus templom; Református templom; Gézengúz Óvoda; Polgármesteri hivatal; Gyógyszertár; Bóbita Bölcsőde; Szennyvíztelep; Temetői főbejárata; Temető ravatalozó; Szabadidő sportpark; Műfüves futballpálya; Civilek Háza

BÖHÖNYE

BÖHÖNYE

BÖHÖNYE

Böhönye lies on the watershed of Lake Balaton and the River Drava, on the edge of the inner Somogy hills, embellished with gentle slopes. The area around Böhönye boasts excellent natural conditions. The beautiful vegetation of the rolling Somogy hills attracts many hikers. The village is surrounded by forests on all sides; the forests around Dávodpuszta have been listed as a nature reserve, and the Boronka Landscape Protection Area is famous for its rare bird population.

Böhönye is considered to be a settlement from the time of the Hungarian conquest. The name of the village first appears as Byhene in the literature on the history of place names. The origin of the village's name rightly intrigues the locals. There are various theories. Some derive the name from the 'Bő' clan, the first owners of the settlement.

Byhene is mentioned in a 1536 tax register as the estate of the Bishop of Zagreb. Then, 14 years later, the annual tax register mentions Behene.

The greatest landowner of the village is Count Pál Festetics, who had a comfortable hunting lodge here, built in 1876.

The Count allocated part of the area of the present village in a planned manner as early as 1820. He wanted Böhönye to develop into a nicely structured town over time. This measure was the source of its present orderliness. Half of the villagers were Reformed, half Catholic. The Reformed school was built in 1730, the Roman Catholic school three decades later. Both remained in operation until nationalisation.

Roman Catholics could use their church, also serving as a chapel, from as early as 1765. The Reformed also wanted to build a church as early as 1748, but only the Patent of Toleration of 1781 allowed them to do so; where there were a hundred families of Reformed believers, a church could also be built.

Böhönye was granted the privilege to hold fairs on 14 August 1794, giving it the right to hold four national fairs a year, and in 1812 it was granted the status of a market town. The second half of the 19th century saw a revival of public life and the beginning of social organisation, a sign of urbanisation. It had its own post office, telegraph and railway station.

Böhönye is an emerging, improving and constantly renewing settlement. The municipality has built up a complete infrastructure: natural gas, piped water, sewerage and telephone network, covering the whole municipality. It is also well-suited for the development of industry, with two main transport routes crossing it.

One of the most important employers is Auma Elektrotechnik. Several medium-sized enterprises employ a significant number of employees. Agriculture is represented by a farm cooperative, as well as a pig farm with 32,000 pigs and a feed mill built by the Claessens Group in Terebezd-puszta, providing jobs for the people of the village.

The ambulance station was opened in autumn 2014 and it covers 17 municipalities. Böhönye has a police station covering 14 municipalities, a fire station, a social and child protection association covering 6 municipalities and an education association covering 3 municipalities. The local government places great emphasis on improving the institutional system and living conditions in order to ensure the satisfaction of the people living

there, and to promote settlement.

The old belfry on the corner of Main Street is well worth a visit. The Roman Catholic and the Reformed churches have kept their dignity for two centuries. The final resting place, the cemetery, with its renewed fence, its row of chandeliers and its tidiness, shows that the inhabitants of the village remember their ancestors with respect. The German-Hungarian military cemetery, the only one in the county, was inaugurated in 1993.

The central park accommodates the memorials: the World War I monument, the 1956 Pride Point monument, and the headboard honouring the martyrs of Arad and national unity. The memory of the heroes of World War II is also duly honoured.

Children in Böhönye can attend a kindergarten and a primary school. Festetics Pál Primary School and Basic Art School has a student body of over 250, while Gézengúz Kindergarten of Böhönye can accommodate more than 100 children. "Bóbita Nursery" welcomes the youngest children of Böhönye and its neighbourhood in the shady quiet of the park.

The first public library was established in the region, in Marcali, with 243 volumes. Just one month later, on 1 March 1950, Böhönye, too, opened a library with 173 volumes. Today, its library stock reaches 16,000 volumes. The municipal library also operates a Digital Well-being Programme Point.

The leaders of the village place great emphasis on supporting adult education through free computer and language courses, in order to secure the future of the adult generation. To promote national unity and historical traditions, as well as to learn about the culture and way of life of other peoples, the village has twinned up with the municipalities of Gyimesközéplök, Transylvania and Sokolovac, Croatia.

The number of cultural events has increased significantly in recent years, and they try to address an ever wider range of the population through diverse and varied cultural programmes. Böhönye is a constantly evolving, liveable village that preserves its values and identity.

The mayor of the settlement: Márta Piroska Zsoldos

BŐSZÉNFA

Bőszénfa Község a Kaposvár-Szigetvár közt futó 67-es főközlekedésű út mellett három domb ölelésében, a Zselic szívében hosszasan elnyúló település. Takáts Gyula költő a Szülőföldem című versében csodálatosan mutatja be a megyét, valamint a Zselic tájegységet.

„Ez itt még Somogy, hol születtem én,
de odébb ki megy, már Tolnába jár,
Hol, mint két lány setten egymás elől,
bújósdit játszva, Sió és a Sár...”

S kis nyegle városomtól délre
az ezeréves vén Zselic remeg.
Makkoló kondák, kanászkirályok
szállták e földet ősidőkben meg.”

A község mai elnevezése nem ősi eredetű, mert az Árpád-kori oklevelek adatai nem egyeztethetők teljes bizonyossággal a község mai nevével. Bozais, a középkori Bajszínfalva – 1425 körül – nevek mellett a török korban Bajszínfalva néven kerül elénk, de József császári térképeken 1780 és 1784 között már Pösönyfa is szerepel. 1796-ban már Bőszénfának írják a község nevét. Az 1950-es évekig a településre a sváb anyanyelvű lakosság volt jellemző, de az 50-es évek utáni deportálások, elköltözések teljesen megváltoztatták a lakosság összetételét.

Az 1990-es rendszerváltás nagyon elmaradt településként érte e csudaszép földrajzi adottságokkal bíró falut, ahol a megválasztott testületnek bőven akadt munkája, hiszen indítani kellett az ivóvízhálózat kiépítését, portalan utakat kellett aszfaltozni, a teljes falut érintő belvízrendszert kiépíteni, szinte az egész faluban hiányzó járdát meg kellett építeni. Az utóbbi

néhány év azt eredményezte, hogy a településen a teljes infrastruktúra elkészült, hiszen a gázvezetékrendszer kiépítésre került, egyedi szennyvíztisztító-berendezések fogják fel és tisztítják az ingatlanokon keletkezett szennyvizet, kiépült a szélessávú internet, amely közel hozta a településhez a nagyvilágot.

A település csodálatos földrajzi adottságai miatt kézenfekvő a turizmus irányába való elmozdulás, ennek érdekében az önkormányzat a település közepén elterülő lápos, mocsaras rét helyére kéthektáros mesterséges tavat épített, amely mellé egy öthektáros „Nemzedékek Parkját” alakított ki, ezzel is elősegítve azt, hogy egyre többen keressék fel a települést. Vendégház épült a községben, amely egész évben üzemel, valamint az önkormányzat a volt általános iskola épületéből „Diákszállót” alakított ki, amelynek nagy a sikere. A település legnevezetesebb turisztikai látványossága a mesterséges körülmények között tartott szarvas állomány, ahol több mint 1500 szarvast, valamint rengeteg őshonos magyar állatfajokat tartanak. Önálló étteremmel rendelkeznek, ahol különleges vadételek kerülnek az asztalra. A település közigazgatási területének szomszédosságában található a Kardosfai Vendégház, a vadregényes tölgyfák és öreg bükkök árnyékában, ahol csodálatos környezetben szennyezetlen égbolt alatt pihenhetik ki fáradalmaikat az odalátogatók. A településen minden év szeptemberében kerül megrendezésre a „Zselici Tüzeslecső Főzőkavalkád”, amely Somogy megye legnagyobb rendezvényeinek egyike. A látogatók száma már ezres nagyságrendű. Jelenleg készül az első Zselicet átszelő kerékpárút, amely tíz települést közel 50 km hosszán köt össze.

A zselici emberekre, de a Bőszénfán élőkre kifejezetten a barátságos vendéglátás jellemző, és az idelátogatók kellemes élményekkel intenek búcsút e csodálatos tájnak.

A település polgármestere: Nyitrai István

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Látkép a községről; 1990 Kossuth Lajos utca részlet; 1990 Bőszénfai Fő utcai látkép; Általános iskola, mellette a katolikus templom; Főtér, Általános iskola, Kultúrház, Buszmegálló 1990-ben; Sáros út 1990-ben Bőszénfán; Kultúrház 1990-ben; Katolikus templom; Zselici Tüzeslecső Főzőkavalkád napjainkban; Községi Ház; Községi Ház belülről; Bőszénfai játszótér a Nemzedékek parkjában

BŐSZÉNYA

BŐSZÉNYA

BŐSZÉNFA

Bőszénfa is a long-stretch village in the heart of Zselic, surrounded by three hills next to main road no. 67 running between Kaposvár and Szigetvár. In his poem entitled My homeland, the poet Gyula Takáts wonderfully presents the county and the Zselic region.

"This is still Somogy, where I was born,
but you are already in Tolna if you walk further,
Where the Sió and the Sár sneak away
to play hide and seek just like two girls...

And the thousand-year-old Zselic trembles
south of my little carefree town
Herds feeding on acorns, swineherd kings
occupied this land in ancient times."

The current name of the village is not of ancient origin as the data of the Árpadian documents cannot be matched to the current name of the village with full certainty. It was named as Bozais, then Bajszínfalva in around 1425 in the Turkish era, and it was already mentioned as Pösönyfa on the maps of Emperor Joseph between 1780 and 1784. The name of the village was already Bőszénfa in 1796. There were Swabian residents until the 1950s but later the deportations and relocations completely changed the composition of the population.

Upon the regime change in 1990 the village was very underdeveloped despite its wonderful geographical features. The elected body had a lot of work to do as the construction of the drinking water network had to be started, roads had to be paved as well as a flood protection system and

footpaths had to be built for the entire village. Over the last few years the entire infrastructure has been completed in the settlement: the gas pipeline system has been built, individual sewage treatment units collect and treat the wastewater of the properties and broadband internet has been established to bring the world closer to the settlement.

Focusing on tourism is evident due to the wonderful geographical features of the village. To this end, the municipality has built a two-hectare artificial lake on the site of a marshy-swampy meadow in the middle of the settlement and has developed the five-hectare "Park of Generations" next to it, thus encouraging more and more people to visit the settlement. A guest house has been built in the village and it is open all year round, and the municipality has turned the former primary school building into a "Student Hostel", which is a great success. The most notable tourist attraction of the settlement is the deer herd kept under artificial conditions, where more than 1,500 deer and many native Hungarian animal species are kept. The village has a restaurant, where special game dishes are served. Hotel Kardosfa is located next to the administrative area of the settlement, in the shade of romantic oak trees and old beeches, where visitors can relax under an unpolluted sky in a wonderful environment. The "Zselic Fiery Lecsó Cooking Cavalcade", one of the largest events in Somogy county, is held here in September every year. The number of visitors is already in the thousands. The first cycle path through Zselic, connecting ten settlements for almost 50 km, is currently being built.

The people of Zselic, and also those living in Bőszénfa, are friendly and hospitable, and the visitors leave this wonderful landscape with pleasant experiences.

The mayor of the settlement: István Nyitrai

BUZSÁK

Buzsák több mint 500 éves település, elődtelepülései Akts és Magyar falvak voltak, ezekhez köthető legrégebbi műemlékünk a Fehér-kápolna, mely a XIII. század elején épült. Buzsák a Balatontól 15 km-re délre található, népművészetéről, népi hagyományairól, a Buzsák közigazgatási területéhez tartozó – 42 C fokos gyógyvízzel rendelkező – Csisztapusztai termálfürdőről (Csisztafürdő) és épített örökségeiről ismert.

A Somogy Megyei Közgyűlés 2005-ben „Örökségünk Somogyország kincse” kitüntető címet adományozott Buzsák népművészetének, 2018-ban a buzsaíki hímzéseket, faragásokat, buzsaíki dalokat és táncokat felvették a Somogy Megyei Értéktárba, 2020-ban pedig Buzsák élő hagyományai – a hímzés, a fafaragás és a néptánc – felkerültek az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékébe.

Elért eredményeinkre nagyon büszkék vagyunk, fő célkitűzésünk népi hagyományaink őrzése, továbbörökítése. Ebben a törekvésünkben kiemelkedő jelentőségű a Buzsaíki Boszorkányos Néptánc Egyesület és annak utánpótlás csoportját képező Katykaringó csoport, valamint a Bokréta Hagyományőrző Együttes tevékenysége.

Buzsák táncai egészen az 1930-as évekig visszakövethetők, mindig lelkes tagok képezték a csoportot. A Gyöngyösbokréta Mozgalom keretében 1948-ban I. helyezést ért el az együttes paraszttánc kategóriában. Működé-

sük azóta is fennáll, az elmúlt évek, évtizedek során számos fellépésük volt úgy itthon, mint külföldön, színvonalas műsoraikat kitüntetések, nívó díjak dicsérik.

A buzsaíki hímzés és faragás fennmaradására, átörökítésére is kiemelt figyelmet fordít településünk. Már az óvodában megismerkednek a gyermekek a buzsaíki motívumokkal, az iskolai oktatás keretében pedig már hímzésoktatás is folyik.

Népművészetünkön, népi hagyományainkon túl épített örökségeink is kiemelkedő jelentőségűek, különösen a már említett Fehér-kápolna, a XVIII. században épült – Nagyboldogasszony tiszteletére felszentelt – római katolikus templom és a Buzsaíki Népművészeti Tájház. Közös jellemzőjük, hogy mindegyikben fellelhetők népművészeti emlékek. Az egyházi épületekben a buzsaíki hímzéssel készült miseruhák és oltárterítőik, a tájházban pedig 100 évvel ezelőtt készített hímzett párnát is láthatnak az érdeklődők. A Buzsaíki Népművészeti Tájház a XIX. század végén épült, vertfalú, nádtetőes valamikori lakóépület, melyet a szintén ebben a stílusban épült régi magtár és az istállóos pajta céljából készült, jelenleg varrószínként és kiállítóhelyiségként működő és egy többfunkciós kemencével is ellátott épületegyüttes. Az 1200-as évek elején épült Fehér-kápolna a falu szélén áll, az 1703-ban épült, francia mesterek által készített szőlőindás faoltára a település központjában található a templomban tekinthető meg.

A Buzsák közigazgatási területéhez tartozó Csisztapusztai termálfürdő 42 Celsius fokos gyógyvizével évről évre több látogatót vonz településünkre. Itt található a Berek Látogatóközpont is, ahol a közeli Balaton Nagyberek élővilágát tekinthetik meg az érdeklődők interaktív módszerekkel.

A fürdő már kisvonattal is megközelíthető, hiszen 2021-ben – 19 év után – újraindult a Balatonfenyvest Buzsák-Csisztafürdővel összekötő kisvasút, és hamarosan elkészül a Fonyódot Buzsákkal, valamint Buzsákot Öreglakon és Somogyváron át Somogyvámossal összekötő kerékpárút is, melyhez a csisztapusztai kisvasút állomása és a Fehér-kápolna fog pihenőhelyül szolgálni. A településen több kiadó ház, panzió és szálló, valamint egy 30 fő befogadására alkalmas ifjúsági szálló áll a pihenni vágyók rendelkezésére.

Évente három fő rendezvényünk van: a Buzsaíki Pünkösöd, a Buzsaíki Búcsú és a Buzsaíki Szüret. Mindhárom a helyi hagyományokra épül.

Buzsák kiemelkedő jelentőségű látnivalóival, vendégcsalogató programokkal készül minden évben. A virágos terek, a település tisztasága szemet gyönyörködtető. Hosszú évek óta rendszeresen részt veszünk a Virágos Magyarországért versenyben, idén a 2000 fő alatti települések kategóriájában első helyezést értünk el. Másik büszkeségünk a „Magyarországi Falumegújítási Díj a fenntartható falufejlesztés kiváló színvonalú megvalósításáért – 2021.” díj.

A település polgármestere: Kara Lajos

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Községháza; Buzsaíki Népművészeti Tájház; Címer; Buzsaíki hímzések; Csisztafürdő; Virágos Magyarország Díj; Fehér-kápolna; Helló Buzsák; Virágos Buzsák; Fehér-kápolna az oszlopokkal; Tájház; Fő tér, háttérben a faluházzal; Fő tér; Hivatal épülete, faluház

BUZSÁK

BUZSÁK

BUZSÁK

Buzsák is more than 500 hundred years old, its preceding settlements were Akts and Magyar: this is where you can find our oldest monument, the White Chapel, which was built at the beginning of the 13th century. Buzsák is located 15 km south of Lake Balaton and it is known for its folk art, folk traditions, built heritage and the Csisztapuszta thermal bath (Csisztafűrdő) with 42° Celsius medicinal water, which belongs to the administrative area of Buzsák.

In 2005 the Somogy County General Assembly donated the honorary title “Our Heritage is the Treasure of Somogy” to the folk art of Buzsák, in 2018 embroidery, wood carving and the songs and dances of Buzsák were admitted to the Somogy County Archives and in 2020 the living traditions – embroidery, wood carving and folk dance – were added to the UNESCO National Intangible Cultural Heritage List.

We are very proud of our achieved results, and our main goal is to preserve and pass on our folk traditions. In this endeavour, the activities of the Buzsák Wizard Folk Dance Group, Katykaringó, its talent care group, as well as the Bokréta Folkfore Group are of special importance.

The dances of Buzsák can be traced back to the 1930s, and the group has always had enthusiastic members. In 1948, the group won first place in the peasant dance category within the framework of the Gyöngyösbokréta

Mozgalom (Pearly Bouquet Movement). They have been active ever since, and over the decades they have had numerous performances both at home and abroad, and their high-quality shows have been recognised with prizes and awards of excellence.

Our settlement also pays special attention to preserving and passing on the embroidery and wood carving tradition. Children get acquainted with the Buzsák motives already in kindergarten and embroidery courses are run in the form of school education.

Beyond our folk art and folk traditions, our built heritage is also of outstanding significance, especially the already mentioned White Chapel, the Roman Catholic Church built in the 18th century and consecrated in honour of the Assumption and the Folk Art Country House. Their common feature is that folk art relics can be found in all of them. In the church buildings you can see mass dresses and altar cloths made with Buzsák embroidery and in the country house you can admire embroidered pillows made 100 hundred years ago. The Buzsák Folk Art Country House was built at the end of the 19th century, it is a former residential building with mud wall and thatched roof. With the old granary and barn built in the same style, this building complex currently serves as a sewing and exhibition room equipped with a multifunctional oven. The White Chapel, built in the early 1200s, stands on the edge of the village. Its wooden altar with grapevine patterns made in 1703 by French masters can be seen in the church located in the centre of the settlement.

The Csisztapuszta Thermal Bath, which belongs to the administrative area of Buzsák, attracts more and more visitors to our settlement every year with its 42° Celsius thermal water. The Berek Visitor Centre can also be found here, where visitors can view the wildlife of the Nagy-berek (Grove) near Lake Balaton with interactive methods.

The spa is already accessible by small train too, since the small railway connecting Balatonfenyves with Buzsák-Csisztafűrdő was restarted in 2021, after 19 years, and the bicycle road to join Fonyód with Buzsák and Buzsák with Somogyvámos through Öreglak and Somogyvár will also be completed soon, where the Csisztapuszta railway station and the White Chapel will serve as resting places. The settlement offers several houses, motels and hostels for rent as well as a youth hostel for up to 30 people is available for those wishing to relax.

We have three main events every year: the Buzsák Pentecost, the Buzsák Farewell and the Buzsák Harvest. All three are based on local traditions. Every year Buzsák prepares with its outstanding sights and attractive guest programmes. The flowery squares and the cleanliness of the settlement are eye-catching. We have been regularly participating in the competition for Flowery Hungary for many years, this year we won first place in the category of settlements with less than 2,000 inhabitants. Our other pride is the “Hungarian Village Renewal Award” for implementing sustainable village development at an excellent level in 2021”.

The mayor of the settlement: Lajos Kara

CSERÉNFA

Kaposvártól 12 km-re, délkeletre a Surján-patak völgyében, a festői szépségű Zselicségben helyezkedik el Cserénfa. A természet rajongói kedvükre sétálhatnak a község területét behálózó földutakon. Az utak mentén, az erdőszéleken, az erdőben lehetőség nyílik a természet kincseinek megcsodálására. Az idelátogató vándort a parkok hűsítő árnyékában padok, asztalok, szalonnasütő helyek várják. A közterületek szép és gondozott külsőjében a település egyetlen civil szervezete aktívan veszi ki a részét. A Cserénfai Ifjúsági Közösségi Egyesület a kulturális programok szervezése és lebonyolításában is aktív részese a település életének. A falu középpontjában elhelyezkedő Szent István téren áll Szent István fából készült szobra. Szintén a főtéren áll a harangtorony három kőkeresztel.

Paaál László kutatása alapján: A falu első írásos említése 1367-ből maradt fenn, Cherenfalua alakban. Az 1768-ban hivatalos pecsétjén Csexinfa volt a neve, a körpecsét tanúsága szerint, 1851-ben Cserényfa alakban szerepelt, ekkor már falu szerepben. (Előtte pusztaként tartották nyilván.) Napjainkban 210 lelkes kistelepülés.

2019-ben a polgármesteri hivatal és iroda, valamint a könyvtár belső felújítására került sor, majd a kultúrház belső terei is megújultak. 2020-ban az előregedett valamikori iskola – jelenleg imaház – teljes tetőfelújítására került sor. 2021-ben játszótérrel kapott a falu a gyermekek és szülők nagy

öröme. Közben megújultak az önkormányzat saját útjai, és új aszfaltburkolatot kaptak.

A három domb ölelésében élő cserénfaiak szívesen jönnek össze egy-egy közös főzésre vagy kulturális eseményre. 2021-ben falunapon vehetett részt minden érdeklődő. A közös kirándulások is nagy sikert aratnak, akár a falugondnoki busszal, akár bérelt járművekkel indul neki az országnak a falu apraja-nagyja. A kultúrház ad otthont a karácsonyi ünnepségnek, de az ünnepek előtti játszóháznak is. A helyben működő könyvtár programjait is rendszeresen látogatják a lakók. A gyerekeknek külön játszósarok van kialakítva, míg a szülők a könyvek között válogatnak, a kicsik játszanak, rajzolnak.

A falu természeti és környezeti adottságait kihasználva várja azokat a fiatal családokat, akik a nyugodt, biztonságot adó környezetben szeretnének élni. A település mindig örömmel fogadja a természet gyalogos vagy kerékpáros szerelmeseit. A modern elvárásoknak megfelelően vágyón, tervben van a falut érintő kerékpárút kiépítése is.

A somogyi megyeszékhely árnyékában továbbra is élhető, környezetbarát kistelepülés kíván lenni Cserénfa, melyet minél több látogatóval szeretnének megismertetni és megszerettetni az ott lakók.

A település polgármestere: Stier László

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Polgármesteri hivatal; Szent István park; Szent István-szobor; Harangláb-keresztek; Imaház; Társadalmi munka a Szent István téren; Kultúrház; Szüreti tánc a Szent István téren; Könyvtár mesesarok; Falunap – báb társulat; Üdvözlőtábla; Játzótér

CSERÉNYA

CSERÉNYA

CSERÉNYFA

Cserényfa lies 12 km south-east of Kaposvár, in the valley of the Surján Stream flowing among the picturesque Zselic Hills. Nature lovers will enjoy walking along the dirt roads of the village. Hikers can view nature's treasures along the paths, at the edge of the woods and in the forest. Benches, tables and barbecue pits await visitors in the cool shade of the parks. The village's only NGO is actively involved in keeping the public spaces neat and tidy. The Youth Community Association of Cserényfa also actively takes part in the life of the village by organising and running cultural programmes. There is a wooden statue of St Stephen, first King of Hungary, in St Stephen's Square, which is the centre of the village. The bell tower with three stone crosses is located there as well.

Research by László Paál has revealed that the first written record of the village, as Cherenfalua, dates back to 1367. It was called Csexinfa by its official seal of 1768, and its circular seal from 1851 shows that it was listed as a village under the name of Cserényfa. Previously it was recorded as a "puszta" (dispersed settlement). Today it is a small village of 210 inhabitants.

The interior of the mayor's office and the library were renovated in 2019, as well as the interior of the community centre. The roof of the ageing former school, now a prayer house, was completely renovated in 2020. A playground was added to the village in 2021 to the delight of children and

parents. In the meantime, the municipality's roads were renovated and given a new asphalt surface.

The people of Cserényfa, who live in the embrace of three hills, like getting together for a cookout or a cultural event. A village fair was organised in 2021 for all those interested. The joint excursions are also a great success, whether the village's old and young use the village bus or rented vehicles to set off for the country. The community centre hosts Christmas celebrations and the pre-holiday play centre as well. Residents also regularly visit the programmes of the local library. There is a play area for children, so while parents browse through books, the little ones can play and draw.

Taking advantage of its natural and environmental assets, Cserényfa invites young families who wish to live in a peaceful and secure environment. The village is always happy to welcome nature lovers, whether on foot or by bike. To meet modern expectations, there are plans to build a bicycle path through the village.

In the shadow of the Somogy county seat, Cserényfa wishes to continue being a liveable, environmentally friendly settlement, and the residents strive to make it known and loved by as many visitors as possible.

The mayor of the settlement: László Stier

CSOMA

Csoma község Kaposvár és Dombóvár között, a 61-es közlekedési főút mellett, Somogy és Tolna megyék határán, a Kapos-folyó völgyében fekszik. Vonattal elérhető a Dombóvár–Gyékényes vasútvonalon, ahol Szabadival közös vasútállomása van.

Csoma és környéke már ősidők óta lakott hely, amit a határában feltárt rézkori település és temető is bizonyít.

Egy 1138-ból származó latin nyelvű oklevél villa Cuma néven említi. Később módosult elnevezésekkel találkozhatunk a község nevével, akár a tatárok dúlásai, törökök sanyargatásai vagy a Habsburg dinasztia uralkodása alatt. Területe az XVIII. század közepétől a XIX. század közepéig a Hunyady-uradalomhoz tartozott, mindig is aránylag szegény, paraszti sorús lakossággal.

Kovács Ferenc csomai lakos 2000-ben elkészült és kiadott 300 oldalas, képekkel, illusztrációkkal ellátott monográfiája teljes mértékben felöleli és

ismerteti Csoma történetét, történelmi, gazdasági, társadalmi és egyéb szempontokból is. A gondozott porták, a komfortos házak sora, a rendben tartott közintézmények, a közszolgáltatások szintje jó életfeltételeket tükröz.

A községnek alapszintű intézményhálózata van (polgármesteri hivatal – a Nagyberki Körjegyzőséghez tartozik közigazgatásilag –, háziiorvosi rendelő, kultúrház, könyvtár-teleház), valamint önkormányzati temetőt tart fenn.

Csoma valamennyi útja szilárd burkolatú, 1993-ban kerékpárút is épült Szabadiig. Az egészségügyi szolgáltatást a helyi háziorvos, illetve a nagyberki fogorvos látja el. A községben földgázhálózat, korszerűnek mondható telefonhálózat van.

A közeljövő legfontosabb fejlesztési feladata a szennyvízelvezető-rendszer kiépítése. Az 1960-as évektől egyre többen – főként szakmunkások és középfokú végzettséggel rendelkezők – találtak munkahelyet más ágazatokban, elsősorban Kaposváron, amely tendencia a helyi termelősövetkezet megszűnésével is fokozódott. Ugyanakkor igen sok magángazdálkodó jelent meg a faluban a kárpótlási, részarány-tulajdonú földek megművelésére. Fontos szerepet tölt be a foglalkoztatásban a mosdósi kórház, melynek kiszolgáló személyzete jórészt helybeliekből és környékbelinekből tevődik össze.

A községben füves futballpályán hódolhatnak szenvedélyüknek a sport kedvelői. Csoma északi határában terül el a horgászatra kialakított „csomai-horgásztó” mintegy 7 ha vízterületével. A tó mellett található egy igen érdekes építészeti stílus próbálkozásának „gyümölcse”, az ún. „gömbház” épülete, melynek története a '90-es évek elejére nyúlik vissza. Érdemes megnézni a létesítményt, illetve meghallgatni a helyi emberek véleményét a történekről. A községtől délre helyezkedik el – a kiváló mikroklímájának köszönhetően – a harmonikus, zamatos borokat termő Öreg-hegy, illetve mellette a Nagy-hegy, melyek jó bortermő helyek. A szép, rendezett pincékben kiváló borok érlelődnek, melyeket a túrázni, kirándulni vágyók meg is kóstolhatnak. A főbb termelt fajták: olaszrizling, királyleányka, zöldvertelini, kékfrankos, zweigelt és a merlot. Minden év tavaszán – a környező községekkel közös Hegyközség által rendezett borversenyen – hozzáértő, vizsgázott borszakértők minősítik a borokat. Aki szereti a jó borokat, a friss tiszta levegőt, és meg akarja ismerni az itteni hegyi gazdák vendégszeretetét, az látogasson ki a szőlőhegyekre, melyet végig karbantartott, kővel szórt úton közelíthet meg.

Minden évben megrendezésre kerül a július 24-éhez kötődő Szent Iván-napi nyári napfordulókor az ún. „Lámpásolás”, mely egyben falunapnak is mondható.

A település az '90-es évektől jelentős változáson ment át. Épül, szépül a falu, van még teendő, de a település lakói szeretettel várják az ide érkezőket.

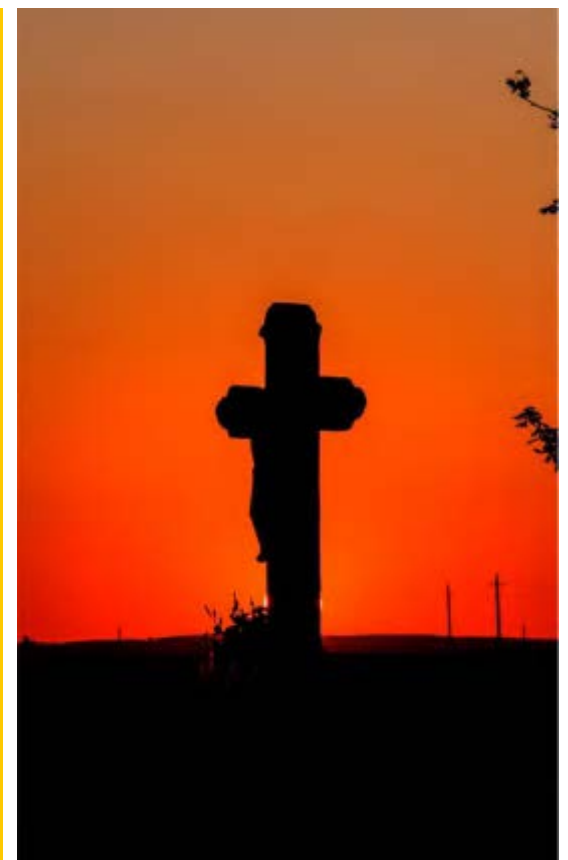
A település polgármestere: Molnár Edit

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Jó kúti kápolna; Templomtorony és harangláb; Motoros emlékmű és a stációk; Kaposhíd 1910-ből; Világháborús emlékmű; Művelődési ház; Petőfi Sándor utca; Feszület a fő úton; Állomás; Őszi utcakép

CSOMA

The village of Csoma is situated between Kaposvár and Dombóvár, next to the main road 61, on the border of Somogy and Tolna counties, in the valley of the Kapos River. It can be accessed by train on the Dombóvár-Gyékényes railway line, where it shares a station with Szabadi.

Csoma and its area have been inhabited since ancient times, as evidenced by the Bronze Age settlement and cemetery discovered in its boundaries.

A document from 1138 written in the Latin language refers to it as Villa Cuma. Later, you can find variations in the name of the village, whether during the Mongol invasions, the Turkish oppression or the reign of the Habsburg dynasty. From the mid-18th to the mid-19th century, its territory belonged to the Hunyady estate, always with a relatively poor, peasant population.

The 300-page monograph of Ferenc Kovács, a resident of Csoma, completed and published in 2000, fully covers and describes the history of Csoma, from historical, economic, social and other points of view. The well-kept courtyards, the row of comfortable houses, the well-maintained public institutions and the level of public services reflect good living conditions.

The village maintains a basic institutional network (the mayor's office, administratively a part of the Nagyberk Municipality, a doctor's office, a cultural centre, a library and telecentre) and a municipal cemetery.

All roads in Csoma are paved, and in 1993 a cycle path was built to Szabadi. Health services are provided by the local general practitioner and the dentist in Nagyberk. The village has a natural gas network and a reasonably modern telephone network.

The most important development task for the near future is the construction of a sewerage system. Since the 1960s, more and more people – mainly skilled workers and people with secondary education – have found

jobs in other sectors, mainly in Kaposvár, a trend which has increased with the closure of the local farmers' cooperative. At the same time, a very large number of private farmers appeared in the village to cultivate the compensatory, co-owned land. The hospital in Mosdós plays an important role in employment, with a large proportion of its staff coming from the village and its neighbourhood.

The village offers a grass football pitch for sports lovers. On the northern border of Csoma lies the fishing lake of Csoma with a water area of about 7 ha. Next to the pond is the "fruit" of a very interesting architectural style experiment, the so-called "sphere house", which dates back to the early 1990s. It's well worth a visit and hearing what local people have to say about its story. To the south of the village are Öreg Hill and Nagy Hill, producing harmonious, fruity wines, due to their outstanding microclimate. The beautiful, well-kept cellars offer excellent wines, which hikers and visitors can also taste. The main varieties produced are Italian Riesling, Feteasca Regala, Green Veltliner, Blue Franc, Zweigelt and Merlot. Every spring, in a wine competition organised by the Wine Community of the neighbouring villages, the wines are judged by qualified wine experts. If you like good wine, fresh, clean air and want to experience the hospitality of the local farmers, visit the vineyards, which can be accessed by a well-maintained gravel road.

Every year on the summer solstice of St. Ivan's Day, 24 July, a "lantern-lighting" is held, which also serves as a village festival.

The village has undergone significant changes since the 1990s. It is in constant development, and although there is still work to be done, the locals welcome all visitors.

The mayor of the settlement: Edit Molnár

CSÖMEND

Csömend Község Somogy megyében, a Marcali járásban, Kaposvártól északnyugatra Nikla és Marcali között fekvő 290 fős település. A déli oldalán a Boronka-melléki Tajvédelmi Körzet húzódik, északi oldalán a Nagyberek közelsége érezhető. A legközelebbi város a 7 km-re lévő Marcali.

Csömendről kevés írásos emlék maradt az utókorra. A község nevét első ízben a 1332-37. évi pápai tizedjegyzék említette, tehát már akkor is egyházas hely volt. Az 1536. évi adólajstromban Chemend néven volt említve. Ekkori birtokosai Török Bálint és Fajsi Ferenc voltak. A község akkor nem a mostani helyén volt, hanem a helybéliek szerint a jelenlegi falutól északra mintegy 1000-1200 méterre egy kis dombháton. Ezt bizonyítja az ott maradt templom romjai, melynek maradványait az 1910-es években hordták el a falu lakói. A község pusztulását a XVIII. század elejére teszik, s a labancok okozták. A fennmaradt monda szerint a templom harangjait egy kútba rejtették el, s állítólag mind a mai napig ott is vannak. Voltak már helyi kutatók, akik keresték az említett helyen, de nem találták. A község nevét újból az 1700-as években említik. 1726-ban még pusztá, a Lengyel és a Mérai család tulajdonában van. 1767-ben még Csák Imre és Sándor és Skublics Sándor özvegye, Zarka Anna Mária birtoka, később a Gyulai Gaal család kezébe kerül. Az 1828. évi összeírásban ennek a pusztának lakói az úrbéri rendezés bevezetése óta települnek. Saját költségükön épült házaik vannak. 1856-ban gróf Széchenyi Pál, a XX. század elején pedig gróf Széchenyi Andor Pál birtoka volt. Ekkor 90 házban 454 lakost számláltak. Elemi iskolája mellett tűzoltó és levante egyesület is működött. A mezőgazdasággal foglalkozó lakosai valamennyien cselédek voltak. A határban folyó Koroknai-vízfolyás mellett több vízimalom is üzemelt az 1960-as évekig. Ezeket mára mind lebontották.

A II. világháború jelentős károkat okozott a településen, a lakosság elmenekült. A háború után a cselédség földet kapott. Szegény falu volt, így a

begyűjtést is elkerülték. A körjegyzőséget (Nikla, Csömend, Boronka) 1950-től önálló tanács váltotta fel. A körzetek egyesítése idején Marcalihoz csatolták, majd 1977-től Niklához került. 2013 óta a Mesztegyő Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik körjegyzőségileg.

A településen közösségi színtér és könyvtár üzemel egy épületben. Utóbbi jelentős kötetszámmal várja az olvasni vágyókat, valamint két számítógép is rendelkezésre áll. 2020-ban az épület nyílászárócseréje, 2021-ben a vizesblokk felújítása és burkolása történt meg önerőből. A közösségi színtér és könyvtár 2020/2021-es évben kapott teljesen új arculatot a Magyar Falu Program keretén belül. Teljes felújítást kapott a konyha, valamint külső szigetelés, színezés és tetőcsere is volt. A belső terek festése és a közlekedő folyosó burkolása áttolódott a 2022. évre. A napelemek is felkerültek a helyükre, és az akadálymentesített járda is elkészült. Az orvosi rendelőt is sikerült felújítani, modernizálni szintén a Magyar Falu Program keretein belül. Teljes burkolat- és eszközcsere történt. Ez a megújulás nagyban hozzájárul a betegek precíz, szakszerű ellátásához. 2022-ben megújul a temető kerítése, valamint további pályázati lehetőségek elnyerésén dolgoznak a település vezetői.

2021-ben a Magyar Falu Program keretében, hazai forrás felhasználásával megtörtént az Öreglak – Marcali összekötő út felújítása, így egy jó minőségi úton lehet eljutni a községbe.

Az a cél, hogy Csömend folyamatosan szépüljön, fejlődjön, és mindenki, aki itt él, még jobban szeressen itt élni. Ebből a gyerekek sem maradhatnak ki, ezért az önkormányzat – szintén a Magyar Falu Programnak köszönhetően – a következő évben egy csodálatos játszótér kialakításán dolgozik, hogy végre legyen egy biztonságos hely, ahol a gyerekek önfeláldozóan játszhatnak a szülő felügyelete mellett.

A település polgármestere: Szabó István

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Polgármesteri hivatal és orvosi rendelő; Művelődési Ház és Könyvtár; Mária-szobor; Nagyboldogasszony római katolikus plébánia; Kőkereszt; Temetőbejárat oldalán lévő szobrok; Temetőbejárat; Kocsibeálló; Színpad; A II. világháború áldozatainak emlékműve; Orvosi rendelő; Ravatalozó; Polgármesteri hivatal és művelődési ház udvara; Buszváró

CSÖMEND

CSÖMEND

CSÖMEND

Csömend is a village with a population of 290, situated in Somogy County, in the district of Marcali, northwest of Kaposvár, between Nikla and Marcali. On its southern side lies the Boronka-melléki Landscape Protection Area, while on the northern side the proximity of the “Nagyberek” is noticeable. The nearest town is Marcali, 7 km away.

Few written records of Csömend have survived. The name of the village was first mentioned in the papal tithe register of 1332-37, so it was already a village with a church at that time. It was mentioned in the tax register of 1536 as Chemend. At that time, it was the property of Bálint Török and Ferenc Fajsz. The village was not on its present site then, but, according to local people, on a small hill about 1000-1200 metres north of the present village. This is evidenced by the ruins of the church, the remains of which were carried away by the villagers in the 1910s. The destruction of the village is dated to the early 18th century and was caused by the “labanc” (Austrian soldiers). According to legend, the bells of the church were hidden in a well and are still there today. Some locals searched for them at that spot, but could not find them. The name of the village appears again in the 1700s. In 1726 it was still a hamlet, owned by the Lengyel and Mérai families. In 1767, it was still the property of Imre Csák and Sándor Csák and Sándor Skublics' widow, Anna Mária Zarka, and later it passed into the hands of the Gyulai Gaal family. In the census of 1828, the inhabitants of this hamlet were settled since the introduction of the register of fief ownership. They had houses built at their own expense. In 1856 it was the property of Count Pál Széchenyi, and in the early 20th century, that of Count Andor Pál Széchenyi. At that time, there were 454 inhabitants in 90 houses. In addition to its elementary school, it also had a fire brigade and a “levente” (paramilitary youth) association. Its residents, who were engaged in agriculture, were all servants. Until the 1960s, there were several water mills along the Koroknai stream, which flowed just outside the village. They have all been dismantled by now.

The Second World War caused considerable damage to the settlement, and the inhabitants fled. After the war, the servants were given land. It was

a poor village, so they also avoided compulsory contributions to the state. The district notary office (Nikla, Csömend, Boronka) was replaced by an independent council in 1950. At the time of the unification of the districts it was annexed to Marcali, and from 1977 it became part of Nikla. Since 2013, it has been part of the Mesztesy Joint Municipality Office as a district notary office.

The village has a community centre and a library in one building. The library offers a large number of books as well as two computers. In 2020, the building's doors and windows were replaced, and in 2021 the bathrooms were renovated and tiled through self-financing. In 2020/2021, the community centre and library were given a completely new look as part of the Hungarian Village Programme. The kitchen was completely renovated, and the exterior was insulated, painted and the roof replaced. The painting of the interior and the paving of the corridor have been postponed to 2022. Solar panels have also been installed, and an accessible walkway has been completed. The doctor's surgery has also been renovated and modernised, also under the Hungarian Village Programme. All the tiling and equipment was replaced. This renewal will greatly contribute to the precise and professional service provided to patients. In 2022, the cemetery fence will be renewed, and the village leaders are making efforts to obtain further grants.

In 2021, the road connecting Öreglak and Marcali was renovated as part of the Hungarian Village Programme, using domestic funds, so that the village can be reached on a good quality road.

The goal is to make Csömend more beautiful, to develop it and to make everyone who lives here love it even more. Children should not be left out of this either, so the municipality – also supported by the Hungarian Village Programme – will be working on the construction of a wonderful playground next year to have a safe place finally where children can play happily under parental supervision.

The mayor of the settlement: István Szabó

DARÁNY

Darány település a Duna-Dráva Nemzeti Park ölelésében, „Somogyország” déli részén a Dráva folyó közelségében, Horvátország határához közel található.

Első írásos emléke 1437-ből származik, amikor az utód nélkül elhalt Alsáni Gergely fia, János birtokát a Marczaliaknak adományozták. Valószínűleg már korábban is létezett, hisz a közel tíz évvel ezelőtti – dr. Költő László régész által vezetett – ásatások a település zártkertjében római kori villagazdaságot, valamint a mai településen belül késő Árpád-kori leleteket is feltártak.

A település nevére utaló kutatások először 1229-ben említik Dran néven, majd 1455-ben Daron alakban fordult elő. Ekkor említik először Keresztelő Szent János tiszteletére szentelt templomát is, melyet a török időkben sajnos majdnem egészében lebontottak, és az építőanyagát Szigetvár várának megerősítéséhez vitték el. A templomot a mai formájában 1830 és 1833 között építették újra a templomépítő Nt. Eröss Sándor lelképásztor áldásos tevékenysége alatt.

1495-ben a Báthori család nyerte adományként, 1550-ben Báthory András volt a terület birtokosa. A török időkben az adónyilvántartások (defterek) 30, majd 56 házat említenek. A későbbi időkben a terület előbb a Nádasdyak, majd az úrbérrendezés idején a gróf Széchenyi család volt a falu földesura.

A 20. század elején Somogy vármegye Barcsi járásához tartozott. 1910-ben 1439 lakosából 1416 magyar, ebből 1237 református, 171 római katolikus és 24 izraelita volt.

Az I. és II. világháború több emberáldozatot követelt Daránytól is, a falu központjában hősi emlékmű őrzi a helyi áldozatok emlékét.

A rendszerváltás óta működő képviselő-testületek legfőbb célja a település biztonságos működőképességének, az itt élők életminőségének megtartása, annak fejlesztése. Helyben sikerült tartani az óvodát, iskolát, háziorvosi, a védőnői és családsegítő szolgálatot, a gyógyszertárat, a postát és boltokat. Mindezeknek a céloknak érdekében és szellemében komoly beruházások, faluképet formáló fejlesztések valósultak és valósulnak meg a településen ma is. Kiépült a falu gáz- a szennyvízcsatorna-hálózata. Felújították az óvodát, az iskolát, a katolikus ravatalozót, a református templomot és a védőnői szolgálat épületét. Felújítás alatt áll az orvosi rendelő, a református ravatalozó, a művelődési ház és a közös önkormányzati hivatal épülete. A közös önkormányzati hivatal Darány község gesztorságával kilenc település közös hivatali feladatait látja el. A település a rendszerváltás után is megtartotta mikrotérségi integráló szerepét. Nyolcosztályos általános iskolát, háromcsoportos óvodát, körzeti orvosi rendelőt, védőnői, valamint család- és gyermekjóléti szolgálatot biztosít a térségben élők számára. A településen a települési önkormányzaton kívül horvát és roma nemzetiségi önkormány látja el az állampolgárok képviselétét.

Közvetlenül a település határában található az 1974-ben tájvédelmi körzetté nyilvánított Ősborókás, mely ma már a Duna-Dráva Nemzeti Park része. A közel 3400 hektáros, páratlan szépségű erdő jellegzetes borókás vegetációjáról kapta a nevét, mely ma már a turisták kedvenc látogató helyévé vált. Egyre több szálláshely jött létre a településen és a térségben, ez lehetőséget teremt a falusi turizmus fejlesztésére, a térség sokszínű kultúrájának és természeti kincseinek bemutatására. Ezt erősíti a Dráva folyó és Horvátország közelsége, a vadban gazdag erdők, a vadászturizmus és a közelben működő termálfürdők (Barcs, Szigetvár, Csokonyavisonta, Szulok), valamint a minden év február második szombatján tartandó Dráva-menti böllerverseny, az augusztus első hétvégéjén megrendezésre kerülő darányi falunap, valamint az adventi koncert és vásár rendezvények is. A település vezetői azon munkálkodnak, hogy a helybéli és az idelátogató is jól érezze magát Darányon. Jó szívvel várnak mindenkit, irány Darány!

A település polgármestere: Villányi László

Fotó: Kiss Balázs, Heiszler József

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Sáfrány (*Crocus sativus*); Közös Önkormányzati Hivatal; Vasútállomás; Élelmiszerbolt; Általános iskola; Szálláshely; Orvosi rendelő; Utcakép; Millenniumi emlékmű; Református templom; Katolikus templom; Darányi ősborókás; Óvoda

DARÁNY

DARÁNY

DARÁNY

The village of Darány is located in the embrace of the Danube-Drava National Park, in the southern part of "Somogyland", near the river Drava, close to the border with Croatia.

The first written record of the village dates back to 1437, when the estate of Gergely Alsáni's son János, who died without a successor, was donated to the Marczali family. It had probably existed before that, as excavations led by archaeologist Dr László Költő nearly ten years ago revealed a Roman villa farm in the enclosed garden of the village, as well as late Árpád-era finds within the present-day settlement.

Researches about the name of the village first mention it in 1229 as Dran, and in 1455 it appeared as Daron. This is also the first mention of the church dedicated to St. John the Baptist, which was unfortunately almost completely demolished during the Turkish occupation and its building materials were taken to fortify the castle of Szigetvár. The church was rebuilt in its present form between 1830 and 1833, under the blessed activity of the church builder very reverend pastor Sándor Eröss.

In 1495, the Báthory family was given the land as a donation, and in 1550 András Báthory was the owner of the area. Tax registers (defters) in Turkish times mentioned 30, then 56 houses. Later, first the Nádasdy family and then, at the time of the rent roll, the Széchenyi family became the landlords of the village.

In the early 20th century, it belonged to the Barcs district of Somogy County. In 1910, 1,416 of its 1,439 inhabitants were Hungarian, of which 1,237 were Reformed, 171 Roman Catholic and 24 Israelite.

The First and Second World Wars claimed many victims in Darány, and a heroic memorial in the centre of the village commemorates the local victims.

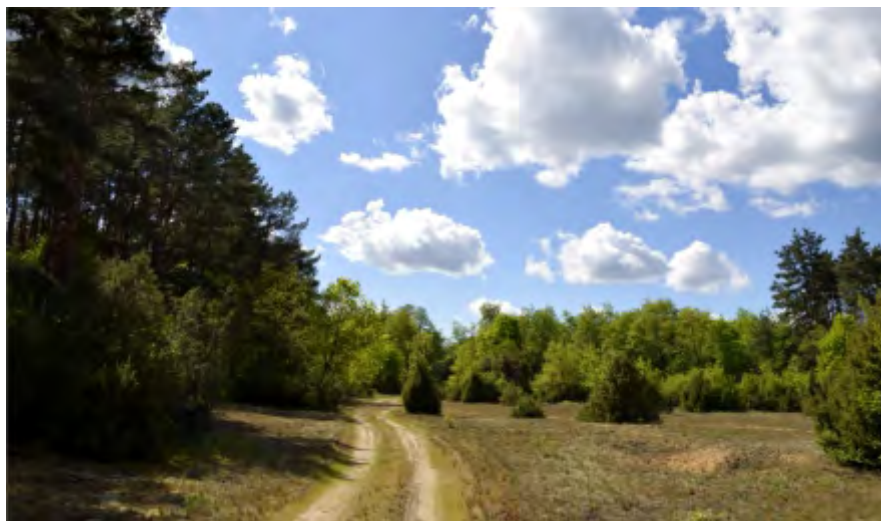
The main goal of the representative bodies that have been in place since the regime change is to maintain the safe functioning of the village, to maintain and improve the quality of life of the people living here. They have managed to keep the kindergarten, the school, the general practitioner's, the health visitor's and family support services, the pharmacy, the post

office and the shops in place. In order to achieve – and in the spirit of – all these goals, major investments and improvements shaping the village's image have been implemented and are still being implemented in the village. The gas and sewerage networks of the village have been implemented. The kindergarten, the school, the Catholic funeral parlour, the Reformed church and the building of the health visitor service have been renovated. The medical clinic, the Reformed funeral parlour, the community centre and the joint municipal office are under renovation. The Joint Municipal Office, headed by the municipality of Darány, is the joint office of nine municipalities. The municipality retained its micro-region integrating role even after the regime change. It provides people in the region with an eight-grade primary school, a three-group kindergarten, a GP surgery, as well as health visitor's and family and child welfare services. In addition to the local government, citizens are also represented by the Croatian and Roma minority self-governments.

Ósborókás, a protected landscape area since 1974, is located directly on the outskirts of the village and is now part of the Danube-Drava National Park. The forest of unparalleled beauty, covering almost 3,400 hectares, was named after its characteristic juniper vegetation and has become a highly popular tourist destination. More and more places of accommodation have been built in the village and the region, creating opportunities to develop rural tourism and showcase the region's diverse culture and natural treasures. This is further supported by the proximity of the river Drava and Croatia, the forests rich in wildlife, hunting tourism and the nearby thermal spas (Barcs, Szigetvár, Csokonyavisonta, Szulok), as well as the annual Drava riverside butchery competition held on the second Saturday of every February, the Darány village festival on the first weekend in August, and the Advent concerts and fairs. The village's leaders are working hard to make Darány a pleasant place to visit and enjoy for locals and visitors alike. Darány warmly welcomes everyone!

The mayor of the settlement: László Villányi

Photos by: Balázs Kiss, József Heiszler

DRÁVATAMÁSI

Barcstól délkeletre, majdnem közvetlenül a Dráva partján, Drávapátfalva és Drávagárdony közt fekvő település, néhány száz méterre, a magyar-horvát országhatártól.

Drávatamási nevét 1468-ban említette először oklevél, ekkor Batthyány Péter fia, Benedek, nyerte új adományként. 1483-ban már Korotnai János birtokaként említették, 1490-ben pedig a Meggyesaljai Mórocz családot említették birtokosaként. 1550-ben az adólajstromban Zennessy Ferenc szerepelt földesuraként. Az 1554. évi török kincstári jegyzék szerint 9, az 1565-1566. évi szerint 12, 1571-ben pedig 17 házból állt. 1598-1599-ben Batthyány Kristóf birtoka, 1962-ben pedig a Daby és a Géczy családok birtoka volt. 1726-ban Madarász László, 1757-ben Bakó László és Ádám, majd 1776-ban Bakó Mihály volt a földesura. A 19. század közepén a Bakó család itteni birtokai házasság révén Tassy Károlyra szálltak, aki 1856-ban volt Tamási birtokosa, tőle Gyula, majd pedig Elemér örökölte. A Bakó család építtette a községbeli régi kúriát is, melyet 1900-ban Tassy Elemérné alakított át. 1910-ben a 670 lakosából 658 magyar, 4 horvát volt. Ebből 547 római katolikus, 119 református, 4 evangélikus volt.

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 49,7%-a magyarnak, 6%-a cigánynak, 13,5%-a horvátnak, 0,5%-a németnek, 0,3%-a szerbnek mondta magát (45,6% nem nyilatkozott, a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál).

A község címerének alapjául a községet az 1700-as évek közepétől 1945-ig birtokló Tassy család címere szolgált. Ez az ősi címer most is látható a drávatamási temető Tassy kriptájában. Ezt a jelképet egyrészt hagyománytiszteltetből, másrészt a jelkép gondolati tartalmával való azonosulás miatt választotta a település, mert a fiókjait a saját vérével tápláló pelikán számukra a hazaszeretetet, az otthon áldozatos védelmét, gondozását jelké-

pezi. Az egyszerű, kerek aljú címerpajzs színe kék, mely szín egyrészt a tisztaságot, a távlatokat, a szabadságot jelképezi, másrészt megjeleníti a Drávát. A címerben kiterjesztett szárnyaival fészket védő fehér pelikán látható, három éhes fiókját saját mellén szakított sebből táplálja. A pelikán szárnyai által bezárt felső középső mezőben arany színű horgony jelképezi a Drávatamási Drávához kötődő sorsát.

Kétségtelenül Európa legnagyobb bődönhajó lelőhelyére bukkantak a szakemberek Barcs és Drávatamási között. A Dráván hajómalmok működtek, amelyeket a törökök megszereztek, és elemeikből pontonhidakat építettek. A drávai pontonhíd feltehetően 1603-ban egy magyar portya során pusztult el.

2019 novemberében Barcs és Drávatamási között elkészült egy új kerékpárút közvetlenül a Dráva partján, mely 2,3 méter széles, 8,5 km hosszú.

A Somogy Megyei Szeretet Szociális Otthon Berzence integrált intézményként működik a Drávatamási Drávakastély szociális otthoni telephelye. A településen 150 férőhelyen felnőtt, értelmileg sérült fiatal ápolását, gondozását végzi az intézmény.

A községben 397-en élnek. Külföldi állampolgárok is vásároltak ingatlanokat. A lakosság nagy részének a szociális otthon biztosítja a megélhetést, azaz kb 60%-át, egyéni vállalkozónál dolgoznak többen, illetve a közfoglalkoztatás is jelen van. A községben két önkormányzat működik, az egyik a községi önkormányzat, a másik a Drávatamási Horvát Önkormányzat.

A községben található polgármesteri hivatal, kultúrház, könyvtár. Több vendégház, illetve egy ifjúsági szálló is működik a településen.

A település polgármestere: Sabacz József

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Közös vacsorán vettek részt a település lakói; A Drávatamási Horvát Önkormányzat által állíttatott útmenti kereszt megszentelése; Kerékpártúra; Drávatamási Selymes Durbincs Ifjúsági Szálláshely; Sabacz József Drávatamási község polgármestere mond ünnepi köszöntőt, Sabacz Alexandra verset mond el; Szászfalvi László országgyűlési képviselő úr köszönti az egybegyűlteket; Őszi kerékpártúra végállomása; Gyerekek játszanak a falunapon, 2021

DRÁVATAMÁSI

DRÁVATAMÁSI

DRÁVATAMÁSI

It is a village situated southeast of Barcs, almost directly on the bank of the River Drava, between Drávpátfalva and Drávagárdony, a few hundred metres from the Hungarian-Croatian border.

The name of Drávatamási was first mentioned in a charter in 1468, when it was given to Péter Batthyány's son, Benedek, as a new donation. In 1483, it was mentioned as the estate of János Korotnai, and in 1490 the Mórocz family of Meggyesalja were named as the owners. In 1550, Ferenc Zennessy was listed as the landlord in the tax register. According to the 1554 Turkish treasury register, it consisted of 9 houses, according to the

1565-1566 register, 12 houses, and in 1571 there were 17 houses. In 1598-1599 it was the property of Kristóf Batthyány, and in 1692 it was owned by the Daby and Géczy families. In 1726 László Madarász, in 1757 László and Ádám Bakó and in 1776 Mihály Bakó were the landlords. In the mid-19th century, the Bakó family's estates here passed to Károly Tassy by marriage, who was the owner of Tamási in 1856; from him, Gyula and later Elemér inherited the estate. The old mansion in the village was also built by the Bakó family, which Elemér Tassy's wife had rebuilt in 1900. In 1910, 658 of the 670 inhabitants were Hungarian and 4 Croatian. Of them, 547 were Roman Catholic, 119 Reformed and 4 Evangelical.

In the 2011 census, 49.7% of the inhabitants declared themselves Hungarian, 6% Roma, 13.5% Croatian, 0.5% German, 0.3% Serbian (45.6% did not answer; due to double identities, the total may be higher than 100%).

The coat of arms of the village was based on the coat of arms of the Tassy family, who owned the village from the mid-1700s until 1945. This ancient coat of arms can still be seen in the Tassy vault, in the cemetery of Drávatamási. This symbol was chosen by the village out of respect for tradition, and also to express identification with the meaning of the symbol, since the pelican, which feeds its young with its own blood, symbolises patriotism and the sacrificial protection and care of one's home. The simple round-bottomed shield is blue, a colour symbolising purity, horizons and freedom, and also representing the River Drava. The coat of arms shows a white pelican with outstretched wings protecting its nest, feeding its three hungry chicks from a wound torn in its own breast. In the upper central field, enclosed by the pelican's wings, a golden anchor symbolises its attachment of Drávatamási to the River Drava.

Between Barcs and Drávatamási, experts have discovered what is undoubtedly Europe's largest logboat site. There used to be boat mills on the Dráva, which the Turks took over, and built pontoon bridges from their elements. The pontoon bridge over the Dráva was probably destroyed during a Hungarian raid in 1603.

In November 2019, a new 2.3 m wide, 8.5 km long cycle path was completed between Barcs and Drávatamási, directly on the banks of the Dráva.

The Drávatamási Drávakastély nursing home is operated as an integrated institution of the "Szeretet" Nursing Home of Berzence, Somogy County. The institution provides care and nursing services in the village to 150 mentally handicapped adults and young people.

The village has 397 inhabitants. Foreign citizens have also bought property here. The majority of the population, about 60%, is employed by the nursing home, many work for private entrepreneurs, and public employment is also provided. There are two local governments in the village: the Local Government of Drávatamási and the Croatian Local Government of Drávatamási.

The village has a mayor's office, a cultural centre and a library. Several guest houses and a youth hostel are also operating in the municipality.

The mayor of the settlement: József Sabacz

FELSŐMOC SOLÁD

Felsőmocsolád a Kaposvári Járásban, a somogyi megyeszékhelytől mintegy 30 kilométerre található zsákfalú, amely a 67-es útról való leágazáson keresztül közelíthető meg. A kis település lélekszáma hosszú ideig folyamatosan csökkent, de az utóbbi néhány évben megállt az eláramlás, sőt új lakosok is lakhelyükül választották ezt a szép fekvésű, nyugodt községet. Lakosainak jelenlegi száma 392 fő. Története egészen az Árpád-korig nyúlik. Neve az első oklevelekben Muchulaként tűnt fel, még 1229-ben, majd a következő évszázadokban módosult előbb Macholára, majd Mocholára. Utóbbi forma az 1485-as oklevelekben szerepelt először.

A település 1229-ben a székesfehérvári káptalan birtoka volt, majd 1483-1484-ben a Csébi Pogány család tulajdonába került. 1536-ban a veszprémi püspök és Ellyevölgyi László, 1550-ben Alya Máté és Bocskai Ferenc volt a földesura. Az 1563. évi török kincstári fejadódefterbe 10 házzal vették fel. 1573-1574-ben 15, 1580-ban pedig 16 házat írtak itt össze. 1660-ban Pető László, az 1701-1703 körül készült összeírás szerint a Diskay család birtoka volt, az 1726-1733-as években pedig Vásonyi Gergely lett a földesura. Az ő ideje alatt épült fel újra a jelenlegi község, melynek 1776-ban Vásonyi Sándor és József özvegye, Boka János és Bódis István voltak az urai, 1856-ban pedig Kacs Kovics Mihály és a többi Vásonyi örökösök, majd az 1900-as évek elején Kacs Kovics Zoltánnak volt itt nagyobb birtoka és régi kúriája, melyet dercsikai Erőss József 1790-ben építtetett.

Történelmi nevek a jelenben is visszaköszönnek, hiszen a község legimpozánsabb épületei ma is azok, amelyeket több száz évvel ezelőtt építettek az elődök. A legmeghatározóbb ezek közül – mai nevén – a Bánó birtok. A kastély 1810 és 1814 között épült, Eszterházy Pál főépítésze tervezte Kacs Kovics Mihálynak, az építkezéshez Csehországból hozták a kőműveseket. Munkájuk minőségét az is dicséri, hogy a kétszáz évvel ezelőtti tetőszerkezet gerendái még mindig a helyükön vannak. A továbbépítést az első világháború után folytatta Bánó Iván, ekkor lett az épület hossza 57 méter.

Sajnos a család nem sokáig élvezhette ezt az otthont: 1949-ben az államosítás áldozata lett. Ezt követően a kastély volt iskola, óvoda, szociális lakás, varroda, nyugdíjasok otthona, napközi is, de állapotát, szellemiségét senki sem ápolta. Erre csak 1997-től kerülhetett sor, amikor Bánó Sándor és a családi vállalkozás visszavásárolta a szülőházat, hogy elkezdhesék a helyreállítást. Az eredeti kastélyszobák megőrizték hálószobaként is a méretüket, a boltíves szobák többsége közösségi térként működik. Idővel nem csupán a főépület, hanem a műemlékvédelem alatt álló romos istálló is felújításra került, tágas terű rendezvényközpont és szállásépület lett belőle, míg az egykor volt halastavat is újraélesztették. A birtok ma kedvelt rendezvény- és esküvői helyszín, ahol már nagyon sok pár fogadott örök hűséget egymásnak a különlegesen szép és meghitt környezetben. A település katolikus temploma a hajdani Erős-kúriában kapott helyet, amelynek falai szintén több száz éve őrzik a múlt emlékeit.

Az elmúlt évtizedben jelentős fejlődésnek örülhetnek a helybeliek, hiszen a közelmúltban például felújították a kultúrházat, amelyben állandó helytörténelmi kiállítás is helyet kapott, a hajdani iskola épületében pedig modern otthonra lelt az önkormányzati hivatal és az orvosi rendelő. A falu központjában egy szépen gondozott kis park őrzi a hősök emlékét, míg a gyerekek számára modern játszótér épült. Van műanyag borítású szabadterei sportpálya és horgászto is, de a legszebb mégiscsak a Somogyi-domb-ság nyugalmas sugárzó környezete, amely valósággal elrejteti Felsőmocsoládot a felületes szemlélők elől. Mivel azonban az új 67-es út gyors megközelítést tesz lehetővé mind Kaposvár, mind a Balaton felől, a község kiváló túracélpont is lehet, hiszen itt található az az immár több mint 400 éves hárs, amit 2012-ben az Európai Év Fájának választottak. A Malom-árok mellett található, ma már jelzett ösvénnyel megközelíthető famatuzsálem magassága 20-25 méterre tehető, törzsének kerülete pedig majdnem 12 méter.

A település polgármestere: Mocsai Tamás

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

I. és II. világháborús emlékmű; 400 éves hársfa; Falukép; Lovarda Rendezvényközpont; Kiállítótér; Sportpálya; Játszótér a református templom tövében; Katolikus templom; Bánó-birtok; Horgászto

FELSŐMOCSOLÁD

FELSŐMOC SOLÁD

Felsőmocsolád is a 'dead-end' village in the Kaposvár district, about 30 kilometres from the Somogy county seat, which can be reached via the turn-off from road no. 67. The population of the small village decreased steadily for a long time, but in the last few years, depopulation has stopped, moreover, new residents have chosen this beautifully situated, peaceful village for their home. The current population is 392 inhabitants. The history of the village dates back to the Árpád era. Its name first appeared in records as Muchula in 1229, and in the following centuries it was changed first to Machola and then to Mochola. The latter form first appeared in documents from 1485.

In 1229, the settlement was the property of the Chapter of Székesfehérvár, then in 1483-1484 it became the property of the Csébi Pogány family. In 1536, the Bishop of Veszprém and László Ellyevölgyi, in 1550 Máté Alya and Ferenc Bocskai were the landlords. In 1563, 10 houses were included in the Turkish treasury head tax register. In 1573-1574, 15 and in 1580 16 houses were registered here. In 1660, it was the property of László Pető, while according to the census of 1701-1703, it was owned by the Diskay family, and in 1726-1733 Gergely Vásonyi became the landlord. It was during his time that the present village was rebuilt, and in 1776, it was the property of Sándor and József Vásonyi's widows, János Boka and István Bódis, and in 1856, it belonged to Mihály Kacs Kovics and the other Vásonyi heirs, and then in the early 1900s, Zoltán Kacs Kovics had a larger estate and an old mansion here, built in 1790 by József Erőss of Dercsika.

Historical names are still preserved today, as the most impressive buildings in the village are still those built by the ancestors hundreds of years ago. The most notable of them is known as the Bánó estate today. The manor house was built between 1810 and 1814, designed by Pál Eszterházy's chief architect for Mihály Kacs Kovics, and the masons were brought from Bohemia. The quality of their work is reflected in the fact that the beams of the roof structure from 200 years ago are still in place. Iván Bánó continued the construction after World War I, when the building was extended to 57

metres in length. Unfortunately, the family was not able to enjoy this home for long: In 1949, it fell victim to nationalisation. After that, the mansion was used as a school, a kindergarten, a social apartment, a sewing shop, a home for pensioners and a day care centre, but its condition and spirit were never maintained. It only became possible in 1997, when Sándor Bánó and the family business bought back the family home to begin restoration. The original mansion rooms have remained the same size even as bedrooms, with most of the vaulted rooms functioning as community spaces. Over time, not only the main building but also the ruined barn - a listed building - was restored, converted into a spacious events centre and accommodation block, while the former fish pond was also revitalised. The estate is now a popular venue for events and weddings, with many couples having said their vows in its unique and intimate setting. The village's Catholic church is housed in the former Erős Mansion, whose walls have also preserved the memories of the past for hundreds of years.

In the past decade, the village has seen significant developments, such as the recent renovation of the cultural centre, which now houses a permanent exhibition of local history, and the modernisation of the former school building, which now accommodates the municipal office and the medical clinic. A well-kept little park in the centre of the village commemorates the heroes, whereas for children, a modern playground has been built. There is also a plastic coated outdoor sports field and a fishing pond, but the most beautiful feature is the tranquil landscape of the Somogy Hills, which almost hides Felsőmocsolád from the eyes of the casual observer. However, as the new road 67 allows quick access both from the direction of Kaposvár and Lake Balaton, the village can also be an excellent hiking destination, as it is home to an over 400 years old linden tree, which was chosen as the European Tree of the Year in 2012. Accessible by a marked trail, the veteran tree next to Malom-árok is 20-25 metres high and has a trunk circumference of almost 12 metres.

The mayor of the settlement: Tamás Mocsai

FŐNYED

A főnyedi Milleniumi Emlékszázló avatóünnepségén leleplezett emlékköbe *Tamási Áron* szavai vésettek:

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne!”

Sokan érezzük úgy, hogy hazánkban, Somogy megyének északnyugati csücskében, a Kis-Balaton tözsomszedságában, a Marót-völgyében elterülő kis településen, Főnyeden otthon vagyunk. Otthonuknak érezték e községet őseink is, akik foszladozó emlékképeket, tárgyi emlékeket és szemmel nem látható, kézzel nem fogható szellemi kincseket tettek az asztra. A mi feladatunk kettős: egyrészt tovább vinni azt az erkölcsi magatartást, melyet őseinktől örököltünk, másrészt összegyűjteni az elhalványuló emlékeket, tárgyi örökségeket, és azokat megőrizni az utókor számára. E nem könnyű feladat megvalósítására vállalkozott leányom: *Marton Tímea*, aki 2011-ben írta a *Főnyed Almanach, 1261-2011, A község fennállásának 750 éves emlékére* címet viselő 168 oldalas gyűjteményes könyvet.

Településünk több mint ezer éve lakott. Ezt bizonyítják az ásások, melyek során 142 objektumot, 427 sírt és három csontvázat letek, melyek honfoglalás kori betelepülésre utalnak. Árpád-kori objektumok is felszínre kerültek, többek között sütőházak kemencékkel, kerámiák, halpikkelyek, faszéndarabok. Főnyed legelső írásos említése az 1261-es keltezésű oklevélben található, IV. Béla király adománylevelében. Az 1526-os mohácsi csatavesztést követően a török hódoltság alatt a magyarság a mocsarakba, erdőkbe húzódott. Főnyed korábbi neve Föveny, Fövenyed volt, ami a lápos, mocsaras területre utal. Elődeink is kihasználták a Kis-Balaton adta földrajzi lehetőségeket. A környező terület az állatok egyik kedvelt élőhelye, ma is gazdag vadállománnyal és madárvilággal rendelkezik, melyet a madármegfigyelőről tanulmányozhatunk.

A főnyediek, ahogy az 1848-as szabadságharcban, úgy a világháborúkban is kivették a részüket. Az I. és a II. világháborúban elesett főnyediek névsorát a templom falán márvány emléktábla őrzi.

Az 1900-as évek első felében a falu közepén csak harangtorony magasodott. 1957. augusztus 20-án volt a templom ünnepélyes alapkövetétele, s 1959. augusztus 23-án szentelte fel a veszprémi püspök a templomot a Szűzanya szeplőtelen Szíve tiszteletére. 1997-ben Bojtor Róbert atya a helyieket történelmi eseménnyel ajándékozta meg, hiszen a falu fennállása óta először tartottak bérnyálást. A hívek adományából Kocsis István szobrászművész elkészítette a sümegi Fájdalmas Szűzanya szobrának hiteles másolatát hársfából, melyet ünnepélyes keretek között helyeztek el a templomunk mellékoltárán 2010. november 27-én, éppen a Csodás érem napján. A templom főoltárát a Csodásérmű Szűzanya szobra díszíti.

A rendszerváltással új éra kezdődött a települések életében. A kistelepülések is látványos fejlődésnek indultak. A megszakítás nélküli három évtizedes polgármesteri tevékenységem során több ízben került átalakításra a faluház. A korábbi egytantermes iskola - tanári lakás ad otthont a polgármesteri irodának, orvosi rendelőnek, informatikai szobának, könyvtárnak és a közösségi térnek.

Ma már teljes körű a település közműellátottsága. Több ütemben valósult meg a járdák és utak aszfaltozása, a temetőben új ravatalozó épült. Parkosítás jellemzi a község minden területét.

A 2000. március 19-én felavatott Millenniumi parkban került sor a megyezászló adományozására, Főnyed címerének és zászlójának avatására (mely a település határát részben elfoglaló Kis-Balaton állat- és növényvilágát, mint legfőbb természeti értékét szimbolizálja), valamint Csikós Nagy Márton „Életfa” alkotásának leleplezésére. Az Életfa anyaga tölgy, a motívumok Főnyed címerével indulnak az anyaföldre utaló lefelé fordított, stilizált tulipán a község fennállásának évszámát fogja körül. Ebből indul a hét részre bontott gerinc, mely a naptári napokat s egyben a hét vezért is jelöli. A gerinc jobb és bal oldalán 12-12 levél látható, melyek a hónapokat szimbolizálják. A motívum befejezése egy búzavirág, melynek jelentése: tisztaság és ártatlanság. A virág kelyhében az országalma található, mely a törvényre, az alkotmányosságra utal. Az apostoli kettős kereszt ősi jelentése rovásírásunkban az Isten szót jelenti, míg a számrendszerünkben az egyet. Olvasatban tehát egy az Isten. 2011 őszén a katolikus templom kívül, belül megszépült, a templom falán elhelyezett – a 750 éves Főnyedet köszöntő – emléktáblát is lepleztünk le.

2015-ben *A Főnyedi Életképek Sétányának* kialakítására került sor, öt magyar nyelvű, egy angol és egy német nyelvű információs tábla mutatja be Az Almanach summázatát, kiegészítve a könyv megjelenése utáni öt év történéseivel.

A falu lakói az évek során hazánk számos ismert turisztikai látványosságát keresték fel. A falukirándulások során sok érdekességet fedezhettek fel az útrakelők, felejthetetlen élményekben gazdagodtak. Mára ez a hagyomány több mint két évtizede tart, és a tervekben még számos úticél szerepel.

A főnyediek és az idelátogatók egyaránt maguknak érzik/érezhetik az Almanachban és az emléktáblán is olvasható *Kányádi Sándor* idézetet:

„A múlt a jövővel kezdet fog.”

A település polgármestere: Marton István

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

A Főnyedi életképek sétánya és a faluház; Templom főoltár; A sümegi Fájdalmas Szűzanya szobrának hiteles másolata; Kereszt a falu bejáratánál; Katolikus templom; Temető; Marton Tímea és az általa írt Főnyed Almanach című könyv; Címer; Marton István polgármester; Játsszóter; Életfa; Madármegfigyelő

FÖNYED

FÖNYED

FÖNYED

The memorial stone unveiled at the inauguration ceremony of the Millennium Memorial Flag in Főnyed has the words of *Áron Tamási* engraved on it:

"We are in the world to find a home somewhere in it!"

Many of us feel that Főnyed, a small village in Hungary, in the Marót Valley, in the north-western tip of Somogy County, in the immediate vicinity of Kis-Balaton (Small Balaton), is home to us. Our ancestors, who left us with fading memories, relics and spiritual treasures which cannot be seen or touched, also felt at home in this village. Our duty is twofold: on the one hand, to pass on the moral values that we have inherited from our ancestors and, on the other, to collect the fading memories and tangible heritage and preserve them for posterity. That was the challenging task that my daughter, Tímea Marton undertook in 2011, when she wrote a 168-page collection book titled *Főnyed Almanac, 1261-2011, Commemorating the 750 Years of the village*.

Our settlement has been inhabited for more than a thousand years. This is confirmed by the excavations, which have uncovered 142 objects, 427 graves and three skeletons, indicating settlement around the time of the Hungarian conquest. Objects dating back to the Árpád age were also unearthed, including bakehouses with ovens, ceramics, fish scales and pieces of charcoal.

The very first written record of Főnyed is found in a document dated 1261, the deed of gift from King Béla IV. After the lost battle of Mohács in 1526, the Hungarians retreated into the swamps and forests during the Turkish occupation. The former name of Főnyed was Fövény, Fövényed, referring to the marshy, swampy area. Our ancestors, too, took advantage of the geographical opportunities offered by the Kis-Balaton region. The surrounding area is a favourite habitat for animals and still has a rich wildlife and birdlife, which can be studied from the bird observatory.

As in the 1848 War of Independence, the people of Főnyed also had their share in the world wars. A marble plaque on the wall of the church commemorates the names of the people of Főnyed who died in the First and Second World Wars.

In the first half of the 1900s, only a bell tower stood in the centre of the village. The foundation stone was ceremoniously laid on 20 August 1957, and the church was consecrated on 23 August 1959 by the Bishop of Veszprém in honour of the Immaculate Heart of the Virgin Mary. In 1997, Father Róbert Bojtor presented the locals with a historic event by holding a confirmation ceremony for the first time since the village was founded. With donations from the parishioners, the sculptor István Kocsis created an authentic linden wood replica of the statue of Our Lady of Sorrows of Sümeg, which was ceremoniously placed on the side altar of our church on 27 November 2010, the day of the Miraculous Medal. The main altar of the church is decorated with a statue of Our Lady of the Miraculous Medal.

With the change of regime, a new era began in the life of municipalities. Small villages began to develop spectacularly, too. During my uninterrupted three decades as mayor, the village hall has been renovated several times. The former one-room school and teacher's flat now houses the mayor's office, a doctor's surgery, an IT room, a library and a community space.

The village is now fully covered by public utilities. The pavements and roads have been asphalted in several phases, and a new funeral home has been built in the cemetery. All areas of the village have been landscaped.

The Millennium Park, inaugurated on 19 March 2000, was the venue for the presentation of the county flag, the unveiling of the coat of arms and flag of Főnyed (symbolising its main natural asset, the flora and fauna of Kis-Balaton, which partly occupies the boundary of the village) and the unveiling of the artwork of Márton Csikós Nagy, the "Tree of Life". The Tree of Life is made of oak; the motifs start with the coat of arms of Főnyed, the stylized tulip, turned downwards, referring to the motherland, encircles the number of years since the village has existed. From this starts the spine, split into seven parts, representing the calendar days as well as the seven chieftains. On the right and left sides of the spine there are 12-12 leaves, representing the months. The motif is completed by a cornflower, which symbolises purity and innocence. In the chalice of the flower is the orb, which refers to law and constitutionality. The ancient meaning of the Patriarchal cross in our runic writing is the word for God, while in our numerical system it stands for one. Therefore, it reads as one God.

In the autumn of 2011, the Catholic church was renovated inside and out, and a memorial plaque was unveiled on the church wall to commemorate the 750th anniversary of Főnyed.

In 2015, *the Promenade of Images of Főnyed* was built, with five information panels in Hungarian, one in English and one in German, presenting a summary of The Almanac, complete with events of the five years after the book was published.

Over the years, the people of the village have visited many of our country's famous tourist attractions. During their excursions, the travellers discovered many interesting things and gained unforgettable experiences. This tradition has now been going on for more than two decades, and there are plans to visit many more destinations.

Both the people of Főnyed and the visitors can identify with the quotation from *Sándor Kányádi*, written in the Almanac and on the memorial plaque: *"The past shakes hands with the future."*

The mayor of the settlement: István Marton

GADÁNY

Gadány Belső-Somogyban, a Marcali-hát völgyeiben, dombjain fekvő település. Közelében mindössze egyetlen város van, Marcali. A megyeszékhelytől, Kaposvártól 50 km távolságra fekszik. A Balaton mindössze 25 km-re van a településtől. A falu völgyében keleti-északkeleti irányban folyik a Gadányi-patak, amely a Sári-csatornába torkollik. Határának nagyobb része szántóföld. A községet minden oldalról erdő veszi körül, zsáktelepülés, csak a 68-as út Marcali-Böhönye közötti szakaszáról, Kelevízen nyugatra letérve közelíthető meg. Ezt a kedvező természeti környezetet kihasználva a volt iskola épületéből egy a turisták elszállásolására alkalmas panziót alakítottak ki, amelyik egész éven át várja a pihenni, túrázni vagy éppen vadászni vágyó vendégeket.

Gadány – levéltári adatok szerinti – első említése az 1193-as évből lelehető föl. Mint pusztát III. Béla adományozta a székesfehérvári Jánoslovagoknak. Nevét több formában találhatjuk meg: Gadán, Gadamba, Gadánbu. Az 1563-as török adólajstrom szerint négy házból állott. 1677-ben Széchényi György kalocsai érsek kapta I. Lipóttól. 1715-től gróf Széchényi Zsigmond, 1726 és 1767 között Niczky György tulajdona. Lakossága ekkor 926 fő. 1806-tól ismét a Széchényiek birtokába került. A XIX. század végén a község nagyobb része leégett.

A XX. században gróf Széchényi Andor Pálé volt a terület. A század elején a 900 lakosa 120 házban élt. A szomszédos Négyföldes-pusztáról a cseléd gyerekek Gadányba jártak iskolába. A 30-as években önkéntes tűzoltó-egyesület és Levente Egyesület működött a településen. Lakosságának jelentős része ekkor már kisparaszti gazdálkodó volt, övük volt a környék legnagyobb állatállománya.

A II. világháború alatt három hónapig itt húzódott a front, melynek során a falu többször gazdát cserélt. Az épületkár nem volt jelentős, de az állatállomány kipusztult. Az itt élő két zsidó családot a németek elhurcolták. A háború áldozatainak névsorát a temetőben felállított emlékmű őrzi.

A falu lakossága sajnos folyamatosan öregszik, és az „öslakosság” lassan kihál. A fiatalok egy része a jobb munkalehetőségek miatt elvándorol. Az így felszabaduló lakások vagy üresen állnak, vagy többségében külföldi (holland, svájci és német stb.) tulajdonba kerülnek. A községet 1959-ben villamosították, a gázt az 2000. évben kötötték be. Vezetékes ivóvízzel a lakások 95%-a van ellátva. A lakások száma 150 körül van. A községi utak 99%-ban aszfaltozottak. Mind a kommunális, mind a szelektíven gyűjtött szemét elszállítása megoldott. A szennyvíz- és csatornahálózat kiépítése tervben van. Az iparban dolgozók Marcaliba és Mesztegyőre járnak dolgozni. A falu külterületén több agrárvállalkozás érdekelt, de ez a helybelieknek komoly munkalehetőséget nem jelent. A községben egy vegyes- és egy italbolt működik. A baptista egyház által működtetett szeretetotthon több idős embernek nyújt ápolást és gondozást. A Mesztegyőről kijáró háziorvos hetente kétszer rendel. A fogorvosi szolgálatot Marcali fogorvos látja el. Állatorvos Marcaliból hívható. Az óvodások és iskolások Mesztegyőn, illetve Marcaliban tanulnak. A falu legfőbb nevezetessége a műemléki védettség alatt álló temploma, amely a XIII. vagy a XIV. században épült gótikus stílusban, de később, 1766-ban barokk ízlés szerint jelentősen átalakították.

A település polgármestere: Ősz János

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Művelődési ház; Helyi védett épület; Műemlék római katolikus templom; Szent Vendel-szobor; Templombelső; Falunapi rendezvény; Téli utcaképek; II. világháborús emlékmű; Panzió; Tavasz Gadányon

GADÁNY

GADÁNY

Gadány is a settlement in Inner Somogy, in the valleys and on the hills of the Marcali ridge. There is only one city nearby: Marcali. It is located 50 km from Kaposvár, the county seat town. Lake Balaton is only 25 km from the village. In the valley of the village, the Gadányi stream flows in an east-northeast direction, into the Sári canal. Most of its border is arable land. The village is surrounded on all sides by a forest, it is a sack settlement, only accessible from the section of road 68 between Marcali and Böhönye, by turning west in Kelevíz. Taking advantage of this favourable natural environment, the former school has been transformed into a guest house to accommodate tourists, and it welcomes guests wishing to relax, hike or hunt all year round.

According to archival data, Gadány's first mention dates from 1193. It was donated by Béla III as a steppe to the knights of Saint John in Székesfehérvár. Its name can be found in several forms: Gadán, Gadámba, Gadánbu. According to the Turkish tax register of 1563, it consisted of four houses. In 1677, Archbishop György Széchényi in Kalocsa received it from Leopold I. From 1715 it was owned by Count Zsigmond Széchényi, and between 1726 and 1767 by György Niczky. At that time, its population was 926 people. From 1806 it once again became the property of the Széchényi family. Most of the village burned down at the end of the 19th century. In the 20th century, the area was owned by Count Andor Pál Széchényi. At the beginning of the century, its 900 inhabitants lived in 120 houses. From the neighbouring Négyföldes-pusztá, the children of servants went to school in Gadány. In the 1930s, a voluntary fire brigade union and a Levente Association operated in the settlement. At that time, a significant part of its population was already a small-scale farmer, and they had the largest

livestock in the area. During World War II, the front was here for three months, during which the village changed hands several times. The damage to buildings was not significant, but the livestock perished. The two Jewish families who lived here were abducted by the Germans. The list of war victims is preserved by the monument erected in the cemetery.

The population of the village is unfortunately constantly aging and the "indigenous population" is slowly dying out. Some of the young people leave the village for better job opportunities. The apartments thus vacated are either empty or mostly in foreign (Dutch, Swiss and German, etc.) ownership. The village was electrified in 1959, and gas was connected in 2000. 95% of the flats are supplied with piped drinking water. There are about 150 apartments. 99% of the village roads are paved. Both municipal and selectively collected waste is disposed. The construction of the sewage network is under way. Industry workers go to Marcali and Mesztegyő to work. There are several agricultural businesses on the outskirts of the village, but this does not mean a serious job opportunity for the locals. There is a convenience store and a pub in the village. The elderly home, run by the Baptist Church, provides care and nursing for several elderly people. The GP who comes from Mesztegyő has consulting hours twice a week. Dental service is provided by the dentist in Marcali. You can also call a vet from Marcali. Preschoolers and schoolchildren study in Mesztegyő and Marcali. The main attraction of the village is the church, which is a protected monument dating back to the 13th or 14th century in Gothic style, but later, in 1766, it was significantly remodeled to Baroque taste.

The mayor of the settlement: János Ősz

GÁLOSFA

Somogy megye keleti részén, Kaposvártól délkeletre a Zselicség szívében, de egyúttal a megye határán, a Surján-patak völgyében fekvő település. Kaposvártól 22 km-re található.

Vasútja nincs, közút köti össze a megyeszékhellyel és a környező településekkel.

Gálosfa településszerkezete az 1800-as években alakult ki, településképet meghatározta a tágas főtér, a hajdani vásártér. A főtér köré épült a Festetics-kastély, a templom, a kultúrház, az iskola. A tér két oldalán helyezkednek el a lakóházak.

Műemlékvédelem alatt álló építmények a Festetics-kastély, a templom és a két Nepomuki Szent János-szobor.

Helyi védelem alatt álló építmények a polgármesteri hivatal, a faluház, az óvoda, a volt postaépület, a volt vasútállomás épülete és a kőkeresztek, valamint a postaépület mellett található vadgesztenyefák.

Gálosfa a természeti adottságai miatt kedvelt turisztikai célpont. A településen halad át az országos Rockenbauer Pál Kéktúra útvonalának déldunántúli szakasza, az évente hagyományosan megrendezésre kerülő „4 fa túra”, de több gyalogos és kerékpártúrát is szerveznek erre. Kedvelt úti cél a helyi jelentőségű védett természeti terület, Csepegő-forrás és környéke Kistótvároson.

Gálosfa első okleveles említése 1425-ben volt, a települést Galusfalvának nevezték. Az 1560. évi adólajstromban már Gálosfalva néven szerepelt.

Középkori birtokosai a Csepel, a Szerdahelyi, az Imrefy családok voltak. A török kiűzése után került a Festetics család birtokába.

1804. november 16-án Gálosfa országos vásárok tartására nyert szabadságot.

A településhez tartozó Kistótvároson és Szentlukapusztán 1798-ban már sikküveget is gyártottak. Az üvegyártás megszűnése után cserépedény és cseréppipa készítéssel foglalkoztak, majd porcelán manufaktúrát hoztak létre. Ez a tevékenység később Pécsre került, és a Zsolnay Porcelángyár alapjait képezte.

A helybeliek az évszázadok során a mezőgazdaságból és az erdőgazdálkodásból éltek.

Az 1800-as évek elején épült iskolaépületben római katolikus népiskola és továbbképző működött. A községben 1963-ig alsó és felső tagozattal működött az általános iskola.

A felújított iskolaépületben 1982 óta óvoda működik.

A Kaposvár-Szigetvár vasútvonal 1900-ban épült, és 1976. december 31-én szűnt meg.

A Festetics-kúria és a hozzá tartozó épületek felújítás alatt vannak. Az egyik épület már elkészült, és Gálosfa Vendégházként működik, mely várja a pihenni és kikapcsolódni vágyókat.

A település polgármestere: Gáspár József

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Gálosfa látképe; Nepomuki Szent János szobra; Szuly-kereszt; Római katolikus templom; Gálosfa Vendégház; Faluház; Surján-völgyi Mesevár Óvoda; Önkormányzat épülete; Festetics-kastély felújítás alatt álló műemléképülete; Halastó; Csepegő-kő forrás; Étterem

GÁLOSFA

GÁLOSFA

GÁLOSFA

A village in the eastern part of Somogy county and southeast of Kaposvár, Gálosfa is located in the heart of Zselic, but also on the border of the county, in the valley of the Surján Stream. It is at a distance of 22 km from Kaposvár.

Since it has no railway service, it's connected to the county seat and the surrounding settlements by roads.

The settlement structure of Gálosfa was formed in the 1800s; its street-scene is dominated by the spacious main square, formerly a market square. The Festetics Mansion, the church, the community centre and the school were all built around the main square. Residential buildings are located on both sides of the square.

The Festetics Mansion, the church and the two statues of St. John of Nepomuk are protected monuments.

Locally protected structures include the mayor's office, the culture hall, the kindergarten, the former post office, the former railway station, the stone crosses and the chestnut trees next to the post office.

Gálosfa is a popular hiking destination due to its natural features. The Rockenbauer Pál South Transdanubian Blue Trail and the traditional annual "4 trees trail" both pass through the village, and several hiking and cycling tours are also organised around the area. The Csepegő Spring and its surroundings in Kistótváros, a protected natural area of local importance, is a popular destination.

The first recorded mention of Gálosfa is from 1425 as Galusfalva.

It was listed as Gálosfalva in the 1560 tax register.

In the middle ages, the Csepel, Szerdahelyi and Imrefy families owned the village. After the expulsion of the Turks, it became the property of the Festetics family.

Gálosfa won the right to hold national markets on 16 November 1804.

Plate glass was manufactured in Kistótváros and Szentlukapuszta, which are parts of Gálosfa, as early as 1798. After glass production ended, earthenware and clay pipes were made, then a porcelain manufactory was established. This activity was later transferred to Pécs and formed the basis of the Zsolnay Porcelain Factory.

The locals made their living from agriculture and forestry over the centuries.

Built in the early 1800s, the school building housed a Roman Catholic school and advanced training school. The village had a primary school with 8 grades until 1963. The renovated school building has been functioning as a kindergarten since 1982.

The Kaposvár-Szigetvár railway line was built in 1900 and closed on 31 December 1976.

The Festetics Mansion and its auxiliary buildings are currently being renovated. One of the buildings has been completed and is now called the Gálosfa Guest House offering relaxation and recreation to visitors.

The mayor of the settlement: József Gáspár

GIGE

Gige település Kaposvártól 23 kilométerre fekszik a Somogyi-dombság szélén. Központjában áthalad a Nagybajom-Kadarkút közti 6618-as út.

A község neve már az 1332-37-es pápai tized jegyzéken szerepelt. Az 1400-as években Hedrehely mezővárosához tartozott. Az első írásos emlékek először Gyge, majd később Gegeh néven említették. 1446-ban Hunyadi János kormányzó az Emekei és a Beregfalvi családoknak adományozta. Később, a XVIII. században a Mérey, Somssich és Eszterházy családok birtokába került.

A XX. század elején jól gazdálkodó, virágzó település volt. A lakosság főleg mezőgazdasággal foglalkozott, jelentős területen termeltek dohányt. Számos kisiparos és kereskedő is tevékenykedett a faluban. Dohány- és marhakereskedők, két bognár, három cipész, egy kovács, egy kőműves, fűszer- és vegyeskereskedő, hentes és mészáros látta el a település lakóit.

A második világháború alatt a nagybajomi front és a Margit-vonal közelsége miatt kitelepítették a lakosságot. Az egymást váltó harcoló alakulatok szinte mindent tönkretettek, gyakorlatilag kifosztották a települést, még a kutak is használhatatlanná váltak. A település hanyatlása feltehetően ekkor indult el.

A talpasház volt jellemző, mint építési stílus a parasztházak építésére. Ez az építkezési forma ugyan nem egyedülálló, de a gigei talpasházakat több nemzetközi kiállításra is vitték dekorációként. Jellegzetessége, hogy a falazatában függőleges tartóelemek egységesen az alapul szolgáló talpgerendákba vannak beállítva.

A XVII. században már jelentős református gyülekezete volt a településnek, ekkor épült a jelenleg is álló református templom. Az 1900-as évek elején a zsidó lakosság száma ugrásszerűen megemelkedett, a mai polgármesteri hivatal helyén egy zsidó zsinagóga állt, és külön temetkező helyük is volt. Az egykor református településen mára már túlnyomó részt római katolikus vallásúak lakják.

A XX. század elején még 1200 fő lakosságú település 2014. évre 369 főre csökkent. A hasonló kistelepülésektől eltérően Gigeben a fiatalok száma jelentős. A településen az önkormányzat az egyetlen foglalkoztató. A hátrányos kistérség, hátrányos települései közé tartozik Somogy megye szívében, és valóban küzd hátrányokkal is.

2014-től azonban Gige felébredt „csipkerózsika” álmából, és az új vezetésnek köszönhetően – Dr. Bálint Ildikó, volt jegyző lett a polgármester –, felismerve az adott kor lehetőségeit, az addigra elszegényedőben lévő település megélné.

Ekkor hetven főt vont be az önkormányzat a közmunkaprogramokba, és pályázott, valamint benevezett minden olyan akcióba, ami előre vitte a települést, így a Virágos Magyarország programba, amely következtében virágokkal teli közterületeket alakítottak ki. A férfi közmunkások a falu elhagyott épületeit, útjait újították fel, az asszonyokkal mezőgazdasági

programba kezdett a polgármesternő, mellette egyre több kulturális és fejlesztő programot is szerveztek a gyerekeknek, fiataloknak.

Az e-Magyarország keretében internethasználat-oktatásra és tabletek kiosztására is sor került.

Elmondható, hogy hosszú az eredményeink listája, pedig szinte a nulláról kezdték a fejlesztést, pl. buszmegállója sem volt a településnek.

A negyven éve bezárt, romos, egykori leventeház majd mozi, ma felújított szép kultúrházként várja a látogatókat.

2016-ban felújították a ravatalozót, tájjellegű fadiszítással, urnafallal.

A régi katolikus iskola ma Gigei Gerlefészek Óvodaként működik a helyi családok szolgálatában, megtartva a katolikus imatermet, és megőrizve a helyi védettség alá vett építészeti értékeit.

2020-ban a Magyar Falu programban megújult az orvosi rendelő, és felépült az új egészségház, külön a kisbabákra és anyukáikra is odafigyelve.

2021-ben folytatódnak a fejlesztések; folyamatban van a község játszótérének felújítása, valamint az önkormányzat tulajdonába került, a falu közepén elhagyottan álló épület, amely felújítása során újabb közösségi funkcióval várja a Gigeben élőket, és szolgálja a közszolgáltatások magasabb szintjét.

Dr. Bálint Ildikó polgármester szlogenje: „hátrányból előnyt kovácsolni”. Ennek mentén a gyermekeket úszni tanítják, a családokkal kirándulni mennek; a közterek megszépítve, a középületek felújítva, a közösséget összefogva, tyúklépésenként a hátrányaikat leküzdve céljuk egy korszerű, élhető, családias kis közösség, ahol élni jó.

Ez Gige, illetve ez maradjon és erősödjön a további fejlődése útján!

A település polgármestere: Dr. Bálint Ildikó

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Gigei talpasház; Gigei egészségház átadása Magyar Falu Programból (2020); Gyerekes családok kirándulása a Pécsi Állatkertben; Kultúrház; Polgármesteri hivatal; Református templom és Hősi emlékmű; "Gigei Ügyes Asszonyok" termékei a Lengyel-tóiban megrendezett Közfoglalkoztatási Kiállításon; Dr. Bálint Ildikó polgármester az irodában; Dr. Bálint Ildikó polgármester koszorúzás közben; Dr. Bálint Ildikó polgármester büszkén a helyi termékek között; Útjaink; Ravatalozó; Gigei Gerlefészek Óvoda, benne katolikus kápolna

GIGE

Gige is located 23 kilometres from Kaposvár, on the edge of the Somogy Hills. Its centre is crossed by the road 6618 between Nagybjom and Kardakút.

The name of the village was mentioned as early as 1332-37 in the Papal tithe register. In the 1400s, it belonged to the market town of Hedrehely. The first written records mention it first as Gyge and later as Gegeh. In 1446, Governor János Hunyadi donated it to the Emekei and Beregfalvi families. Later, in the 18th century, it became the property of the Mérey, Somssich and Eszterházy families.

At the beginning of the 20th century it was a well-managed and prosperous settlement. Its inhabitants were mainly engaged in agriculture, producing tobacco on a large area. There were also a number of artisans and merchants in the village. Tobacco and cattle traders, two wheelwrights, three shoemakers, a blacksmith, a mason, a grocer, a butcher and a slaughter master catered to the needs of the villagers.

During World War II, the population was displaced because of the proximity of the Nagybjom frontline and the Margit Line. Successive fighting units destroyed almost everything, practically looting the village, and even the wells were left useless. The decline of the settlement probably began at that time.

The typical building style of peasant houses was the timber framed house. Although this type of construction is not unique, Gige's houses have been taken as decorations to several international exhibitions. Characteristically, their vertical supports are fitted uniformly into a plinth beam foundation.

In the 17th century, the village already had a considerable Reformed congregation; that was when the present Reformed church was built. In the

early 1900s, the Jewish population grew by leaps and bounds; they had a Jewish synagogue on the site of the present mayor's office, as well as their own separate burial ground. The once Reformed settlement is now predominantly Roman Catholic.

From 1,200 in the early 20th century, the population had fallen to 369 by 2014. Unlike other similar small villages, Gige has a significant young population. The only employer in the village is the local government. It is one of the most disadvantaged villages in a disadvantaged micro-region in the heart of Somogy County, and it is indeed struggling with disadvantages.

However, since 2014, Gige has woken up from its "Sleeping Beauty" sleep, and thanks to the new leadership – Dr. Ildikó Bálint, the former notary became mayor – and recognising the opportunities of the times, the village, which had been in decline, was revitalised.

At that time, the municipality engaged seventy people in public works programmes, and applied for and participated in any initiatives that moved the village forward, such as the Flowery Hungary programme, which resulted in the development of public spaces full of flowers. Male public workers have renovated the village's derelict buildings and roads, the mayor has started an agricultural programme with local women, and an increasing number of cultural and development programmes for children and young people have been implemented.

Under the e-Hungary programme, an Internet training course was also organised and tablets were distributed. In fact, the list of achievements is long, even though development started almost from scratch; for example, the village did not even have a bus stop.

The dilapidated former military school and later cinema building, closed forty years ago, is now a beautifully renovated cultural centre.

In 2016, the funeral home was renovated, with rustic woodwork and an urn wall. The old Catholic school now serves local families as the Gerle-fészek Nursery School of Gige, retaining the Catholic prayer room and preserving its locally listed architectural features.

In 2020, under the Hungarian Village programme, the medical clinic was renewed and a new health centre was built, with special attention to babies and their mothers.

In 2021, development work will continue with the renovation of the village playground and the derelict building in the centre of the village, which now belongs to the municipality, and which will be restored to provide a new community function for the people of Gige, as well as a higher level of public services.

Mayor Dr. Ildikó Bálint's slogan: "Turn your disadvantage into advantage". Accordingly, children are taught to swim, families are taken on excursions, public spaces and public buildings have been renovated, the community is united, overcoming their disadvantages one small step at a time, with the aim of creating a modern, liveable, family-oriented community, where life is good.

This is Gige, and it should remain so and grow stronger as it continues to develop.

The mayor of the settlement: Dr. Ildikó Bálint

GÖLLE

Gölle község Somogy és Tolna határán, Kaposvártól 25 km-re, északkeletre fekszik.

A Kapos völgyének jellegzetes települését egy 1550-ből származó oklevél említi először még Gellén elnevezéssel. A török pusztítás után 1618-ban népesült be újra a település, amelynek lakói katolikusok és magyarok voltak. Korabeli birtokosai közül legjelentősebb a Dersfi család volt. A XIX. században herceg Esterházy és a Pallavicini családnak is voltak itt birtokai.

Jelentős település volt a XX. század elején, amikor lakóinak száma elérte a 2700-at. Göllének és a közigazgatásilag hozzátartozó Inámpusztának jelenleg 842 lakosa van.

Gölle és környéke jó termőföldjeinek köszönhetően régi idők óta fogva neves mezőgazdasági vidék volt. A falubeli gazdák több országos kiállításon is érmet nyertek haszonállataikkal.

A község határában a gazdálkodással összefüggésben hajdanán több kisebb puszta (Inám, Szentiván, Cserepes, Uzd) alakult ki, ezek többsége mára már elnéptelenedett, vagy más településhez sodródott.

Gölle címerében a korona és egy fehér ló látható. A legenda szerint a tatárok elől menekülő IV. Béla király és kísérete eltévedt ezen a vidéken, és az itt élő jobbágyok mutatták meg a Dalmáciába vezető utat. IV. Béla király lovát Gellének hívták, így aztán egy magánhangzó-módosulással Gölle lett a település neve.

Gölle egyetlen műemléki védelem alatt álló épülete a római katolikus

templom. A barokk stílusú templom 1756-ban épült, amelyet többször is felújítottak. A plébániatemplom 32 méter magas tornyában négy harang lakik.

A településen óvoda, alsó tagozatos általános iskola, művelődési ház és könyvtár működik.

A község híres szülőtte Fekete István, napjaink legolvasottabb magyar írója. Szülőházában 1987-ben adták át az emlékszobát, amely a gyarapodó gyűjteménynek köszönhetően emlékházzá bővült. A kétéves felújítás után 2012-ben nyílt meg újra a látogatók előtt. Az író bronz mellszobrát, Farkas Pál szobrászművész alkotását 1999-ben avatták fel a múzeum előtt.

A falu másik ismert szülőtte Rác Vali, az 1930-40-es évek népszerű énekesnője, számos korabeli magyar film főszereplője.

Fekete István és Rác Vali szülőházának falán emléktáblák méltatják jelentős és sikeres tevékenységüket. Sírhelyük a göllei temetőben a Szent Vendel-kápolna közvetlen közelében található.

A temető nevezetessége a kálvária, amely 14 stációból, három keresztből és két szoborból áll.

Az I. és II. világháború áldozatainak emlékére 1989-ben került felavatásra a világháborús emlékmű a templomkertben.

Gölle külterületén, a falutól északra áll a romos Chernel-sírkápolna, amely regisztrált műemléki érték.

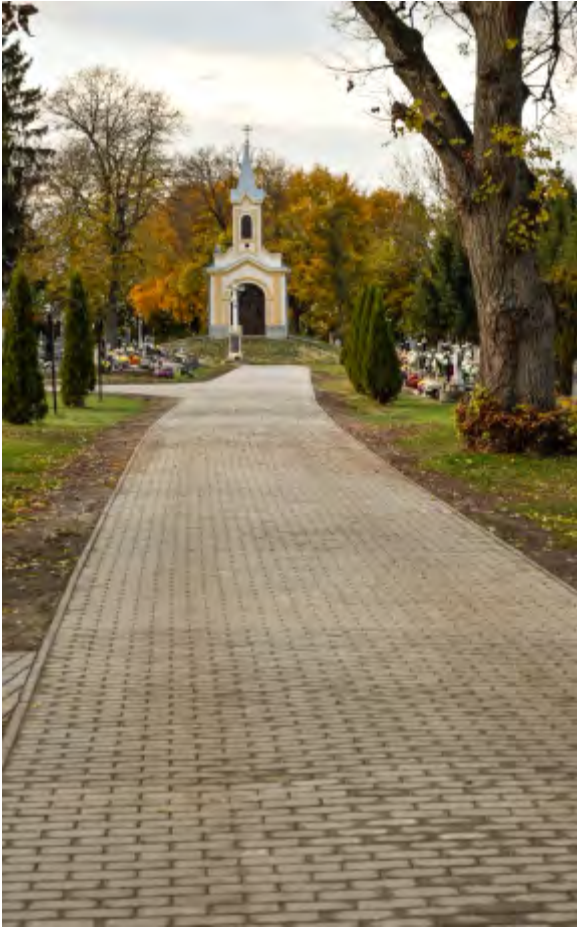
A település polgármestere: Novák Márk

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

I. és II. világháborús emlékmű; Szent László-kápolna Uzdton; Fekete István szülőháza; Fekete István sírja; A göllei templom oltára; A göllei kálvária keresztjei és szobrai

GÖLLE

GÖLLE

Gölle is located 25 km northeast of Kaposvár, by the border of Somogy and Tolna counties.

This typical village in the Kapos Valley was first mentioned in a document from 1550 under the name Gellén. After the Turkish invasion, the settlement was repopulated by Catholic Hungarians in 1618. The Dersfi family was the most prominent of the early landowners. The Duke Esterházy and the Pallavicini families also had estates in the village in the 19th century.

It was a significant settlement in the early 20th century, with the population reaching 2,700. Together with Inámpuszta, which belongs to its administrative division, Gölle currently has 842 inhabitants.

The village and its surroundings have been a renowned agricultural region for a long time, thanks to good soil. Farmers from the village have won medals with their livestock at several national exhibitions.

A number of dispersed settlements (Inám, Szentiván, Cserepes, Uzd) had formed in the outskirts due to farming, but most of them were either depopulated or joined other settlements.

Gölle's coat of arms features a crown and a white horse. Legend has it that King Béla IV and his entourage, fleeing from the Tartars, got lost in this region and the local serfs showed them the way to Dalmatia. The name of King Béla's horse was Gelle, so the name of the settlement became Gölle by a vowel modification.

The only listed building in the village is the Roman Catholic church. It was built in baroque style in 1756 and has been renovated several times.

There are four bells in the 32-metre-high tower of the parish church.

The village has a kindergarten, a primary school, a community centre and a library.

István Fekete, the most read Hungarian writer today, is a famous native of the village. A memorial room was opened in 1987 in the house he was born in, and thanks to the growth of the collection, it has since been expanded into a memorial house. After two years of renovation, it was reopened to the public in 2012. The bronze bust of the writer, by sculptor Pál Farkas, was unveiled in front of the museum in 1999.

Another well-known native of the village is Vali Rác, a popular singer of the 1930s and 1940s, who starred in several Hungarian films of the period.

Plaques on the walls of István Fekete's and Vali Rác's birthplaces commemorate their life's significant and successful work. Their graves are located in the immediate vicinity of the St. Vendel Chapel in the Gölle cemetery. The cemetery features a Calvary, which consists of 14 stations, three stone crosses and two statues.

A memorial was unveiled in the churchyard in 1989 to commemorate the victims of the First and Second World Wars.

The ruined Chernel Chapel, a registered monument, is located on the outskirts of Gölle, to the north.

The mayor of the settlement: Márk Novák

GYUGY

Gyugy 330 lelkes község Somogy megye északi részén, Balatonboglártól 12 km-re. A falu története a honfoglalás koráig nyúlik vissza, erre utal az is, hogy a település neve a dió honfoglalás kori elnevezéséből („Gugy”, Gyogy”) ered, mivel akkortájt a falut kiterjedt dió erdőségek övezték.

A község a Balaton közelsége, az egyedülálló táji környezet, de legfőképpen az Árpád-kori műemléktemplom és a hagyományos búcsúi zárandoklat révén számottevő turisztikai vonzerővel bír.

A falu országos jelentőségű műemlék temploma 1202 és 1235 között épült. Építtetője I. Izsép, a község akkori földesura, aki lovasscsapatával később részt vett a muhi csatában, ahol elesett. János nevű fia egészen az Adria-tengerig kísért a tatárok elől menekülő IV. Béla királyt. A templomot később a tatár és a török is felégette, majd a XVIII. században építették újjá. Az évszázadok során elhanyagolt templomot a 2000-es évek elején eredeti Árpád-kori állapotába állították helyre. Az utókor hálája jeléül a templom mellett lovasszobrot állított a templomépítő Izsép tiszteletére.

Valamikor jeles hagyomány volt Gyugyra búcsúra menni. A „Hová mentek?” kérdésre – ha a kérdezők nem akarják megmondani valódi úti céljukat – még ma is gyakran így hangzik a tréfás válasz: „Megyünk Gyugyra búcsúra!”

A fenti szöveg eredete a könyék történelmének egyik nevezetes eseménye volt. A török hódítók közeledésének hírére a falu lakói elvitték a templom harangját egy közeli völgybe, ahol elásták. A mohácsi vést követően, Szigetvár eleste után a törökök Gyugyot sem kímélték, a falu elnéptelenedett, így a harang sorsa is feledésbe merült. A 150 éves oszmán uralom elmúltával, a törökök kivonulásának évében egy felhőszakadás kimosta a harangot a földből, melyet a falu lakói jelenséggé tekintettek. E helyet a mai napig „Szentgödörnek” nevezik. A hír, mely szerint „Gyugynak haran-

got hozott a víz”, gyorsan terjedt a vidéken, és a község hamarosan búcsújáráhellyé vált.

A falunak akkortájt vásártartási joga volt, mely áldozó csütörtökön, a búcsú napjával kezdődött, és három napig tartott. A közismert mondás így a vándor vásárosoktól eredhet, akik nem csak a vásárra jöttek, hanem a búcsúra is. E hagyomány egészen az I. világháborúig folytatódott, amikor a harangot hadi célokra beolvasztották, így az ereklye elvitelével véget értek a búcsúk, zárandoklatok és a vásárok is.

E régi hagyományt 2000-ben élesztették újjá, azóta minden évben a pünkösdi ünnepét megelőző hétfőn megrendezik a zárandoklatot, melyet kulturális programok kísérnek.

A búcsújáráhellyek, valamint a falu Árpád-kori műemlék templomának Somogy Megye Közgyűlése 2006-ban „Örökségünk: Somogyország Kincse” kitüntető címet adományozott.

Az Árpád-kori templom mellett a falu számos más látnivalóval, turisztikai vonzerővel bír. A templomhoz vezető gyalogút „Nemzetünk Csillagainak Emlékösvénye”, amely mentén az egyes stációk a magyar történelem neves személyiségeinek, továbbá íróknak, költőknek, színészeknek, olimpiakonoknak és híres tudósoknak, feltalálóknak állítanak emléket. Az „Örökkévalóság Parkja”-ban az egyedi kialakítású urnafal mellett az I. és II. világháború áldozatainak emlékműve kapott helyet. Az emlékművek felletti domboldalon lévő kilátóból a völgyben elterülő falu, valamint a községet övező vadregényes somogyi táj páratlan látványa tárul a látogató elé.

További látnivaló a falu harangtornya, valamint a közelmúltban helyreállított tűzoltószertár és a községen átvezető kerékpárút különleges megjelenésű hídjaival.

A település polgármestere: Jelenka György

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Örökkévalóság Parkja I.; Gyugyi búcsú; Harangtorony; Árpád-kori római katolikus templom; II. János Pál pápa emlékoszlop; I. Izsép lovasszobra; Nemzetünk Csillagainak Emlékösvénye (21 stáció); I. és II. világháborús emlékmű; Örökkévalóság Parkja II.; Kilátótorony harangjátékkal; Nemzeti Összetartozás emlékmű; 100 éves Tűzoltószertár; Patakhid; Gyugyi park

GYUGY

GYUGY

Gyugy is a village with 330 residents in the northern part of Somogy county, 12 km from Balatonboglár. The history of the village dates back to the time of the Hungarian conquest, which is also indicated by the fact that the name of the settlement derives from the name of walnut at the time of the conquest ("Gugy", Gyogy") as the village was surrounded by large walnut forests at that time.

The village has a significant tourist attraction due to the proximity of Lake Balaton, the unique landscape environment and especially the monumental church from the Árpáadian period and the traditional farewell pilgrimage.

The church – a monument of national significance – was built between 1202 and 1235. Its builder was Izsép I, the landlord of the village at the time, who later took part in the battle of Muhi with his cavalry team, where he fell. His son, John, escorted King Béla IV – who was fleeing from the Mongols – up to the Adriatic Sea. The church was later burnt down by the Mongols and the Turks and it was rebuilt in the 18th century. The church, which had been neglected for centuries, was restored to its original Árpáadian condition in the early 2000s. As a token of gratitude, posterity erected an equestrian statue next to the church in honour of the church builder Izsép.

It used to be a great tradition to attend the farewell festival in Gyugy. If the respondents do not want to say their real destination when asked "Where are you going?", the humorous answer is still often given: "We're going to the farewell festival in Gyugy!"

The origin of the above saying was one of the notable events in the history of the region. On the news of the approach of the Turkish conquerors, the inhabitants of the village took the church bell to a nearby valley, where it was buried. After the disaster in Mohács and after the fall of Szigetvár, the Turks did not spare Gyugy either, the village became depopulated, so the fate of the bell was also forgotten. After 150 years of Ottoman rule, in the year when the Turks left, a downpour washed the bell out of the

ground, which the villagers experienced as a phenomenon. This place is still called the "Holy Pit". The news that "water brought a bell to Gyugy" spread quickly through the countryside, and the village soon became a place of pilgrimage.

At that time the village had the right to hold markets, which began on Holy Thursday, on the day of the farewell festival, and lasted for three days. So the well-known saying may come from the wandering market sellers who did not only come to the market but also to the farewell festival. This tradition continued until World War I, when the bell was fused for military purposes, so the removal of the relic also ended the farewell festivals, the pilgrimages and the markets.

This old tradition was revived in 2000, and since then a pilgrimage has been held every year on the weekend before Pentecost, accompanied by cultural programmes. In 2006, the General Assembly of Somogy County awarded the title "Our Heritage: The Treasure of Somogy" to the pilgrimage site and to the Árpáadian monument church of the village.

In addition to the Árpáadian church, the village has many other sights and tourist attractions. The footpath leading to the church is the "Memorial Trail of the Stars of Our Nation", along which each station commemorates famous personalities of Hungarian history, as well as writers, poets, actors, Olympians, famous scientists and inventors. In the "Park of Eternity", the monument commemorating the victims of World War II is located next to the uniquely designed urn wall. From the lookout on the hillside above the monuments, the unparalleled view of the village in the valley and the romantic landscape of Somogy surrounding the village opens up to the visitor.

Another attraction is the village bell tower, the recently restored fire station and the specially designed bridges of the cycle path crossing the village.

The mayor of the settlement: György Jelenka

HÁCS

Hács község Somogy megye Fonyódi Járásának 356 fős lakónépességgel rendelkező települése, Külső-Somogy nyugati részén, Fonyódtól 14, Lengyeltótitól 6 kilométerre délkeletre helyezkedik el.

Domborzatára jellemző, hogy a nyugati részén a párhuzamos hosszanti völgyek közé fogott Gamási-hát megszakítás nélkül halad a Balatontól a Kapos völgyéig. A Gamási-hát a Külső-Somogyi-dombság leghosszabb és legszélesebb része.

Nyugati része lépcsőzetesen, szelíd lejtőkkel tekint a Nagyberek felé. Ezeken a lankás lejtőkön és a lábuknál fekvő völgyben helyezkedik el délről északra haladva Hács. Jellemző még, hogy mintegy láncra fűzi a településeket a Hács határában eredő Jamai-patak, amely aztán Balatonboglár nyugati részén ömlik a Balatonba.

Hács község három részből, Hács faluból és két külterületből – a már lakatlan Béndek-pusztából és az üdülőfaluvá váló Gárdony-pusztából – áll.

A környék legjelentősebb települése volt a mai Béndek-pusztá. Már az ókorban lakott volt. Árpád-kori templomának maradványa ma is látható. Béndek lakói 1983-ra elköltöztek.

Nagyhács falut az Inkey család telepítette be lutheránus német telepe-
sekkel. Az uraság, Inkey Antal 1828. december 1-jén írta alá a harminc német zsellér családdal kötött szerződést. A megállapodás a Hács-pusztán való letelepedésüket is részletekbe menően, pontosan szabályozta. Először a mai Fő utca keleti, a domboldal felé eső oldalát építették be. Kishácsot a Lengyel család telepítette be 1828-1829-ben. Lakói Tolnából és Veszprém megyéből származó evangélikus és római katolikus németek voltak. Ideköltözött az addig a közeli Ácson lakó két-három katolikus magyar jobbágy-család is.

Pettend-pusztát báró Fechtig Ferdinánd, a lengyeltóti uradalom bérlője

telepítette be 1849-ben. Lakói Veszprém vármegyéből származó evangélikus és római katolikus németek, valamint magyarok lettek. Lakóhelyüket az 1930-as évektől Putendának nevezték.

A rendszerváltás újra fordulatot hozott a falu életében, amelynek nyomán újra fejlődhetett. A kárpótlással, vásárlással és bérlet útján kisebb-nagyobb földterülethez jutott vállalkozók beindították a falu gazdaságát, nagy gyümölcsöst telepítettek, a régi tsz-major helyén jól működő, egyre fejlődő borjűnevelő-telep létesült. Két élelmiszer bolt működik a faluban. A rendszerváltást követően iskolát építettek, de kényszerűen kihasználatlan maradt, ezt jelenleg éppen felújítja az önkormányzat, és közösségi színtérre alakítja, szakkörök és sportolási lehetőségeket biztosítva a településen élők számára. Az óvodában magas színvonalú pedagógiai munka folyik. Hácsot - joggal - újraéledő falunak tartják.

A településen a legnagyobb munkáltató az önkormányzat, mely 2012-től kezdődően valósítja meg a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó tevékenységét azzal a céllal, hogy a településen élő álláskeresők számára munkalehetőséget biztosítson.

Az asztalosipari termékek és betonelemek gyártásával a településen élő nagyarányú férfi álláskeresői körnek kívántak munkát adni, mely arány az évek folyamán megváltozott. 2014-ben még csak hirdetőtáblák, utcanévtáblák, virágtartók, hulladékgyűjtő ládák, betonelemek gyártásával foglalkoztak, mely tevékenységet a 2016-ban közmunkaprogram által megépített és átadott asztalos és betonelemüzemben folytatták, és azóta már igényesen kimunkált órák, vágódeszkák, tükrök, padok, szekrény- és kerítéselemek gyártásával is foglalkoznak. A program keretében előállított termékek körét folyamatosan bővítik, az alkalmazott technológiákat folyamatosan fejlesztik. 2018-tól kreatív műhelyt alakítottak ki, ahol a női dolgozók használati tárgyakat készítenek akrilfestéssel, dekupázsolással. A munkafolyamatok végzésével hasznos tagjává válnak a programban részt vevők a helyi társadalomnak, büszkéek az általuk létrehozott termékekre. 2019-ben Belügyminisztériumi kitüntetést kaptak a közfoglalkoztatásban nyújtott kiemelkedő munkájukért.

Az önkormányzat minden pályázati lehetőséget megragad, hogy egy élhetőbb települést biztosítson az itt lakóknak. Az óvoda épületét és játszóterét teljesen felújították, a Fő utcán található művelődési ház is, melyben megtalálható a könyvtár és az orvosi rendelő. A temetőben új urnafal és sétány készült, a parkoló felújítása is folyamatban van. A Diófa utca tavasszal új burkolatot kap. Focipályáján megtalálható egy korszerű, modern játszóter és külterületi fitnesspark. Sok vidám és érdekes rendezvénnyel próbálják a közösséget építeni és egyben tartani.

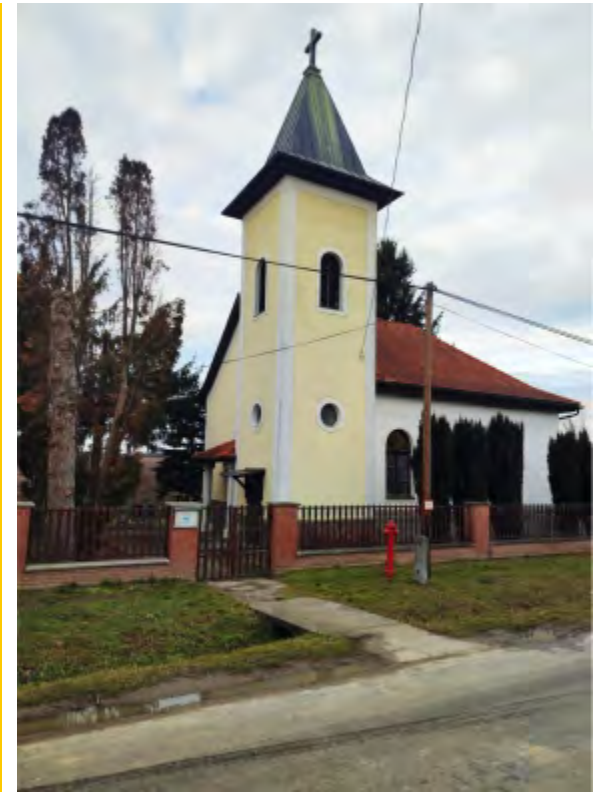
Hács folyamatosan fejlődő értékeit megőrző élhető település, egy kis gyöngyszem itt a Balaton közelében.

A település polgármestere: Csökli Orsolya

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Községháza; Katolikus templom; Evangélikus templom; Közfoglalkoztatásban készített használati tárgyak; Árpád-kori templomrom; Művelődési ház; Emlékmű; Óvoda; Park kopjafával; Közfoglalkoztatásban készített kút; Gárdonyi halastavak; Hácsi látkép

HÁCS

HÁCS

HÁCS

A settlement in the Fonyód District of Somogy County with a population of 356 inhabitants, Hács is located in the western part of Outer Somogy, 14 kilometres southeast of Fonyód and 6 kilometres southeast of Lengyeltóti.

One characteristic feature of its topography is Gamási Ridge to the west, running between parallel valleys all the way from Lake Balaton to the valley of the Kapos River. Gamási Ridge is the longest and widest part of the Outer Somogy Hills.

Its western side is stepped and gently sloping towards Nagyberek. Hács lies, from south to north, over these gentle slopes and in the valley at their foot. Another characteristic feature is that nearby settlements are linked by the Jamai Stream, having its source on the outskirts of Hács, which flows into Lake Balaton to the west of Balatonboglár.

Hács consists of three parts, the village of Hács and two outlying areas: Béndek-puszta, now uninhabited, and Gárdony-puszta, which is becoming a holiday village.

Béndek-puszta used to be the most important settlement in the area. It was already inhabited in ancient times. The remains of its Árpád Era church are still standing. All the inhabitants of Béndek moved away by 1983.

Nagyhács village was settled with Lutheran German settlers by the Inkey family. The landlord Antal Inkey signed a contract with thirty German serf families on 1 December 1828. This agreement regulated their settlement in Hács-puszta precisely and in detail. The eastern side of today's Fő Street, towards the hillside, was built out first. Kishács was settled by the Lengyel family from 1828 to 1829. The inhabitants were Lutheran and Roman Catholic Germans from Tolna and Veszprém counties. A couple of Catholic Hungarian serf families also moved to the village from the nearby Ács.

Pettend-puszta was settled by Baron Ferdinand Fechtig, a tenant of the manor of Lengyeltóti, in 1849. The inhabitants were Lutheran and Roman Catholic Germans and Hungarians from Veszprém County. The settlement was called Putenda from the 1930s.

The change of regime was a turning point in the life of the village, enabling it to develop again. Entrepreneurs who had obtained land through compensation, purchase or lease, revived the village economy, planting a large orchard and establishing a thriving and expanding calf farm on the

site of the former cooperative. There are two grocery shops in the village. A school was built after the change of regime, but it hasn't been used and is currently being renovated and turned into a community centre by the municipality in order to provide clubs and sports facilities for the village residents. The kindergarten provides high quality education. Hács is rightly considered a village in the process of revival.

The municipality is the largest employer in the village and has been implementing public employment activities since 2012 with the aim of providing job opportunities for jobseekers in the village.

The municipality originally intended to provide work for the majority of jobseekers, who were male, by manufacturing carpentry products and concrete elements, but the proportion of genders has changed over the years. The production of billboards, street signs, planters, waste bins and concrete elements in 2014 continued in the carpentry and concrete factory built and opened by the public employment programme in 2016, and since then they have also been able to produce specially designed clocks, cutting boards, mirrors, benches as well as cabinet and fence elements. The range of products manufactured under the programme is being expanded and the technologies used are constantly being improved. Female workers manufacture utensils using acrylic painting and decoupage in the creative workshop that has been set up in 2018. Proud of the products they create, the participants are becoming useful members of the local community by carrying out these activities. In 2019 the Ministry of Interior awarded a prize for their outstanding work in public employment.

The municipality is seizing every grant opportunity to provide a more liveable environment for its residents. The kindergarten building and its playground as well as the community centre on Fő Street, which houses the library and the doctor's office, have been completely renovated. The cemetery has a new columbarium and walkway, and the car park is being renovated. Diófa Street will be re-paved in the spring. The football field features a modern, state-of-the-art playground and an outdoor fitness park. Many fun and interesting events are being organised to build and tighten the community.

An ever-evolving, value-preserving, liveable village, Hács is a little gem near Lake Balaton.

The mayor of the settlement: Orsolya Csökli

HOMOKSZENTGYÖRGY

A több mint ezer lakosú Homokszentgyörgy Somogy megye déli részén, Barcstól 25 km-re helyezkedik el, amely a térség egyik legnagyobb települése.

Homokszentgyörgy első írásos említése egy, az 1420-as évek környékén datált irathoz köthető. A következő, XVI. évszázadot még napjainkban is számos história lengi körül, ugyanis a hagyományok szerint a legrégebbi településrész, az ún. Ófalu vagy Öregfalu elpusztítása a török hódoltság idejéhez köthető. A falu nevének mai formája a régi időkhöz képest kissé módosult, hiszen közel három évszázaddal ezelőtt még Szentgyörgy néven, illetve Homok Szent György alakban emlegették.

A településen sokáig hangsúlyos volt a mezőgazdasági ágazat, a termelő tevékenységre az 1720-as években a háromnyomásos gazdálkodás volt jellemző.

A község lakói nagyon büszkék a műemléki védelmet élvező református templomra és a mellette található paplakra. A parókia és a szakrális építmény 1826-ban épült, utóbbi klasszicista stílusban. A Homokszentgyörgyi Református Egyházközség kifejezetten aktív, mindezt az utóbbi évek során elnyert pályázatok is hűen tükrözik. A templomon végzett felújítás többek között a helyi történelmi építmény védelmét is az utókor számára való megővését célozza meg.

A katolikus felekezethez tartozók száma jelentős a településen, így az 1930-as évek környékén felépített, s napjainkban már közel 80 éves Skóciái Szent Margit-templomot gyakran látogatják a hívők. A református temp-

lom mellett kapott helyet a község polgárai által még 1923-ban felállított I., valamint a II. világháború áldozatainak nevét felsoroló emlékmű, amelyen egyik neves magyar költőnk, Tompa Mihály szavaival tisztelegtek a lakosok a háborús időszak áldozatai előtt.

A hajdani Széchenyi család tulajdonában lévő kastély jelenleg iskolaként funkcionál; nyugodt természeti környezetben, szépen gondozott parkban fogadja a helyi és környékbeli diákokat. Az egykori kastélyparkban került kialakításra a sportpálya és szabadidőpark, amely számos szabadtéri rendezvény helyszínéül szolgál, legyen az falunap vagy kispályás labdarúgótorna.

A településen évek óta hatékonyan működik művelődési ház, könyvtár és közösségi színtér, amely feladatai közé tartozik a különböző közösségi programok és települési rendezvények szervezése. A településen három bejegyzett civil szervezet működik, amelyek munkájukkal színesíteni igyekeznek a lakosság szabadidős és szórakozási lehetőségeit.

Homokszentgyörgyön óvoda és nyolcévfolyamos általános iskola működik. Az óvoda és iskola intézménye is számos fejlesztésen ment keresztül; az óvoda játszóudvarának fejlesztése játszótéri elemek telepítésével, valamint az épület energetikai fejlesztése valósult meg egy 12 kw-os napelempark telepítésével és fűdémiszigetelésével, árnyékolók elhelyezésével. Az általános iskola sportfoglalkozásaira és testnevelés óráira az 1980-as évek végén épült tornaterem épületrészének és a hozzá kapcsolódó öltözők korszerűsítése és teljes felújítása is megvalósult az elmúlt években. Az óvoda épületegyüttesében működő konyha nemcsak az óvodás és iskolás gyermekek étkeztetését biztosítja, hanem a település közétkeztetését is ellátja, a nyugdíjasok részére házhoz szállítva az ebédet a tanyagondnoki szolgálat közreműködésével.

A településen a Közös Önkormányzati Hivatal épületében az önkormányzati működés-irányítás mellett helyet kapott a védőnői szolgálat, a fogorvosi alapellátás, a szociális gondozás, valamint a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat is.

A 2014 óta működő tanyagondnoki szolgálat a lakosság és a településhez tartozó Marietapuszta rendelkezésére áll, hogy a helyben intézhető ügyek elérhetőbbé váljanak a lakosság számára.

A település középpontjában elhelyezkedő területen került kialakításra közterületi játszótér, amely az évek alatt fejlődött egy komplex játszótérre.

A településen működik házi orvosi szolgálat, valamint gyógyszerár, posta, hulladékudvar, vegyesboltok és tűzép-lerakat is, amely szolgáltatások mind a helyi lakosság életvitelét könnyítik meg a mindennapok során.

Homokszentgyörgyön számos vállalkozás működik, melyek munka-lehetőséget biztosítanak az itt élők számára.

A település polgármestere: Czinke János

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Tavaszi Homokszentgyörgy; Katolikus templom; Református templom; Tavasz a parkban; Óvoda; Játszótér; Park; Önkormányzati hivatal; Művelődési ház; Sportpálya; Iskola; Belmájori-tó

HOMOKSZENTGYÖRGY

HOMOKSZENTGYÖRGY

HOMOKSZENTGYÖRGY

With over a thousand inhabitants, Homokszentgyörgy is located in the southern part of Somogy County, 25 km from Barcs, one of the largest settlements in the region.

The first written record of Homokszentgyörgy dates back to a document from around the 1420s. The next, 16th century is still shrouded in history, as tradition has it that the destruction of the oldest part of the settlement, the "Old Village" (Ófalu, Öregfalu), dates back to the Turkish occupation. The present name of the village has changed slightly from the old one, as it was called Szentgyörgy or Homok Szent György nearly three centuries ago.

For a long time, the agricultural sector was predominant in the village, with the three-field system being the main form of farming in the 1720s.

The local people are very proud of the listed Reformed church and the parsonage next to it. The parsonage and the sacral building were built in 1826, the latter in Neoclassical style. The Reformed Parish of Homokszentgyörgy is very active, as testified by the grants awarded in recent years. The renovation of the church is aimed, among other things, at protecting the local historic building and preserving it for posterity.

There are a significant number of Catholics in the village, so the Church of St. Margaret of Scotland, built around the 1930s and now over 80 years old, is frequently visited by churchgoers. Next to the Reformed church is a monument listing the names of the victims of the First and Second World Wars, erected by the citizens of the village in 1923, on which the inhabitants paid tribute to the victims of the wars in the words of Mihály Tompa, one of our famous Hungarian poets.

The mansion, once owned by the Széchenyi family, now functions as a school, welcoming local and regional students in a peaceful natural setting and a well-kept park. The former mansion park is now home to a sports field and recreation park, used for a variety of outdoor events, from village fairs to football tournaments.

For many years, the municipality has had an efficiently operating

cultural centre, library and community centre, responsible for organising various community programmes and events. There are three registered NGOs in the village, which seek to diversify the leisure and recreational activities of the residents.

Homokszentgyörgy has a kindergarten and an eight-grade primary school. The kindergarten and the school have also undergone a number of improvements; the kindergarten playground has been upgraded with playground elements and the building has been upgraded in terms of energy efficiency with the installation of a 12 kW solar park, roof insulation as well as the installation of shading devices. The building part of the gymnasium, built at the end of the 1980s for sports and physical education classes at the primary school, has also been modernised and completely renovated in recent years, including the attached changing rooms. The kitchen in the kindergarten complex not only provides meals for kindergarten and schoolchildren, but also caters for the community, delivering lunches to pensioners with the help of the farm caretaker service.

In addition to the municipal operational management, the building of the Joint Municipal Office also houses the health visitor service, primary dental care, social care as well as the family and child welfare service.

Since 2014, a farm caretaker service has been available to the residents and Marietapuszta, a part of the village, to make local services more accessible to the residents.

A public playground was built in the centre of the village, which has developed into a complex playground over the years.

The town also has a GP service, a pharmacy, a post office, a waste disposal yard, groceries and a building supplies site, all of which make everyday life easier for local people.

There are a number of businesses in Homokszentgyörgy that provide employment opportunities for local residents.

The mayor of the settlement: János Czinke

IGAL

Igal egy kedves, Külső-Somogy határán megbúvó kisváros, mely hangulatos utcáival, történelmi emlékeivel, vendégszerető lakosaival és messze földön híres gyógyfürdőjével méltán vált népszerű úti céllá a gyógyulni és pihenni vágyó turisták körében.

A festői szépségű Somogyi-dombság Igalnál éri el legmagasabb pontját, a 305 méter magas „Kányadombot”, ahonnan tiszta időben gyönyörű kilátás nyílik északi irányban egészen a Balatonig, délen pedig a Mecsek és a Zengő vonulatáig. A település szerencsés fekvése következtében minden irányból könnyen megközelíthető, hiszen Kaposvártól 24 km-re, de a Balatontól is csupán mindössze 40 km-re helyezkedik el.

Aki érintetlen tájakat felfedezve szeret kirándulni, Igal környékén könnyen megteheti, hiszen a környező erdők, mezők számtalan túralehetőséget biztosítanak – legyen szó gyalogos, kerékpáros, lovas vagy éppen Nordic-Walking túrázásról.

Igal Külső-Somogy egyik legjelentősebb települése, kiemelkedő szerepe egészen a középkorig nyúlik vissza. A település neve először 1193-ban fordult elő, egy a János lovagok számára kiadott levélben. Igal a történelem során mezőváros és járási székhely is volt, de jelenleg is központi szerepet tölt be a térségben, amit az is jól szemléltet, hogy a település 2009-ben városi rangot kapott. A település a maga 1400 lakosával az ország egyik legkisebb lélekszámú, ám minden bizonnyal egyik elbűvölőbb városa. „Nyugtasd a lelked, és frissítsd a tested!”

Igal nemcsak a gyógyfürdőjéről, hanem gazdag történelméről is híres. A település többek közt, a tours-i püspök emléket őrző Szent Márton Út (Via Sancti Martini) egyik magyarországi állomása. Egy európai uniós egyházi turisztikai pályázatnak köszönhetően 2014-ben teljes egészében megújult a római katolikus templom, Szent Márton püspök emlékhelye, a Kálvária-domb, illetve a Szent Donát-kápolna is. A projekt keretében át-, illetve kialakításra került a plébánia, egy lelkiigazgatói szálláshely és a templomkert is, amely ma a város főtereként is funkcionál. A településen több országos és helyi védetség alatt álló műemlék is található. Ilyen a XV. században gótikus stílusban épült római katolikus templom, amelyet 1756-ban átalakítottak, valamint a templomkertben található háborús emlékmű, a Kálvária-domb és a Baumgartner ház, amely a XX. század első évtizedeiben neves írók, képzőművészek alkotó- és találkozóhelye volt. Többek között Rippl-Rónai József, Csók István, Aba-Novák Vilmos és Szabó Lőrinc töltöttek itt hosszabb-rövidebb időt.

Az Igali-Gyógyfürdő egy ékszerdoboz a dombok között. A 651 méter mélységből feltörő 81 °C-os csodálatos gyógyhatással rendelkező gyógyvíz, amely rendkívül magas (10.358 mg/liter) oldott ásványi anyagot tartalmaz, már több mint 50 éve Európa legjobbjai közt van számon tartva. Ezt talán mi sem bizonyítja jobban az elégedetten távozó fürdővendégeknek, hogy számtalan már-már kilátástalannak hitt gyógyulás, baleset utáni felépülés vagy éppen gyermekáldás köszönheti valóságalapját a víz jótékony hatásának. A fürdőben 13 medence található, melyek közül a gyermek-, illetve a termálmedencék majd mindegyike különféle élményelemekkel van felszerelve, ezzel téve teljessé a fürdőzők kikapcsolódását. A vendégeket emellett szauna-világ, sportpályák és különféle gyógy-, illetve wellnesskezelés várja. A pihenést tágas pihenőterek és szépen gondozott, virágokkal tarkított napozóterületek biztosítják. A családi hangulatú fürdőben minden korosztály megtalálja a számára legideálisabb kikapcsolódási lehetőséget. Igal Somogy megye egyetlen minősített gyógyhelye.

Igal 2016-ban kapta meg az ÁNTSZ OTH által kiállított gyógyhelyi minősítő határozatot, melynek köszönhetően a somogyi fürdőváros is csatlakozott az ország legelismertebb gyógyturisztikai célpontjai közé. A minősített gyógyhely területe az Igali-Gyógyfürdő tágabb környezetét öleli fel.

Fedezze fel Ön is Igalt és az igali gyógyvíz kivételes adottságait!

Gyógyuljon, pihenjen és kiránduljon Igalon!

Igal Város Önkormányzata

H-7275 Igal, Szent István u. 107.

Telefon: +36 82/573-029 / Fax: +36 82/372-236

E-mail: igal@somogy.hu

www.igal.hu

A település polgármestere: Obbás Gyula

Fotók: Gellért Attila

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

*Katolikus templom; Főtéri szökőkút; Szőlőhegyi-kápolna; Kálvária; Igal látképe;
Igali-Gyógyfürdő*

IGAL

Igal is a charming little town on the border of Outer Somogy, which, with its lovely streets, historical monuments, friendly locals and its renowned spa, has become a popular destination for tourists seeking health and relaxation.

The picturesque Somogy Hills reach their highest point at Igal, at the 305-metre-high "Kányadomb", from where you can enjoy beautiful views in clear weather as far as Lake Balaton in the north and the hills of Mecsek and Zengő in the south. Due to its fortunate location, the town is easily accessible from all directions, as it is 24 km from Kaposvár and only 40 km from Lake Balaton.

Those who like to explore unspoilt landscapes can easily do so around Igal as the surrounding forests and fields offer countless hiking opportunities – whether on foot, by bike, on horseback or Nordic walking.

Igal is one of the most important settlements of Outer Somogy, with a prominent role dating back to the Middle Ages. The name of the settlement was first mentioned in 1193 in a letter to the Knights of St. John. Throughout its history, Igal has been both a market town and a district seat, but it still plays a central role in the region, as evidenced by the fact that it was granted the status of a town in 2009. With a population of 1,400, Igal is one of the smallest but certainly one of the most charming towns in the country. "Soothe your soul and refresh your body!"

Igal is famous not only for its spa but also for its rich history. Among other things, the town is one of the Hungarian stops on the Via Sancti Martini (St. Martin's Way), commemorating the Bishop of Tours. Thanks to an EU religious tourism programme, the Roman Catholic church, the memorial of Bishop St. Martin, the Calvary Hill and the Saint Donatus Chapel were completely renovated in 2014. The project also included the renovation and construction of the parish, retreat accommodation and the churchyard, which now also functions as the main square of the town. There are also several nationally and locally protected monuments in the town. These include the 15th century Gothic Roman Catholic church, rebuilt in 1756, the war memorial in the churchyard, the Calvary Hill and the Baumgartner House, where prominent writers and artists met and worked in the first

decades of the 20th century. Among others, József Rippl-Rónai, István Csók, Vilmos Aba-Novák and Lőrinc Szabó spent longer or shorter periods of time here.

Igal Spa is like a jewel box surrounded by hills. Rising from a depth of 651 metres, the 81°C thermal waters, with their miraculous therapeutic properties and extremely high content of dissolved minerals (10,358 mg/litre), have been considered among the best in Europe for over 50 years. Nothing is more proof of this than the visitors who leave the spa satisfied, and the fact that countless cases of healing and recovery from accidents, which seemed almost hopeless, or even childbirths, have been made possible by the beneficial effects of the water.

The spa has 13 pools, including children's pools and thermal pools, almost all of which are equipped with various fun features to make bathers' experience complete. Guests can also enjoy a sauna world, sports facilities and various therapies and wellness treatments. Relaxation is guaranteed by spacious lounging areas and well-kept sunbathing areas with plenty of flowers. The spa has a welcoming atmosphere and offers ideal relaxation for all generations. Igal is the only certified therapeutic spa in Somogy County. Igal received the decision of the ÁNTSZ OTH in 2016, which qualified it as a health resort, and thanks to this decision, the spa town in Somogy County joined the list of the most renowned health and tourism destinations in the country. The area of the certified health resort covers the wider surroundings of the Igal Spa.

Discover Igal and the exceptional properties of the thermal waters of Igal! Recover, relax and enjoy hiking in Igal!

The Local Government of Igal
H-7275 Igal, Szent István u. 107.
Phone: +36 82/573-029 / Fax: +36 82/372-236
E-mail: igal@somogy.hu
www.igal.hu
The mayor of the settlement: Gyula Obbás

Photos: Attila Gellért

IHAROS

Iharos a Kelet-Zalai-dombság és a Belső-Somogy homokvidéke határán terül el. A jelenlegi falu a XIX. század második felében alakult ki Iharos község és Sukorot pusztája egyesülésével. A község népessége 2021-ben 521 fő. Első írásos említése 1268-ból való, amikor Iharos Gergely a birtokosa. Középkori fejlődésében fontos szerepet játszott a környéken tevékenykedő Johannita Lovagrend és a pálos szerzetesrend is. Iharos legkézenfekvőbb elérése a 61-es számú főútról lekanyarodva az iharosi szőlőhegy irányába, Iharosberény előtt vagy Iharosberényen át Csurgó irányába. Az előbbi útvonalon egyenesen jutunk el az 1825-ben épült klasszicista stílusú Gyümölcsoltó Boldogasszony Római Katolikus templomhoz, Iharos egyetlen műemlék épületéhez. A templom kertjében áll Szent László király életnagyságú szobra, amelyet 2009-ben állítottak, altemplomában pedig a falu egykori kegyurai, az Inkeyek nyugszanak, az épület déli falán két emléktábla őrzi a világháborúkban elesett iharosiak emlékét. A római katolikus vallás mellett az evangélikusok vannak jelen nagyobb számban, az ő XX. század második felében épült templomuk szintén a falu történelmi központjában áll, a katolikusokétól nem messze. A község temetőjében található az egykori író és kultuszminiszter, báró Eötvös József özvegyének, Rosty Ágnesnek a sírja. A temető érdekessége még a rekonstruált középkori templomrom is, amelynek teljes alapfal rekonstrukciója napjainkban fejeződik be, addig is egy a középkori templom tégláiból épített emlékmű jelzi az arra járóknak, hogy már az Árpád-házi királyaink idején is volt élet a településen. A szőlőhegyen két útszéli kereszt is található, előbb egy fakeeszt, majd egy kőkereszt, az ezeknél való elmélkedés, imádkozás, segíthet az erre járó zarándokoknak, hiszen a településen halad át a Mária Út tervezett déli zarándokútvonala is. Kuriózumnak számít a szőlőhegy Badacsony nevű részén létesített Iharosi Vadfarm, ahol dámszarvasokat tekinthetnek

meg az odalátogatók, és ha már szőlőhegy, akkor természetesen jó bor is kóstolható a helyi gazdák terméseiből. Az egykori Inkey uradalmi központ-hoz tartozó hét hektáros, botanikai ritkaságokat tartogató kastélyparkban nemrég sétautak és pihenőpadok kerültek kialakításra, növelve ezzel a park vonzerejét, 2017-ben pedig a Magyar Történelmi Családok Egyesületével közösen létesült benne a Nemesek Ligete. A kastély már nem áll, de az egykori udvarházként funkcionáló kiskastély épület ad otthont a falu község-házának, amelyben művelődési ház és könyvtár is működik. Az épület folyosóján az egykori kastélyról is láthatók fotók, valamint csak itt – Iharosban – egyedülállóan található meg a Kárpát-medence összes középkori Szent László-templomfreskóját megőrkítő állandó fotókiállítás. Az udvaron iker kopjafa jelzi a szabadságharcainkban elesettek emlékét. Innen nem messze található a 2021-ben átadott helyi termelői piac és a felújított Iharosi Kerekerdő Óvoda. A 2010-es években egy régi parasztházból tájház, a régi község-háza épületéből pedig a Gyöngyösi Gergely Kiállítóház és Helytörténeti Gyűjtemény került kialakításra, ez utóbbi épület mellett a névadó, egykori pálos rendi generális életnagyságú, ülő szobra található. Az iharosiak ápolják nemzeti hagyományait, ennek legutóbbi példája a 2020-ban, a „Trianon 100 Évforduló” alkalmával felavatott Nagy-Magyarország Emlékmű. Nem véletlen az sem, hogy testvértelepülései határon túli magyar községek; a kárpátaljai Karácsfalva, valamint a felvidéki Százd. Számos kulturális esemény jellemzi Iharost, ilyen például a nyári arató-ünnep, vagy a Szent László napi középkori harci játékok, ez utóbbi 22. alkalommal került megrendezésre 2021-ben. E jeles események a helyi civil élet aktív működésére utalnak. A település mottója: „Értéket őrünk, értéket teremtünk!”

A település polgármestere: Horváth Győző

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Iharosi piac; Óvoda; Község-háza; Trianon emlékmű; Báró Eötvös Józsefné síremléke; Gyöngyösi Gergely szobra; Középkori templomrom; Szent László-napok; Római katolikus templom; Kiállítóház az evangélikus templommal; Arató ünnepség; Iharosi Vadfarm; Kastélypark részlet

IHAROS

IHAROS

IHAROS

Iharos is located on the border of the Eastern Zala Hills and the sandy region of Inner Somogy. The current village was formed in the second half of the 19th century by unifying the village of Iharos and Sukorot puszta. 521 people lived in the village in 2021. Its first written mention dates from 1268, when it was owned by Gergely Iharos. The Order of Saint John and the Pauline Order also played an important role in its medieval development. The easiest way to reach Iharos is to turn off main road No. 61 in the direction of the Iharos vineyard hill before Iharosberény, or through Iharosberény in the direction of Csurgó. The former route leads straight to the Roman Catholic Church of the Annunciation built in 1825 in Classicist style, which is the only monumental building in Iharos. In the church garden there is a life-size statue of King St. Ladislaus, erected in 2009, and the sub-church is the resting place of the Inkeys, the former patrons of the village. On the south wall of the building two memorial plaques commemorate the residents of Iharos who fell in the world wars. In addition to the Roman Catholic religion, Lutherans are also present in a fairly large number, their church, built in the second half of the 20th century, is also located in the historic centre of the village, not far from the Catholic church. The grave of Ágnes Rosty, the widow of the former writer and cult minister, Baron József Eötvös, is in the cemetery of the village. Another interesting feature of the cemetery is the medieval church ruin – the reconstruction of its full foundation wall is in progress. Until its completion a monument built from the bricks of the medieval church tells the passers-by that there was a lively settlement here already during the reign of our Árpadian kings. There are two roadside crosses on the vineyard hill, first a wooden cross and then a stone cross. Meditation and prayer at these spots can help pilgrims passing by as the planned southern pilgrimage route of the Way of Mary also passes through the settlement. A special feature is the Iharos Wildlife Farm, established in the part of the vineyard hill called Badacsony, where

visitors can see fallow deer, and once on the vineyard hill, you can, of course, also taste fine wine made by the local farmers. Walkways and rest benches have recently been built to increase the attractiveness of the seven-hectare palace park that belongs to the former Inkey manor house and contains botanical rarities. In 2017, the Nobility Park was established in cooperation with the Association of Hungarian Historical Families. The palace is no longer standing but the small palace building, which earlier functioned as a manor house is home to the village hall, which also houses a culture centre and a library. In the corridor of the building you can also see photos of the former palace, and only here – in Iharos – you can see a unique, permanent photo exhibition of all the medieval St. Ladislaus church frescoes of the Carpathian Basin. In the courtyard, a twin grave post commemorates those who fell in our wars of independence. Not far from here is the local farmers' market opened in 2021 and the renovated Iharos Kerekerdő Kindergarten. In the 2010s a country house was built from an old farmhouse and the Gergely Gyöngyösi Exhibition House and Local History Collection was opened in the building of the old village hall. Next to the latter building is the life-size sitting statue of the eponym, the former general of the Pauline Order. The residents of Iharos cherish their national traditions, the most recent example of this is the Greater Hungary Monument, inaugurated in 2020 on the occasion of the “100th Anniversary of the Trianon Treaty”. It is no coincidence either that its twin settlements are Hungarian villages across the border; Karácsfalva in the Zakarpatska Oblast and Szárd in Slovakia. Iharos organises a number of cultural events, such as the summer harvest festival and the medieval fighting games on St. Ladislaus Day – the latter was held for the 22nd time in 2021. These notable events hallmark the active life of the local civilians. The motto of the settlement: "We preserve value, we create value!"

The mayor of the settlement: Győző Horváth

ISTVÁNDI

Istvándi település Somogy megye déli részén, a 6-os számú főútvonal mentén helyezkedik el, Barcstól és Szigetvártól 15-15 km-re. A falu neve már az 1332. évi pápai tizedjegyzékben is előfordult, Stephandi alakban írták. Ekkor már egyházas helyként tartották számon. Neve 1421-ben Isthuandy alakban fordul elő. 1536-ban Sulyok György pécsi püspök tulajdonában volt. Mindig két temploma volt a falunak, sajnos a katolikus templom épülete mára megadta magát az időnek. A református templom 1640-ben épült, az ősi plébánia helyén. A kéttornyú plébániatemplomot – a fennmaradó dokumentumok és a szájhagyomány szerint – még a szigetvári pasa bontatta le, és a várfalak építéséhez használta fel a köveket. 1664-ben, a téli hadjárat idején a falu határában táborozott Zrínyi Miklós serege. 1726-tól az Esterházy családé lett a település, s egészen az államosításig a tulajdonukban maradt.

A hagyomány szerint öt dombra épült község lakói elsősorban mezőgazdasággal foglalkoztak, a történeti emlékek szántók, rétek és szőlők műveléséről számolnak be. A későbbi évszázadokban Istvándi jelentős településsé nőtte ki magát, a 20. század elején gazdag kulturális és társadalmi élet

bontakozott ki: olvasó- és gazdakör, tűzoltóegylet és levente egyesület működött az akkor közel 1200 lelket számláló községben. Állat- és kirakodóvásárai híresek voltak, gyógyszerár és orvos működött rendszeresen a településen. Mindez mára sajnos eltűnt, a térség községeihez hasonlóan a téveszek megszűnése és a hirtelen átrendeződés sikertelensége miatt a szinte mindent eluraló munkanélküliség és kilátástalanság uralja a falut. Ennek ellenére a helyiek, ha kis lépésekben is, de a lehetőségekhez mérten megpróbálnak Istvándi fejlődéséért dolgozni. A település történelmének fontos részét képezi a falu beás nyelvű cigány lakosságának jelenléte. A címerben látható ún. cigánykerék, amely a roma nemzetiség egyik szimbóluma, ugyancsak ezt hivatott képviselni. Az egykor a település külső területein élő cigány lakosságot az 1970-es években telepítették be a faluba, hogy a helyi téveszekben munkát kapva Istvándi lakóivá váljanak. Mindez egyfajta integrálódást tett lehetővé, azonban a rendszerváltozás az addig is marginális helyzetben lévőket még inkább megnehezítette, s a falu közösségét látványosan polarizálta. Istvándi ma olyan kihívások elé néz, amely az ország leginkább hátrányos helyzetű településeinek egyikeként rendkívüli terheket ró a jobb sorsra váró községre és lakosságra.

A falu a háború utáni időkben lassan visszafejlődött, s bár közigazgatásilag önálló település maradt, mégis egyre inkább kötődött a szomszédos településhez, Darányhoz. A falu a hatvanas években is jómódú községnek számított: gyógyszerára, orvosi rendelője volt, és messze földön híresnek számítottak állat- és kirakodóvásárai. A falu közepén található tér adott ezeknek helyet. A körzetesítés során elvesztette intézményei javát, napjainkban csak az óvoda működik. Van ezen kívül művelődési ház és sportpálya is. A régi iskola épületében a felújítás után a Jó Kis Hely nevű közösségi hely működik.

2014 nyarán az Istvándi Református Egyházközség a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen Baba-Mama Klubot indított a három évesnél fiatalabb gyermekek és az édesanyjak számára. Az érdekes játékokat biztosító játszóházas program minden alkalommal közös, előre meghatározott témájú beszélgetéssel egészül ki. A falu lakói törekednek arra, hogy megragadjanak minden lehetőséget a település helyzetének jobbá tételére. Az utóbbi idők fejlesztései közé tartozik a közutak, valamint az óvoda épületének felújítása és bővítése.

Az elmúlt évtizedben valósult meg a faluban a szennyvízhálózat kiépítése, ami nagymértékben megerősítette a porták helyzetét. Az infrastruktúra is nagyot fejlődött az utóbbi években.

A Magyar Falu Pályázatokon 2020-ban is és 2021-ben is több sikeres pályázatot nyert az önkormányzat. Ennek köszönhető, hogy egy régi álom valósul meg a gyermekeknek: egy új játszótér. A falugondnoki szolgálatot egy új falubusz fogja még praktikusabban segíteni.

A település polgármestere: Bereczkiné Pavelka Jolán

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Világháborús emlékmű; Roma Holocaust emlékmű; Református templom; Régi református parókia; A volt iskola épülete – ma a Jó Kis Hely; A volt tanítólakás; Régi magtár; Park; Az óvoda épülete

ISTVÁNDI

ISTVÁNDI

ISTVÁNDI

The village of Istváandi is located in the southern part of Somogy County, next to main road no. 6, 15 km from Barcs and Szigetvár. The name of the village appears in the Papal tithe register of 1332, written in the form of Stephandi. At that time, it was already listed as a village with a church. In 1421, its name was mentioned as Isthuandy. In 1536, it was the property of György Sulyok, Bishop of Pécs. The village has always had two churches; unfortunately, the Catholic church building has become dilapidated. The Reformed church was built in 1640 on the site of the ancient parish. According to the surviving documents and oral tradition, the two-tower parish church was demolished by the Pasha of Szigetvár and the stones were used to build the castle walls. In 1664, during the Winter Campaign, Miklós Zrínyi's army was camped on the outskirts of the village. From 1726, the Esterházy family owned the village, and it remained their property until nationalisation.

The inhabitants of the village, which, according to tradition, was built on five hills, were mainly engaged in agriculture, and historical records documented the cultivation of ploughs, meadows and vineyards. In the following centuries, Istváandi grew into a significant settlement, and in the early 20th century a rich cultural and social life flourished: a reading and farming club, a firemen's association and a paramilitary youth association operated in the village of 1,200 inhabitants. The village was famous for its animal fairs and markets, and there was a regular pharmacy and medical service. Unfortunately, all this has now disappeared and, similarly to the other villages in the region, the disappearance of the local cooperatives and the failure of the sudden restructuring have left the village in a state of complete unemployment and despair. Nevertheless, the locals are trying to make efforts to develop Istváandi, if only in small steps, but to the possible extent. An important part of the history of the village is the presence of a Boyash gypsy population. The Gypsy wheel in the coat of arms, which is a symbol of the Roma nationality, is also intended to represent this. The gypsy population, who once lived in the outskirts of the village, were settled in the village in the 1970s and were given jobs in the local cooperatives to become residents of Istváandi. This allowed for a degree of integration, but the regime change made life even more difficult for those who were already marginalised, and the village community became visibly polarised. Today, Istváandi faces challenges which place an extraordinary burden on the village as one of the most disadvantaged settlements in the country as well as on its residents who are hoping for a better future.

The village slowly regressed in the post-war period, and although administratively it remained an independent settlement, it became more and more connected to the neighbouring village of Darány. The village was still a prosperous settlement in the 1960s: it had a pharmacy, a doctor's surgery and its animal fairs and markets were famous far and wide. The square in the centre of the village was the site of these events. The village lost most of its institutions due to consolidation, and only the kindergarten is still in use. The village also has a community centre and a sports ground. The old school building has been renovated and now houses a community space called the "Good Little Place".

In the summer of 2014, the Reformed Parish of Istváandi, in cooperation with the Hungarian Maltese Relief Service, started a Baby and Mum Club for children under three and their mothers. The playhouse programme offering interesting games is accompanied each time by a joint discussion on a predetermined topic. The residents try to seize every opportunity to improve the situation of the village. Recent improvements include the renovation and extension of the roads and the kindergarten building.

In the past decade, a sewage system has been built in the village, which has greatly improved the situation of the households. Infrastructure has also improved greatly in recent years.

The municipality won several successful project applications in the Hungarian Village Programme in 2020 and 2021. As a result, an old dream for children has come true: a new playground. The village caretaker service will be supported even more conveniently by a new village bus.

The mayor of the settlement: Jolán Bereczkiné Pavelka

KADARKÚT

Kaposvártól és Nagyatádtól 25 kilométerre helyezkedik el Belső-Somogy és a Zselic határán. A kb. 2450 fővel rendelkező település 1977-ben lett nagyközség, majd 2005-ben városi rangot kapott.

A városban több hektárnyi helyi védelem alá helyezett terület található, mely területeket összefüggő védett fekete kökörtőcsin rét borít. 2000 óta helyi védelem alatt áll, és ugyanebben az évben a Duna-Dráva Nemzeti Park is védetté nyilvánította a Szabadkai Arborétumot, melyben már ekkor is sok ritkaságnak számító védett növény volt látható. Természeti értékeik között 17 kút vagy forrás és több horgászto is szerepel, melyek a horgászati lehetőség mellett gyönyörű látképükkel a kikapcsolódásban is élen járnak. Helyi védelem alatt állnak parasztházak, polgárházak, amelyek a város igazi büszkeségei. Védetté nyilvánított az 1840-ben felszentelt római katolikus templom, ahol jelentős katolikus hitélet folyik. 1906. szeptember 30-án avatták fel az új református templom épületét, mely azóta is, folyamatosan megújul.

A településhez tartozó Vótapusztán található Somssich-kastélyban a Magyar Pünkösdi Szeretetszolgálat Idősek Otthona működik, amely épület és a hozzátartozó park szintén helyi védelem alatt áll. A település történetét tekintve hosszú múltra tekint vissza. A terület a 10. század végén Koppány

fennhatósága alatt állt. A város nevének első írásos említése a pannonhalmi apátság 1137-ben keltezett iratában lelhető fel, ekkor még Chadarcuthay formában. A középkorban a város mai területén hét falu létezett: Kadarkút, Kiskadarkút, Szentkirály, Körmend, Kenéz, Szentimre és Hódos. Kadarkút és környéke 1554-től tartozott a török területek közé, amikor lakói már a törököknek is adóztak. A 19. század idején a Somssich, a Mérey, a Márffy, a Vasdényei és a Dersffi családoknak voltak itt birtokai. A török nagy károkat okozott a településen mindaddig, míg Buda 1686-os visszafoglalása után Kadarkút és környéke is felszabadulhatott. A török hódoltságot követően újjászervezték a gazdaságot, és a lakosság lélekszáma ettől kezdve folyamatosan emelkedésnek indult. Később azonban a második világháború sem kímélte a települést, közel 150 áldozatot követelt a háború.

Csokonai Vitéz Mihály is megfordult Kadarkúton, a város nevét a Somogyi Kázus című versében is megemlíti. A település több neves elszármazottal is rendelkezik: Ligetiné Ackermann Éva festőnő, a helyi művelődési ház névadója, Id. Kapoli Antal népművész, fafaragó, Stadler József szobrász, Varga János fafaragóművész, Bokor József a helyi könyvtár névadója, Jálics Ernő, szobrász és egyben a helyi általános iskola névadója is, Répay Lajos gyógyszerész, és folytathatnánk a sort. A város jó kapcsolatot ápol osztrák, horvát és erdélyi testvértelepüléseivel. Az évek során kiváló intézményi hálózat épült ki, mellyel a város szolgáltatási színvonala évről évre fejlődik. Az itt működő intézmények lehetővé teszik a lakosság számára a gyerekek bölcsődei, óvodai ellátását, iskoláztatását egészen az érettségi megszerzéséig vagy szakma elsajátításáig, a Kadarkúti Szociális Alapszolgáltatás Központ a családok segítségével az idősek gondozásáig nyújt különböző szolgáltatásokat, a Csupaszív Biztos Kezdet Gyerekház a gyermekek fejlődésében nyújt segítséget. Biztosítottak az egészségügyi alapellátások, és 2015 óta mentőállomás is működik a településen.

A civil szférában egyesületek viszik előre a közösségi életet: Városi Sportkör, Kézilabda, Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Kadarkúti Polgárőrség, Kadarkúti Szkander Egyesület, Kadarkúti Kulturális és Szabadidő Egyesület, Kadarkúti Roma Egyesület is működik a városban. Legjelentősebb helyi vállalkozás a Fly Coop Légiszolgáltató Kft. és a Sarkpont Zrt. gesztenyész üzeme. Sokan foglalkoznak mezőgazdasági tevékenységgel a településen. A lakosság főként a szolgáltatási szektorban dolgozik, így megtalálhatóak itt a szépművészeti szolgáltatások, vendéglátóipari egységek, különböző boltok. Az Id. Kapoli Antal Művelődési Ház évtizedek óta kínál programlehetőségeket az itt élők és az érdeklődők számára. Jelentősebb közösségi rendezvényei: gyermeknap, városnap, szüreti felvonulás, adventi gyertyagyújtások és adventi vásár.

Kadarkút megújuló közösségi tereivel, szolgáltatásainak fejlesztésével, természeti adottságaival várja az idelátogatókat!

A település polgármestere: Karsai József

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Hősök tere; Tájkép templommal; Kadarkúti Szociális Alapszolgáltatási Központ; Városháza; Kadarkúti Gyermekkert Óvoda és Mini Bölcsőde; Jálics Ernő Általános Iskola és Kollégium – Kaposvári SZC Jálics Ernő Szakképző Iskola és Szakiskola; Magyar Pünkösdi Egyház Szeretotthona; Mentőállomás; Köszöntőtábla; Alerán horgászto; Településkép; Szabadkai Arborétum; Id. Kapoli Antal Művelődési Ház

KADARKÚT

KADARKÚT

KADARKÚT

It is located 25 km from Kaposvár and Nagyatád, on the border of Inner Somogy and Zselic. The settlement of about 2,450 inhabitants became a large village in 1977 and was granted the status of a town in 2005.

The town has several hectares of locally protected areas, covered with a continuous field of protected black pasque flowers. It has been under local protection since 2000, and in the same year the Danube-Drava National Park declared the Szabadka Arboretum a protected area, which had already been home to many rare protected plants. Among its natural assets are 17 wells or springs and several fishing ponds, which, in addition to providing fishing opportunities, are also an excellent place for recreation with beautiful views. The farmhouses and middle-class houses, the pride of the town, are under local protection. The Roman Catholic church, consecrated in 1840, has been listed as a protected monument and is a place of significant Catholic religious life. The new Reformed church building was inaugurated on 30 September 1906 and has been continuously renewed ever since. The Somssich manor house in Vótapuszta, a part of the town, accommodates a Hungarian Pentecostal Charity Service Home for the Elderly; the building and its park are also under local protection. The town has a long history. The area was under the rule of Koppány in the late 10th century. The first written mention of the town's name is found in a document of the Abbey of Pannonhalma, dated 1137, at that time in the form of Chadarcuthay. In the Middle Ages, there were seven villages in the present-day area of the town: Kadarkút, Kiskadarkút, Szentkirály, Körmend, Kenéz, Szentimre and Hódos. Kadarkút and its neighbourhood belonged to the Turkish territories from 1554, when its inhabitants were already paying taxes to the Turks, too. In the 19th century, the Somssich, Mérey, Márffy, Vasdényei and Dersffi families had estates here. The Turkish caused great damage to the settlement until Kadarkút and its neighbourhood were liberated after the recapture of Buda in 1686. After the Turkish occupation, the economy was reorganised and the population began to increase steadily. Later, however, World War II did not spare the settlement, either, claiming nearly 150 lives.

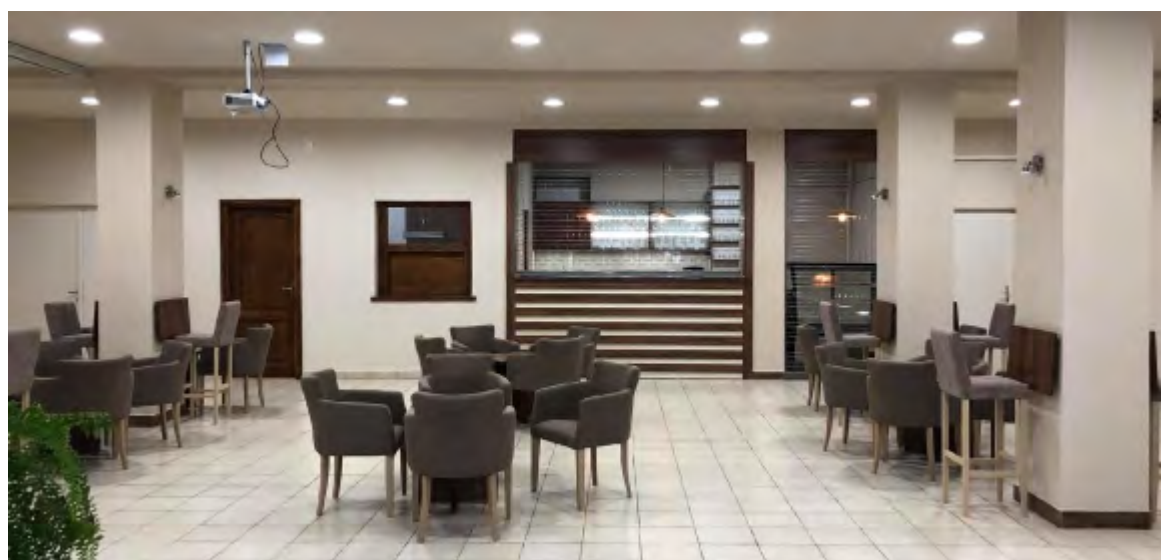
Mihály Csokonai Vitéz also visited Kadarkút, and the name of the town is mentioned in his poem "The Somogy Casus". The settlement boasts many famous natives: Éva Ligetiné Ackermann, painter, the namesake of the local community centre, Antal Kapoli Sr., folk artist and woodcarver, József Stadler, sculptor, János Varga, woodcarver, József Bokor, the namesake of the local library, Ernő Jálics, sculptor and also the namesake of the local primary school, Lajos Répay, pharmacist, and the list goes on.

The town maintains good relations with its Austrian, Croatian and Transylvanian twin towns. Over the years, an excellent network of institutions has been developed, improving the quality of services in the town year by year. The institutions operated here provide nursery, kindergarten and school education for children up to graduation or vocational training, the Kadarkút Basic Social Services Centre provides services ranging from family support to elderly care, and the "Csupaszív Biztos Kezdet" Children's Centre provides support for children's development. Basic health services are covered, and the town has also had an ambulance station since 2015.

In the NGO sector, a number of associations are driving community life forward: Municipal Sports Club, Handball, Voluntary Fire Brigade Association, Kadarkút Civil Guard, Kadarkút Armwrestling Association, Kadarkút Cultural and Recreational Association, Kadarkút Roma Association. The most important local businesses are Fly Coop Air Service Ltd. and the chestnut factory of Sarkpont Zrt. Many people are engaged in agricultural activities in the town. The population is mainly employed in the service industry, including beauty services, hospitality and various shops. The Antal Kapoli Sr. Cultural Centre has been offering various programmes to locals and visitors for decades. Major community events include Children's Day, Town Day, Harvest Parade, Advent Candle Lighting and Advent Fair.

Kadarkút welcomes visitors with renewed community spaces, improved services and beautiful landscapes!

The mayor of the settlement: József Karsai

KÁLMÁNCSA

Kálmánca Somogy megye déli részén, a Barcsi Járásban, a déli határtól, Barcstól 25 km-re, Homokszentgyörgy, Szulok és Istvándi községek által határolt területen helyezkedik el. Zsáktelepülés, amit nyugati irányból Szulok felől közelíthető meg. Területe 4886 hektár, lakosainak száma lassan csökkenő, jelenleg 608 fő.

A település első írásos feljegyzése 1193-ból való, ősi Árpád-házi település. Nevét Kálmán királyról és az általa betelepített cseh lakosokról kapta: a Kálmán-Csehi, illetve Kálmán-Király-Csehi elnevezés végül Kálmánca alakzatban rögzült. 1327-ben I. Károly király László fiának és János cseh király lányának, Annának nászajándékba adta a települést.

A 16. században a Nádasdy család birtokaként jegyezték, egy évszázaddal később pedig a Széchenyieké lett, akik egészen a 20. század elejéig birtokolták a községet és a hozzá tartozó földeket. A protestantizmus idején Kálmánca élete újabb lendületet vett, szép vallási örökségét hagyva ezzel az utódokra.

Kálmáncsát a reformáció magyarországi terjedését követően protestáns kulturális központként tartották számon. A községben született a település nevét később felvevő Kálmáncehi Sánta Márton prédikátor és püspök, a 16. századi magyar reformáció első reformátora. Nevét ma a közösségi ház őrzi, munkásságát a református egyházközség ápolja.

Kálmánca református temploma 1828-ban épült, ma országos műemlékvédelem alatt áll. A település legértékesebb kulturális emlékeinek egyike szintén a protestantizmus öröksége.

Az 1620-as évek elején a községben működő prédikátorok munkája nyomán ún. graduál, vagyis protestáns liturgikus énekeket tartalmazó kéziratot látott napvilágot, amelynek hasonmás kiadása Kálmáncai Graduál címmel 2005-ben jelent meg. Az eredeti énekeskönyvet a 19. század óta Csurgón a református gimnázium könyvtárában őrzik.

Római katolikus templom: a 2007-ben felszentelt Magyarok Nagyszonya-templom a Mária királynő iskolakápolna helyén épült fel, széles-

körű összefogással. A kaposvári püspökség által biztosított pénzügyi alap mellett a hívek nagylelkű adományai és a helyi önkormányzat támogatása is segítette az építkezést.

Az I. és II. világháborúk hősi halottainak emlékére készített szobor és emléktábla a falu központjában a református templom mellett áll.

Kálmánca egykori földbirtokosainak a Széchenyi család kúriája ma a Somogy Megyei Önkormányzat fenntartásában működő Fehér Akác Szociális Otthon lakóinak – száz idős, valamint fogyatékkal élő sérült ember – otthona. A műemlék jellegű védettség alatt álló épületegyüttes állagmegóvására a fenntartó folyamatosan gondoskodik. A fő és melléképületeket szépen gondozott park veszi körül, séta és pihenőhelyet nyújtva az intézmény lakóinak. A településen a szociális intézmény a legnagyobb munkaadó.

A községben alsó tagozatos kisiskola és könyvtár, valamint harminc férőhelyes óvoda működik.

Kálmánca önkormányzata és lakossága a község környezetének szépítésére, fejlesztésére nagy hangsúlyt fektet. A kulturális, közösségi élet formálásában és a helyi identitás erősítésének céljából a kéthavonta programokat biztosító művelődési ház és a mindennap nyitva tartó jól felszerelt konditerem áll a lakosság rendelkezésére. A rendezvények szervezésében, megrendezésében részt vesz a helyi óvoda, iskola és a településen működő egyesületek: Vadvirág Hagyományőrző Tánccsoport, Kálmáncai Baráti Kör, Fortuna Egyesület és a Kálmáncai Hagyományőrző és Böllér Egyesület.

Rendezvények, melyek évente megrendezésre kerülnek: farsangi és tavaszközöntő rendezvény, falu anyák napja, gyermeknap rendezvény, balatoni falukirándulás, szüreti fesztivál, nyugdíjas-nap, Mikulás-nap, falu karácsonya.

A település polgármestere: Peperő Rózsa

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Óvoda; Helységnevtábla; Református templom; Harangláb; I. és II. világháborús emlékmű; Katolikus templom; Iskola; Polgármesteri hivatal; Művelődési ház; Konditerem; Utcai kép; Régi tűzoltószekér; Buszváró

KÁLMÁNCSA

KÁLMÁNCSA

KÁLMÁNCSA

Kálmánca is situated in the southern part of Somogy County, in the district of Barcs, 25 km from the southern border and Barcs, in the area bordered by the villages of Homok-szentgyörgy, Szulok and Istvándi. It is a 'dead-end' village, accessible from Szulok from the west. It covers an area of 4,886 ha and has a slowly decreasing population, currently of 608 inhabitants.

The first written record of the village dates from 1193, and it is an ancient settlement from the age of the Árpád dynasty. It was named after King Kálmán and the Czech inhabitants he settled: the names Kálmán-Csehi and Kálmán-King-Csehi were eventually fixed in the form Kálmánca. In 1327, King Charles I gave the settlement to his son László and the daughter of King John of Bohemia, Anna, as a wedding gift.

In the 16th century it was registered as the estate of the Nádasdy family, and a century later it became the property of the Szécheny family, who owned the village and the lands belonging to it until the early 20th century. During the period of Protestantism, the life of Kálmánca took on a new impetus, leaving a nice religious heritage to posterity.

Kálmánca was considered a Protestant cultural centre after the spread of the Reformation in Hungary. The village was the birthplace of the preacher and Bishop Márton Sánta Kálmáncsehi, the first reformer of the 16th century Hungarian Reformation, who took on the village's name later. Today, his name is commemorated in the name of the community centre, and his work is kept alive by the Reformed parish.

The Reformed Church of Kálmánca was built in 1828 and is now under national monument protection. One of the most valuable cultural relics of the village is also a heritage of Protestantism.

In the early 1620s, a manuscript book of so-called gradual, that is, Protestant liturgical hymns, was published by preachers in the village, and a copy of this book was published in 2005 under the title "Gradual of Kálmánca". The original hymnal has been kept in the library of the Reformed grammar school in Csurgó since the 19th century.

Roman Catholic Church: consecrated in 2007, the Church of Our Lady of the Hungarians was built on the site of the Queen Mary School Chapel, thanks to a broad-based collaboration. In addition to the financial fund provided by the Diocese of Kaposvár, generous donations from the parishioners and the support of the local government helped the construction.

A statue and a memorial plaque commemorating the heroes of World Wars I and II stand in the centre of the village, next to the Reformed Church.

The mansion of the Széchenyi family, the former landowners of Kálmánca, is now the home of 100 elderly people and people with disabilities, the residents of White Acacia Social Home, run by the Somogy County Municipality. The operator continuously ensures the preservation of the listed building complex. The main and annex buildings are surrounded by a well-kept park, providing a place for walking and relaxation for the residents. The social institution is the largest employer in the municipality.

The village has a primary school, a library and a kindergarten for 30 children.

The local government and the residents of Kálmánca place great emphasis on beautifying and developing the environment of the village. Cultural and community life is shaped and local identity is strengthened by the programmes offered by the community centre every two months as well as the well-equipped gym, which is open every day. The organisation and implementation of the events are also supported by the local kindergarten, school and associations operating in the village: Wildflower Traditional Dance Group, the Friends of Kálmánca, Fortuna Association and the Folklore and Butcher Association of Kálmánca.

Events organised yearly: carnival and spring festival, village Mother's Day, Children's Day, village excursion to Lake Balaton, harvest festival, pensioners' day, Santa Claus day, village Christmas.

The mayor of the settlement: Rózsa Peperő

KAPOSHOMOK

Kaposhomok a Zselic lábánál található, erdőkkel és szőlőültetvényekkel körülvett kisközség, Kaposvártól 12 km-re keletre. A település a 61-es főútról könnyen megközelíthető kb. 1 km-es letéréssel, valamint elérhető a Dombóvár–Gyékényes vonalon, ahol egy nemrég térkövezett vasúti megállóhely várja az utasokat.

A veszprémi püspökség levéltárában a településről a XIV. századból vannak először hiteles adatok. Az 1332-37. évi pápai tizedjegyzékben jelenik meg először Homok, mint adózó település.

1555-ben gyakorlatilag egész Somogy hódoltsági területté vált. Az akkori Keresztshomokot a kaposvári náhiéhoz csatolták. Már 1554-ben sejtetni lehetett a falu elnéptelenedését, mert az adólajstromban csak két adózó neve szerepelt. Az 1565-ös évre az adózók száma négyre növekszik Kustos-Homokon – szintén korabeli elnevezés –, amit megerősítenek a török defterek 1566-ban, akik Keresztes-Homagban szintén négy adózót írtak össze. 1571-ben ismét Kustos-Homag, de már szerepel tíz adózóval.

1728-tól kezdve érkeznek szórványosan telepesek Felső-Ausztriából. Az 1748-as egyházlátogatási bizottság felmérései alapján 24 családi ház található a településen, és ekkor már 23 családból 17 német ajkú. Homok a sváboknak köszönheti – a falu újranépesítése mellett – a mezőgazdaságának, de főleg a szőlőkultúrájának fellendülését. Ennek ékes bizonyítéka, hogy a század végére a helyi termelők Bécs borszállítói lesznek.

1804-ben volt az utolsó kamarai összeírás a kusztodiátus hivatalos státuszáról, ezek alapján Homok községet Taszár filiálisaként tartják számon, 21 jobbágyházzal és 10 zsellérral. Ekkor épült meg a temploma Szent Vendel tiszteletére. Ezután Kaposhomok 1807-ben a piaristák fennhatósága alá került, aminek eredményeként látványos fejlődés ment végbe a településen.

A II. világháború után, a magyar-csehszlovák egyezmény következményeként Kaposhomokon 40 házat koboztak el az ingóságokkal együtt. Ezekbe az épületekbe összesen 62 család érkezett, összetételét tekintve 28 felvidéki és 34 hazai (belső) telepes család, ami szinte teljes lakosságcserét jelentett.

1990-ben megalakult a helyi önkormányzat, majd ezt követően szemmel látható innováció indult el az infrastruktúra területén. A község zsáktelepülés jellegét általában hátrányként róják fel, de a településen szétáradó nyugalom, a tiszta víz és friss levegő megfizethetetlen értéket jelent az itt élők számára. Napjainkban a gazdasági érdek nagyban meghatározza, hogy ki marad és ki megy el a településről. A fiatalok elköltözését az aktuális helyi vezetők minden esetben megpróbálták megakadályozni (a szennyvízkezelés kivételével minden alapközmű és szolgáltatás elérhetővé vált), de sajnos az épített értékek állapota így is idővel romlik, hiszen az idős emberek nem tudnak kellő energiát befektetni az épületek felújításába. Kaposhomokon régóta nagy hagyományokkal bír a szőlőtermesztés és ebből adódóan a borkészítés. A helyi borászok működése, ahogy a község címere

is mutatja, évszázados múltra tekint vissza. A szőlők, a gyümölcsösök és a kertek gazdái előszeretettel egészítik ki tevékenységüket állattartással vagy méhészkedéssel. Ehhez nagymértékben járul hozzá a falu kedvező fekvése, amely remek természeti adottságokat biztosít a jó borok és a kitűnő minőségű méz készítéséhez. Sokan foglalkoznak még hivatásszerűen fakitermeléssel, ami több családnak biztosít megélhetést.

A generációváltás lassú léptékekben történik a közösségben. Az elmúlt években több fiatal költözött ki a városból, nagy kedvvel megújítva a ló- és juhtartás hagyományait. A helyi fejlesztéseknek is köszönhetően a falu egyre vonzóbbá válik a gyermekes családok számára. A szilárd burkolatú utak és a település központjában található buszforduló felújítása, járdák építése, parkok, illetve közösségi terek kialakítása mellett Kaposvár közelsége motiválja a kisközségbe költözőket. A település egyik kuriózuma, hogy a névadó személy fából készült, egészalakos szobra is jelzi, melyik utcában járunk éppen.

Az itt élő magyar, sváb, szláv nemzetiség és roma népcsoport tagjainak múltja szorosan összekovácsolódott napjainkra. A kapocs pedig nem más, mint a hagyományok és a különböző népcsoportok szokásai által kiszínezett magyarságuk.

A település polgármestere: Barta István

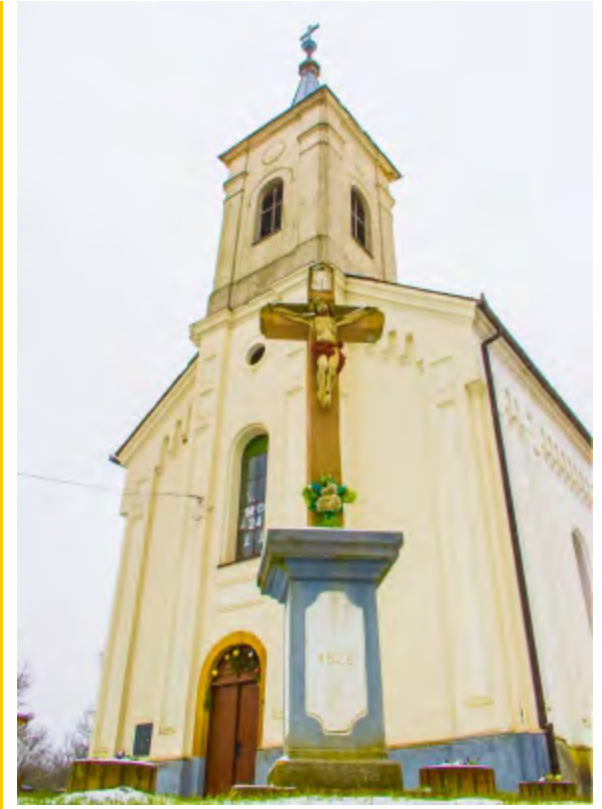
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Egyik lovarda istállója; Kossuth-szobor; Széchenyi-szobor; Harangláb kereszttel a Telekhegyi szőlőhegyen; Ady-szobor; Rákóczi-szobor; Telekhegyi présház és borospince; Telekhegyi 120 éves borospince; Katolikus templom; Régi állattartás 100 éves istállója; Önkormányzati hivatal; Másik lovarda a faluban; XXI. század vívmánya a napelempark

KAPOSHOMOK

KAPOSHOMOK

KAPOSHOMOK

Kaposhomok is a small village at the foot of Zselic, surrounded by forests and vineyards, 12 km east of Kaposvár. The settlement can be easily reached from main road no. 61 with an approx. 1-km turn-off, and it can also be accessed on the Dombóvár–Gyékényes line, where the railway station has recently been paved for the passengers.

The archives of the Veszprém diocese have the first authentic data about the settlement from the 14th century. Homok appeared in the papal tithe register as a taxing settlement for the first time in 1332-37.

In 1555, the whole Somogy practically became an occupied territory. The then Kereszteshomok was attached to the Nahiyah in Kaposvár. The depopulation of the village could already be suspected in 1554 because only two taxpayers were listed in the tax register. By 1565, the number of taxpayers increased to four in Kustos-Homok – also a contemporary name – which was confirmed by the Turkish defters in 1566, who also listed four taxpayers in Keresztes-Homag. In 1571 it was again Kustos-Homag but already listed with ten taxpayers.

Sporadic settlers came from Upper Austria from 1728. According to surveys by the Church Visitation Committee in 1748, there are 24 detached houses in the settlement, and by this time 17 out of 23 families were German-speaking. The repopulation of Homok as well as the development of its agriculture and especially its viticulture is the result of efforts by the Swabian population. Proof of this is that local producers became Vienna's wine suppliers by the end of the century.

The last chamber census on the official status of the custodiatus was made in 1804; accordingly, the village of Homok was considered as a branch of Taszár, with 21 serf houses and 10 cottars. This is when its church was built in honour of St. Wendelin. Kaposhomok then came under the rule of the Piarists in 1807, resulting in spectacular development in the settlement.

After World War II, 40 houses and their belongings were confiscated in Kaposhomok as a result of the Hungarian-Czechoslovak agreement. A total of 62 families came to these buildings, in terms of composition: 28 from Slovakian and 34 from Hungarian (internal) settlements, which meant almost a complete population change.

The local government was formed in 1990, followed by visible innovation in the field of infrastructure. The sack settlement feature of the village is usually claimed as a disadvantage but the tranquility, clean water and fresh air of the village are invaluable to those living here. Nowadays, economic interest largely determines who stays and who leaves the settlement. Current local leaders have tried to prevent the migration of young people in all cases (all basic utilities and services have become available except for sewage treatment), but unfortunately the condition of the built assets is deteriorating over time as older people cannot invest enough energy in renovating buildings. Viticulture and, as a result, winemaking have a long tradition in Kaposhomok. As the coat of arms of the village shows, the operation of local winemakers dates back to centuries. The owners of vineyards, orchards and gardens prefer to supplement their activities with animal husbandry or beekeeping. This is mainly due to the favourable location of the village, which provides excellent natural conditions for the production of good wines and honey in excellent quality. Many are still professionally engaged in logging, which provides a livelihood for several families.

Generational change is taking place on a slow scale in the community. In recent years, several young people have moved out of the city, renewing the traditions of horse and sheep farming with great enthusiasm. Thanks to local developments, the village is becoming more and more attractive for families with children. In addition to renovating the paved roads and the bus stop in the centre of the settlement as well as building sidewalks, parks and public spaces, the proximity of Kaposvár motivates people to move to this small village. One of the curiosities of the settlement is that the wooden, full-length statue of the eponym also indicates which street we are walking on.

The past of the members of the Hungarian, Swabian, Slavic and Roma ethnic groups living here has been closely forged until the present day. And the link is nothing more than their Hungarianness coloured by traditions and by the customs of different ethnic groups.

The mayor of the settlement: István Barta

KAPOSKERESZTÚR

Kaposkeresztúr község Somogy megyében Kaposvártól 25 km-re lévő zsáktelepülés. A legközelebbi városok: Kaposvár 25 km-re, Dombóvár 25 km-re található. A községhez tartozik Rákópuszta külterület, ahol 20 fő él.

Kaposkeresztúr község címere az ún. „beszélő címer” kategóriába tartozik, ugyanis a település nevét jeleníti meg, szimbolikus formában. A zöld mezőben futó hullámos ezüst pólya a Kapos folyót, míg a fénylő kereszt a „keresztúr” nevet idézi. E település azonos azzal a Szent-Kereszt nevű községgel, amely a középkorban a pannonhalmi apátság birtoka volt.

Nevét 1328-ban említették először az oklevelek, ekkor a zselicszentjankabi apát és a Dersfiak nyerték cserébe a pannonhalmi apáttól, 1364-ben azonban visszakerült a pannonhalmi apátság birtokába, miután Siegfried pannonhalmi apát 1358-ban azt állította, hogy még Szent István király adományozta azt az apátságnak. A középkorban Tolna vármegyéhez tartozott, és innen Szent-Keresztről származott az 1463-as oklevélben szereplő Keresztúri Pál tolnavármegyei királyi ember is. Az 1660. évi pannonhalmi dézsmaváltásjegyzékben Csobánc várához tartozónak írták. Az 1700-1702. évekbeli összeírás szerint az egyik Keresztúr a Balogh család birtoka, a másik pedig Jankovics Istváné volt. 1715-ben csak 7 háztartást írtak benne össze, és ekkor Jankovics István birtoka volt, majd 1726-ban a birtok egyik fele Jankovics Istváné, a másik fele pedig Csoknyay Péteré és Ansfelder Pálé volt, 1733-ban pedig a fele Jankovics István, fele pedig Gyulai Gaal Gábor birtoka volt. 1757-ben Niczky Kristóf és Gaal Gábor birtoka, 1776-ban azonban már az egész helység a gróf Niczky családe volt. A 19. század elején gróf Hugonnay Hugóé, akinek birtokai 1848 után Gyulai Gaal István kezére kerültek, majd az 1900-as évek elején özvegy Kund Béláné Gyulai Gaal Irma volt itt a nagyobb birtokos. 1843-ban egy nagy tűzvészben majdnem az egész község leégett. A 20. század elején Somogy vármegye Kaposvári járásához tartozott.

1910-ben az 1107 lakosából 1075 magyar volt. Ebből 1086 római katolikus, 16 izraelita.

A régi temető helyén állítólag egy kolostor állt, amely a vöröskeresztes barátoké volt.

A településhez tartozott: Rákó-puszt, melynek régi neve Hugomér volt, valamint Teke vagy Tékes-puszt és Pusztamező-telep is.

Kaposkeresztúron a közel 103 lakóépület hét utcában helyezkedik el. Lakóinak száma 342 fő. A településen jelentős létszámban van jelen a roma nemzetiség. Civil szervezetük és önkormányzatuk is működik. Jó a kapcsolat a települési önkormányzattal. A rendezvények és ünnepek a jó együttműködésnek is köszönhetően jó hangulatúak és jó látogatottságúak. A munkanélküliség valamelyest mára csökkent.

Kaposkeresztúr közigazgatásilag Batéhoz tartozik, tíz település közös hivatala intézi a hatósági és igazgatási feladatokat. Az orvosi és védőnői ellátás is közös Baté és Fonó településsel.

Az iskola megszűnt, Taszárra járnak iskolabusszal az általános iskolások. Az óvoda Batéban működik, közös fenntartásban látják el ezt a kötelező feladatot is. Szerencsére sok a gyerek a faluban!

Szép könyvtárral és teleházzal büszkélkedhetnek, nagy a látogatottsága. Az időseknek biztosított az étkezés, a házi gondozás, a nappali ellátás. Bolt és egy lerakat szolgálja ki az itt lakók napi szükségleteit. Mozgóárusok is rendszeresen járva segítik ezt. Falugondnoki szolgálat is működik a településen; ebédet szállít, gyógyszert vált ki, intézi a jegyzőséggel kapcsolatos feladatokat, orvoshoz, szakrendelésekre szállít. Az itt élőknek mindenben segítséget nyújt ez a szolgálat.

A pályázatoknak köszönhetően, szépül, fejlődik a település. Megújultak az utcák, épületek, a játszótér, gépek, eszközök. Jelenleg egyedi szennyvíztisztító telepítése folyik a településen. Kaposkeresztúr vezetői megragadnak minden lehetőséget, hogy minél élhetőbb és szebb legyen a falu. Jó a közösségi élet. Társadalmi munkával segítenek az itt lakók. Helyben munkalehetőség nem igazán van, kisebb pár főt foglalkoztató, főleg mezőgazdasági vállalkozó tevékenykedik. Legtöbben Kaposvárra járnak el dolgozni.

A falu fejlődése a természeti adottságainak kiaknázásában rejlik. Turisztikai fejlesztéssel, attrakciókkal lehetne ismertté és látogatottabbá tenni a falut. Erre épül a különböző szolgáltatások bővítése, kialakítása.

A település polgármestere: Budánné Simonfalvi Katalin

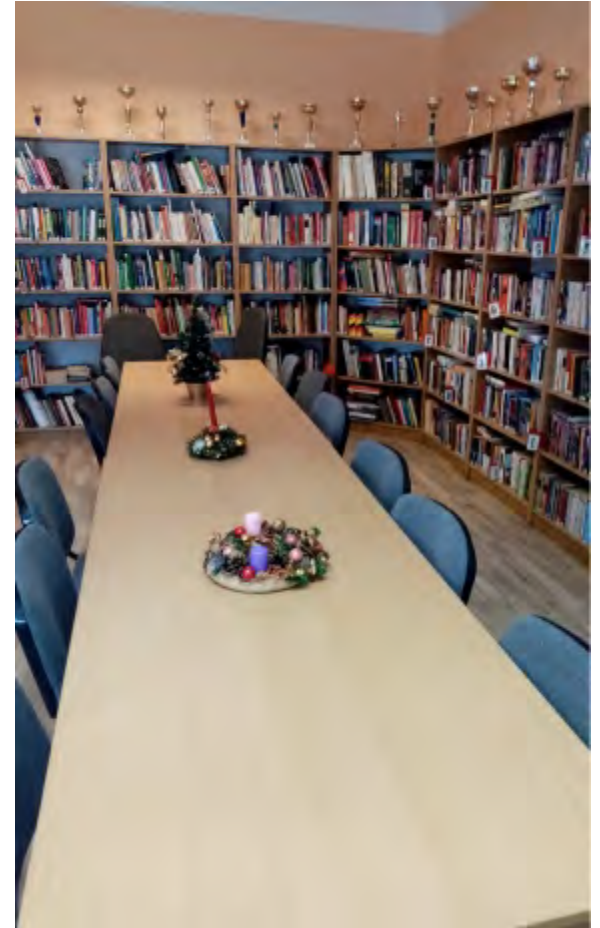
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Polgármesteri hivatal; "Geczóék" féle Bagómezei kereszt (felújítva Bodó család 2020); I. világháborúban elesettek emlékére (1921); Templomkerti kereszt, özv. Tóth Gáborné állíttatta (felújítva Benedek család 2011); Gergöl János 1826. – Tót-hegyi kereszt (felújítva Bözsöny Imréné 2008); Római katolikus templom, 1911. évben épült; I. és II. világháborús emlékmű – 2003-ban az önkormányzat állíttatta; Keresztúr, látkép a Tót-hegyről; Könyvtár; Kultúrház; Teleház

KAPOSKERESZTÚR

KAPOSKERESZTÚR

KAPOSKERESZTÚR

Kaposkeresztúr is a "dead end" village in Somogy County, 25 km from Kaposvár. The nearest towns are Kaposvár and Dombóvár, 25 km away. The village includes the outskirts area called Rákópuszta, with a population of 20 inhabitants.

The coat of arms of the village of Kaposkeresztúr belongs to the category of the so-called "speaking coat of arms", as it displays the name of the village in a symbolic form. The wavy silver stripe running in a green field represents the river Kapos, while the shining cross refers to the name "keresztúr" ("cross lord"). This settlement is identical with the village of Szent-Kereszt (St. Cross), which, in the Middle Ages, was the property of the Abbey of Pannonhalma.

Its name was first mentioned in documents in 1328, when the abbot of Zselicszentjakab and the Dersfi family acquired it from the abbot of Pannonhalma as an exchange property, but in 1364 it was returned to the abbey of Pannonhalma after Abbot Siegfried of Pannonhalma claimed in 1358 that it had been donated to the abbey by King St Stephen. In the Middle Ages, it belonged to Tolna County, and the royal man of Tolna County mentioned in a 1463 charter, Pál Keresztúri, was also from here, Szent-Kereszt. In the 1660 tithe redemption register of Pannonhalma, it was listed as belonging to the castle of Csobánc. According to the census of 1700-1702, one Keresztúr was the property of the Balogh family, whereas the other belonged to István Jankovics. In 1715, only 7 households were registered in it, and at that time it was the property of István Jankovics, then in 1726 half of the property belonged to István Jankovics, the other half to Péter Csoknyay and Pál Ansfelder, and in 1733 half of it belonged to István Jankovics and half to Gábor Gyulai Gaal. In 1757, it was the property of Kristóf Niczky and Gábor Gaal; however, in 1776 the whole village belonged to the Niczky family. In the early 19th century it belonged to Count Hugó Hugonnay, whose estates passed to István Gyulai Gaal after 1848, and in the early 1900s the widowed Irma Gyulai Gaal, the late Béla Kund's wife was the major owner. In a great fire in 1843 almost the whole village burnt down. In the early 20th century it belonged to the Kaposvár district of Somogy County.

In 1910, 1,075 of its 1,107 inhabitants were Hungarian. Of them 1,086 were Roman Catholics and 16 Israelites. The old cemetery is said to have been the site of a monastery, which belonged to the friars of the Red Cross.

The settlement included Rákó-puszta, whose old name was Hugomér, as well as Teke or Tékes-puszta and Pusztamező-telep.

In Kaposkeresztúr, there are nearly 103 residential buildings in seven streets. The total number of the population is 342. The village has a significant Roma population. They have a civil organisation and a local government. They maintain good relations with the municipal government. Due to the close cooperation, events and celebrations are well attended and have a good atmosphere. The rate of unemployment has slightly decreased.

From an administrative point of view, Kaposkeresztúr belongs to Baté, with ten municipalities sharing a common office for administration and management. Medical and health visitor services are also shared with the villages of Baté and Fonó.

The school has been closed and primary school pupils take the school bus to Taszár. The kindergarten is in Baté, and this compulsory service is provided in a shared operation. Fortunately, there are many children in the village.

The village has a nice library and a telecentre with a high attendance. Meals, home care and day care are provided for the elderly. A shop and a warehouse serve the daily needs of the residents. Mobile vendors also regularly visit to satisfy needs. There is also a village caretaker in the village to deliver lunches, buy prescription medicines, perform notarial duties, transport people to doctors and specialist clinics. This service helps people in the village with everything they need.

Thanks to various project applications, the village is developing, and becoming more and more attractive. The streets, buildings, the playground, machines and other assets have been refurbished. Currently, individual sewage treatment plants are being installed in the village. The leaders of Kaposkeresztúr are taking every opportunity to make the village more liveable and attractive. Community life is good. Local people help with voluntary work. There are not many jobs locally; there are only one or two small employers, mainly agricultural entrepreneurs, who employ a few people. Most people go to work in Kaposvár.

The development of the village lies in the exploitation of its natural resources. Tourism development and attractions could make the village more well-known and popular. This is the basis for the expansion and development of various services.

The mayor of the settlement: Katalin Budánné Simonfalvi

KAPOSMÉRŐ

Kaposmérő Somogy megyében, a Zselic lábánál fekszik a megyeszékhelyhez, Kaposvárhoz közel.

A falut délen a zselici dombok szép környezete határolja, a község és a dombok közt pedig a névadó Kapos folyó található (erre juthatunk el a kaposmérői szőlőhegyekhez is). Északon viszont már sík vidéket találunk. A település kedvező fekvése és jó termőhelyi adottságai kiváló lehetőséget nyújt az itt élő emberek számára megélhetőségük biztosítására. Az idelátogatókat gazdag programok kínálata várja, ezáltal a falu változatos turisztikai célpont. A Kapos folyó völgye, a halas- és horgászto nyugalma, a szépséges Kassai-völgy, a bölénytanya, a zártkert hűvös pincéivel csábító gyalog- és kerékpáros túrák színhelyévé vált. A Kapos árterének mocsaras partszakaszán fehérló virágok, a zselici lankák hűs tölgy- és bükkerdei kellemesen színezik a tájképet.

A település történelme szerint a római birodalom bukása után (IV. sz.) hunok, germánok, gótok és longobárdok éltek e tájon. A VI-VIII. századi avar birodalom is itt hagyta nyomát. Mérőt 1246-ban kapta adományul IV. Bélától a Mérey család.

A település egyetlen országos védelem alatt álló műemléke az 1785-ben épült, késő barokk stílusú római katolikus templom, melynek kertjében a két világháború helyi hősi halottainak emlékműve áll. Református templomot a gyülekezet 1787-ben épített, a mai már a negyedik templom, melyet 1907-ben szenteltek fel. A kaposmérői református templom orgonája a 834. számú, Angster József által készített hangszer, amit a gyülekezet 1912-ben építtetett. Sajnos a II. világháború tönkretette a hangszert, azonban gyűj-

tésből a gyülekezet felújította az orgonát, ami 2016-ban lett felszentelve. Több jelentős helyi építészeti érték található a lakóépületek, gazdasági épületek, prэшázak között is. A településnek fontos, hogy a fejlődés mellett a múlt emlékeit képező értékek is tovább öröklődjenek.

Kaposmérő ismert személyei: Kassai Lajos lovasíjász és Fodor András múlt századi író, költő, műfordító. Érdekesség, hogy minden középületet Sziklai Ákos tervezte, aki Makovecz Imre tanítványa volt.

A falu a megyében – Somogyban – elsőként kezdeményezte a Kaposmérői Értéktár létrehozását és működtetését, majd ezt követően irányítása mellett alakult meg a Zselici Értéktár. Több éves egyeztetésnek és tervezésnek volt köszönhető a Zselici Ezüsthárs Natúrpark létrehozása és a szakmai tanulmányainak elkészítése.

A helyi értéktárban is szereplő meghatározó nevezetességei Kaposmérőnek: A Kassai-féle lovasíjász módszer, amely 2014. elején Hungarikum lett. A bölényfarmon, Kaposmérő határában, Gelencsér László birtokán amerikai bölények élnek, felelevenítve a régmúlt idők emlékeit, amikor még hazánk területén is honos volt a bölény. A temetőkerítés emlékmű 2006-ban készült az önkormányzat és magánszemélyek adományaiból. A tervet Pap Gábor művészettörténész ötlete alapján Grátz Antal építőművész és Nagy Zoltán társalkotó készítette. A kerítés faragott fejfáira az örök emberi értékeket képviselő nagy elődök nevei kerültek föl, többek között Szent László, Hunyadi János, Rákóczi Ferenc, Kodály Zoltán, József Attila. A harangláb emlékmű Ebédvesztő-pusztá bejáratánál található; a harangláb, a kereszt és az I. világháborús emlékmű együttese, mely magántulajdonban van, és a megyei értéktárnak is része.

Trianon 100 évfordulójára Gera Katalin szobrászművész csodaszarvast ábrázoló bronzszobor képzőművészeti alkotást készített el a Kaposmérő Községi Önkormányzat részére.

A település infrastruktúrája jó, közintézményekkel, boltokkal, vendéglátóhelyekkel rendelkezik. Két orvosi rendelő, egy fogorvosi rendelő, egy védőnői rendelő mellett található a Szociális Alapszolgáltatási Központ intézménye. A településen óvoda, mini bölcsőde és nyolcosztályos általános iskola működik. A sport területén a falu a megye egyik legjobb infrastruktúrával rendelkezik, mert műfüves pálya, kültéri és beltéri konditerem, élőfüves nagypálya is található. Patika, ATM, kenyérgyári mintabolt, húsbolt, két COOP üzlet, három vendéglátóhely – köztük a Kassai Fogadó mint étterem és falusi szálláshely – és több egyéb szálláshely-szolgáltató, továbbá ezen felül egyéb szolgáltatások és kisebb üzletek is növelik a község vonzerejét.

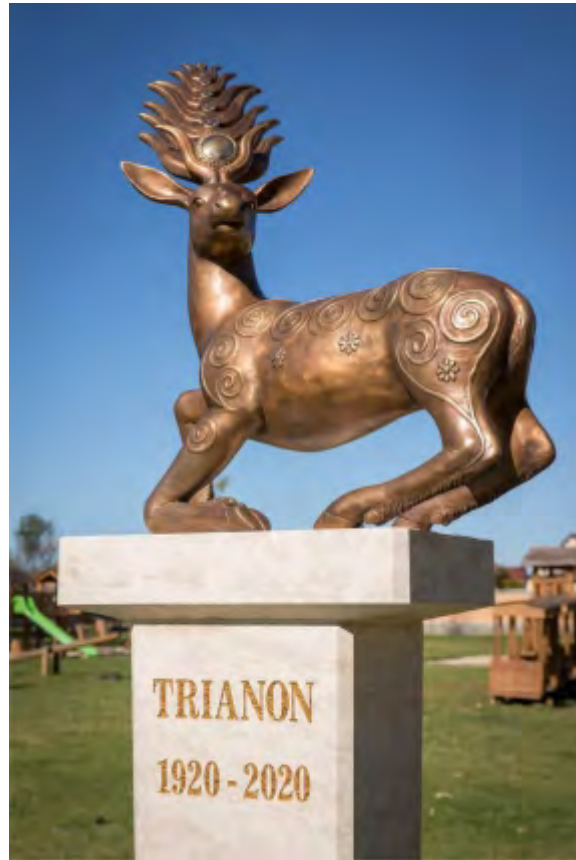
Kaposmérő Községi Önkormányzat Hivatala a Kaposmérői Közös Önkormányzati Hivatal: 7521 Kaposmérő, Hunyadi u. 13. • Tel.: 82/577-410, 82/477-001 • www.kaposmero.hu

A település polgármestere: Prukner Gábor

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Faluház; Katolikus templom; Trianon emlékmű; Református templom; Harangláb emlékmű; Sportöltöző; Bölényfarm; Isten hozta Kaposmérőben!; Településkép madártávlatból; Tanárhegyi közösségi ház; Temetőkerítés; Naplemente – Kapos folyó; Kassai – lovon

KAPOSMÉRŐ

KAPOSMÉRŐ

Kaposmérő is located in Somogy County, at the foot of the Zselic hills, close to the county seat, Kaposvár.

The village is bordered by the beautiful landscape of the Zselic hills to the south, and between the village and the hills flows the eponymous Kapos River (and that is also the way to the Kaposmérő vineyards). To the north, however, the landscape is flat. The favourable location of the village and its good soil conditions provide an excellent opportunity for the locals to ensure their livelihood. Visitors can enjoy a wide range of activities, which makes the village an attractive tourist destination. The valley of the Kapos River, the tranquillity of the fishing pond, the beautiful Kassai Valley, the buffalo farm and the cool cellars outside the village have become a tempting destination for hiking and cycling tours. The white flowers on the marshy banks of the Kapos floodplain and the cool oak and beech forests of the Zselic hills are a pleasant feature of the landscape.

According to the history of the settlement, after the fall of the Roman Empire (4th century AD), Huns, Germanic tribes, Goths and Lombards lived in the area. The Avar Empire of the 6th to 8th centuries also left its mark here. The village of Mérő was given to the Mérey family in 1246 as a donation from King Béla IV.

The only nationally protected monument of the village is the late Baroque Roman Catholic church, built in 1785, in the garden of which stands a monument commemorating the local heroes of the two world wars. A Reformed church was built by the congregation in 1787, and the present church is the fourth one, consecrated in 1907. The church organ of the Reformed church in Kaposmérő is the instrument No. 834, made by József Angster and commissioned by the congregation in 1912. Unfortunately, the instrument was damaged during World War II, but the congre-

gation took up a collection to have the organ restored and it was consecrated in 2016. There are also several significant local architectural assets to be found among the residential buildings, farm buildings and press houses. It is important for the village that, besides development, the values that are reminders of the past are passed on.

Famous people from Kaposmérő: Lajos Kassai, equestrian archer and András Fodor, writer, poet and literary translator of the last century. Interestingly, all public buildings were designed by Ákos Sziklai, a student of Imre Makovecz.

The village was one of the first in the county – in Somogy – to initiate the establishment and operation of the Kaposmérő Heritage Register, and subsequently the Zselic Heritage Register was established under its guidance. The establishment of the Zselic Silver Lime Nature Park and the preparation of its professional studies were the result of years of consultation and planning.

The main features of Kaposmérő, also included in the local heritage register: The Kassai method of equestrian archery, which became a Hungaricum in early 2014. The buffalo farm on the estate of László Gelencsér, on the outskirts of Kaposmérő, is home to American buffalo, reviving memories of a bygone era when buffalo were native to our country. The cemetery memorial fence was built in 2006 funded by donations from the local government and private individuals. The fence was designed by architect Antal Grátz and co-creator Zoltán Nagy, based on the idea of art historian Gábor Pap. The wooden grave markers of the fence are carved with the names of great ancestors of eternal human values, including St. Ladislaus, János Hunyadi, Ferenc Rákóczi, Zoltán Kodály, Attila József. The bell tower monument is located at the entrance to Ebédvesztő-pusztá; the bell tower, the cross and the World War I monument are a combination of a privately owned monument and a part of the county's heritage register.

To commemorate the 100th anniversary of Trianon, sculptor Katalin Gera created a bronze sculpture of the Miraculous Hind for the Municipality of Kaposmérő.

The settlement has a good infrastructure, with public institutions, shops and restaurants. There are two doctors' surgeries, a dentist's surgery and a health visitor's surgery, as well as a Basic Social Services Centre. The village has a kindergarten, a mini nursery and an eight-grade primary school. As regards sports, the village has one of the best infrastructures in the county, with an artificial turf pitch, indoor and outdoor gyms and a large grass pitch. A pharmacy, an ATM, a bakery, a butcher's shop, two COOP shops, three catering establishments – including Kassai Fogadó as a restaurant and guest house – and several other accommodation providers, as well as other services and small shops, add to the attractiveness of the village.

The Municipality Office of Kaposmérő is the Kaposmérő Joint Municipality Office: 13 Hunyadi Str., 7521 Kaposmérő • Tel.: 82/577-410, 82/477-001 • www.kaposmero.hu

The mayor of the settlement: Gábor Prukner

KAPOSÚJLAK

Somogy megyében, Kaposvártól öt kilométerre, nyugatra fekszik Kaposújlak. A falut kettészeli a 61-es főút és a Kaposvár-Gyékényes vasútvonal is. Ennek ellenére egyáltalán nincs nagy zaj a településen, a 61-es főút Kaposvárt elkerülő szakasza ugyanis a szomszédos Kaposmérő után tereli vissza a forgalmat erre az országútra, így csak az jön erre, akinek a falu vagy a város az úti célja.

Újlak neve először 1276-ban jelent meg a honfoglaló Bő-nemzetség birtokai között. A település nevének eredetére két történeti magyarázat is született. Az egyik szerint a falu földbirtokosainak, az Újlaki családnak a nevét őrzi, a másik szerint a korai középkorban a Kaposvárt alkotó több falu egyike volt. A mai Ólaki-dűlő lakossága vándorolt a jelenlegi Újlak területére, s innen a név. Az azonban biztos, hogy már korábban is lakott volt e terület, hiszen a település határában kései réz-, bronz-, és korai vaskorszakokba sorolható, továbbá a népvándorlás korából megmaradt településnyomok, lakógödörök maradványaira bukkantak a régészek.

Kaposújlakot észak felől lankás dombok határolják, ahol többnyire mezőgazdasági termelés folyik. A hullámozó gabonátlákl és a fás-bokros rétek fölött gyakran látni táplálékukat kereső ragadozó és vízimadarakat. A környék földrajzi változatosságát és állatvilágának sokszínűségét gyarapítja a falu déli részén lévő dombos, erdős vidék. Itt folyik a Kapos folyó is, melyet a település határán túl már nádasok és lápos területek kísérnek végig. Ezek a nedves rétek számos védett állat- és növényfaj élőhelyét biztosítják.

A környék talán legismertebb erdeje Szarkavár, ahol a Somssich család kastélya és mauzóleuma áll. Az egykori grófi birtok jelenleg magánkézben van, és szállóként várja a vendégeit. A kriptát és a hozzá tartozó épületet a közelmúltban újjátották fel, méltó nyughelyet adva a grófi család tagjainak.

Kaposújlak négy részből áll. A régi, úgynevezett belső falu, a Kapos folyótól délre fekszik, s többnyire idős emberek lakják. Az utcaképet régi stílusú, egységesen épített tornácos házak alkotják. Az elkerülhetetlen fejlődést jelzi, hogy e házak többségét is felújítják, bővítik, és állítják helyre a régi séma szerint. Itt áll a helyiek egyik büszkesége, az ökumenikus harangláb. Ezt az épületet az 1990-es rendszerváltás után újjátották fel, és elhelyezték az oldalán az első és második világháborúban meghalt újlakiak márványtábláját. Az első világégés névsora tíz, a második tizenhárom lakosnak állít örök emléket. Temploma a helyi lakók összefogásának köszönhetően 2008-ban épült, a község első temploma a település központjában. Ezen a főút melletti részen van az önkormányzat, a vasúti megálló, egy játszótér és a sportpálya.

A 61-es útra merőlegesen 2004-ben nyílt új utca, melyben épültek új családi házak. Leginkább az új, mediterrán stílusú egyszintes lakások dominálnak, szépen parkosított udvarokkal. A lakók főként fiatal kisgyerekes családok, akik a nyugalmat, a jó közösséget és a város közelségét keresték életük további színterének. Kaposújlak harmadik része a hosszú és

egyenes Dózsa György utca és környéke. Ez esik legközelebb Kaposvárhoz, és ezen át lehet eljutni a repülőtérre is. Ezen kívül még egy lakott terület van, ám ez kissé messzebb esik a falutól. A külterületnek számító Szarkavárt csak a 610-es főútról lehet gépjárművel műúton megközelíteni. Ma a község kilenc utcájában 240 ház áll.

Kaposújlak - főként az új utcák és lakóövezetek nyitása óta - szinte már egy kertváros látszatát kelti. Dinamikus fejlődésének köszönhetően azon kevés település közé tartozik, melynek folyamatosan nő a lakossága, s egyre több fiatal költözik ide a városból. A közlekedés kiváló - a buszok gyakran járnak mind a város, mind az ellenkező irányba -, gépjárművel alig öt perc a megyeszékhely határa, s tíz perc alatt a belvárosba is el lehet jutni. Még az sem kíván különösebb fáradságot, ha valaki kerékpárral közlekedik. A beton és füves felszállópályával rendelkező repülőtér jelenleg sport- és mezőgazdasági célú tevékenység folyik. A jó idő közeledtével az égen megsaporodnak a vitorlázók és a motoros gépek, valamint a színes kupolájú lassan ereszkedő ejtőernyősök és siklóernyősök is.

Kaposújlak közlekedés szempontjából szinte már a megyeszékhely része, ám a település lakói mindenképpen szeretnék megőrizni függetlenségüket, a sorsuk, illetve a falu irányítását a saját kezükben tartani.

A település polgármestere: Csabai Tamás

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Polgármesteri hivatal; Szarkavár-kápolna; Katolikus templom; Turul-szobor; Harangláb; Szarkavár – Somssich-mauzóleum; Európa park – dísztó; Látkép a településről; Művelődési ház; Kemence – Európa park; Kaposújlak – Mesebeli falu

KAPOSÚJLAK

KAPOSÚJLAK

KAPOSÚJLAK

Kaposújlak is located in Somogy County, five kilometres west of Kaposvár. The village is bisected by the main road 61 and the Kaposvár-Gyékényes railway line. Still, there is not much noise in the village at all, as the section of the main road 61 which bypasses Kaposvár diverts traffic back to this road after the neighbouring village of Kaposmérő, so only those whose destination is the village or the town will choose this route.

The name of Újlak first appeared in 1276 among the possessions of the conquering Bó clan. There are two different historical explanations for the origin of the name of the settlement. The first is that it was named after the landowners of the village, the Újlaki family, and the second is that it was one of several villages that made up Kaposvár in the early Middle Ages. The population of the present Ólaki-dűlő (Ólak means 'Old Village') migrated to the area of the present Újlak ('New Village'), hence the name. It is certain, however, that the area had been inhabited previously, as archaeologists have found remains of settlement traces and dwelling pits from the Late Copper, Bronze and Early Iron Ages, as well as from the Migration Period.

Kaposújlak is bordered by gentle hills to the north, where most of the land is used for agriculture. Predatory birds and waterfowl can often be seen foraging above the undulating grain fields and wooded meadows. The geographical diversity of the area and its variety of fauna are enriched by the hilly, wooded landscape to the south of the village. The Kapos River also flows here, surrounded by reed beds and marshland beyond the outskirts of the village. These wet meadows offer habitats for many protected species of flora and fauna.

Perhaps the best known forest in the area is Szarkavár, where the mansion and mausoleum of the Somssich family stand. The former count's estate is now privately owned and functions as a hotel. The vault and the adjoining building have recently been restored, providing a fitting resting place for the members of the count's family.

Kaposújlak consists of four parts. The old, so-called inner village, lies south of the Kapos River and is inhabited mostly by elderly people. The streetscape consists of old-style, uniformly built porch houses. As a sign of the inevitable development, most of these houses are being renovated, extended and restored in the old style. One of the landmarks locals are proud of, the ecumenical belfry, stands here. This building was renovated after the change of regime in 1990 and has a marble plaque on its side commemorating the people of Újlak who died in World Wars I and II. The World War I list commemorates 10, whereas the World War II list 13 victims. The church - the first one in the village centre - was built in 2008, as a result of the joint efforts of the local residents. This area next to the main road is the site of the local government, the railway station, a playground and the sports field.

In 2004, a new street, perpendicular to road 61, was opened, where new houses were built. These are predominantly new, Mediterranean-style single-storey buildings, with beautifully landscaped gardens. The residents are mainly young families with small children, looking for peace, a good community and the proximity of the town for the next stage of their lives. The third part of Kaposújlak is the long and straight Dózsa György Street

and its neighbourhood. This is the one closest to Kaposvár and it is also the route to the airport. There is one other residential area, but it is a little further away from the village. Szarkavár, which is considered a peripheral area, can only be reached by road from the main road 610. Today, there are 240 houses in nine streets of the village.

Kaposújlak - especially since the opening of the new streets and residential areas - almost gives the impression of a suburb. Thanks to its dynamic development, it is one of the few settlements with a steadily growing population and a growing number of young people moving in from the town. Transport is excellent - buses run frequently both to and from the town - and it takes less than five minutes by car to reach the county border and ten minutes to the town centre. Even cycling is not particularly strenuous. The airport, which has a concrete and grass runway, is currently used for sports and agricultural activities. As the good weather approaches, the sky is filled with gliders and motorised planes, as well as slowly descending parachutes and paragliders with their colourful canopies.

From the point of view of transport, Kaposújlak is almost part of the county seat, but the inhabitants of the village wish to retain their independence and control over their own lives and the village.

The mayor of the settlement: Tamás Csabai

KARÁD

Karád a néphagyományairól híres, a Balatontól délre, mindössze 17 kilométerre fekszik. Természeti környezete bőven nyújt látnivalót az idelátogatónak. Domborzata változatos, helyenként erdők tagolják.

Karád nevét 1002-ben említi először okirat, mint a drávademeteri apátság birtokát, de a Tihanyi Alapítólevélben is szerepel a neve 1131-ben. 1985-ben adták ki a Karád történetéről szóló könyvet, melyben Herk Mihály a közösség elé tárta a múlt emlékeit.

A mai Karád (az egykori török Kara, azaz fekete néveredetű település) területén a középkorban öt-hat falu állt templomokkal, kolostorral és várakkal. 1782-ben már mezővárosként szerepelt, a lakosság lélekszáma 1978 fő volt. A karádi takácsok és szabók pedig céhet is alapítottak. Jelenleg a település lakossága 1570 fő.

A községben híres emberek fordultak meg. 1882-ben kapott segédnői állást Karádon Gárdonyi Géza. Az iskola falán található az 1924-ben állított emléktáblája, *Az én falum* című novelláskötete a karádi éveket idézi.

Kodály Zoltán 1934-ben Karádon gyűjtötte a helyi népdalokat. Karád

díszpolgára, Vikár László 1952-ben Kodály küldötteként 1200-nál is több dalt, dallamot jegyzett fel. 2000-ben jelentette meg a községi önkormányzat a 160 helybéli népdalt tartalmazó könyvet, „Röpülj, madár, röpülj...” címmel.

A karádi fehérhímzés:

A gazdag karádi népművészet fénykora a XIX. század közepére nyúlik vissza. A legismertebb mesterség emléke a száz évvel korábbi takács cég korszója. Ekkor alakultak ki a szövés, a hímzés maradandó motívumai. A ma világszerte ismert karádi hímzést eredetileg csak a férfinépek díszítésére használták. A nyersvásznat dúsan befedték a fehér fonalas öltések. A karádi fehérhímzésről szóló könyvet 2014-ben adta ki Karád Község Önkormányzata, Tautner Ilona gyűjtése és Lepenye Józsefné közreadása alapján.

Karádi néptánc:

A karádi származású Horváth János a kanásztánc legkiválóbb művelője volt, aki a Népművészet Mestere címet is megkapta. Tiszteletére 2021-ben emléktáblát állítottak. A Gyöngyösbokréta együttes szólistájaként fellépett 1938-ban Cannesban, 1939-ben Brüsszelben, de szerepelt Kassán és Bécsben is. A Karád Táncegyüttes fennállása óta hazánkban és külföldön is több helyen bemutatta híres táncaikat és népdalaikat.

A Szent László-templom Karád központjában található, amely Somogy megye egyik műemléke. A templomot 1742-ben kezdték el építeni. A ma is látható templom helyén már az Árpád-korban is állt egy templom, melyet a középkorban kibővítettek, azonban a 18. századra már csak a romjai maradtak meg. A 2000-es évektől egy csaknem 16 évig tartó felújítás kezdődött meg, melynek keretén belül megújultak az oltárok, a padok, az orgona, illetve a földben a középkori templom maradványaira és egy Szent Flórián-szoborra is rábukkantak a Rippl-Rónai Múzeum régészei.

A település a Balatoni Bringakörút része, amely a kerékpárosoknak és kirándulóknak is kiváló túralehetőségeket biztosít.

A község határában több vadászház is működik. A vadászterületek élőhelyet biztosítanak az egyébként az országban vadászható minden nagyvadfajnak. A zömében cserrel erdősült dombok között fel-felcsillanó Balaton látványa meghatározó kép a terület arculatában.

A falu központjában található a sportcsarnok, a labdarúgópálya és a fitnesspark. Állandó rendezvények: kettes fogathajtó verseny, falunap, szüreti felvonulás, adventi programok.

A Méta tábor 1991-ben indult, azóta is minden év első júliusi hetében megrendezik. Az egyik legrangosabb, legrégebb, legnagyobb létszámú magyar népzenei és néptánc-tábor. A tábor tanárai a magyar hangszeres népzenei élet élvonalbeli pedagógusai, előadóművészei. A tábor sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy telt házzal működik több évtizede.

Sok szeretettel várjuk a hagyományokban gazdag településünkre az idelátogatókat!

A település polgármestere: Schádl Szilárd

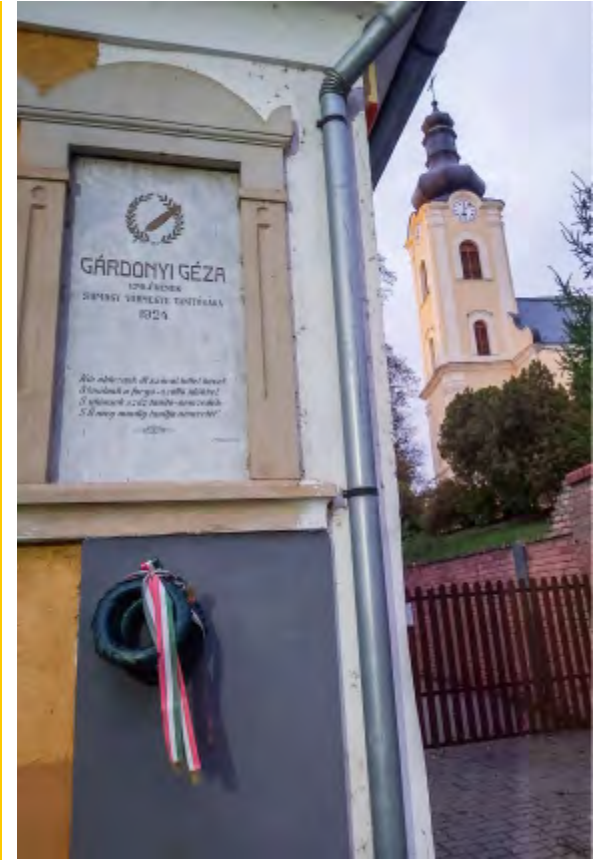
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Szent László római katolikus templom madártávlatból; Méta tábor koncert; Templom és a Gárdonyi Géza Általános Iskola; Túra az erdőben; Szüreti felvonulás; Hősök szobra; Szüreti felvonulás és néptánc; Táncegyüttes; Gárdonyi Géza-tábla és templom; Karádi fehérhímzés; Karádi hímzés, hímzéskönyv, daloskönyv; Karád központja

KARÁD

KARÁD

KARÁD

Famous for its folklore, Karád lies just 17 kilometres south of Lake Balaton. Its natural environment offers visitors plenty to see. It has a varied topography, interspersed with forests.

The name of Karád is first mentioned in 1002 as the property of the abbey of Drávodemeter, but it is also mentioned in the establishing charter of the abbey of Tihany in 1131. In 1985, a book on the history of Karád was published, in which Mihály Herk presented the rich past of the village. In the area of today's Karád (the former Turkish settlement of Kara, meaning 'Black') there were five or six villages with churches, monasteries and castles in the Middle Ages. In 1782 it was already listed as a market town with a population of 1,978. The weavers and tailors of Karád also founded a guild. The current population of the village is 1,570.

Many famous people have visited the village. In 1882, Géza Gárdonyi got a job as an assistant teacher in Karád. His memorial plaque, erected in 1924, can be seen on the wall of the school. His collection of short stories, entitled *My Village*, recalls his years in Karád.

Zoltán Kodály collected local folk songs in Karád in 1934. In 1952, László Vikár, an honorary citizen of Karád, recorded more than 1,200 songs and melodies as Kodály's delegate. The local government published a book of 160 local folk songs in 2000, entitled "Fly, bird, fly...".

The Karád whitework:

The heyday of the rich folk art of Karád dates back to the mid-19th century. The memory of the most well-known craft is the jar of the weavers' guild, from 100 years earlier. That was when the characteristic motifs of weaving and embroidery were developed. The embroidery of Karád, now well-known worldwide, was originally used only to decorate men's shirts. The raw linen was richly covered with whitework embroidery. A book on Karád whitework embroidery was published in 2014 by the Municipality of Karád, based on a collection by Ilona Tautner and a contribution by Mrs József Lepenye.

Karád folk dance:

János Horváth, a native of Karád, was the most outstanding practi-

tioner of 'swineherd's dance' and was awarded the title of Master of Folk Art. In 2021, a memorial plaque was erected in his honour. As a soloist with the Gyöngyösbokréta folk dance group, he performed in Cannes in 1938, in Brussels in 1939, and also in Kosice and Vienna. Since its foundation, the Karád Dance Group has performed its famous dances and folk songs in many places in Hungary and abroad.

The St. Ladislaus Church, a monument of Somogy County, stands in the centre of Karád. The construction of the church began in 1742. As early as in the Árpád era, a church stood on the site of the present-day church. It was enlarged in the Middle Ages, but by the 18th century only its ruins remained. In the 2000s, a renovation lasting almost 16 years began, which included the renewal of the altars, the pews and the organ, and the archaeologists of the Rippl-Rónai Museum also found the remains of the medieval church and a statue of St. Florian buried in the ground.

The village is part of the bicycle route around Lake Balaton, offering excellent touring opportunities for cyclists and hikers.

There are several hunting lodges on the outskirts of the village. The hunting grounds provide habitats for all the big game species that can be hunted in the country. The sight of Lake Balaton glistening every now and then between the hills mostly covered with shrubs is a dominant feature of the area.

The village centre has a sports hall, a football pitch and a fitness park. The regular events include a two-horse race, a village festival, a harvest parade and Advent programmes.

The Méta camp was launched in 1991 and has been held every year since then, in the first week of July. It is one of the most prestigious, oldest and largest Hungarian folk music and folk dance camps. The instructors of the camp are leading teachers and performers of Hungarian instrumental folk music. The success of the camp is proven by the fact that it has been running to full houses for decades.

Rich in traditions, our village warmly welcomes all visitors!

The mayor of the settlement: Szilárd Schádl

KERCSELIGET

A Zselic északi nyúlványaitól körülvelt völgyben fekvő település Kaposvártól keletre, a 61-es főközlekedési útról Nagyberkinél leágazó összekötő úton található. A megyeszékhelytől 26 km-re található Somogy, Tolna, Baranya megyék határán.

A középkorban Baranya megyéhez tartozott. 1337-ben egyházas helyként tartották nyilván. A török uralom idején elnéptelenedett, majd 1700-ban pusztaként szerepelt. Népiskoláját 1754-ben alapította a római katolikus egyház.

A falu nevének kialakulása az 1700-as évek végén ideköltöztetett német telepesekhez fűződik: a „kertecske, ligetecske” a vidék korabeli jellegzetességére utal. Más vélemények szerint a település elnevezése a régi magyar Kercse névből ered.

A falu múlt században használt pecsétjén egy szőlőfürt látható. A község öt utcában települt. Kiemelkedő, műemlék jellegű épülete a XIX. század elején klasszicista stílusban épült Maár-kastély. Katolikus temploma 1770-ben épült, mai formáját az 1895-ben történt átépítése során nyerte el.

A település természeti adottságait kihasználva a nemrégiben alakított Kercseliget Fejlődéséért Egyesület túraútvonalat jelölt ki, melyet azóta is

sokan teljesítenek. Jelenleg kialakítás alatt áll a Gasztro- és Kultúr-udvar, mely családi és települési rendezvényeknek ad majd otthont. Több vendég-ház kialakítása is elkezdődött, a falusi turizmus elérhető közelségbe került.

Jelentős sport- és kulturális élet jellemzi a községet. Rangos ökölvívó-gálák és -táborok kerültek megrendezésre, valamint nagy hagyománya volt a társastánc-táboroknak.

Minden évben felköszöntik szépkorú lakóikat, a 80 év felettiekről külön megemlékeznek.

A hármas megyehatárnál lévő kirándulóhelynél nyári táborhelyet szeretnének kialakítani.

Vadászati szempontból nem elhanyagolható, hogy nagyvadas területen fekszik a község.

A rendszerváltást követően folyamatos a fejlődés. Hollandok, németek vettek ingatlanokat itt.

A kercseligetiek szeretnék, ha a településük a jövőben is egy élhető kistelepülés lenne, igyekeznek profitálni a helyi adottságok minél jobb kiaknázásával.

A település polgármestere: Mecseki János

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Látkép a településről; Elszármazottak napja; Ökölvívó gála; Tökfesztivál; II. világháborús emlékmű; Bérnálás; Szabadtéri kenyérszentelés; Templomoltár; Idősek napja; Szépkorúak farsangja; Ki mit tud; Kercseliget környéke

KERCSELIGET

KERCSELIGET

KERCSELIGET

The settlement is located east of Kaposvár, on the road leading off the main road 61 at Nagyberki, in a valley surrounded by the northern reaches of the Zselic Hills. It is situated 26 km from the county seat, on the border of the counties Somogy, Tolna and Baranya.

It belonged to Baranya County in the Middle Ages. It was registered as a settlement with a church in 1337. It was depopulated during the Turkish occupation and was listed as a “puszta” (dispersed settlement) in 1700. Its public school was founded by the Roman Catholic Church in 1754.

The origin of the village's name is linked to the German settlers who moved there in the late 1700s: the name "kertecske, ligetecske" (little garden, grove) refers to the character of the area at that time. Others believe the name of the village comes from the old Hungarian name Kercse.

The village seal used in the last century features a bunch of grapes. The village consists of five streets. The Maár Mansion, built in neoclassical style in the early 19th century, is a notable monument. The Catholic church was built in 1770 and was rebuilt in 1895 to its present form.

Taking advantage of the natural features, the recently formed Association for the Development of Kercseliget designated a hiking trail, which is

popular among hikers. A Gastronomic and Cultural Courtyard, which will host family and village events, is currently under construction. The village has started a project aimed at the renovation of guest houses, bringing rural tourism within reach.

The village has a vivid sporting and cultural life. It hosts prestigious boxing tournaments and camps and has a long tradition of ballroom dancing camps.

Elderly residents, especially those over 80 are celebrated every year.

A summer campsite is planned at the tri-county border hiking site.

It's relevant from a hunting point of view that the village lies in a habitat for big game.

There has been continuous development since the change of regime. Dutch and German citizens have bought properties in the village.

The people of Kercseliget would like their village to continue to be a liveable place in the future, and are trying to make the most of the local potential.

The mayor of the settlement: János Mecseki

KISBAJOM

Dél-Somogy egyik leghangulatosabb kistelepülése Kisbajom. Somogy megye középső részén fekszik Kutas, Szabás, Csököly között.

A gyönyörű zöldövezetben található zsáktelepülésen több műemléki- leg védett lakóház található. A község természeti környezete védett növényvilágban, és vadállományban is gazdag. Jellemző fafajta a tölgy, ismert növényük a szúrós csodabogyó, mely a jégkorszakból maradt fenn, örökzöld, védett növény.

A falu múltja szorosan összefügg Nagybjajom őstörténetével. A honfoglalás után Nagybjajom több kisebb településceportból állt.

A település említésével az 1397-ből származó oklevélben találkozhatunk először, nevét akkor így írták le: Kysbayon. Az 1554. évi török kincstári adójegyzékben Kisbája néven fordul elő, hat adóköteles házzal.

1660-tól a Koroknay és Topos családok birtoka a község. Az 1720-as össznépeség 200-300 fő között volt. A 1784-85. évi népszámláláskor 548 fő lakott a településen. Ma a lakosságszám 436 fő.

1847. július 14-én tűzvész pusztított a faluban. Az újjáépítés során szabályos, nyílt, széles utcák és terek épültek. 1967-ig nem kötötte össze szilárd

burkolatú út a külvilággal, ennek köszönhető, hogy a faluban nagyszámú népi építészeti érték maradt fenn, amelyeknek egy része országos, illetve helyi védelem alatt áll. A szép, régi parasztházak, tágas utcák, zöldellő parkok, virágos terek adják meg a település sajátos hangulatát. Akik ismerik a környéket, csak így nevezik, hogy a „Rinyamente ékszerdoboz”.

A község évek óta nevez a Virágos Magyarország elnevezésű pályázatra. Különdíjjal és egyéb díjakkal ismerték el a faluszépítő tevékenységüket.

A településnek két országos műemlékvédelem alatt álló épülete van: a református templom és az egykori református lelkészlak. A templom különlegessége a dongaboltozatú födém szerkezet. Tartópillérjei nagy tölgyfapillérek, alapanyagát a környező erdők szolgáltatták. Az önkormányzat távlati célja a református templom és az orgona felújítása.

A parókia 1849-ben épült, ma Népi Hagyományörző és Erdei Iskola-ként várja vendégeit, KOKOSZ által minősített programmal.

A kisbajomiak célja, hogy az itt töltött idő alatt a gyermekekben kialakítsák és megerősítsék a környezettudatos szemléletmódot.

A parókián huszonnyolc tanuló és az őket kísérő két pedagógus bentlakását biztosítják.

A vendégházban tizenöt tanuló és ezen kívül még hat fő tud családias légkörben pihenni.

A templomtól délre egy kis skanzen alakítottak ki, ahol a tanulók a népi hagyományokkal és élettel ismerkedhetnek meg.

A nádi farkasról elnevezett 5 km hosszú tanösvényen tizenegy oktató-tábla található. A táblák a környező erdőszegben honos növény- és állatvilágot mutatják be.

A két világháború komoly embervesztést követelt. A központban két emlékmű is van, a helyi áldozatok száma megközelíti a százat. Itt védte a zalai olajmezőket, Székesfehérvártól Barcsig húzódtott a frontvonal.

Pályázati forrásból sikerült korszerűsíteni az óvodát, a hozzátartozó konyhát és az orvosi rendelőt. Új útburkolatot kapott a Kossuth utca, ezzel megvalósult, hogy a faluban lévő valamennyi utca teljes egészében szilárd útburkolattal van ellátva.

Folyamatban van a ravatalozó újjáépítése, valamint a művelődési ház felújítása.

A Magyar Falu Programban sikerült az óvodai teraszt, valamint a játszóudvart kialakítani.

A faluközpont és az erdei iskola 2018-ban megkapta az „Örökségünk – Somogyország Kincse” kitüntető elismerést, bekerült a Somogyi Értéktárba, ezzel is gazdagítva a megye természeti és épített örökségét.

Szeretettel várjuk Kisbajomban!

„Vágyódj arra, amit a holnap hoz, és örvendj annak, ami ma van!”
(Wass Albert)

A település polgármestere: Szelidné Gerencsér Angyalka

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Központ; Református templom; Parókia; Lakóház; Skanzen; Orvosi rendelő;
Lakóház; Skanzen

KISBAJOM

KISBAJOM

Kisbajom is one of the most scenic villages in southern Somogy. It is located in the central part of Somogy county, between Kutas, Szabás and Csököly.

Located at the end of a dead end road, it's surrounded by pleasant greenery and has several listed houses. There is an abundance of protected flora and fauna in the natural environment of the village. Oak is the most characteristic tree of the area, and a well-known evergreen protected plant, the butcher's-broom, which survived since the Ice Age, can also be found here.

The village's past is closely linked to the ancient history of Nagybjajom. Following the Hungarian conquest of the Carpathian Basin, Nagybjajom consisted of several small groups of settlements.

Kisbajom was first mentioned in a 1397 document, with its name written as Kysbayon. In the 1554 Turkish treasury tax register it appears under the name of Kisbája, with six taxable houses.

The village was owned by the Koroknay and Topos families since 1660. Total population was between 200 and 300 in 1720, and there were 548 inhabitants in the census of 1784-85. Today, the population is 436.

A fire destroyed much the village on 14 July 1847. During the reconstruction, orderly, open, wide streets and squares were built. The settlement was not connected to the outside world by a paved road until 1967, which is why a large number of folk buildings have been preserved, some of which are protected at national and local level. Charming old farmhouses, spacious streets, green parks and squares decorated with flowers lend a special atmosphere to the settlement. It's called a "gem by Rinya stream" by those who know the area.

The municipality has regularly entered the Entente Florale Hungary competition for several years. Village improvement activities were recognised by special awards and other prizes.

There are two buildings in the settlement under national monument protection, namely, the Reformed church and the former Reformed vicarage. A special feature of the church is the barrel vault ceiling. It's supported by large oak pillars, the material for which came from surrounding

forests. One of the municipality's long-term goals is to renovate the Reformed Church and the organ.

Built in 1849, the vicarage is now a Folk Heritage and Open-air School, with a curriculum that is certified by the National Association of Environmental Education Centres.

The villagers' aim is to develop and reinforce an environmentally conscious attitude in children during their time spent there.

Twenty-eight students and two accompanying teachers are accommodated in the vicarage. The guest house offers a family atmosphere for fifteen students and six more people.

A small open-air museum has been set up south of the church, where students can learn about folk traditions and folk life.

The 5-km-long educational trail, named after the golden jackal, consists of eleven educational panels. The panels illustrate the flora and fauna of the surrounding woodland.

The two world wars claimed a heavy human toll. There are two memorials in the village centre, with the local death toll having been close to a hundred. The oil fields of Zala were defended here, and the front line stretched from Székesfehérvár to Barcs.

The kindergarten, the associated kitchen and the doctor's office were modernised with grant funding. With the newly paved Kossuth Street, every street in the village is now completely paved.

Work is underway to rebuild the funeral home and renovate the community centre.

The kindergarten terrace and playground were successfully built with the help of the Hungarian Village Programme.

In 2018, the village centre and the open-air school received the "Our Heritage – Treasure of Somogy" award and was included in the Somogy Value Register, thus enriching the natural and built heritage of the county.

We welcome you in Kisbajom!

"Long for what tomorrow brings and rejoice in today!" (Albert Wass, Hungarian writer and poet)

The mayor of the settlement: Angyalka Szelidné Gerencsér

KŐKÚT

Kőkút a Belső-Somogy nyugati részén, Kadarkúttól délnyugatra fekszik, határának nyugati felében folyik a Gyöngyös vize. 1925-ben alakult önálló községgé Hencse község Kőkúttapazd nevű lakott helyéből. Neve kövel kirakott forrásra utal. A Hencséhez tartozó Alsótapazd-major, Felsőtapazd-puszta és Kőkúttapazd-major helyén feküdt a középkorban Tapazd falu, amelyről az 1421-1446 évekből vannak először adataink. Előfordul az 1536. évi adólajstromban is. Kőkúttapazdon 1908-tól állami elemi népiskola és 1924-ben „nyári menhely” (óvoda) is volt, 1902-1927 között hitelszövetkezet is működött. 1932-ben 556 fős népessége 80 házban élt.

A község határának területe 912 katasztrális hold volt, ebből 447 holdat foglalt el a szántó, 70 holdat a rét, 171 holdat a legelő, 17 holdat az erdő, 138 holdat a szőlő, 6 holdat pedig kertenként tartottak számon, és 62 hold ún. terméketlen földterület volt, többnyire törpe- és kisbirtok. Önálló kisközséggé alakulása után (1925) az állami elemi iskola tovább működött két tanítóval. A lakosság 58,2%-a tudott írni, olvasni. Ebben az időben polgári olvasóköre, tűzoltó és levente, valamint lövész egyesülete is volt. Három kovács, egy cipész látta el a legszükségesebb ipari jellegű szolgáltatásokat, két fűszer- és vegyeskereskedés és egy kocsmá üzemelt, s a községben egy dohánytőzsdés is volt.

Közigazgatási besorolása szerint ekkor kisközségnek számított, és a

kadarkúti körjegyzőséghez tartozott. 1936-tól 1949-ig önállóságát elvesztette, és Kadarkút nagyközséggel egyesült. A II. világháborús áldozatainak száma 25 fő, a falut a kitelepítés nem érintette. A település 1949-ben ismét önállóvá vált. Az ekkori népszámláláskor területe 2575 kh (1481 ha), népessége 604 fő. 1974-ig termelészövetkezet is működött Kőkúton. A rendszerváltást követően a Kadarkúti körjegyzőséghez tartozott, majd 2009-ben a Mike-Kőkút-Hencse Körjegyzőséghez csatlakozott, helyi ügyintéző heti két nap látja el a hivatalos ügyek intézését. Iskolája, óvodája nincs, a gyermekek Kadarkútra és Ladra járnak oktatási intézményekbe. Művelődési lehetőségeként a könyvtár áll a lakosság rendelkezésére. 2013-tól pedig a Mikei Közös Hivatalhoz tartozik.

Kőkút fejlődő település, több olyan pályázat van, melyek a lakosok számára kedvezően segítik az itt lakhatást. Az itt élőknek munkalehetőséget biztosítanak a kis vállalkozók, akik a faluban működtetik vállalkozásukat. Akik elhelyezkedni nem tudnak, azoknak az önkormányzat biztosít munkalehetőséget a START munkaprogramon belül, ahol zöldségtermesztéssel és mangalicasertés tenyésztésével foglalkoznak.

Kőkút egy fiatalos és lendületes hely, ahol a szép környezet, a jó levegő és a kedves emberek miatt is jó lakni.

A település polgármestere: Boros Anikó Julianna

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Kőkút Ifjúsági Pont; Kőkút Önkormányzat; Alsótapazd – Művelődési Ház; Alsótapazd – orvosi rendelő; Kőkút Országos Díj; Kőkút Szolgáltató Ház; Fóliasátor – Start Munkaprogram; Csillag Pont Szolgáltató Ház; Gyöngyös Puszta Szociális Otthon; Kőkereszt; Harangláb és kőkereszt; Öreg tölgyfa

KŐKÚT

KŐKÚT

Kőkút is located in the western part of Inner-Somogy, southwest of Kadarkút, with the waters of the Gyöngyös River flowing in its western border. It became an independent municipality in 1925, from the inhabited place called Kőkúttapazd in the village of Hencse. The name refers to a spring covered with stones. In the Middle Ages, the village of Tapazd was located on the site of Alsótapazd-major, Felsőtapazd-puszta and Kőkúttapazd-major, belonging to Hencs, and the first records of the village date back to 1421-1446. It also appears in the tax register of 1536. In Kőkúttapazd, there was a state elementary school from 1908 and a 'summer shelter' (kindergarten) in 1924, and a credit union operated between 1902 and 1927. In 1932, the village had a population of 556 people living in 80 houses.

The village had 912 cadastral acres of land, of which 447 acres were arable, 70 acres meadow, 171 acres pasture, 17 acres forest, 138 acres vineyard, 6 acres were registered as gardens, and 62 acres were so-called infertile land, mostly micro farms and smallholdings. After becoming an independent village (1925), the public elementary school continued to function with two teachers. 58.2% of the population could read and write. At that time, there was also a civic reading circle, a fire brigade and a shooting club. Three blacksmiths and a shoemaker provided the most basic industrial services, and the village also had two spice and grocery shops, a pub and a tobacconist.

The administrative classification of the village at that time was that of a

small village, and it belonged to the district municipality of Kadarkút. From 1936 to 1949, it lost its independence and was merged with the municipality of Kadarkút. The number of World War II casualties was 25; the village was not affected by forced relocation. The village became independent again in 1949. According to the census of that year, the village had an area of 2,575 cadastral acres (1,481 ha) and a population of 604. Until 1974, Kőkút also had a cooperative. After the change of regime, it was part of the Kadarkút district municipality, and in 2009 it joined the Mike-Kőkút-Hencse district municipality, with a local administrator who handles official matters two days a week. Kőkút has no school or kindergarten; children attend educational institutions in Kadarkút and Lad. As a cultural facility, the village has a public library. Since 2013, Kőkút belongs to the Joint Municipality of Mike.

Kőkút is a developing village, with a number of current projects aimed at improving housing for its residents. Small entrepreneurs who run their businesses in the village provide employment opportunities for the residents. For those who cannot find work, the municipality provides employment through the START employment programme, where they are engaged in vegetable farming and mangalica pig breeding. Kőkút is a fresh and dynamic village with a beautiful environment, good air and nice people making it a good place to live.

The mayor of the settlement: Anikó Julianna Boros

KÖRÖSHEGY

Köröshegy a Balatontól 3 kilométerre délre fekszik, festői környezetben. Szőlőhegyek ölelik körül, melyben már messziről gyönyörködhetnek az M7-es autópályáról a Balatonföldvár és Szántód települések felől érkezők. Erdei sétákra csábító erdők határolják. A Balaton körüli kerékpárút-hálózat Köröshegyet is érinti. Jelentős az átmenő forgalom. A településen keresztül lehet megközelíteni az Igali gyógyfürdőt, és eljutni a megyeszékhelyre, Kaposvárra. A község célja többek között az is, hogy a helyi nevezetességek megállásra és visszatérésre készítsék az erre haladókat.

A településen aktív a falusi turizmus. Magánzálláshelyek, panziók, lovaglási, kocsikázási lehetőségek, horgásztó, éttermek, üzletek, valamint borút állomások állnak az idelátogatók rendelkezésére. Köröshegy lélekszáma meghaladja az 1400 főt. Kis település, de annál több nevezetességgel rendelkezik, műemlékekben gazdag történelmi, mezővárosi múlttal bír.

A település 300 éven át volt a Széchenyi család birtokában. Egyik nevezetes műemléképülete a híres vadászíró, Széchenyi Zsigmond 1700-as évek végén épült kastélya. A restaurált épület magántulajdonban van. A kastély parkjában egy kopjafa, a szomszédos ingatlanon, a Széchenyi parkban a nagy afrikai vadász mellszobra áll.

A parktól néhány lépésnyire régi tornácos ház őrzi a múltat csakúgy, mint a 17. században épült református templom, melyet fából, gerendákból, deszkákból, sárból építettek a kor szokása szerint. Az épület a török hódoltság idején leégett, 1818-ra építették újjá. A parókia falán lévő emléktábla az egykori kufsteini rab, Gaál György emlékét idézi. A régi temetőben az elhunyt református lelkész tiszteletére emlékhelyet is kialakítottak.

Somogy kulturális örökségének része a település 15. század második felében épült római katolikus temploma, mely a gótikus építészet jellegzetes vonásait tükrözi. Ez a falu leghíresebb műemléképülete.

Köröshegy központjában található a község hősi halottjainak emlékét

őrző I. világháborús emlékmű. A II. világháborúban, valamint az 1956-os szabadságharcban elesettek emlékét a Szivárvány Művészeti Óvoda előtt felállított alkotás őrzi.

A Kozma Sándor téren látható az első magyar királyi főügyész mellszobra. Itt áll az 1993-ban átadott faluház is, a közösségi élet színtere. Helyet kapott benne a könyvtár, a tv-stúdió, a civil iroda és a tornaterem is. Az épület mellett termelői piac, játszótér és rendezvényter került kialakításra. Itt található az 1848/49-es szabadságharc hőseinek emlékére állított kopjafa is.

Az elmúlt öt év jelentős fejlesztéseinek köszönhetően a település valamennyi középülete (óvoda, orvosi rendelő, faluház, közös önkormányzati hivatal) komplex felújításon és energetikai korszerűsítésen esett át. Mára már elmondható, hogy Köröshegy egy dinamikusan fejlődő település, sorra újulnak meg terei, útjai, járdái.

Új elem a 2007 augusztusában átadott Köröshegyi Völgyhíd adta ún. „hidturizmus” is. A falu neve mára már összeforrt a völgyhíddal. Az M7-es autópálya részét képező monumentális építmény, melyről lélegzetelállítóan szép kilátás nyílik a Balatonra, a környező dombokra és az alatta megbúvó településre, maga is turisztikai látványosság lett.

A települést észak-déli irányban a Séd patak szeli ketté, mely vizével a Balatont táplálja. Ha már a táplálékról esik szó: az éhes vándorok akár egy hagyományos, nádfedeles csárdában is csillapíthatják éhségüket, majd betérhetnek a Balatoni Borút egyik ódon pincéjébe megkóstolni a híres köröshegyi olaszrizlinget vagy kékfrankost. S akinek a kulináris élvezetek után jólesik egy kis mozgás, lóra pattanhat, kerékpárra ülhet, vagy éppen gyalogosan is bebarangolhatja a minden évszakban más-más arcát mutató csodás panorámájú vidéket.

Ismerkedjen meg Ön is Köröshegygel!

A település polgármestere: Marczali Tamás

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Közös Önkormányzati Hivatal; A falu háza; Köröshegyi látkép a völgyhíddal; Református templom és parókia; Katolikus templom és parókia; Erdei iskola I.; Erdei iskola II.; Orvosi rendelő; Óvoda; Széchenyi-kastély; Játszótér; Széchenyi park

KÖRÖSHEGY

KŐRÖSHEGY

Kőröshegy lies 3 km south of Lake Balaton in a picturesque setting. It is surrounded by vineyards, which are visible from afar by drivers approaching from Balatonföldvár and Szántód on the M7 motorway. The nearby woods tempt you to take a long walk. Kőröshegy is included in the bicycle path network around Lake Balaton. There is significant through traffic. The village is a good access point to the spa of Igal and to Kaposvár, the county seat. One of our goals is to offer local attractions that can make visitors stop in, and even revisit the village.

Rural tourism is active in the village. Private accommodation, guest-houses, horse riding, carriage rides, a fishing lake, restaurants, shops and Wine Route stops are available to the visitors. The population of Kőröshegy exceeds 1400. Despite being a small settlement, it has many attractions and monuments due to its historical past as a market town.

It was owned by the Széchenyi family for 300 years. Built in the late 1700s, the castle of the famous hunter and writer Zsigmond Széchenyi is one of the most notable monuments. This restored building is privately owned. There is a wooden grave post in the castle park and a bust of the great hunter of Africa on the adjacent property, Széchenyi Park.

A monument of the past, an old house with a porch stands at a few steps' distance from the park. The 17th century Reformed church was built of wood, beams, planks and mud, as was common at the time. It was burnt down during the Turkish occupation and was rebuilt in 1818. The memorial plaque on the parsonage wall commemorates former prisoner of Kufstein, György Gaál. A memorial has also been built to the deceased Reformed pastor in the old cemetery.

Built in the second half of the 15th century, the Roman Catholic church displays typical features of Gothic architecture and is part of the cultural heritage of Somogy. It is the most famous monument in Kőröshegy.

There is a memorial in the village centre to World War I heroes. A

monument in front of 'Szivárvány' art kindergarten commemorates those who died in World War II and the 1956 Revolution.

The bust of Sándor Kozma, the first royal chief prosecutor of Hungary, is located on the square named after him. The community centre, which was opened in 1993, also stands there, housing the library, a television studio, the civic office and the gym. A farmers' market, a playground and an event space were created next to the building. This is also the site of the wooden grave post commemorating the heroes of the 1848-1849 War of Independence.

Over the past five years, all the town's public buildings (kindergarten, doctor's office, community centre, and joint municipal office) have undergone complex renovation and energy modernisation. Kőröshegy is indeed a dynamically developing settlement, its squares, roads and pavements are continuously being renovated.

The so-called "bridge tourism" is a new feature thanks to the Kőröshegy Viaduct, opened in August 2007. The name of the village has become synonymous with the viaduct. This monumental structure, which is part of the M7 motorway offering a breathtaking view of Lake Balaton, the surrounding hills and the village below, has become a tourist attraction in its own right.

The settlement is divided north to south by the Séd Stream, which feeds Lake Balaton. Speaking of food, visitors may satisfy their hunger in a traditional thatched-roof tavern, then visit one of the quaint wine cellars along the Balaton Wine Route to taste the famous Kőröshegy welschriesling or blaifränkisch. And those who like a bit of exercise after their culinary delights, can hop on a horse, ride a bike or even roam the beautiful landscape, which offers a different vista in each season, on foot.

Come and see Kőröshegy for yourself!

The mayor of the settlement: Tamás Marczali

KUTAS

A település eredete 870 évre nyúlik vissza. Az 1100-as évek közepe tájára esik első említése a krónikák lapjain. Nevét a környező természeti adottságok révén fellelhető, könnyen elérhető, jó minőségű vizet adó kútakról kapta.

A község déli szegletét keresztezi az 1872-ben megépített Kaposvár-Gyékényes-Zágráb-Fiume vasútvonal. Ez a fontos közlekedési útvonal a falu életét és jövőjét nagymértékben határozza meg.

Történelmi szempontból rendkívül hányatott sorsú településről beszélhetünk. A török megszállás, a Rákóczi-szabadságharc, pestis és kolera-járványok tizedelték meg a lakosságot az évszázadok folyamán. A XX. században pedig a II. világháború hozott mintegy 120 napos ostromállapotot a falu életébe. Akkor mind a két templomot szándékosan felrobbantották a visszavonuló német csapatok, és számos lakóépület megsemmisült, több polgári áldozatot követelve.

A lakosságszám az 1980-as években érte el csúcspontját 1800 fővel, köszönhetően az egykoron országos hírvételező Állami Gazdaság munkaadó képességének is. Azóta napjainkig 1450 főre csökkent a lélekszám. Az utóbbi egy-két évben örvendetes fordulat történt, és ismét lassú gyarapodásnak indult a település.

Infrastrukturális szinten minden közművel ellátott a község. Az elmúlt években szépen megújult az óvoda, az iskola, az orvosi rendelők, a templomok és az önkormányzat is. Mini bölcsőde épült a legkisebb gyermekek számára. A község a helyi vasúti megállóhely üzemeltetését átvállalta a MÁV-tól, ezáltal megmentették az esetleges bezárástól. Kormányzati tá-

mogatással sikerült egy korszerű magasperont megépíttetni a vasút mellé, megkönnyítve ezzel az utasok közlekedését. Az idei esztendőben pedig a Magyar Falu Program keretében a községen áthaladó főútvonal teljes egészében felújításra került.

Néhány éve egy modern feldolgozó üzem létesített telephelyet a faluba, munkát biztosítva több személy számára.

Kutas a környező települések viszonylatában évszázadok óta központi helyet foglalt és foglal el adottságainak köszönhetően. A mezőgazdaságból élők számára különösen kedvező feltételek biztosítottak gyümölcsstermesztés és állattenyésztés létesítésére. A sokféle gyümölcs jó lehetőséget teremt a manapság egyre népszerűbb pálinka készítéséhez. Ennek a tevékenységnek nagy hagyománya van a településen. A helyiek az elmúlt esztendőben több alkalommal is megrendezték az ezen adottságukból adódó alma- és pálinkafesztivált.

A szép somogyi tájegység, a falut részben körülvevő nagy erdőségek – melyek vonzó kirándulási és vadászati lehetőségeket is kínálnak –, a jó megközelíthetőség, a kulturált környezet mind-mind biztosítékot adnak arra, hogy egy kellemes látogatást tehessen Kutasra az országjáró vándor. Az itt élőket büszkeséggel tölti el, hogy a településükhöz tartozik egy halakban gazdag szép környezettel rendelkező horgásztó, valamint az ország egyik legszínvonalasabb ötcillagos szállodája, a Hertelendy-kastély, mely számos különleges szolgáltatása mellett – golfozás, hőlégballonozás, agyaggalamb-lövészet – saját kisrepülőtérrrel is rendelkezik.

A település polgármestere: Utó Szabolcs

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Községháza; Október 23-i megemlékezés; Katolikus templom; Református templom; Általános iskola; Szentháromság-szobor; Trianoni kopjafa; Óvoda; Kutas télen; Horgásztó; Gyógyszertár; Hertelendy-kastély

KUTAS

KUTAS

KUTAS

The origins of the village date back 870 years. It is first mentioned in the chronicles around the mid-1100s. It takes its name from the easily accessible wells in the surrounding countryside that provide good quality water.

The southern edge of the village is crossed by the Kaposvár-Gyékényes-Zagreb-Fiume railway line, built in 1872. This important transport route has had a major impact on the life and future of the village.

From a historical point of view, it is a village with a very troubled past. The Turkish invasion, the Rákóczi War of Independence, plague and cholera epidemics have decimated the population over the centuries. In the 20th century, the village was under siege for about 120 days during World War II. Then both churches were deliberately blown up by retreating German troops and many residential buildings were destroyed, causing several civilian casualties.

The population peaked in the 1980s at 1,800, thanks in part to the employing capacity of the once nationally renowned State Farm. Since then, the population has fallen to 1,450. In the last year or two, there has been a welcome turnaround and the population has started to grow slowly again.

As regards infrastructure, the municipality is equipped with all utilities. In recent years, the kindergarten, the school, the doctor's surgeries, the churches and the town hall have been nicely renovated. A mini nursery for the youngest children has been built. The municipality has taken over the operation of the local railway station from MÁV, thus saving it from potential closure. With support from the government, a state-of-

the-art elevated platform was built next to the railway, making access easier for passengers. This year, the main road crossing the village was completely renovated as part of the Hungarian Village Programme.

A few years ago, a modern wood processing plant opened a site in the village, providing employment for several people.

Due to its characteristics, Kutas has held a central position among the surrounding villages for centuries. For those who live from agriculture, the conditions are particularly favourable for fruit-growing and livestock farming. The wide variety of fruits provides a good basis for the production of 'pálinka' (Hungarian fruit brandy), which is becoming increasingly popular today. This activity has a long tradition in the village. In recent years, the locals have organised several apple and pálinka festivals based on this asset.

The beautiful landscape of Somogy County, the large woodlands partly surrounding the village – which offer attractive hiking and hunting opportunities –, the good accessibility and the pleasant environment all guarantee a nice visit to Kutas. The locals are proud to have a fishing pond in a beautiful environment and rich in fish, as well as one of the country's finest five-star hotels, the Hertelendy Castle, which has its own small airfield, along with a range of special services such as golf, hot air ballooning and clay pigeon shooting.

The mayor of the settlement: Szabolcs Ütő

LÁBOD

Lábod Somogy megye déli részének szép természeti környezetében található. A települést körbe ölelő erdőség csodálatos látványt nyújt, értékes növényvilága és szép kirándulólhelyei miatt szívesen keresik fel az ide látogatók. Gazdag a vadállomány: a vadászok körében különösen híres a gímszarvas, épp ezért érthető, ha a vadászati szezonban jelentősen megnő a Lábod környékére látogatók száma.

A falu nevét elsőként 1231-ben említik a régi írások. Ekkor a Tibold nemzetségbeli I. Bodor fiának volt birtoka. A krónika hatalmas uradalom központjaként emlékezik meg róla, s szól arról is, hogy itt táborozott IV. (Kun) László, amikor a lázadó somogyi nemesek leverésére érkezett. 1327-ben a segesdi királynéi birtok része volt, sőt nászajándékként lekötötték Károly Róbert király László fiának eljegyzésekor. 1395-ben Marczali Dénes kapta meg a királytól birtokul e területet, 20 évvel később pedig Lábod már mezővárosi kiváltságokat élvezett. Akkor készült el Szent Lukács tiszteletére emelt temploma. A XVI. században Báthori András, majd Nádasdy Ferenc volt a földesúr, s 96 házával a megye második legnépesebb településeként tartották számon. A városka a török hódoltság idején elpusztult, lakói később a régi helytől valamivel távolabb telepedtek le. Az 1600-as években Szentgyörgy várának tartozékként tartották nyilván, később pedig Széchenyi György kalocsai érsek birtoka lett. Református templomának

állapota 1780-ra annyira leromlott, hogy helyette újat kellett építeni, melyhez királynői engedélyt nyertek. A római katolikusok 1809-ben láttak hozzá saját templomuk építéséhez, melyben jelentős érdeme volt az akkori földbirtokosnak, gróf Széchenyi Pálnak.

1870-ben már 133 háza és másfélezer lakosa volt a körjegyzőségi székhelyként működő Lábodnak. A kiegyezést követő ipari fejlődés maradandó nyomot hagyott a településen, ahol 1889-ben megindult a munka a Byss Adolf által alapított keményítő- és dextringyárban, mely a környék burgonyafeleslegét dolgozta fel. Lábodon volt az egyik vasútállomása a megye első helyi érdekű vasútjának, amely Barcs és Somogyszob között létesült. Az 1890 szeptembere óta üzemelő vonal Barcs – Nagyatád közötti szakaszát 1977-ben szüntették meg gazdaságtalan működése miatt.

Lábod környékén a megélhetést hagyományosan a mezőgazdaság és az erdőgazdaság biztosította. A homokos talaj a burgonyának és a gabona-féléknek kedvez. A környező erdőkből jelentős területek kerültek magánkézbe, így a tulajdonosok erdőbirtokosságot hoztak létre. A Lábod környéki állami erdőterületeket a SEFAG Zrt. kezeli, mely eredményes vadgazdálkodást is folytat e területen.

A településen nagyüzemi vágóhid, olasz érdekeltségű fűrészüzem, német tulajdonú kiserelő, csomagolóüzem, tetőszerkezet-készítő üzem, hulladékudvar s mintegy 50 magánvállalkozás működik. Az önkormányzat közművesített iparterületet biztosít a letelepedő vállalkozásoknak.

Lábod református népiskolájáról a XIX. századtól van feljegyzés, a római katolikusról pedig a XX. század első éveiből. A II. világháborút követő esztendőben az egykori Széchenyi-kastély adott otthont az iskolának. 1974-ben elkészült egy újabb, korszerű intézmény, amely mintegy háromszáz diáknak biztosítja az alapfokú oktatást, míg az óvodában száz gyermek nappali foglalkoztatásáról gondoskodnak.

A 60-as években épült művelődési ház otthont ad a községi rendezvényeknek, kluboknak és egyesületeknek. A községi tűzoltó-egyesület 1886 óta működik, de tevékeny közéleti szerepet vállal a Legényegylet, a Hölgykoszorú Klub, a Nők Lábodért Egyesület, a labdarúgó egyesület, a teniszkлуб községi szervezete is.

Lábod vendégház település. Kényelmes szálláshelyekkel, gasztronómiai különlegességekkel, érdekes látnivalókkal várják az ideérkezőket a Hoffmann cukrászda, a Kánaán vendégház a SEFAG Zrt. vadászházai. Sok vendéget vonz a vadászat, a vidrapark vízi élővilága, a szomszédos erdei iskola. Érdekes látnivaló a Rinya menti táj népi építészeti értékeit őrző tájház, az 1300-as években épült, román kori alapokon nyugvó temetőkápolna, a térség vadászati-vadgazdálkodási tevékenységét bemutató kiállítás is. Túraútvonalak vezetnek a község központjából a látnivalókhoz, de valamennyi gépkocsival is megközelíthető.

A település polgármestere: Lassu István

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Temetőkápolna; Tájház belső; Tájház udvara; Vadászati Múzeum; Lábod látképe; Nagysallér Vendégház (SEFAG Zrt.); Petesalmi Vidrapark; Trófeaszemle; Sziagyri Erdei Iskola; Kerékpártúra az erdőben; Vadászat (fotó: Bagyi Ferenc); Szarvasbögés (fotó: Bagyi Ferenc)

LÁBOD

LÁBOD

Lábod is located in the beautiful natural environment of the southern part of Somogy county. The forest surrounding the settlement offers a wonderful view, and it is popular with visitors due to its valuable flora and beautiful excursion spots. The wildlife is rich: red deer are especially famous among hunters, which is why it is understandable that the number of visitors to the Lábod area increases significantly during the hunting season.

The name of the village was first mentioned by ancient writings in 1231. At that time it was the estate of the son of Bodor I from the Tibold clan. The chronicle remembers it as the centre of a huge estate, and also mentions that this is where Ladislaus IV the Cuman camped when he came to defeat the nobles of Somogy. In 1327 it was part of the queen's estate in Segesd, what's more, it was reserved as a wedding present for the engagement of László, the son of King Charles Robert. In 1395, Dénes Marczali received this territory from the king, and 20 years later Lábod already enjoyed the privileges of a market town. This is when the church built in honour of St. Luke was completed. In the 16th century, András Báthori and then Ferenc Nádasdy were the landlords, and with 96 houses it was considered the second most populated settlement in the county. The small town was destroyed during the Turkish occupation, and its inhabitants later settled down a little further away from the old place. In the 1600s it was registered as accessory to the castle of Szentgyörgy, and later it became the property of György Széchenyi, Archbishop of Kalocsa. The condition of the Reformed church had deteriorated so much by 1780 that a new one had to be built in its place, for which the queen gave her permit. The Roman Catholics began building their own church in 1809, in which the then landowner, Count Pál Széchenyi, had considerable merit.

By 1870, Lábod, which was the seat of the notary district, already had 133 houses and one and a half thousand inhabitants. The industrial development that followed the Austro-Hungarian compromise left a lasting mark on the settlement, where work began in 1889 in the starch and dextrin factory founded by Adolf Byss, which processed the surplus potatoes in the area. Lábod had one of the stations of the first local railway in the county, which was established between Barcs and Somogyszob. The section of the line between Barcs and Nagyatád, which had been in operation from

September 1890, was terminated in 1977 due to its uneconomical operation.

People in and around Lábod traditionally made a living out of agriculture and forestry. The sandy soil is great for growing potatoes and cereals. Significant areas of the surrounding forests were taken over by private owners, and the owners created a forest estate. The state forest areas around Lábod are managed by SEFAG Zrt., which also deals with successful wildlife management in this region.

There is a large-scale slaughterhouse, an Italian-owned sawmill, a German-owned packaging plant, a roof construction plant, a waste yard and about 50 private enterprises in the settlement. The municipality provides an industrial area with public utilities to the enterprises that settle down here.

The Reformed folk school of Lábod was already mentioned in the 19th century and the Roman Catholic school in the first years of the 20th century. In the years following World War II, the school was organised in the former Széchenyi palace. In 1974, another modern institution was completed to provide primary education to about three hundred students, while the kindergarten provides daycare to a hundred children.

The culture house, built in the 1960s, is home to village events, clubs and associations. The village firefighters' association has been operating since 1886, and the Boys' Association, the Ladies' Club, the Women's Association for Lábod, the football association and the village organisation of the tennis club also take an active role in public life.

Lábod is open to visitors. The Hoffmann confectionery, the Kánaán guest house and the hunting lodges of SEFAG Zrt. welcome visitors with comfortable accommodation, gastronomic specialties and interesting sights. Many guests are attracted by hunting, the aquatic life of the otter park and the adjacent forest school. An interesting sight is the country house preserving the folk architectural values of the landscape along the River Rinya, the cemetery chapel built in the 1300s on the foundations of the Romanesque period and the exhibition presenting the hunting and wildlife management activities of the area. Hiking trails lead from the village centre to these attractions, but they can also be reached by car.

The mayor of the settlement: István Lassu

LAKÓCSA

Lakócsa Somogy megye déli részén fekszik a Dráva folyó mentén Barcs és Harkány között. Lakócsa a környék központi község szerepét töltötte be. A falut a XIX-XX. században 90 %-ban horvát ajkú lakosság lakta.

Jelenleg magyar, horvát, cigány és holland nemzetiségű a lakosság összetétele. A különböző nemzetiségű emberek békében élnek egymás mellett.

A XIX-XX. században a község 98%-a római katolikus vallású volt, napjainkban más vallású emberek is élnek Lakócsán.

Az emberek 90%-a földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozott, sajnálatos, hogy most alig 10%-a.

Az országnak ez a része elmaradott, szegényes volt, amit az emberek kitartó munkájukkal, szorgalmukkal igyekeztek gazdagabbá, szebbé tenni.

Régen a lakóházak – szinte kivétel nélkül – talpas agyagból döngöltek voltak. Mára már emeletes házak, szépen gondozott porták találhatók a településen. A régi idők épületeire a Horvát Nemzetiségi Tájház emlékeztet, mely az 1980-as években épült, a falu egyik ékköve. A szépen felújított épület szalmatetővel, régi berendezéseivel vonzza az idelátogató magyarokat, külföldieket, kicsiket és nagyokat egyaránt. A ház bemutatja az elmúlt század építészeti stílusát. Berendezésein keresztül az érdeklődők megismerhetik az akkori emberek életformáját, megélhetését, szokásait, népviseletét, kultúráját.

Lakócsa rendelkezik iskolával, könyvtárral, kultúr- és sportlétesít-

ménnyel, amit a gyerekek és felnőttek egyaránt igénybe vehetnek. Az iskolában horvát és német nyelvet tanulhatnak a diákok. Biztosítva van számukra a hagyományok, kultúra megőrzése, gyakorlása. Néptánca, zene-tanulásra, sportolásra van lehetőségük.

Lakócsa büszkélkedhet egy csodálatos, barokk stílusú templommal, melynek karbantartására, felújítására folyamatosan gondot fordít a lakosság. A templom Sárlos Boldogasszony tiszteletére lett felszentelve 1747-ben, ő lett a falu védőszentje is. A hívek vasárnaponként a heti fáradalmak után a szentmisén megpihenhetnek és átadhatják magukat Istennek.

A falu központjában vannak elhelyezve az I. és II. világháborúban elhunytak emlékére állított művek.

Emléktábla emlékeztet a falu híres szülőiteire:

- Frankovics György író, költő etnográfus, Lakócsa díszpolgára
- Fodor József

A községben van orvosi rendelő, egészségház, gyógyszertár, ami az emberek kiszolgálását hivatott biztosítani.

A falu lakossága igyekszik környezetét mind szebbé, virágosabbá, élhetőbbé tenni, hogy az emberek ugyan szegényesen, egyszerűen, de boldogan élhessenek Lakócsán. Ezt a vezetőség sok-sok kulturális rendezvénnyel segíti elő.

A település polgármestere: Csonka József

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Lakócsa központja; Tájház; Katolikus templom; Fodor József mellszobra; Régi kút; Régi képeslap; Iskola; Kultúrház; Kultúrház parkja; Posta; Zászlók; Utcakép templommal

LAKÓCSA

LAKÓCSA

LAKÓCSA

Lakócsa is located in the southern part of Somogy county along the Dráva River, between Barcs and Harkány. Lakócsa used to be the central village of the area. In the 19th and 20th centuries 90% of the population was Croatian.

Currently, the composition of the population is Hungarian, Croatian, Gypsy and Dutch. People of different nationalities live side by side, in peace.

In the 19th and 20th centuries, 98% of the village was Roman Catholic, and these days people of other religions also live in Lakócsa.

90% of people were involved in farming and animal husbandry, unfortunately this rate is now only 10%.

This part of the country was poor and underdeveloped, and people tried to make it richer and more beautiful through hard work and diligence.

In the past, dwellings were built from rammed clay almost without exception. Today, there are two-storey houses and well-kept courtyards at the settlement. The Croatian Nationality Country House, built in the 1980s to commemorate the buildings of old times, is one of the jewels of the village. The beautifully renovated building with its thatched roof and old equipment attracts Hungarians and foreigners, young and old alike. The house showcases the architectural style of the last century. Through its equipment, the visitors can learn about the way of life, customs, folk costumes and culture of the people of that time.

Lakócsa has a school, a library as well as cultural and sports facilities

that can be used by children and adults alike. Students can learn Croatian and German at the school. They have the opportunity to preserve and practice traditions and culture. They can also dance folk dances, learn music and play sports.

Lakócsa boasts a wonderful Baroque style church and the population regularly takes care of its maintenance and renovation. The church was consecrated in 1747 in honour of the Visitation of Mary, and she also became patron saint of the village. At weekends, the believers can rest and give themselves to God at the Sunday mass after the weekly efforts.

The monuments erected in memory of those who died in the first and second world wars are located in the centre of the village.

A memorial plaque reminds of the famous natives of the village:

- György Frankovics, writer, poet, ethnographer, the honorary citizen of Lakócsa
- József Fodor

There is a doctor's office, a health centre and a pharmacy in the village, which are intended to serve the people.

The inhabitants of the village try to make their surroundings more beautiful, flowery and more liveable, so that people can live in Lakócsa happily, albeit poorly and simply. The management promotes this with numerous cultural events.

The mayor of the settlement: József Csonka

LÁTRÁNY

Látrány a Somogytúr-Orci-völgyben fekszik, nekidőlve a Csupaki- és az Öreg-hegynek, közel a Balaton déli partjához, a somogyi dombok között.

1992 óta Somogy legnagyobb összefüggő láprétje természetvédelmi terület, mely természetes formájában maradt fent a falu déli határán. A 223,6 ha terület a Balaton egykori dűnéin alakult ki a Tetves-patak mentén. A II. József korabeli katonai felmérés vonatkozó térképszelvényén is jól látható a mai puszta. A területet régen és ma is legelőként és kaszálóként hasznosították, hagyományos gyepgazdálkodás folyt rajta, melynek segítségével megőrződött eredeti jellege. A sokszínű, védett állat- és növényvilágából kiemelendők a zanót boglárka, a kék lepke (Látrány modern kori szimbóluma) és a fehér májvirág. A terület a Balaton Felvidéki Nemzeti Park fennhatósága alá tartozik. A falusiak csak „A rétnék” hívják. A látrányi réti szerepel Fekete István *A Koppányi aga testamentuma* című könyvében, itt vívják a híres párviadalt, és ezért viseli az író nevét az iskola.

A területen keresztül folyik a Tetves-patak, amelynek partján régen több működő vízimalom is állt. A 19. század végén épült a Tukora-malom,

amely ma is látható ipartörténeti emlék. A látrányi malmok világába született Regőczy István atya áldozópap, lelki író, Vác díszpolgára, *Az Isten vándora* szerzője.

A falu északi határában található az 1800-as évek elején keletkezett Füzes-tó, amely ma horgásztóként és rendezvenyparkként üzemel. A tó partján egy gyönyörű őspark fekszik játszótérrel, pihenőhelyekkel. A Füzeshez közel található a középkori Látrány (14-16. század) temetője, amelyet egy emléktábla jelez. A 17. században új helyre került a temető, amely alatt egy 18-19. századi zsidó temető is található.

A Látrányt körülölelő dombokon szőlőspincék bújnak meg, melyek látogatását nem érdemes kihagyni. Na, nem csak a finom nedűk miatt, hanem az innen nyíló hihetetlen balatoni panoráma miatt sem. Ellátni Badacsonyig, Tihanyig; a látrányiak szerint nincs szebb látvány ennél. Séta közben a kirándulók magas löszfalakkal találkozhatnak, melyekben gyurgyalagok élnek.

A faluba beérve tapasztalható, hogy Látrányban még a meszes is eltvedt, ennek oka a honfoglalás kori településszerkezet máig megtalálható nyomai. 19. századi parasztházak között sétálhatunk, melyek visszaidézik a régmúlt egy-egy darabját. A falu központjában található a katolikus és református templom, egymás melletti két dombon. A katolikus templom 1763-ban épült barokk stílusban. A csodálatos barokk belső mellett egyik különlegessége a templom hajójának bal oldali freskója. A festmény Magyarország régi himnuszának (Boldogasszony anyánk...) szövege alapján készült 1953-ban. A képen Mária, ölében Jézussal, és az Árpád-házi szentek mellett megjelennek a falu akkori lakói is, melynek elkészülte közadakozásból történt 1953-ban.

A református templom 1823-ban épült, copf stílusban. Különlegessége, hogy egyedülálló a templom, parókia és iskola épületegyüttesének máig fennmaradt hármasa. A hármass műemléki környezethez egy gyönyörű őspark adja meg a méltó keretet.

A református templomból kijöve a Kossuth térre érkezünk egy szélekelykapun át. Farkas kútból 2000-ben lett Kossuth tér, játszótérrel, padokkal és rengeteg virággal. Ma a fiatalok kedvenc találkahelye.

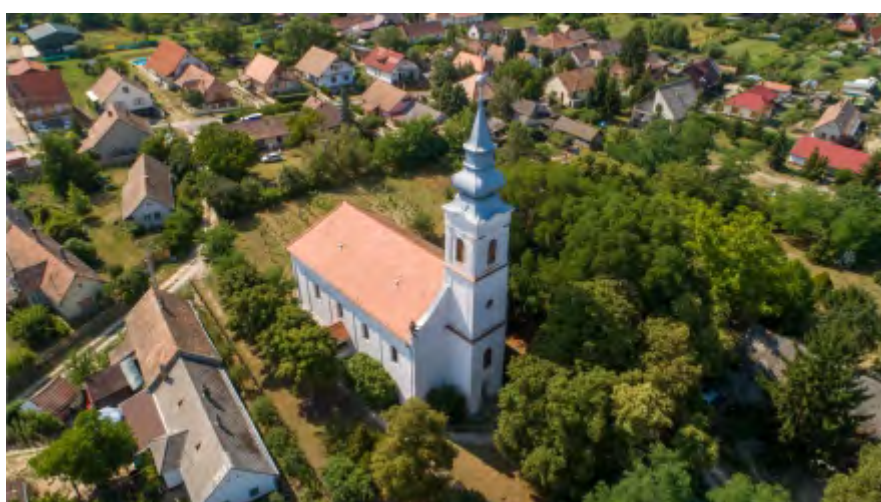
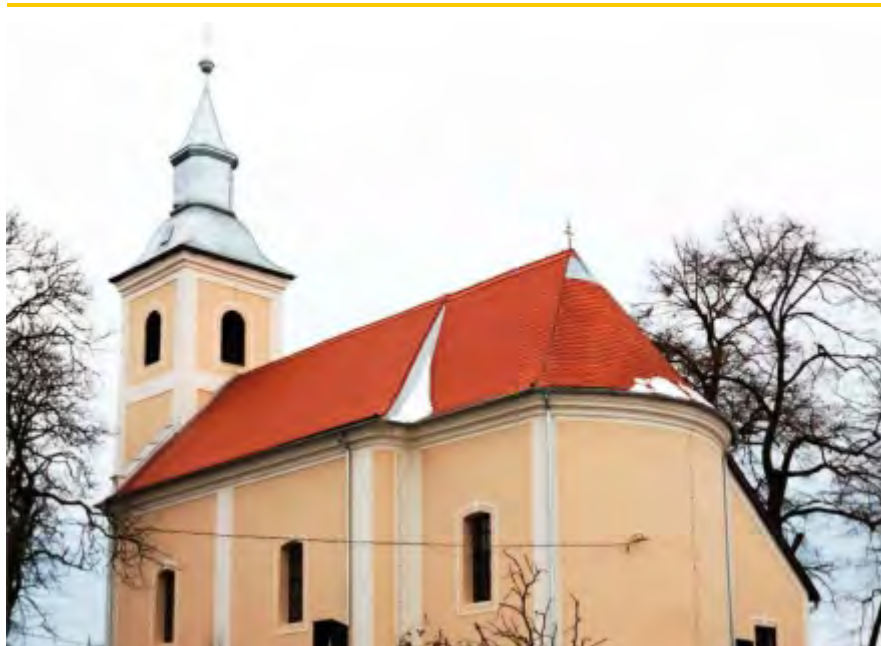
Sokhektáros védett homokpuszta, Somogy legnagyobb összefüggő láprétje a falu mellett, a faluban pedig a honfoglalás kori alapítás településszerkezetének máig élő nyomai, valamint olyan megmaradt parasztházak, amelyekből rekonstruálható Dél-Balaton falvainak jellegzetes 19. század végi arculata. Mindez mindössze 3 kilométerre Balatonlellétől délre. A Szőlőhegyi úton át el lehet jutni a lellei Kishegyre – a Balaton itteni panorámáját csak kevesen ismerik, viszont mindennél jobban árulkodik a környék borvidék jellegéről. Csapjuk hozzá a kétszáz éves Füzes-tavat – ez Látrány, a vidék egyik titkos kincse.

A település polgármestere: Kelemen Ferenc

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Zanótboglárka; A két templom a völgyben; Katolikus templom; Református templom; Freskó a katolikus templomban; Szószék a református templomban; Löszfalak szőlősorokkal; Szőlősorok; Füzes; Művelődési ház és az iskola udvara; Kossuth tér; Gyurgyalagok a löszfalban; Füzes-tó

LÁTRÁNY

LÁTRÁNY

LÁTRÁNY

Látrány is situated in the Somogytúr-Orci Valley, leaning against Csupaki Hill and Öreg Hill, close to the southern shore of Lake Balaton, among the hills of Somogy.

The largest contiguous fen in Somogy, preserved in its natural form in the southern outskirts of the village, has been a nature reserve since 1992. The area of 223.6 hectares was formed on the former dunes of Lake Balaton along the Tetves Stream. It is clearly visible on the relevant map section of a military survey made at the time of Joseph II. The area has been and still is used as pasture and meadow with traditional grassland management, so its original character has been preserved. Highlights among its diverse, protected flora and fauna are the dusky large blue butterfly (a modern-day symbol of Látrány) and the marsh grass of Parnassus. The fen is under the jurisdiction of the Balaton Uplands National Park. The villagers simply call it "The Meadow". It is where the famous duel depicted in István Fekete's book "*A Koppányi aga testamentuma*" was fought, which is why the school in Látrány is named after the writer.

The Tetves Stream flows through the area, along which there used to be several working water mills. The Tukora Mill, built at the end of the 19th century, is a still existing industrial monument today. Father István Regőczy, priest, spiritual writer, honorary citizen of Vác and author of "*Az Isten vándora*" (God's Wanderer), was born in the vicinity of the mills of Látrány.

Füzes Lake, created in the early 1800s, located in the northern outskirts of the village, is now used as a fishing lake and an event park. There is a beautiful park with a playground and rest areas on the lakeshore. A 14th-16th century medieval cemetery, marked by a memorial plaque, is located close to Füzes Lake. In the 17th century, the cemetery was moved to a new site, where a Jewish cemetery from the 18th-19th centuries is also located.

The hills surrounding Látrány are dotted with wine cellars, which are not to be missed, not only for the delicious wines, but also because of the incredible panoramic view of Lake Balaton. You can see as far as Badacsony or Tihany, and according to the locals, there isn't a more beautiful sight than

that. Hikers will encounter high loess walls, natural habitats of the European bee-eater.

On entering the village, you will notice that it's easy to get lost, due to the remnants of the settlement structure from the time of the Hungarian conquest of the Carpathian Basin. The 19th century farmhouses give visitors glimpses of the past. The Catholic and Reformed churches are located on two hills next to each other in the centre of the village. The Catholic church was built in baroque style in 1763. In addition to the magnificent baroque interior, one of its special features is the fresco on the left side of the nave. It was painted in 1953, based on the text of the old Hungarian hymn "Boldogasszony Anyánk". The painting depicts Mary with Jesus on her lap and the saints of the Árpád dynasty, as well as the inhabitants of the village at the time. It was created in 1953 from a public donation.

The Reformed church was built in Louis XVI style in 1823. It's unique in that the church, parsonage and school are preserved together as a unit to this day. A beautiful park provides a worthy setting for the three historic buildings.

Exiting the Reformed church, you arrive at Kossuth Square through a Székely gate (carved, ornamental wooden gate). Kossuth Square, formerly Farkas Kút until 2000, has a playground, benches and lots of flowers. Today it is a favourite meeting place for young people.

Several hectares of protected sandy steppe, Somogy's largest contiguous fen next to the village, remnants of the settlement structure of the conquest era, and preserved farmhouses that help reconstructing the typical late 19th century appearance of the villages of South Balaton. All this, just 3 km south of Balatonlelle. Szőlőhegyi road leads to Kishegy Hill in Balatonlelle. The view of Lake Balaton from there is not well known, but the place testifies to the wine-growing character of the area fully. Add Füzes Lake, which is two hundred years old, to that: this is Látrány, one of the region's secret treasures.

The mayor of the settlement: Ferenc Kelemen

LENGYELTÓTI

A középkorban Tótinak nevezett falu első említésével 1116-ban találkozunk. Lakói az Árpád-házi uralkodók által betelepített délszláv katonák, a tótok voltak. Származásuk hagyományát ma is őrzi a település neve. A Lengyel előnév a falut a középkortól birtokló Lengyel család őséneke a származására utal, aki minden bizonnyal az Anjouk, de legkésőbb Zsigmond királysága alatt Zalában és Somogyban megtelepedett egyik jelesebb lengyel nemes volt.

A település 1860-ban gróf Zichy Nepomuk János birtokába került. 1911-ben Magyarország 34. leggazdagabb és a korszak leghumánusabb földbirtokosaként tisztelt Béla gróf vette gondozásba az örökséget. A birtok a II. világháború után állami tulajdonba került, a kastélyban 1944-től kórház működött.

Lengyeltóti 1871-től 1950-ig járási székhely volt. 1977-ben nagyközséggé nyilvánították, 1992-ben városi címet kapott.

A település gazdaságában mindig a mezőgazdaságé volt a főszerep, így 1945 után is, amikor három nagyüzem foglalkoztatta a keresőképes népeséget. Itt jött létre 1951-ben az Állami Faiskolák és Szőlőoltvány-telepek Országos Központja. A szántóföldi kultúrák mellett jelentős szőlő- és gyümölcsültetvények keletkeztek. A 90-es évek privatizációja következtében a volt nagyüzem egy része dolgozói tulajdonba került. Közép-Európa legnagyobb diósának a Juglans Hungária Kft. lett a tulajdonosa, mely a 300 ha ültetvényvel és a „Tóti dió”-val nemzetközi ismertséget szerzett.

A Ferro-Flex Kft. mezőgazdasági gépeket és hegesztett szerkezeteket gyárt. Vásári Nagydíjas termékeiket a Ferro-Flex Tóti-Agro Kft. értékesíti. A Varga-Flexo Kft. flexonyomógépek tervezésével és gyártásával foglalkozik. Termékeikkel egyedülállóak egész Kelet-Európában.

A város idegenforgalmi vonzerejét évtizedeken át a Kék-Tó Üdülőfalu jelentette, ahol szálloda, bungalók, kemping, fürdő-, horgászto, étterem, bár várta a vendégeket. A magántulajdonban lévő 26 ha-os üdülőfalu várja leendő tulajdonosát!

Az elmúlt évtizedben megújult intézmények – közös önkormányzati hivatal, gyerekház, bölcsőde, óvoda, általános- és alapfokú művészeti iskola, művelődési és sportház, szociális alapszolgáltatási központ, egészségház – magas szakmai színvonalon teljesítik a küldetésüket. A Csalogány Tanuszodában triatlon- és vízilabda-szakosztályok működnek.

Templomuk a megye talán legrégebbi Árpád-kori temploma. Építéséről a legkorábbi adat 1184-ből való. Ehhez hasonló épülettípussal Dalmáciában találkozhatunk. Mai formáját 1882-83-ban nyerte el, amikor a kegyúr a kelet-nyugati tengelyű templomot dél-észak irányúvá alakította. A gróf és felesége, Kray Irma bárónő bőkezűségéből 1870-ben megépült a mai plébánia, két évvel később a káplánlak. Húsz évvel később a zárda is.

A Szent Erzsébet térre a legszebb út az Emlékkertből vezet. Itt áll az Aradi Tizenhármak és a világháborús áldozatok emlékműve meg az '56-os emlékkő, ahonnan a gyönyörű kálvária kanyarodó útján közelíthető meg a templom. A templom, a kálvária és plébániahivatal ma megint megújulva várja a betérőket, de a Béla gróf által 1915-ben felújított, modernizált kastély még várja új gazdája gondos törődését.

A megújult városközpont régi, polgári utcáin sétálva érdemes megállni a városháza előtt (korábban a járásbíróház épülete volt), és egy pillantást vetni a Zichy-parkra, melynek közepén található a Zichy-emlékmű. A Rákóczi utcai sétány a Megmaradás útja nevet viseli. Az út elején a Trianon-emlékmű hirdeti a magyarság határon átívelő összetartozását. A művelődési házat ölelő Visztulai csoda parkja a lengyel-magyar barátságról tesz tanúbizonyságot. A felújított közösségi tér települési és régiós rendezvényeknek ad helyet. A hajdani Kaszinó (később mozi) épületében helytörténeti gyűjtemény őrzi eleink hagyatékát. Itt került kialakításra az 1956-os és az 1966-os lengyeltóti forradalmárok emlékfala is.

A település polgármestere: Zsombok Lajos József

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Emlékkert (elöl a II. világháborús emlékmű, mögötte a 13 aradi kopjafa); Zichy-emlékmű; Római katolikus templom; Trianon-emlékmű; Városháza; Csalogány Tanuszoda; Kék-Tó Üdülőfalu; Lengyeltóti látképe; Kálvária; Helytörténeti gyűjtemény; Rendezvénytér; Városi Művelődési Ház és Könyvtár

LENGYELTÓTI

LENGYELTÓTI

LENGYELTÓTI

The first mention of the village called Tóti in the Middle Ages dates back to 1116. Its inhabitants were "tóts", southern Slavic soldiers settled by the Árpád kings. The tradition of their origin is still preserved in the name of the village. The 'Lengyel' (Polish) prefix refers to the origin of the ancestor of the Lengyel family that owned the village from the Middle Ages, who was certainly one of the most prominent Polish nobles to settle in Zala and Somogy counties during the reign of the Anjou, or at the latest, during the reign of Sigismund.

In 1860, the village became the property of Count János Zichy Nepomuk. In 1911, Count Béla, the 34th richest and the most humane landowner of the time in Hungary, took over the estate. After World War II, the estate became state property, and from 1944 onwards the castle was used as a hospital.

Lengyeltóti was the seat of the district from 1871 to 1950. In 1977, it was declared a municipality, and in 1992 it was granted the status of a town.

The economy of the settlement has always been dominated by agriculture, even after 1945, when three large businesses employed the working population. The National Centre of State Tree Nurseries and Vineyards was established here in 1951. In addition to arable crops, significant vineyards and orchards were established.

Privatisation in the 1990s led to part of the former large company being taken over by employees. Central Europe's largest walnut producer was taken over by Juglans Hungária Ltd., which became internationally renowned for its 300 ha of plantations and the "Tóti walnut".

Ferro-Flex Ltd. manufactures agricultural machinery and welded structures. Their Expo Grand Prize winning products are marketed by Ferro-Flex Tóti-Agro Ltd. Varga-Flexo Ltd. designs and manufactures flexo presses. Their products are unique throughout Eastern Europe.

For decades, the tourist attraction of the town was the Blue Lake Holiday Resort Village, with a hotel, bungalows, a camping site, a bathing and fishing lake, a restaurant and a bar. The privately owned 26 ha resort village is waiting for its future owner!

The facilities which have been modernised over the past decade - the

joint municipal office, the children's centre, the crèche, the kindergarten, the primary school and basic art schools, the cultural and sports centre, the basic social services centre, the health centre - are fulfilling their mission to a high professional standard. Csalogány Swimming Pool is home to triathlon and water polo divisions.

Their church is probably the oldest one from the Árpád era in the county. The earliest record of its construction dates back to 1184. You can find this type of building in Dalmatia. The church took its present form in 1882-83, when the patron had the east-west axis of the church converted to a south-north axis. Thanks to the generosity of the Count and his wife, Baroness Irma Kray, the present parish was built in 1870, followed two years later by the chaplain's house. Twenty years later, the convent was built, as well.

The most beautiful path to get to St Elisabeth Square is from the Memorial Garden. Here you can see the monument to the Thirteen Martyrs of Arad and the victims of World War II, as well as the memorial stone of 1956, from where you can follow the winding path of the beautiful Calvary to get to the church. Today the church, the Calvary and the parish office are once again renewed, but the mansion, renovated and modernised by Count Béla in 1915, is still waiting for its new owner to take good care of it.

Walking through the old, middle-class streets of the renewed town centre, it's worth taking a stop outside the town hall (formerly the district court building) and looking at Zichy Park, with the Zichy monument in the centre. The promenade along Rákóczi Street is called the Road of Survival. At the beginning of the road, the Trianon Monument proclaims the cross-border unity of Hungarians. The Vistula Miracle Park surrounding the Community Centre is a testimony to Polish-Hungarian friendship. The renovated community space hosts municipal and regional events. The building of the former Casino (later cinema) houses a local history collection of the heritage of our ancestors. It is also the site of the memorial wall commemorating the 1956 and 1966 revolutionaries of Lengyeltóti.

The mayor of the settlement: Lajos József Zsombok

MESZTEGNYŐ

Mesztegnő napjainkban mintegy 1300 lelket számláló belső-somogyi település a Marcali-hát kistájegység területén. A 68-as főút mentén fekszik a tőle 10 km-re fekvő kisvárostól, Marcalitól délre. A belföldi és külföldi turisták körében egyaránt népszerű fürdőzőhelytől, Balatonmáriától mindössze 25 km távolságra helyezkedik el. Határa nagy részét lösz és homoktalaj borítja, amely ideális a növénytermesztéshez, szőlőműveléshez. Földrajzilag a térség a Balaton vízgyűjtőjéhez tartozik. A községet kelet felől határoló, 1991-ben alapított Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet erdős-mocsaras, nádasokban és halastavakban, halban gazdag területe az egykori berek emlékét őrzi. A térség egyik legnagyobb turisztikai vonzerejét képviselő, keskeny-nyomközű erdei vasút kattogva kanyarog, és veri fel az erdő csendjét az utazó vidám gyermeksereggel, a túraútvonalakat, tanösvényeket, természetet kedvelő családok nagy öröme. Olyan ritka és szigorúan védett növény- és állatfajok honosak itt, mint az erdei tőzike, sárgaliliom, medvehagyma, ciklámen, kakasmandikó, keresztes vipera, mocsári teknős, jégmadár, gém, a fekete és a fehér gólya. A térség az ország egyik legnagyobb, nagyvadban gazdag vadászterületének számít, így a vadászturizmus az egyik húzóágazata az erdő- és vadgazdálkodással foglalkozó állami erdészetnek.

A faluban máig meghatározó az elsősorban háztáji szükségleteket ellátó kistermelői tevékenység. A településen a 90-es években meghatározó szerepet játszott a német vendégcsaládokra épülő falusi turizmus, amely életre hívta az azóta már méltán híressé vált gasztrofesztet, a rétesfesztivált, Mesztegnő legfontosabb turisztikai rendezvényét. A mai látogató a gasztronómiai élvezeteken túl gyönyörködhet a folyamatosan restaurált barokk templom csodálatos Dorffmaister-képeiben, megtekintheti a Hunyady család kriptáját, túrázhat a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet halastavakat, kilátót, túraútvonalakat, tanösvényeket rejtő erdőségeiben, megtekintheti a faluház értékes, egyedi néprajzi és helytörténeti gyűjteményét. Az Országos Kéktúrát járó bakancsos turisták megpihenhetnek a faluház 75 férőhelyes ifjúsági szálláshelyén, csoportos kirándulók, iskolák részt vehetnek a Honismereti Egyesület hagyományőrző rendezvényein, vagy választhatnak a nyaranta szervezett gyermek és ifjúsági táborok gazdag tematikájából, szakmai programkínálatából – néptánc, kézműves, napközis, honismereti táborok, osztálykirándulások, konferenciák, szakmai napok, erdei iskola programok, családi rendezvények stb. Harmincnegyedik éve szervezik és valósítják meg a Kárpát-medencei Honismereti Ifjúsági Találkozóikat, ahol évről évre 80-100 fő határon túli magyar fiatalot látnak vendégül. A falu szolgáltatásairól a konyhával ellátott iskola és a bölcsődével bővült óvoda mellett posta, ATM, orvosi rendelő, gyógyszertár, családvédelmi központ, a művelődési ház színházterme, könyvtára, informatikai helyisége, több ételmeztér és egy cukrászda gondoskodik. Az oktatási-nevelési intézmények mellett a legtöbb munkalehetőséget az önkormányzat és a magánkézben lévő kisebb-nagyobb mezőgazdasági és ipari vállalkozások biztosítják.

A szomszédos kisváros, Marcali ipari üzemai, szolgáltatói és vállalkozásai a legfőbb munkáltatói a környéknek.

A civil szervezetek, egyesületek sokszínűsége biztosítja a lakosság számára a sokrétű kulturális és szabadidős tevékenységet. Részt vehetnek a Horgász, Polgárőr, Egyházközség, Honismereti és Természetvédő, HONI Néptánc, Honi Hagyományőrzők, Bárka Alapítvány, Iskolánkért Közalapítvány, Óvodánkért Közalapítvány, Mesztegnő Fejlődéséért Egyesület, Mesztegnői Borbarátok Köre, Hegybarátok Köre, Zumba-kör munkájában, mindennapi tevékenységében. Az igényesen összeállított Gólya-hír havilapban az olvasó színes keresztmetszetét találja a település kulturális életének, az aktuális információknak, hirdeményeknek, intézményeik és az önkormányzat tevékenységének, mindennapi munkájának.

A település állandóan frissülő honlapján – www.mesztegnyo.hu – minden érdeklődő megtalálja a Mesztegnőt érintő aktuális önkormányzati és egyéb információkat, híreket, szolgáltatásait, kulturális programkínálatukat, felhívásokat, meghívókat, beszámolókat, értéktárakat, letölthető, elolvasható újságjukat, megtekintheti a fotógalériát.

Szeretettel, hangulatos vendéglátással, színes programokkal várják a kedves érdeklődőket, látogatókat!

A település polgármestere: Nagy László Péter

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Faluház; Katolikus templom; Oltár és oltárkép a katolikus templomban; Látkép a templomról; Felújított polgármesteri hivatal; Gördeszkapark; Rétesnyújtás; Felújított orvosi rendelő; Kilátó a Búsvári-halastónál; Erdei tőzike; Mesztegnő madárnézetből

MESZTEGNYŐ

MESZTEGNYŐ

MESZTEGNYŐ

Today Mesztegnő is a settlement with about 1,300 residents in the Marcali-hát small region in Inner Somogy. It is located along main road no. 68, south of the town of Marcali, which is 10 km away. It is located only 25 km from Balatonmária, a bathing place popular with both domestic and foreign tourists. Most of its border is covered with loess and sandy soil, which is ideal for plant growing and viticulture. Geographically, the area belongs to the catchment area of Lake Balaton. The Boronka-mellék Landscape Protection Area, founded in 1991 and bordering the village to the east, is a forest-swamp area rich in reeds and fishponds, preserving the memory of the former Berek. The narrow-gauge forest railway representing one of the biggest tourist attractions in the area clatters and meanders beating the silence of the forest with a travelling army of happy children, much to the delight of families who love hiking trails, study trails and nature. Rare and strictly protected plant and animal species are native here, such as the forest snowflake, yellow daylily, wild garlic, cyclamen, dogtooth violet, crossed viper, pond turtle, kingfisher, heron, black and white stork. The region is one of the largest hunting areas in the country, rich in big game, so hunting tourism is one of the key businesses of the state company dealing with forestry and wildlife management.

To this day, the small-scale farming activity, which mainly satisfies family needs, is dominant in the village. In the 1990s, rural tourism based on German guest families played a decisive role in the settlement, giving birth to the Strudel Festival, a gastrofest that has become the most important tourist event in Mesztegnő. Today, in addition to the gastronomic delights, visitors can admire the magnificent Dorffmaister paintings of the continuously restored Baroque church, see the crypt of the Hunyady family, hike in the forests hiding the fishponds of the Boronka-mellék Landscape Protection Area, the lookout tower and the hiking trails as well as visit the valuable ethnographic and local history collection of the village house. Booted tourists on the National Blue Trail can relax in the youth hostel of the village house accommodating 75 people, hiker groups and schools can take part in the traditional events of the Local History Association, or they can choose from the wide range of programmes of children and youth camps organised in the summer – folk dance, handcrafts, day camps, local history camps, class trips, conferences, professional days, forest school programmes, family events, etc. The Youth Meeting of Local History in the Carpathian Basin has been organised for thirty-fourth years in a row, and the event hosts 80-100 young Hungarians from across the borders of Hungary every year. Services provided in the village: school with catering facilities, nursery and kindergarten, post office, ATM, doctor's office, pharmacy, family protection centre, culture centre with a theatre hall, library and IT room, several grocery stores and a confectionery. In addition to educational institutions, most job opportunities are provided by the local government as well as smaller and larger private agricultural and industrial enterprises. The industrial plants, service providers and businesses of the neighbouring town of Marcali are the main employers in the area.

The diversity of non-governmental organisations and associations provides the population with a wide range of cultural and leisure activities. You can join the everyday activities of the Fishing Association, the Civil Guard, the Church Community, the Local History and Nature Conservation Group, the Local Folk Dance Group, the Preservers of Local Traditions, the Bárka Foundation, the Public Foundation for our School and Kindergarten, the Association for the Development of Mesztegnő, the Mesztegnő Circle of Wine Lovers, the Circle of Hill Friends and the Zumba Circle. In Gólya-hír, an attractively designed monthly magazine, the readers can find a colourful cross-section of the cultural life of the settlement, current information, announcements as well as the activities and the daily work of the institutions and the local government.

On the regularly updated website of the settlement – www.mesztegnyo.hu – all those interested can find current municipal and other information, news, services, cultural programmes, calls, invitations, reports and the repository of values concerning Mesztegnő, they can download and read its newspaper and view the photo gallery.

Visitors are welcome with love, cosy hospitality and colourful programmes!

The mayor of the settlement: László Péter Nagy

NAGYBAJOM

Nagybajom Somogy megye közepén, Belső-Somogy szívében, a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet déli kapujában fekszik, nagyjából egyenlő távolságra a Balatontól és a Drávától. A település közvetlen környezetében érintetlen, nagy kiterjedésű, vadban gazdag erdők, halban bővelkedő tavak találhatók. A 19. század közepéig hatalmas tőrendszer vette körül, majd a tavak zömét lecsapolták, így mára csak töredéke maradt meg. Területének egyharmada a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzethez tartozik, amely rendkívül meghatározza jellegét. Számos védett növény- és állatfaj él ezen a területen, változatos a madárvilága, megtalálható itt többek közt a rétisas, a fekete gólya, a cigányréce és a település címermadara, a bibic.

Nagybajom 1996-ban elnyerte az „Európai Gólyás Település” címet, melyet az itt fészkelő gólyapárok fokozott védelmében végzett tevékenységéért érdemelt ki. Elhelyezkedésének köszönhetően a Duna-Dráva Nemzeti Park és a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet nyújtotta csodás környezet és változatos élővilág tökéletes alternatívát kínál természetjáráshoz, túrázáshoz. A savanyú homokkal borított síkon meghúzódó védett terület része az európai jelentőségű természeti értékeket őrző Natura 2000 hálózathoz.

A Nagybajom környéki vadászterületeken minden hazánkban élő nagyvad faj megtalálható, két vadásztársaság is működik a településen. A horgászatot kedvelőknek a városban működő horgászegyesület kínál lehetőségeket. Az elmúlt években több rangos verseny helyszínül szolgált az Ötös-hárs víztározó.

Nagybajomhoz egykor 12 lakott pusztához tartozott, amelyek a város címerében is szimbolikusan jelen vannak 12 makk formájában. Ezek közül mára már csak kettő lakott. Az egykori népes puszták, Kak manapság egyre népszerűbb. Erdei kisvasúton is megközelíthetik az érdeklődők Mesztergyő felől, majd Kakról egy kellemes erdei sétával Nagybajomba juthatnak a túrázók. A Duna-Dráva Nemzeti Park több tanösvénye is a nagybajomi puszták világán vezet keresztül.

Nagybajom régi magyar település, legkorábbi említése 1197-ből származik. Mint uradalmi központ a 19. század közepéig nagyközségi rangban volt, majd a felgyorsult fejlődés hatására válhatott mezővárossá. 1870-ben 4000 lakójával Somogy megye harmadik legnépesebb települése lett. A „nagy vasútépítések” idején Nagybajomot elkerülte a vasútvonal, amely a fejlődési pályájában törést jelentett. Elkerülték a nagy gazdasági fejlesztések, így falusias jellegű beépítés alakult ki. Az újkorra a megye második legnagyobb határú településévé vált.

A II. világháború idején súlyos emberáldozatokat követelő csaták helyszínéül tartják számon, itt húzódtott a német-országi frontvonal. A front 1944 decemberétől 1945 márciusáig a Margit-vonal mentén, így Nagybajom és környékén pusztított. A város határában állított, közel 8 méter magas emlékmű mögötti temetőben egyes kutatások szerint több ezer szovjet katonát nyugszik.

Az 1950-es években megindult községfejlesztés hatására 1970-ben ismét nagyközségi rangra emelkedett. 2001. július 1-től kapott városi rangot.

Nagybajomban két történelmi egyház és két templom található, a római katolikus és a református.

Számos aktív civil szervezet, alapítványok, egyesületek színesítik a város kulturális életét, amelyek minden korosztály számára megteremtik a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét.

Sokszínű sportolási lehetőséget biztosít a helyieknek a nagybajomi sportcentrum, amely sportcsarnokkal, focipályákkal, műfüves pályával, strandfoci- és röplabdapályával felszerelt komplexum.

Nagybajom szülöttei, egykori lakói között van miniszterelnök, alispán, világháborús csatát nyert vitéz, neves irodalomtörténész, professzor, költő, művész és sok olyan 'bajomi', aki lelkes lokálpatriótaként sokat tett a településért.

Lakói számára fontosak a természeti és a közösségi értékek. A régi falut és annak környező pusztáit az elmúlt évtizedek várossá alakították, amelyben mindenki igyekszik megtalálni a maga helyét és szerepét.

A település polgármestere: Pirka Máttyás

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Református templom; Katolikus templom; I. világháborús emlékmű; Városháza; Gyereknep; Sárközy István Helytörténeti Múzeum; Látkép Nagybajomról; Téli nap; Fekete gólya; Értékkörök; Fehér gólya; Téli csendélet

NAGYBAJOM

NAGYBAJOM

A village in the very middle of Somogy County, Nagybjajom lies in the heart of the Belső-Somogy area, at the southern gateway of the Boronka-Mellék Landscape Protection Area, at roughly equal distance from Lake Balaton and the Dráva river. There are large, untouched forests rich in wildlife and lakes rich in fish in the immediate vicinity of the village. Until the middle of the 19th century, it was surrounded by a vast network of lakes, most of which were drained, leaving only a fraction of the lake area. One third of Nagybjajom is part of the Boronka-Melle Landscape Protection Area, which is a key element in defining the character of the village. There are many protected flora and fauna species in the area, and a varied bird life, including white-tailed eagles, black storks, ferruginous ducks and the local heraldic bird, the lapwing.

In 1996, Nagybjajom was awarded the title of "European Stork Village" for the protection of breeding stork pairs nesting there.

The beautiful environment and diverse wildlife make the Danube-Dráva National Park and the Boronka-Mellék Landscape Protection Area a perfect location for hiking. The protected area, lying on a plain of acidic sand, is part of the Natura 2000 network of sites of European importance.

All the big game species that occur in Hungary can be found in the hunting grounds around Nagybjajom. There are two hunting companies in the municipality. For those who like angle fishing, there is a fishing club in town. The Ötös-Hárs reservoir has been the venue of several prestigious competitions in recent years.

Nagybjajom once included 12 dispersed settlements, which are symbolically represented in the town's coat of arms in the form of 12 acorns. Today, only two of them are inhabited. Once a densely populated dispersed settlement, Kak "puszta" is becoming increasingly popular these days. It can also be reached by a narrow-gauge railway from Mesztegyő, and then from Kak it's a pleasant walk through the forest to Nagybjajom. Several nature trails of the Danube-Dráva National Park also lead through the Nagybjajom wilderness.

Nagybjajom is an old Hungarian village, the earliest mention of which dates back to 1197. As a manorial centre, it was a large municipality until

the mid-19th century, when it grew into a market town on the back of accelerated development. In 1870, with 4000 inhabitants, it became the village with the third largest population in Somogy county. At the time of the "great railway construction" in Hungary, Nagybjajom was bypassed by the railway lines, breaking the upward trajectory of its development. As a result, the major economic developments failed to reach it, turning the place into a rural settlement. By the modern era, Nagybjajom had become the second largest village in the county.

Located on the German-Russian front line, the village was the scene of battles that claimed many human lives during the Second World War. From December 1944 to March 1945, enemy forces were engaged in conflict along the 'Margit' defence line, including the area in and around Nagybjajom. According to some research, thousands of Soviet soldiers are buried in the cemetery behind the nearly 8-metre-high monument on the outskirts of the town.

The development of the village in the 1950s led to its re-establishment as a municipality in 1970. It was granted the status of a town on 1 July 2001.

Two historical Churches, the Roman Catholic and the Reformed, are represented in Nagybjajom, with a church building each.

Numerous active NGOs, foundations and associations enrich the cultural life of the town, offering leisure activities for all ages.

The sports centre in Nagybjajom, a complex with a sports hall, football pitches, artificial turf, beach football and volleyball pitches, offers a wide range of sports activities for locals.

Among the natives and former residents of Nagybjajom are a prime minister, a deputy governor, a World War hero, a renowned literary historian, a professor, a poet, artists and many 'Bajomians' who have made a valuable contribution to the town as enthusiastic local patriots.

The natural and community values are important to its inhabitants. The old village and the surrounding dispersed settlements have been transformed over the past decades into a town, one in which everyone is trying to find their place and role.

The mayor of the settlement: Mátyás Pirka

NAGYBERÉNY

A település neve először a Szent László által a veszprémi püspöknek kiállított megerősítő levelében fordul elő. Szent István Koppány leverése után besenyőkkel rokon, harcos berény törzseket telepített birtokhatárainak védelmére, s eszerint már 998-ban létezett a település.

Az újabb kori építkezések során még régebbi leletek is előkerültek, a használati eszközök és a csontvázak avar és késő római kori jelenlétre utalnak. A község délkeleti részén két földvár maradványaira bukkantak, az úgynevezett Zsidó-dombon és Kerek-hegyen, ez utóbbi a kiterjedt segesdi királyné birtokához tartozott. Nagyberénynek már 1232-ben Szent György tiszteletére emelt egyháza volt, ahová 1400-ban IX. Bonifác pápa három esztendőre száznapos búcsút engedélyezett.

A török megszállás idején Nagyberény a simontornyai szandzsákhöz tartozott, a községben török őrség állomásozott. Az 1571-72-es török kincstári adólajstromban még 32 adózó házzal szerepelt, később azonban csökkent a lakossága. A Dzsindzsa elnevezésű terület (a jelenlegi foci-pálya környéke), amely fennmaradt a köztudatban is, a török huzamosabb ittlétére utal, akárcsak a Kisberényhez közel eső mai Karahoma-dűlő is.

1890-ben már csaknem 1400 lakója volt a falunak, kilenc évvel később megépült a Szent Keresztről elnevezett irgalmas nővérek kolostora és leányiskolája, majd újjáépítették a katolikus parókiát is, amely egy korábbi tűzvész martaléka lett.

A huszadik század első békés éveiben folyamatosan gyarapodott a település, az első világháború idején a lélekszám meghaladta az 1600 főt. A harcokban 185 nagyberényi férfi vett részt, közülük 37-en estek el.

Az első és második világháborúban elesettek emlékére a község a római katolikus templom kertjében állíttatott emlékművet 1994-ben, melyet 2018-ban teljes körűen felújítottak.

A római katolikus templom 1759-1762-ben épült barokk stílusban. Szerkezeti megerősítése 1988-ban, külső, teljes körű felújítása 2010-ben készült el. Belső felújításra szükség lenne, de jelenlegi állapotában is lenyűgöző hatású enteriőrrel rendelkezik.

1944-ben 31 zsidó vallású magyar állampolgárt deportáltak Nagyberényből, a háború után az életben maradtak sem tértek vissza a községbe. Házaikat 1945 után államosították, majd eladták. A második világháború után felosztották az egyházi birtokot: a 276 földigénylő közül 117-en jutottak földhöz, házhelyhez. Ekkor alakult ki a nagyberényi pusztából az új falurész.

1949-ben államosították az 1735 óta működő katolikus elemi népiskolát, az apácák elemi iskoláját és a református iskolát. Az iskola jelenlegi épülete 1991-ben készült el, mely 2017-ben a tornaterem átadásával érte el a teljes felszereltséget. Az iskola minden tanterme digitális táblával felszerelt, megfelel a 21. századi igényeknek.

Az egykori kolostorban működik jelenleg a község óvodája, és elnyert pályázat van bölcsőde kialakítására, ami szintén az épületben valósul meg. A parókia jelenleg üresen áll, az egyház a papi hivatást választók kis száma miatt jelenleg nem tud Nagyberénynek saját papot biztosítani.

A község központjában Erdélyi Zsuzsanna, Kossuth-díjas és a Magyar Nemzet Művésze díjjal kitüntetett magyar néprajztudós emlékére a község beruházásában készült parkba állították fel a Magyar Művészeti Akadémia tagjai által készített emlékművet. 1968-ban hallott először archaikus népi imádságot a nagyberényi Babos Jánosné Ruzics Rozáliától, azóta ezt a középkori eredetű szöveghagyományt, a népi Mária-költészetet, a szóbeliség és az írásbeliség kapcsolatát és a népi vallásosságot kutatta.

A település polgármestere: Tóth András Károly

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Sportpark és pihenő; Látkép; Nagyberény télen; Ágasfa; Az iskola tornaterme; Szent Imre-templom és oltára; Kökereszt; Pihenő a tóparton; Erdélyi Zsuzsanna-emlékmű; Temető

NAGYBERÉNY

NAGYBERÉNY

NAGYBERÉNY

The name of the settlement is first mentioned in the letter of confirmation issued by Ladislaus I to the Bishop of Veszprém. After the defeat of Koppány, St. Stephen settled warlike Berény tribes, related to the Pechenegs, to defend his borders, meaning that the settlement already existed in 998.

Recent construction work has uncovered even older finds, with utensils and skeletons indicating Avar and late Roman presence. In the south-eastern part of the village, the remains of two earthwork castles have been found, on the so-called Zsidó-domb (Jewish Mound) and on Kerek Hill, the latter belonging to the extensive estate of the Queen of Segesd. Nagyberény had a church built in honour of St George as early as 1232, and in 1400, Pope Boniface IX authorised hundred-day indulgences there for three years.

During the Turkish occupation, Nagyberény belonged to the Simon-tornya Sanjak, and a Turkish garrison was stationed in the village. The 1571-72 Turkish treasury tax register still listed 32 tax-paying houses, but the population decreased later. The fact that the area around the present football field is publicly known as Dzsindzsa is an indication of prolonged Turkish presence, as is the present Karahoma area near Kisberény.

The village had as many as nearly 1,400 inhabitants by 1890. The convent and girls' school of the Sisters of Charity of the Holy Cross were built nine years later, and the Catholic parish, which had been destroyed by a fire, was also rebuilt.

During the early peaceful years of the twentieth century, the settlement grew steadily, and the population exceeded 1600 by the time of the First World War. 185 men from Nagyberény fought in the war, 37 of whom were killed.

In memory of those who died in the First and Second World Wars, the village had a memorial erected in the garden of the Roman Catholic church in 1994, which was completely renovated in 2018.

The Catholic church was built in baroque style between 1759 and 1762.

Its structure was reinforced in 1988 and the exterior was completely renovated in 2010. The interior is also in need of renovation, but it's impressive even in its present state.

31 Hungarian citizens of Jewish religion were deported from Nagyberény in 1944, and the survivors did not return to the village after the war. Their houses were nationalised after 1945 and then sold. Church property was divided up after the Second World War: 117 of the 276 claimants received land or a plot to build houses. This resulted in the dispersed areas of Nagyberény becoming a new part of the village.

The Catholic elementary school, which had been in operation since 1735, the nuns' elementary school and the Reformed school were all nationalised in 1949. The current school building was completed in 1991 and became fully equipped in 2017 with the opening of the gym. All classrooms in the school are equipped with digital whiteboards to meet 21st century needs.

The former convent is now home to the kindergarten. The village has successfully applied for a grant to build a nursery, which will also be housed in the same building. The Church cannot provide Nagyberény with its own priest due to the small number of people choosing the priestly vocation, so the parish is currently vacant.

A memorial of ethnographer Zsuzsanna Erdélyi, Kossuth Prize winner and Hungarian Artist of the Nation award winner, was erected in the public park in the village centre. The memorial was created by members of the Hungarian Academy of Arts. Zsuzsanna Erdélyi first heard an archaic folk prayer in Nagyberény from Rozália Ruzics in 1968, and from then on, she researched the medieval tradition of folk poetry about the Virgin Mary and folk religious expressions, as well as the relationship between oral and written forms.

The mayor of the settlement: András Károly Tóth

NAGYBERKI

Nagyberki község Kaposvártól 20 km-re keletre, a 61-es közlekedési főút mellett, Dombóvártól 15 km-re, a Kapos-folyó völgyében fekvő település. A község határában talált leletek, sáncok, földvárak, illetve feltárt ún. „halom” temetkezési helyek arra utalnak, hogy itt keltak laktak az időszámítás előtti évezred közepén, és messze földön híres telepet építettek ki. A Szalacsikai őstelep mint fejedelmi székhely dunántúli gócpont volt, pénzverővel, bronzöntődével és kovácsműhellyel.

A falu történetét, mind Nagyberkiét, mind Kisberkiét – ugyanis 1950-ig két önálló község volt a ma egy település – okleveles adatok alapján 1229-től ismerjük. Az 1860-as évekig Berki néven szerepelt, majd Kisberki csatolásával változott a neve Nagyberkivé.

A község mindig a környékbeli települések központjaként szerepelt mint tanácsi székhely, majd mint körjegyzőségi székhely. Jelenleg négy település körjegyzőségi székhelye. Frech József nagyberki lakos 2001-ben elkészült és kiadott 300 oldalas, képekkel, illusztrációkkal ellátott monográfiája teljes mértékben felöleli és ismerteti Nagyberki történetét, történelmi, gazdasági, társadalmi és egyéb szempontokból is.

Az 1760-as években került a Schmiddeg családtól a Vigyázó család tulajdonába a hozzá tartozó magtárral együtt. A kastély műemlék, a magtár műemlék jellegű épület. Tulajdonjoga 1980-ban került a községi tanácstól át a SM.-i Tanácshoz, és ekkortól került ide a SM.-i Levéltár kihelyezett anyaga, illetve ekkor, a '80-as évek elején újították fel az épületet. Levéltárként 1985-ben nyitották meg, adták át, ahol azóta földhivatali iratokat,

községi tanácsi, termelészövetkezeti iratokat tároltak. 1986-tól - mint a SM.-i Levéltár legújabb kori osztályát - megnyitották a kutatók számára is. A kastély alapterülete 1100 m². Jelenleg üresen áll, a levéltárat Kaposvárra költöztették át.

A park területe két hektár – mely természetvédelmi terület a benne lévő sajnós már csak néhány darab ritka fafajtára, cserjére tekintettel –, rajta egy kultúrházzal, mely megmaradt a helyi önkormányzat tulajdonában. Az önkormányzatok jelenleg eladásra hirdetik az épületeket, illetve a parkot is.

Nagyberki 512 lakóépülete 12 utcában települt. A gondozott porták, a korszerű, komfortos házak sora, a rendben tartott közintézmények, a közszolgáltatások szintje jómódot tükröz. A községnek széles körű intézményhálózata van, többek között 1-8 osztályos általános iskolát, alapfokú művészeti iskolát (képzőművészet- és társastánctanszakkal) tart fenn, ahova több mint 200 gyermek jár a környező településekről. Új napköziotthonos óvoda, közös önkormányzati hivatal, integrált közösségi tér is (benne könyvtár, az idősek számára idősek klubja) működik a faluban. A község valamennyi útja szilárd burkolatú, 1993-ban kerékpárút is épült Mosdósig. Az egészségügyi szolgálatot a helyi háziorvos, illetve fogorvos látja el. Az egyedi szennyvízkezelő berendezések kiépítése folyamatban van. Az elmúlt évben új óvoda épült a településen. Folyamatos az utak, járdák felújítása. A jövő tervei között egy közösségi épület (régiesebb néven kultúrház) építése szerepel, amely felteszi a koronát a kiépült településközpontra.

A település polgármestere: Deák Gyula

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Világháborús emlékmű és harangláb; Nepomuki Szent János szobra; Nagyberki templom; Vigyázó-kastély; Nagyboldogasszony-szoborcsoport; Szalacsikai-kápolna; Nagyberki óvoda; Önkormányzat; Nagyberki színpad; Sportcentrum - Kaposvölgy futballpálya - Tekecsarnok; Nagyberki madártávlatból; Vadaskerti tó; Játsszótér

NAGYBERKI

NAGYBERKI

NAGYBERKI

The village of Nagyberki is situated 20 km east of Kaposvár, on main road no. 61, 15 km from Dombóvár, in the valley of the Kapos River. The finds discovered on the outskirts of the village, such as mounds, hillforts and so-called "mound" burial sites, suggest that the Celts lived here in the middle of the millennium BC and built a settlement famous far and wide. As a princely seat, the ancient settlement of Szalacska was a Transdanubian centre, with a mint, a bronze foundry and a forge.

The history of the village, both of Nagyberki and Kisberki – as until 1950, the current settlement was in fact two separate villages – has been documented since 1229. Until the 1860s, it was called Berki, then the name was changed to Nagyberki with the annexation of Kisberki.

The village has always been a centre for the surrounding settlements, as a council seat and later as a district seat. Currently, it is the seat of four municipalities. The 300-page monograph of József Frech, a resident of Nagyberki, completed and published in 2001, with pictures and illustrations, fully covers and describes the history of Nagyberki, from historical, economic, social and other points of view.

In the 1760s, it was passed from the Schmiddeg family to the Vigyázó family, together with the granary. The manor house is a monument, and the granary is also a listed building. The ownership of the building was transferred from the Municipal Council to the Somogy County Council in 1980, and that was when the Somogy County Archives were moved here and the building was also renovated in the early 1980s. It was opened and handed over as an archive in 1985, and since then, it has been used to store land registry records, municipal council records and records of farmers' cooperatives. In 1986, it was also opened to researchers as the contemporary

history department of the Somogy County Archives. The mansion covers an area of 1,100 m². Currently, it is empty, and the archives have been moved to Kaposvár.

The park covers an area of two hectares, and it is a nature reserve due to the – unfortunately few – rare species of trees and shrubs it contains; it also has a cultural centre on it, which has remained the property of the local government. The local governments are currently putting the buildings and the park up for sale.

The 512 residential buildings of Nagyberki have been built on 12 streets. The well-kept courtyards, the row of modern, comfortable houses, the well-maintained public institutions and the level of public services reflect prosperity. The village has an extensive network of institutions, including a primary school and basic art school (specialising in fine arts and ballroom dance) from 1st to 8th grade, attended by more than 200 children from the neighbouring villages. There is also a new kindergarten with day-care facilities, a joint municipal office, an integrated community space (including a library and a senior citizens' club for the elderly). All the roads in the village are paved, and in 1993 a cycle path was also built to Mosdós. Health services are provided by the local general practitioner and a dentist. The installation of individual sewage treatment plants is in progress. Last year, a new kindergarten was built in the village. Roads and pavements are constantly renovated. Future plans include the construction of a community building (formerly known as a cultural centre), which will crown the development of the village centre.

The mayor of the settlement: Gyula Deák

NEMESDÉD

Nemesdéd község a megye nyugati csücskében, közel a zalai megyehatárhoz található.

Már az 1329-es pápai tizedjegyzékben szerepel DED alakban. Gazdag múltra tekint vissza kulturális, gazdasági és politikai téren is. Curiális község volt 1848-ig, a nemesi birtok 4500 hold.

Jelentős szerepet töltött be a falu életében a Stephaich család. Stephaich Richárdot 1846-ban a Marcali járás főszolgabírójává választották, az akkori szokás szerint Nemesdédén tartották a megyegyűléseket.

Ugyanebben az évben V. Ferdinándtól vásárszabadalmat nyert évi négy vásártartási joggal, és „örök időkre” szóló mezővárosi rangot kapott a falu.

Stephaich Pál 1928-tól 1945-ig a megye alispánja volt. Az ő családja által épített kúria ma is áll, falumúzeumként funkcionál, ahol méltó emléket igyekeznek állítani a nemesdédieiek őseik hagyományainak.

A falu nevezetességei: a katolikus templom, a műemléki védetség alatt álló református templom, több helyileg védett régi nemesi lakóház.

A környék erdőben gazdag, így szívesen jönnek még külföldről is vadászok. Szálláslehetőség a vadászházban, illetve a református egyház tulajdonában lévő gyülekezeti házban van.

Sok magánház van külföldi tulajdonban, köszönhetően Zalakaros és a Balaton közelségének. Az országos vérkeringésben – a 15 km-re található M7-es autópályának köszönhetően – ideális a község helyzete.

Híres gyümölcstermő hely volt, de ma már csak pár családnak ad ez a tevékenység megélhetést.

Alsó tagozatos iskola és óvoda működik a faluban.

Civilszervezetek: polgárőrség, nyugdíjasklub, Dr. Baráth Miklós Alapítvány.

Ha szeretne még többet megtudni Nemesdédéről, jöjjön és győződjön meg szíveslátásunkról!

A település polgármestere: Tompa Boldizsár

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Nemesdédi utcakép református templommal és községházával; Önkormányzat udvara; Címer; Katolikus templom; Művelődési ház; Óvoda; Általános iskola; 56-os emlékszobor; Emléklap; Falumúzeum; Óvoda udvara

NEMESDÉD

NEMESDÉD

NEMESDÉD

The village of Nemesdéd is located in the western part of the county, close to the Zala county border.

It was already listed as DED in the papal tithing register in 1329. It has a rich cultural, economic and political history. It was a curial village until 1848 and the noble estate covered 4,500 acres.

The Stephaich family played a significant role in the life of the village. Richárd Stephaich was elected high sheriff of the Marcali district in 1846, and the county assemblies were held in Nemesdéd as was customary at the time.

In the same year, Ferdinand V gave the right to hold four markets a year, and the village received the rank of a market town “forever”.

Pál Stephaich was the deputy count of the county from 1928 to 1945. The mansion built by his family still stands today and functions as a village museum attempting to commemorate the traditions of their ancestors in a worthy manner.

The sights of the village: the Catholic church, the Reformed church un-

der monument protection and several locally protected, old noble houses.

The area is rich in forests, so hunters also come from abroad. Accommodation is available in the hunting lodge and in the congregation house owned by the Reformed Church.

Many private houses are foreign-owned, thanks to the proximity of Zalakaros and Lake Balaton. The village has an ideal position in the national circulation since the M7 motorway is 15 km away.

It was a famous fruit-growing place, but today only a few families make a living from this business.

There is a lower primary school and a kindergarten in the village.

Civil organisations: civil guard, pensioners' club, Dr. Miklós Baráth Foundation.

If you would like to know more about Nemesdéd, come and see our hospitality!

The mayor of the settlement: Boldizsár Tompa

ŐRТИLOS

Őrtilos község Magyarország délnyugati peremén fekszik, Somogy megye nyugati részében, a Mura és a Dráva folyók találkozásánál. A Dráva folyó teljes magyar szakasza természetvédelmi oltalom alatt áll a Duna-Dráva Nemzeti Park részeként. A Dráva Őrtilos környéki szakasza természeti értékeit tekintve ma már egyedülálló Európában. A folyó ezen a szakaszon alig szabályozott, vadregényesnek mondható, természeteshez közeli állapota értékes élővilágot alakított ki a környezetében. Tanösvényén kellemsétát lehet tenni a természetkedvelőknek.

A két folyó országhatár Magyarország és Horvátország között.

Őrtilos természeti adottságokban és történelmi emlékekben egyaránt gazdag vidéken fekszik. A település neve beszédes, utalva arra, hogy a hajdan itt őrzött puskaporos raktárak örével tilos volt érintkezni. Nevét először az 1400-as évek legelején említik oklevelek.

1661-ben a Mura és a Dráva találkozásánál Zrínyi Miklós (1620-1664) költő és hadvezér várat épített, melyet a törökök 1664. június közepén erős ágyútűz mellett, ostrommal elfoglaltak, földig rombolták. Kútját, a Zrínyikutat 2017-ben tárták fel. Zrínyi-Újvár ma már a kulturális örökség része. 2021 óta nemzeti emlékhely lett.

1848-ban a szabadságharc leverésére érkező Josip Jellasics (1801-1859) horvát bán csapatainak egy része Őrtilosnál kelt át a Dráván. A fölé emelkedő magaspartra, Perczel Mór személyes vezetésével az ágyúk védelmére földsáncokat ástak, melyek ma is láthatóak. Ezt nevezik a helyiek Festungnak (magyar jelentése: vár, erőd). Az 1848-as szabadságharcnak emléket állító emlékhely nemcsak neves történelmi helyszín, hanem csodás panoráma nyílik innen a Drávára és Horvátországra.

Őrtilos néprajza is gazdag emlékekkel rendelkezik.

Eperjessy Ernő tanyai tanító volt egy osztatlan 1-8. osztályos iskolában 1948 és 1964 között, az itt töltött évek alatt fáradhatatlanul és elhivatottan jegyezte föl az itt élők fantasztikus meséit, dalait, hiedelmeit. Trilógia készült ezekből a gyűjtésekből: Őrtilosi hiedelmek és mondák, Őrtilosi népmesék (Égig érő almafa), Őrtilosi dalok (Őrtilosi dombokon).

Dr. Eperjessy Ernő ma Budapesten él, Őrtilos díszpolgára, és végső nyughelyének is az Őrtilos-szentmihályhegyi temetőt jelölte ki. A község lakói büszkéek rá, felterjesztették a „Magyar Kultúra Lovagja” címre, melyet meg is ítéltek számára.

A Szelenca-porta Tájház 2014-től helyi néprajzi gyűjteményként funkcionál, mely az idelátogató vendégek körében nagyon népszerű, a helyi közösségi élet eseményeinek is gyakran otthont adó porta.

A Dráva völgyét szegélyező dombsor tetején áll a XVIII. század elején barokk stílusban épült Szent Mihály római katolikus templom, amely nevezetes búcsújáró hely. A műemlék templom középkori kolostor felhasználásával épült. Oltárát a közelmúltban restaurálták.

A templom előtti dombtetőről mesés panorámában gyönyörködhetünk.

Változatos kenus túrákon vehet részt az aktív kikapcsolódást választó idelátogató. Hosszabb-rövidebb vagy akár „nyúlfarknyi” evezés is választható. A csendesebb Mura, a vadabb Dráva különböző szakaszai elvárásosolják a kalandvagyó jelentkezőt.

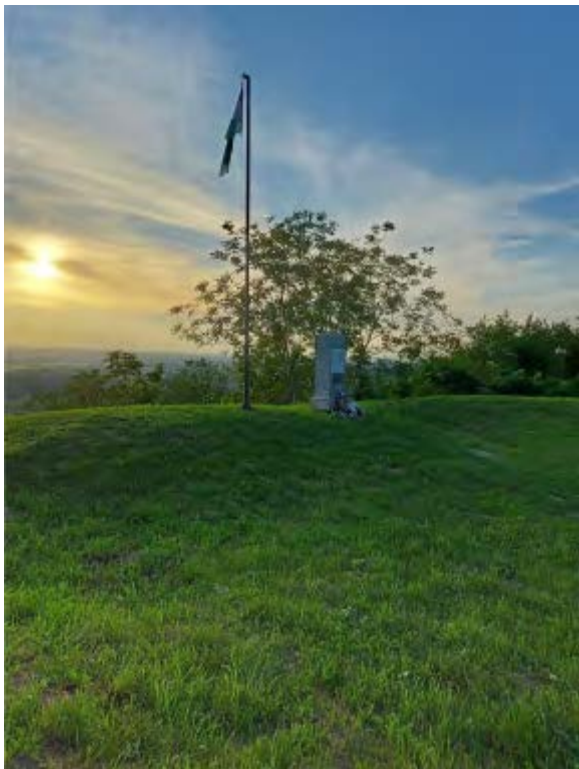
A település polgármestere: Kelei Zita

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Medvehagyma a Duna-Dráva Nemzeti Park Őrtilos-Földvárhegy területén; Mura-Dráva összefolyását; Festung; Dráva; Zrínyi kút; Látkép a Drávára; Szent Mihály-templom; Szent Mihály-templom oltára; Szent Fórián-kápolna; Dr. Eperjessy Ernő; Zrínyi-Újvárhoz vezető lépcső; Légi felvétel – Mura-Dráva; Őrtilosi erdő

ÓRTILOS

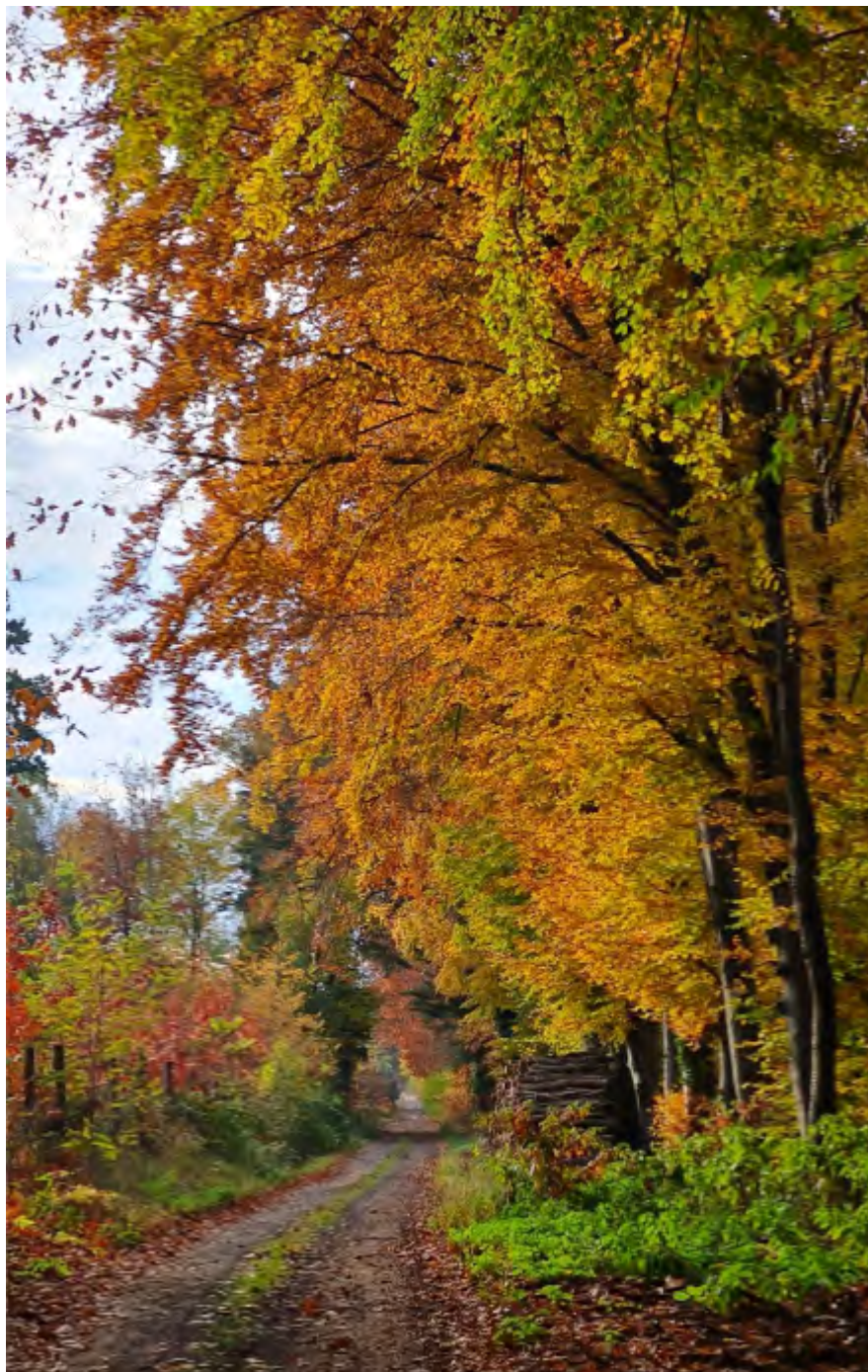
ÓRTILOS

ŐRТИLOS

The village of Órtilos is located on the southwestern edge of Hungary, in the western part of Somogy county, at the confluence of the rivers Mura and Dráva. The entire Hungarian section of the River Dráva is under nature protection as part of the Danube-Dráva National Park. The Órtilos section of the River Drava is now unique in Europe due to its natural values. The river is barely regulated in this section, it is picturesque and its near-natural

conditions have created valuable wildlife in its surroundings. The lovers of nature can take a pleasant walk on the nature trail.

The two rivers are the country border between Hungary and Croatia.

Órtilos is located in a region rich in both natural features and historical monuments. The name of the settlement suggests that it was forbidden to talk to the person who used to guard the local gunpowder stores. Its name was first mentioned in charters in the early 1400s.

In 1661, the poet and warlord Miklós Zrínyi (1620-1664) built a castle at the confluence of the River Mura and Dráva, which was occupied and destroyed to the ground by the Turks in the middle of June 1664 with strong cannon fire. Its well, the Zrínyi Well, was excavated in 2017. Zrínyi-Újvár is now part of the cultural heritage. It has been a national memorial site since 2021.

Arriving to suppress the War of Independence in 1848, some of the troops of the Croatian Ban Josip Jellachich (1801-1859) crossed the Dráva at Órtilos. On the high bank rising above it, earthworks were dug under the personal guidance of Mór Perczel to protect the cannons, which can still be seen today. This is what the locals call Festung (i.e. castle, fortress). The memorial of the War of Independence in 1848 is not only a famous historical site, but also offers a wonderful panorama of the River Drava and Croatia.

The ethnography of Órtilos also has rich memories.

Ernő Eperjessy was a farm teacher in an undivided school for classes 1-8 between 1948 and 1964. During these years he tirelessly and devotedly recorded the fantastic tales, songs and beliefs of the local people. A trilogy was made from these collections: Órtilos beliefs and legends, Órtilos folk tales, (The apple tree that reached the sky), Órtilos songs (on the hills of Órtilos).

Dr. Ernő Eperjessy lives in Budapest today, he is an honorary citizen of Órtilos, and designated the Órtilos-Szentmihályhegy cemetery as his final resting place. The inhabitants of the village are proud of him, he was submitted to the title of "Knight of Hungarian Culture", which was actually awarded to him.

The Szelenca-porta Country House has been operating as a local ethnographic collection since 2014, it is very popular with visitors and often hosts local community events.

At the top of the hill bordering the Drava valley stands the St. Michael's Roman Catholic Church, built in Baroque style at the beginning of the 18th century, and it is a famous pilgrimage site. The listed church was built by using a medieval monastery. Its altar has recently been restored.

You can enjoy a fabulous panorama from the hilltop in front of the church.

Visitors who choose to relax in an active way can take part in various canoe tours. You can choose longer, shorter or even shorter paddling. The different sections of the calmer Mura and the wilder Dráva enchant those who embark on an adventure.

The mayor of the settlement: Zita Kelei

ÖTVÖSKÖNYI

Belső-Somogyban, Nagyatádtól mindössze 8 kilométerre északra fekszik Ötvöskőnyi. A falu előnyös adottsága, hogy a közelben három halastó is található. A termőterület szorosan kapcsolódik a segesdi és a somogyzobi határhoz, a tájra jellemző a szőlő- és gyümölcstetvények látványa. A hatvanas évektől errefelé különösen a málna és a feketeribiszke termesztése lendült fel, s mostanra a megye legnagyobb ilyen termőterülete alakult ki e tájon. Ötvöskőnyi természetes állatvilága rendkívül gazdag, az erdős részeket járó utazó errefelé gyakran találkozhat könnyed léptű őzekkel és gyors iramú szarvasokkal.

A falu eredetileg a királyi udvarnokok birtoka volt, 1332-ben már plébániával rendelkezett, majd a segesdi uradalomhoz tartozott. Négy vízimalom is működött a környéken, s a település nevét a XIV. században említették először a krónikák. A feltételezés szerint királyi ötvösök dolgozhattak e területen, ez adja a község nevének magyarázatát is.

1395-ben a Batthyány család őse kapta adományul a birtokot, melyet 1403-ban a két fiú – Batthyány László és Albert – elveszített hűtlensége miatt, majd később csak hosszas per után nyerhették vissza. Az évszázadok során gyakran változtak a földesurak, a XVIII. században egy időre el is néptelenedett a falu, amelynek okát nem tárják fel a dokumentumok. 1850-re azonban közel ötszáz lakóval már újból benépesült Ötvös, s szépen gyarapodott a lélekszám az azt követő évtizedekben.

A második világháború után még csak Nagyatáddal kötötte össze kövesút a községet, ám már akkor is volt vasúti megállója, kialakultak az igazgatási és oktatási intézmények. Az első termelőszövetkezet 1949-ben alakult, a XX. század derekától óvoda és nyolcosztályos általános iskola működött Ötvöskőnyiben. 1976-ban azonban a települést Nagyatáddal csatolták, oda került át rövidesen az iskola felső tagozata is. A nyolcvanas évek végén kezdtek csak el olyan beruházások, mint a vezetékes ivóvíz kiépítése, az iskola és a könyvtár felújítása – ez utóbbi felszereltségére méltán büszkék a helybeliek. 1994-ben a helyi lakosság az önállósodás mellett döntött, majd három évvel később Segesddel alakítottak körjegyzőséget. A külterületi települések azonban – Töröktanya, Petenye, Szarkástó, Szentkereszt – az évek során lakatlanná váltak.

A kertvárosi képet mutató faluban két templom szolgálja a katolikus és református hívőket. Ez utóbbi templomkertjében található a háborúban elesett katonák emlékműve, melyet nemrég újítottak fel. Műemléki védettséget élvez a Nepomuki Szent János-szobor, a régi kastélyt pedig a nagyatádi kórház hasznosítja s tartja fenn. Az óvoda szép környezetben, felújított belső térrel és gondozott külsővel várja nap mint nap az apróságokat. A lakosság 33 százaléka cigány nemzetiségű, az önkormányzat nagy erőfeszítéseket tesz a hátrányos helyzetű gyermekek támogatására. A romák két civil szervezetet működtetnek, őrzik a hagyományokat, együttesük gyakran felépít a kulturális rendezvényeken. 2001-ben a faluba költözött Farkas László,

aki egy újabb nevezetességgel gyarapította a község látványosságait. Közvetlenül a főút mellett megalkotta a Könnyező Mária-szobrot, melyet mindenki láthat, aki a 68-as úton közlekedik.

Az utóbbi években több jelentősebb változás is történt a faluban. A község újabb utcája, a Vasvári utca kapott szilárd burkolatot 2003 őszén. Megkezdődött a 25 éve nem használt közösségi ház felújítása, mely óriási hiányt pótol a községben.

A községben manapság is fontos megélhetési forrás a mezőgazdaság: mind nagyobb szerep jut a magángazdaságoknak, mivel a segesdi termelőszövetkezet árverésre bocsátott földjeinek túlnyomó része is a gazdák tulajdonába került. Nagyüzemi körülmények között a gabonafélék élveznek elsőbbséget, a faluhoz közeli négy-öt dombon szőlőskertek sorakoznak, a málnaültetvények pedig a családok megélhetéséhez biztosítják a kiegészítést. A vállalkozások elsősorban a kereskedelem és a fuvarozás területén alakultak, de néhány iparost is számon tartanak.

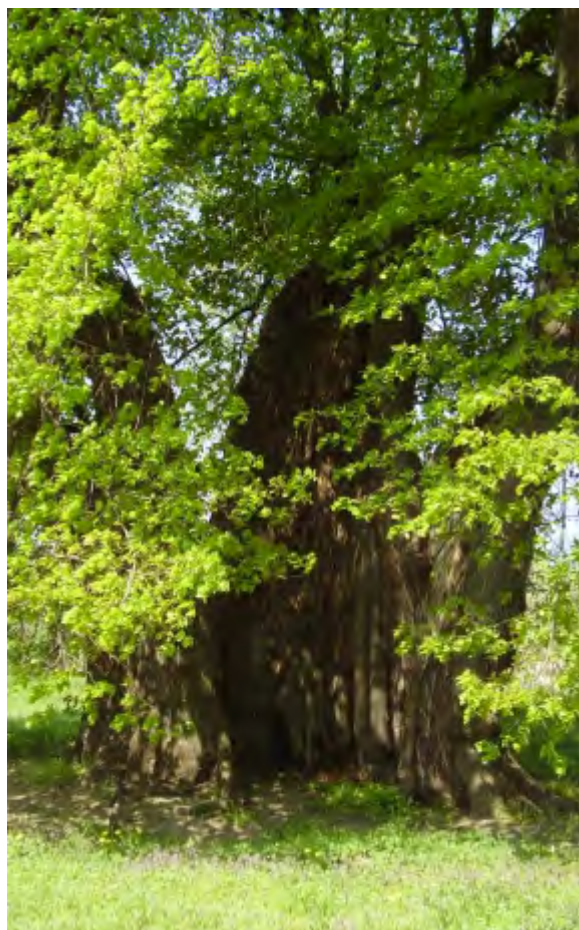
A település polgármestere: Szabad Józsefné

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Túrázás; Falunap; Bölcsődei alapköletétel (a fényképeken: Szászfalvi László országgyűlési képviselő, Huszti Gábor Somogy Megyei Közgyűlés alelnöke, Szabad Józsefné polgármester); Falunap; Könyvtári nap; Karácsonyi ünnepség; Mikulás a faluban; Advent utolsó vasárnapi ünnepsége; Idősek napi ünnepség; Hársfa; Túrázás a falu határában; Húsvéti dekoráció a faluban; Májusfa állítás

ÖTVÖSKÓNYI

Ötvöskónyi is located in Inner Somogy, only 8 km north of Nagyatád. The village has the advantage of having three fishing ponds nearby. The production area is closely linked to the border of Segesd and Somogyszob, and the landscape is characterised by a view of vineyards and orchards. In the 1960s, raspberry and blackcurrant cultivation in particular took off in the region, and it is now the largest such production area in the county. The natural fauna of Ötvöskónyi is extremely rich, and travellers passing through the woodlands will often encounter light-footed deer and fast-moving stags.

The village was originally a royal manor, had a parish as early as 1332 and later became part of the Segesd manor. There were four water mills in the area, and the name of the village was first mentioned in chronicles in the 14th century. It is assumed that royal goldsmiths worked here, which explains the name of the village. In 1395, an ancestor of the Batthyány family was given the estate as a gift, which was lost in 1403 due to the infidelity of the two sons – László and Albert Batthyány – and later only regained after a long trial. Over the centuries, the landlords changed frequently, and in the 18th century, the village was even depopulated for some time, the causes of which are not explained in the documents. By 1850, however, Ötvös had been repopulated with nearly 500 inhabitants, and the number of inhabitants increased considerably in the following decades.

After the Second World War, the village was only connected to Nagyatád by a gravel road, but even at that time, it had a railway station, as well as administrative and educational institutions. The first co-operative was established in 1949, and from the middle of the 20th century there was a kindergarten and an eight-grade primary school in Ötvöskónyi. In 1976, however, the village was annexed to Nagyatád, where the upper grades of the school were soon transferred. It was only in the late 1980s that investments such as the construction of the piped water supply system and the renovation of the school and the library began, with the facilities of the

latter being a source of pride for the locals. In 1994, the local people decided to become independent, and three years later they established a district municipality with Segesd. However, the outlying settlements – Törökta-nya, Petenye, Szarkástó, Szentkereszt - became uninhabited over the years.

In the suburban-looking village, two churches serve the Catholic and Reformed believers. In the churchyard of the latter there is a recently renovated memorial commemorating the soldiers who died in the war. The statue of St. John of Nepomuk is protected as a historical monument, and the old castle is used and maintained by the hospital of Nagyatád. The kindergarten has a beautiful environment, a renovated interior and a well-kept exterior. With 33% of the population being of Roma ethnicity, the municipality makes great efforts to support disadvantaged children. The Roma community runs two NGOs, preserves traditions and their ensemble often performs at cultural events. In 2001, László Farkas moved to the village, who has added another landmark to the village's attractions. Right next to the main road, he created the statue of Mary the Tearful, which can be seen by anyone travelling along road 68.

In recent years, there have been several major changes in the village. A new street in the village, Vasvári Street, was paved in autumn 2003. The renovation of the community centre, which has not been used for 25 years, has begun, filling a huge gap in the village.

Agriculture continues to be an important source of livelihood in the village, with private farms playing an increasingly important role, as the majority of the land put up for auction by the Segesdi farmers' cooperative has also been taken over by farmers. In large-scale farming, cereals are the priority, vineyards line the four or five hills near the village, and raspberry plantations supplement family livelihoods. Businesses are mainly engaged in commerce and shipping, but there are also a few craftsmen.

The mayor of the settlement: Józsefné Szabad

PATCA

Patca Somogy megye második legkisebb községe, Kaposvártól 13 km-re délnyugatra, a Zselic Tájvédelmi Körzet határán fekszik. Területe 4,96 km². A falut körülvevő erdők, dombok lábánál több forrás található, amelyek hűsítő vizét a Csörge-patak gyűjti össze, és a falu végén fekvő Katica-tóban teljesedik ki.

Patca „egyutcás” zsáktelepülés, közúton a Szilvásszentmárton-Kaposvár közútba torkolló bekötőúton közelíthető meg. A faluból kiinduló, illetve áthaladó gyalogos és kerékpáros túraútvonalak több somogyi, sőt dunántúli településsel összekötik Somogyország eme gyöngyszemét.

Pesty Frigyes másfél évszázada készült gyűjtésében olvashatjuk: „Helység – 1253-ban Paczyta – Somogy vármegyében, Szigeti járásban, Kaposvártól délre 1 és 2/4 – Szigetvártól Északra 3 2/4 óra járásra. – A’ Szent. benedeki Apátság birtokaihoz tartozik, – a’ kincstár kezelése alatt. – Határai Északra Szenna Keletre Kisfalud, Délre Kisfalud, Szilvás Szent Márton, nyugatra Ó Telek – 1453 Thelek – A’ hajdani Paczyta mikor lett Paczává arra senki sem emlékezik. A gyűjtést végző Matolcsi József református lelkész ebben a település elsőnek tartott okleveles említésére utalt. Az 1252-

ben kelt oklevélben Poczyta néven találhatjuk Patcát, amelyet 1726-ban már a kaposfői Szent Benedek titulusát viselő prépostság birtokolt. A ma pusztaként ismert Ótelek ismert okleveles említései (1421, 1483) Othelek néven történt. A későbbi évszázadokban használtak Pacs, Pacza, Patza, Pacscha, Patscha, Patsa és Pácza változatokat. A nyelvészek szerint eredete szláv, jelentését azonban nem tudják.”

A jobbágyfelszabadítás után Patcán több jómódú gazdaság is kialakult, ettől az időtől kezdve alakult ki a Garáci tetőn a vásár, és kapott a település úgynevezett „vásártartási jogot”. Évente négy vásárt tartottak.

1910-ben 220 magyar lakost jegyeztek fel, akik közül 35 római katolikus, 185 pedig református volt. 1941-re azonban már csak 45 ház volt lakott. A II. világháború után a patcai gazdákat is beléptették a termelőszövetkezetbe, amelynek az 1989-es rendszerváltás utáni privatizáció vetett véget.

A falu lakóinak száma napjainkban 60 fő. Mintegy 50% középkorú (20-50 évesig), 25-25% a kiskorúak, illetve szépkorúak száma. Az aktív lakosság nagyobb része erdészeti, mezőgazdasági és turisztikai tevékenységből él, kisebb részük a közeli megyeszékhelyre jár dolgozni.

A községben a polgármesteri hivatalon kívül nincs egyéb intézmény, gyár, üzem, sőt, kereskedelmi egység sem. Ám a Magyar Falu Program keretében a falu lakóinak aktív részvételével felújítják a volt kocsmabolt épületét, amely 2022 nyaratól a régi pompájában mutatja be egy 100 évvel ezelőtti falusi „kereskedelmi egység” működését, amely egyben bolt, kocsmabolt és közösségi tér is.

Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy nálunk a mai napig él a falusi összefogás, amelynek keretében folyamatosan építjük és szépítjük kicsiny falunkat. A temető kerítését társadalmi munkában építettük meg, a bevezető út melletti 50 facsemetét is közösségi munkában ültettük, ahogy a volt kocsmabolt épületének felújításában is mindenki kiveszi a részét!

2001-ben kezdődött az aktív turizmus úttörőjének számító Katica Tanya fejlesztése.

A Katica Tanya Élményközpont több mint 100 kül- és beltéri játszókalkalmatosságot, állatsimogatót, mintegy 250 háziállatot és több, hazánkban egyedülálló attrakciót foglal magába. Az év 310 napján várja vendégeit. Itt egy helyen található program, ellátás és szállás, azaz az Élmény mindhárom eleme.

Az élményközpont meglátogatása számos olyan élménnyel tehet gazdagabbá, amelyet együttesen máshol nehéz lenne megszerezni, megtapasztalni. Több generációnak élményekben gazdag, aktív kikapcsolódást nyújt kortól függetlenül a 13 hektáros területünkön.

Ha felkeltettük érdeklődésüket csöppnyi falunk iránt, látogassanak meg bennünket, mert EZ AZ A HELY, AHOVÁ A MADÁR IS PIHENNI JÁR.

A település polgármestere: Handó János

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Patca madártávlatból; Református templom; Faragott szobor; Utcakép; Községi munkában ültetett fákat a falu lakossága; A Katica Tanya látképe; Mászófalak a Katica Tanyán; Községi munka a néhai bolt-kocsmabolt épületénél; Tehénfejés; Katica Tanya bejárata; Elektromos gokartpálya

PATCA

The second smallest village in Somogy County, Patca is located 13 km southwest of Kaposvár, on the border of the Zselic Landscape Protection Area. Its size is 4,96 km². There are several springs at the foot of the hills and forests surrounding the village. The cool water from the springs is collected by Csörge Stream, which flows into Katica Lake at the end of the village.

Patca, a dead-end "one-street-village", can be reached by the access road branching off the main road that connects Szilvásszentmárton with Kaposvár. The hiking and cycling trails starting from and passing through the village connect this gem with several settlements in Somogy and Transdanubia.

Frigyes Pesty wrote a century and a half ago, in his treatise, "Village – Paczyta in 1253 – in Somogy county, Sziget district, 1 and 2/4 hours south of Kaposvár – 3 and 2/4 hours north of Szigetvár. It belongs to the estates of the Abbey of St. Benedict – under the administration of the treasury. Bordered by Szenna to the North, Kisfalud to the East, Kisfalud and Szilvás Szent Márton to the South, Ó Telek (Thelek in 1453) to the West. Nobody remembers when the former Paczyta became Pacza. József Matolcsi, the Reformed pastor who had carried out the collection, referred like that to the first written record of the settlement. In a document dated 1252, Patca is mentioned as Poczyta. The settlement was owned by the Parish of St Benedict of Kaposfő in 1726. The known written references (1421 and 1483) to Ótelek, now known as a dispersed settlement, refer to it by the name Othelek. The variants Pacs, Pacza, Patza, Pacscha, Patscha, Patsa and Pácza were used in later centuries. According to linguists, it is of Slavic origin, but its meaning is unknown."

After the serf emancipation, several wealthy farms formed in Patca. From then on, a market was established on Garác Peak and the settlement was granted the so-called "right to hold markets". Four markets were held every year.

In 1910, 220 Hungarian residents were registered, of whom 35 were Roman Catholic and 185 Reformed. By 1941, however, only 45 houses were

inhabited. After the Second World War, the farmers of Patca were admitted to the agricultural co-operative, which ceased to exist with the privatisation after the change of regime in 1989.

Today the village has 60 inhabitants. About 50% are middle-aged (20-50 years old), 25% are minors and 25% are elderly. The majority of the active population make their living from forestry, agriculture and tourism, with a smaller proportion commuting to work in the nearby county seat.

Apart from the mayor's office, there are no other institutions, factories, plants or even businesses in the village. However, the former pub/shop building will be renovated with the villagers' active participation under the Hungarian Village Programme, and it will, from summer 2022, show off what a village "commercial unit" was like 100 years ago, which is a shop, pub and community space all in one.

We are very proud of the fact that cooperation is active in our community and we are constantly building and improving our little village together. The fence of the cemetery was built by the community and we also planted 50 trees along the access road together, and everyone is doing their part in the renovation of the former pub/shop.

The development of Katica Tanya (Ladybird Farm), a pioneer in active tourism, began in 2001.

The Katica Tanya Leisure Centre includes more than 100 outdoor and indoor playground facilities, a petting zoo, around 250 pets and several attractions unique in Hungary. It's open 310 days a year. The three ingredients for a good time, namely, activities, food and lodging, are all available in one place.

Visiting the Leisure Centre can provide you with a range of experiences that would be difficult to find together elsewhere. Our 13 hectares of land offer an abundant experience of active recreation for all ages.

If we managed to raise your interest in our tiny village, come and visit us, because this out-of-the-way place is great for relaxation.

The mayor of the settlement: János Handó

POTONY

Potony (horvátul Potonja) egy olyan magyarországi kistelepülés, melyben otthon érzi magát az ember, egy település, mely közel ezer éve szerves része a Kárpát-medencének, egy település, mely évszázadok óta életteret, megélhetést, boldogulást teremt az itt élőknek.

Egy kis község Dél-Somogy „legdélibb csücskében”, a horvát határ mellett, a megyeszékhelytől 20 kilométerre, a Duna-Dráva Nemzeti Park drávai szakaszának középső részén a mai napig szinte teljesen háborítatlan természetű vidéken található. A pápai tizedjegyzék szerint a falunak az 1332-től 1337-ig terjedő években már plébániája volt, és 1403-ban a fennmaradt források szerint Szent Pál-völgy néven említették. A török hódoltság után a XVIII. század elején katolikus horvátokat telepítettek a vidékre, így vált a környező településekkel együtt horvát ajkúvá. Ezt a horvát identitást nyelvében, hagyományaiban, gasztronómiájában a mai napig őrzi a település. Népviseletében, szokásaiban, mindennapjaiban a mai napig is tetten érhető a horvát identitás jelenléte. Rendezvényeken, ünnep-

napokon a hagyományos horvát ételek (sós-túrós vagy káposztás rétes és kalács) kerülnek a vendégek elé. Zenéjében, táncaiban, népművészetében is horvát tradíciók jelennek meg.

A falu mai nevét 1909-től használja. Ezekben az időkben a faluhoz tartozott „Potony puszta” településrész, mely régebben Eszterházy birtok volt gyönyörű kastéllyal a hozzátartozó épületekkel. Az 1940-es években 700-an lakták, akiknek jelentős hányada horvát nemzetiségűnek vallotta magát. A második világháború után a jugoszláv határ közelsége miatt az ország többi részétől kissé elszigetelődött, gazdaságilag a térséggel együtt nehéz helyzetbe került, és vált az ország egyik hátrányos helyzetű vidékévé. Az elzártságból az 1990-es években kezdett kilábalni, és indult el a mai igényeket, életkörülményeket kínáló lehetőségek irányába. Az 1950-60-as években még saját iskolával rendelkezett, ahol helyben lakó tanító segítségével tanultak az akkori kisdíákok. Sajnos az ezután bekövetkezett körzetesítések során az iskola bezárásra került. Ma már önálló intézménnyel nem rendelkezik, oktatási, egészségügyi, közigazgatási feladatait a rendszerváltáskor alakult önkormányzat a környező településekkel közösen látja el.

A település jelképe a falu központjában található többszáz éves tölgyfa (5 m kerületű), mely a címerében is megtalálható, és hűen jelképezi, hogy az idetelepült horvátok úgy eresztettek gyökeret ezen a településen, mint a tölgyfa.

A falu lakosságának közel 100%-a római katolikus vallású. Legkiemelkedőbb építménye a településnek a templom, mely 1938-39-ben épült, és belső terében a feliratok két nyelven – magyarul és horvátul – is olvashatók. A templom különlegessége az is, hogy az építését az akkori hívek saját erejükből, kétkezi munkájukkal építették különösebb külső támogatás nélkül. Egyedivé az teszi, hogy katolikus templomoknál nem szokásos kazettás mennyezettel rendelkezik, melyet az építéskor a helyben tanuló kisdíákok és az akkori tanító kézzel festett motívumai díszítenek. A templom előtt található emlékmű a világháborúban elesett potonyiak emlékéét őrzi, melyen a felirat szintén két nyelven olvasható.

A település és környéke, a Dráva folyó olyan érintetlen természeti szépséggel rendelkezik, amely ma már ritkaságnak számít. Az érintetlen természet, a nyugodt, békés mindennapok sok érdeklődőt vonzanak ebbe a térségbe. Ebben nagy szerepe van annak, hogy a települést keresztülszeli a nemzetközi Euro Velo kerékpárút-hálózat, így a tavaszi, nyári, őszi hónapokban sok természetet, kerékpározást szerető turista fordul meg a településen.

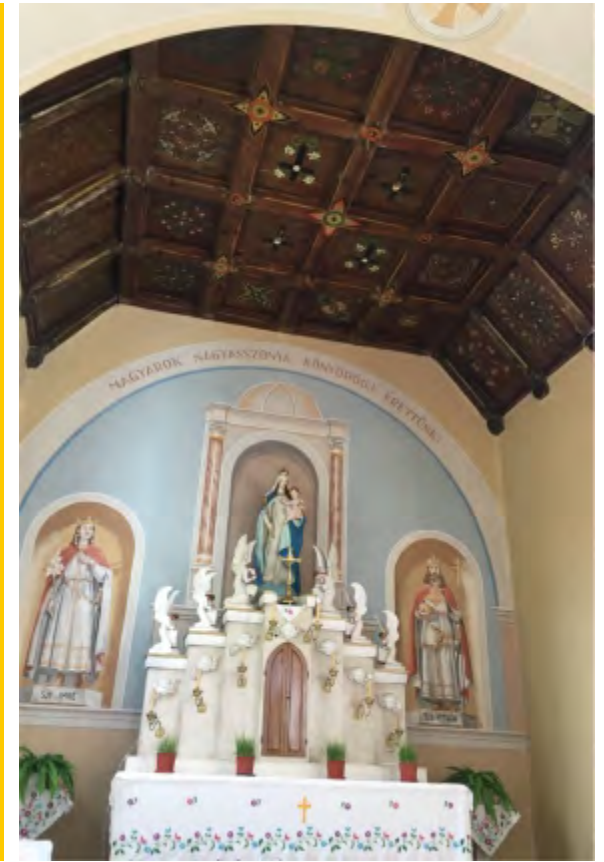
Az apró kis falu lakói méltán híres magyar és horvát vendégszeretettel fogadják a Potonyra érkezőket, és bíznak abban, hogy a vendégek kellemes élményekkel, jó érzésekkel, felüdülve, a természetben kikapcsolódva viszik hírét ennek a Dráva menti térségnek, településnek.

A település polgármestere: Reiz Tamás

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Potony jelképe az öreg tölgy; Templombelső; Templom kazettás mennyezete; Katolikus templom; Emlékmű; Mise után; Játsszótér; Kerékpáros pihenő az öreg tölgyvel; Park; Kultúrház; Pihenés a parkban; Potonyi hóesés

POTONY

POTONY

POTONY

Potony (in Croatian: Potonja) is a small settlement in Hungary where people feel at home, a settlement that has been an integral part of the Carpathian Basin for almost a thousand years and a settlement that has been creating living space, livelihood and prosperity for the local residents for centuries.

A small village in the “southernmost tip” of Southern Somogy, next to the Croatian border, 20 km from the county seat, in the middle of the Drava section of the Danube-Drava National Park, in an area where nature is almost fully undisturbed to this day. According to the papal tithe register, the village already had a parish from 1332 to 1337 and was referred to as St. Paul's Valley in 1403, according to surviving sources. At the end of the 18th century, after the Turkish occupation, Catholic Croats were settled in the region, thus it became Croatian-speaking along with the surrounding settlements. The settlement preserves this Croatian identity in its language, traditions and gastronomy also today. The presence of Croatian identity can still be seen today in folk costumes, customs and everyday life. At events and public holidays, traditional Croatian dishes (strudel with salted cottage cheese or cabbage and braided cake) are offered to the guests. Croatian traditions also appear in the music, dances and folk art of the village.

The village has been using its current name since 1909. At that time, the “Potony puszta” part belonged to the village: it used to be an Eszterházy estate with a beautiful palace and with the attached buildings. There were 700 inhabitants in the 1940s, a significant proportion of them declared themselves to be of Croatian nationality. After World War II, the village became slightly isolated from the rest of the country due to the proximity of the Yugoslav border, it got into a difficult economic position together with the region and became one of the country's disadvantaged areas. It began to recover from the isolation in the 1990s and set out in the direction of the opportunities that offer today's needs and living conditions. In the 1950s and 60s, it still had its own school, where the students studied with the help of a teacher who lived there. Unfortunately, the school was closed during the subsequent school district zoning. Today the village does not have an independent institution, its educational, health and administrative tasks are performed by the local government – formed upon the regime change – jointly with the surrounding settlements.

The symbol of the settlement is the centuries-old oak tree (5 m in diameter) in the centre of the village, which can also be found in its coat of arms, and it faithfully symbolises that the Croats who settled here took roots in this settlement like the oak tree.

Nearly 100% of the village's population is Roman Catholic. The most outstanding building of the settlement is the church, which was built in 1938-39, and the inscriptions inside can be read in two languages – Hungarian and Croatian. Another special feature of the church is that it was built by the believers at that time with their own hand, without any special external support. What makes it unique is that it has a coffered ceiling – unusual in Catholic churches – which is decorated with hand-painted motifs made by the local students and the teacher at the time. The monument in front of the church preserves the memory of the residents of Potony who fell in the world wars, and the inscription can also be read in two languages.

The settlement and its surroundings, the Drava River, have an untouched natural beauty that is now a rarity. The untouched nature as well as the calm, peaceful everyday life attract many visitors to this area. The fact that the international Euro Velo cycle path network crosses the settlement plays a big role in this, so in the spring, summer and autumn months, the settlement is visited by many tourists who love nature and cycling.

The inhabitants of this small village receive the visitors of Potony with the deservedly famous Hungarian and Croatian hospitality, and they hope that the guests will spread the news of this settlement and the Drava region with pleasant experiences, good feelings, refreshment and relaxation in nature.

The mayor of the settlement: Tamás Reiz

RINYABESENYŐ

Rinyabesenő Nagyatádtól délkeletre, a Rinya-patak völgyében fekszik Lábod, Mike és Homokszentgyörgy között, erdőkkel övezve.

A település neve először az 1332-1337-es pápai tizedjegyzékben tűnt fel, tehát már ekkor egyházas helynek számított. A 20. század elején Somogy vármegye Nagyatádi Járáshoz tartozott.

1910-ben 630 lakost számlált, melyből 559 magyar és 46 német volt, vallásuk megoszlása szerint pedig 99 római katolikus, 283 református és 8 izraelita. 1946 és 1948 között a csehszlovák-magyar lakosságcsere következményeképp (a környező településekhez hasonlóan) Rinyabesenőbe is telepítettek egy nagycsaládot.

A település határában feküdt egykor Öszpöte középkori település is, mely valószínűleg a török időkben pusztult el.

A római katolikus templom a falu szélén található, a 19. században épült, műemléki védelem alatt áll.

Az Öszpötei erdő Rinyabesenő határában húzódik, híres hatalmasra nőtt duglászfenyőiről (*Pseudotsuga menziesii*). Ezek többségét a meggyilkolt Erzsébet királyné emlékére ültették egy kis ligetben 1898-ban. Itt a SEFAG Zrt. 2007-ben kis pihenőhelyet is kialakított, tűzrakóhellyel, padokkal, esőbeállóval. Az erdő legnevezetesebb duglászpéldánya azonban nem ebben a ligetben, hanem attól mintegy 2 km-re található: ez a híres öszpötei kandeláberfa. E hatalmasra nőtt fenyő elágazás alatt mért törzskerülete 484 centiméter, magassága 32 méter. Nevét onnan kapta, hogy törzséből alacsonyan, közel vízszintes óriási oldalágak erednek, melyek pár méter után válnak csak függőlegessé, ezért gyertyatartóra (kandeláber) emlékeztetnek.

A település polgármestere: Orsós Imre

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Katolikus templom bejárata; I. világháborús emléktábla; Oltárkép a templomban; Harangláb egy régi fényképen; Kopjafa; Katolikus templom madártávlatból; Falfestmények a templomban; Öszpötei erdő; Kandeláber-fa

RINYABESENYŐ

RINYABESENYŐ

RINYABESENYŐ

Rinyabesenyő is located southeast of Nagyatád, in the valley of the Rinya stream, between Lábod, Mike and Homokszentgyörgy, surrounded by woodlands.

The name of the settlement first appeared in the papal tithe register of 1332-1337, so it was already a village with a church at that time. At the beginning of the 20th century, it belonged to the Nagyatád District of Somogy County.

In 1910, it had 630 inhabitants, of whom 559 were Hungarians and 46 Germans; according to their religion, 99 were Roman Catholics, 283 Reformed and 8 Israelites. Between 1946 and 1948, as a consequence of the Czechoslovak-Hungarian population exchange, a large family was settled in Rinyabesenyő, too (similarly to the surrounding settlements).

The medieval settlement of Öszpöte, which probably perished during the Turkish occupation, was also located on the outskirts of the village.

The Roman Catholic church, built in the 19th century at the edge of the village, is under monument protection.

The Öszpöte forest stretches just outside Rinyabesenyő and is famous for its giant Douglas firs (*Pseudotsuga menziesii*). Most of them were planted in a small grove in 1898 in memory of the assassinated Queen Elizabeth. In 2007, SEFAG Zrt. also built a small rest area here with a fire pit, benches and a rain shelter. However, the most well-known Douglas fir in the forest is not in this grove, but about 2 km away: the famous candelabra tree of Öszpöte. This huge fir has a trunk circumference of 484 centimetres, measured at the bifurcation, and a height of 32 metres. It takes its name from the fact that its trunk has huge, almost horizontal branches, which only become vertical after a few metres and therefore resemble a candelabrum.

The mayor of the settlement: Imre Orsós

SÁGVÁR

Ságvár község Somogy megyében, Siófoktól és az M7-es autópályától pár kilométerre délre található, a 65-ös sz. főút mentén. Közel a városhoz, mégis távol annak zajától. Remek kirándulóhely, hiszen csodálatos természeti környezet öleli körbe a falut. A Balatontól akár kerékpárúton is megközelíthető. Minden hónap második szombatján országos kirakodó- és kisállatvásárt tartunk, amely több száz embert mozgat meg minden alkalommal. A vásártér bejáratánál az ország egyik legnagyobb székelykapuja üdvözli az oda látogatót. Hívogató lehet kisgyermekes családoknak, hiszen bölcsőde, óvoda és általános iskola is működik községünkben. A falu északi részén kialakított ipari parkban pedig otthonra találtak különböző cégek és vállalatok is. Községünk vezetése folyamatosan azon munkálkodik, hogy Ságvárt még szebb és még élhetőbb településsé tegye.

Bár községünk Ságvár néven 560 éve szerepel az írásokban, története majd' 20000 évre nyúlik vissza, hiszen ennyi időre tehető a szőlőhegyen feltárt rénszarvasvadász-telep. Lössös dombjaink sok-sok régészeti leletet rejtenek, köztük olyanokat is, amelyek egyedülállóak Európában. Körbe ölelnek minket a Somogyi-halomvidék lankái és a Jaba-patak völgye, melyek olyan látványosságokat rejtenek, mint a Bujó-lik, amely egy löszbe vájt rövidke alagút; a Betyár-barlang, ahol a híres somogyi betyár, Patkó Pista is tanyázott; a Böre-vár, az Alirét fölé magasodó középkori földvár

vagy a Képes-fa, amely az Andocsra igyekvő zarándokok egyik pihenőhelye volt.

A túrázás és a természet szerelmeseinek ajánljuk a minden év júliusában megrendezésre kerülő Lösszölő Teljesítménytúrákat, amely Ságvár és környékének legszebb és legérdekesebb részeit is érintik.

A község északnyugati határában érdekes emlékműre figyelhetünk fel, hiszen a szántóföld közepén, az egykori Gám-pusztta helyén áll és hirdeti a régi idők dicsőségét egy kőkereszt, amely az egyetlen megmaradt emlék az egykor virágzó pusztáról. Mellette kapott helyet a vitéz Lőrincz Mátyás vadászpilóta őrmester emlékére állított kopjafa, amely az 1944-ben, Ságvár határában hősi halált halt pilóta emlékét őrzi. És nem feledkezhetünk meg a római kori erődünkről (Tricciana) sem, amely sajnos ma már nem látható, azonban régészeti kutatásoknak és feltárásoknak köszönhetően ismerhetjük e virágzó korszakot, amelynek – a református templom szomszédságában – a Tricciana park állít emléket. Kr. u. 379. április 5-én Gratianus római császár is járt Triccianában (Ságvár), ahonnan rendeletet is adott ki.

Községünk híres szülőttei közül kiemelkedő Szilády Áron református lelkész, orientalista, irodalomtörténész, a kiskunhalasi gimnázium alapítója, akinek nevét a helyi általános iskolánk is viseli. Ságváron született továbbá Ruisz György festőművész, rajztanár, valamint vértesi dr. Tóth Imre, a magyar üzemorvoslás atyja.

Ságváron – ez különös büszkeséggel tölt el bennünket – szinte minden korosztályt átfogó, pezsgő civil és kulturális élet folyik. Sokra tartjuk klubjaink, egyesületeink, kamarakórusunk és színjátszó körünk munkáját is. Az önkormányzat mellett valamennyien tevékenyen közreműködnek a község szellemi értékeinek gyarapításában. Egész évet átölelő kulturális programjaink minden évszakban kapcsolódási lehetőségeket kínálnak az érdeklődőknek.

Épített örökségünk közül kiemelkednek templomaink, a közel 400 éves református gyülekezet 1819-ben felszentelt temploma, Angster orgonával és csodásan díszített szószékével, valamint a római katolikus templom, amelyet Munkás Szent József tiszteletére emeltek, és 1747-1756 között épült. Eredeti barokk berendezése részben megmaradt, két mellékoltára Nepomuki Szent Jánosnak, valamint Szűz Máriának és anyjának, Szent Annának van szentelve. Kertjében, a vén vadgesztenyék ölelésében látható Nepomuki Szent János szobra. A község lakosságának adományából készült el az első, valamint a második világháborús emlékmű, a falu központjában található apró parkban pedig az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hőseinek emlékére állított faragott kopjafa látható.

Gazdag történelmi múltunk, csodás természeti kincseink és sokszínű kulturális hagyományaink köteleznek bennünket, hogy őrizzük és továbbadjuk örökségünket az elkövetkezendő nemzedékeknek.

A település polgármestere: Kecskés Gábor

Fotó: Stadler István

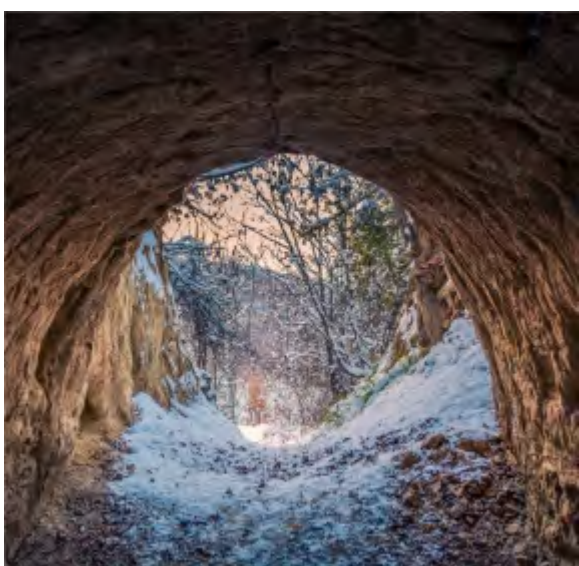
A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Látkép a szőlőhegyről; Katolikus templom csillagfénynél; Harangláb a temetőben; Betlehem a falu központjában, háttérben a református templom; Esti fények; Ságvár madártávlatból, háttérben Siófok és a Balaton; Naplemente a Jaba-völgyben; Bujó-lik, löszalagút a szőlőhegyen; Székelykapu a vásártér bejáratánál; Kerékpárút a vadgesztenye soron; Képes-fa télen; Templomtornyok alkonyatkor

SÁGVÁR

SÁGVÁR

SÁGVÁR

The village of Ságvár is located in Somogy county, along main road no. 65, a few kilometres south of Siófok and the M7 motorway. Close to the city, yet away from its noise. It is a great place for a trip as the village is surrounded by a wonderful natural environment. It can also be reached by bike from Lake Balaton. On the second Saturday of each month, we hold a nationwide stall market and pet fair that is visited by hundreds of people each time. At the entrance to the marketplace, visitors are welcomed by one of the largest Transylvanian gates in the country. It can be attractive for families with small children, as there is also a nursery, a kindergarten and a primary school in our village. Various companies and corporations have also found homes in the industrial park in the northern part of the village. The management of our municipality is constantly working to make Ságvár an even more beautiful and liveable settlement.

Although our village has been mentioned in the records by the name Ságvár for 560 years, its history dates back to almost 20,000 years as the reindeer hunting farm excavated on the vineyard hill can be dated to such an age. Our loess hills hide many archeological finds, including items that

are unique in Europe. We are surrounded by the slopes of the Somogy hills and the valley of the Jaba stream, which hide sights such as the Bujó-lik, a short tunnel carved into the loess; the Betyár Cave, where the famous Somogy outlaw, Pista Patkó, also stayed; the Böre Castle, a medieval earth fort rising above Alirét, or Képes-fa, a resting place for pilgrims visiting Andocs.

For the lovers of hiking and nature we recommend the Löszölő Performance Tours, which take place every July and cover the most beautiful and interesting parts of Ságvár and its surroundings.

An interesting monument can be seen on the north-western border of the village, where a stone cross – the only surviving monument of the once flourishing wilderness – stands in the middle of the field, on the site of the former Gám-puszta, to proclaim the glory of old times. Next to it is a grave post erected to preserve the memory of the valiant fighter pilot Sergeant Mátyás Lőrincz, who died a heroic death in 1944 on the outskirts of Ságvár. And we must not forget our Roman fortress (Tricciana), which is unfortunately no longer visible today, but thanks to archaeological excavations and explorations we know about this flourishing era, which is commemorated in the Tricciana park next to the Reformed church. On 5 April 379, the Roman emperor Gratianus also visited Tricciana (Ságvár), from where he also issued a decree.

Outstanding among the famous natives of our village is Áron Szilády, a Reformed pastor, Orientalist, literary historian and founder of the Kiskunhalas grammar school, whose name is also borne by our local primary school. György Ruisz, a painter and drawing teacher, and Dr. Imre Vértesi Tóth, the father of Hungarian occupational medicine, were also born in Ságvár.

Ságvár has a vibrant civil and cultural life for almost all ages, which fills us with special pride. We also appreciate the work of our clubs, associations, chamber choir and drama club. In addition to the local government, they all actively contribute to the enrichment of the intellectual values of the village. Our year-round cultural programmes offer the visitors recreational opportunities in all seasons.

Outstanding among our built heritage are our churches: the church of the nearly 400-year-old Reformed congregation, with its organ and beautifully decorated pulpit, consecrated in 1819, and the Roman Catholic church, built in honour of Saint Joseph the Worker and built between 1747 and 1756. Its original Baroque furnishings have been partially preserved, with two side altars dedicated to St. John of Nepomuk, to Virgin Mary and her mother, St. Anne. A statue of St. John of Nepomuk stands in its garden, in the embrace of old horse chestnut trees. The first and the second world war monuments were made from donations by the inhabitants of the village, and a carved grave post in the small park of the village centre commemorates the heroes of the 1848-49 revolution and war of independence.

Our rich historical past, wonderful natural treasures and diverse cultural traditions oblige us to preserve and pass on our heritage to future generations.

The mayor of the settlement: Gábor Kecskés

Photos by: István Stadler

SOMOGYSZIL

A község Külső-Somogyban, a Dunántúl Balatontól délkeletre elhelyezkedő jelentős területét magába foglaló Somogyi-Tolnai-dombság déli lejtőjén, a két megye határán található.

Somogyszil területén már a kőkorszak embere megtelepedett. A terület első ismert lakói a kelták és a rómaiak. Korát a régészeti feltárás során előkerült pénzermékből és használati eszközökből állapították meg. A település lakosai Nagy Konstantin (313-337) és az azt követő császárok idején éltek itt mintegy száz esztendeig. Pusztulásukat barbár betörések okozták. Somogyszil névvel először 1061-ben találkozunk Zoil néven a Zselicszentjakabi alapítólevélben. A következő adat 1138-ból származik szintén egy oklevélből, melyet II. Béla király állíttatott ki a Dömösi prépostság részére.

Somogyszilt – története során – mindig több földesúr birtokolta. Az Anjou-korban a két részbirtokos, Szili Demeter és fiai, valamint a veszprémi püspök közötti nézeteltérésről 13 oklevél tudósít. Nem véletlen, hogy a tulajdonosok évtizedekig pereskedtek a település tulajdonjogáért, mert valószínűleg a falu a környék központja lehetett.

A XVI. század a község életének első dinamikus fejlődő szakasza, birtokosai a Rozgonyi, a Buzlai, majd a Báthory családok, és V. László király idején, 1449-ben mezővárosként említik.

A mohácsi csatavesztés utáni időszakban az egykor virágzó mezőváros nagy része elpusztult. A XVI. század közepén folyó török hadjáratok a Dunántúl keleti részét elsőként dúlták fel. A lakosság nagy része vagy elpusztult, vagy elmenekült. A csatazaj elűtével és a birtokjog megszilárdulása után határozta el Sankó Miklós, Somogy megye alispánja, hogy az elpusztult Szilt ismét benépesíti. A következő években ugrásszerűen megnőtt a község lakossága, melynek oka szervezett telepítést is sejtet.

A Sankó család mindkét élő férfi tagja az 1720-as évek közepén utód nélkül halt el. Az új földesúr – báró Hunyady – nemcsak további telkeket adott jobbágyainak, hanem új, a korábbinál kedvezőbb szerződést kötött a lakossággal. Részben saját költségén helyreállíttatta 1731-ben a Mátyás idején épült romos gótikus templomot, majd papot, később tanítót fogadott a hitélet és a művelődés megindítása érdekében. A következő évtizedekben tovább gyarapodott a község. Az ismét mezővárosi rangot szerzett Szil a Hunyadyak uradalmi központja iparosokkal, kereskedőkkel és szabadon költözködhető jobbágyokkal. A település tehát rövid idő alatt visszaszerelte vezető helyét a térségben.

A község legjelentősebb épületei a grófi kastély, a katolikus parókia, az evangélikus szentegyház és a zsinagóga.

Szil fejlődését a szabadságharc bukása csak rövid időre hátráltatta. Az 1800-as évek végére teljesen megváltozott a község társadalmi és gazdasági struktúrája. Az addig jobbra földműveléssel foglalkozó lakosok mellett mind számottevőbb lett az iparosok és kereskedők száma. A község szellemi és kulturális élete pezsgett és virágzott. Az üzletek, a kocsmák és a boltok élénk forgalmat bonyolítottak le. Szil mindig híres volt a nagy tömegeket vonzó kirakodó vásáraitól és heti piacairól. Működött a faluban hengermalom, szivargyár valamint hitelszövetkezet, gazdakör, olvasókör és kaszinó, ahol az aktuális gazdasági kérdések mellett mindig igen élénk politikai vita is kialakult. Három felekezeti iskolában tanultak a gyerekek, 1796-tól gyógyszerész, 1829-től orvos is praktizált a községben.

A település fénykorát a XIX. század utolsó két évtizedében élte. A lakosság száma 1880-ban 2763 főt számlált, mellyel a megye 12. legnépesebb településének számított. A hanyatlás jelei akkor kezdtek mutatkozni, amikor az országos és a megyei vasútvonalak elkerülték Szilt, és a zsidó nagykereskedők sorra hagyták el a települést. Az első világháború 88 hősi halottat, 10 hadiözvegyet és 35 hadiárvát hagyott maga után. A század elején a több mint 150 Amerikába „kitántorgó” lakó is munkalehetőség híján hagyta el szülőföldjét.

A két világháború közötti időszakban voltak törekvések a hanyatlás megállítására, de ezek csak késleltetni, megállítani nem tudták a folyamatot. A statisztikai adatokból kitűnik, hogy tízévente átlagosan 80-90 fővel csökkent a lakosság száma, és mára mindössze 752 lakos maradt a faluban.

Az 50-es évektől a helyi termelőszövetkezet lett a legnagyobb munkaadó a településen, ami a munkaképes lakosság 55-60 %-ának biztosított megélhetést. A 90-es évek elején, a privatizáció során a termőföld területe teljes egészében magánkézbe került, ami a szövetkezet megszűnéséhez vezetett. A fiatalok nagy része a környező városokban vállalt munkát, épített családi házat és költözött el a faluból. A legnagyobb probléma az, hogy a falu elöregedett, és a lakosság több mint 50 %-a nyugdíjas.

A település polgármestere: Szakály László

Összeállította: Lesz Gyula helytörténész

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Üdvözlőtábla és címer; I. világháborús emlékmű; Kopjafa; Evangélikus templom; Kálváriadomb; Katolikus templom; Somogyszil madártávlatból; Régi víztorony; Útbaigazító tábla; Könyvtár; II. világháborús emlékmű

SOMOGYSZIL

SOMOGYSZIL

SOMOGYSZIL

This village is located in Outer-Somogy, at the border of two counties, on the southern slope of the Somogy-Tolna Hills, which cover a large section of Transdanubia southeast of Lake Balaton.

The region of Somogyszil was already inhabited in the Stone Age. Celts and Romans were the first known inhabitants of the area. Its age was determined based on coins and tools found during archaeological excavations. The settlement existed for about a hundred years under Constantine the Great (313-337) and subsequent emperors. Its destruction was caused by barbarian invasions. Somogyszil was first mentioned in the foundation charter of Zselicszentjakab in 1061, under the name Zoil. The next reference, also from a charter, issued by King Béla II to the Dömös Parish, dates back to 1138.

Throughout its history, Somogyszil was owned by several landlords. In the Anjou period, 13 documents recorded the disagreement between the two owners, Demeter Szili and his sons, and the Bishop of Veszprém. The village was likely the centre of the region, so it was no coincidence that the owners fought over its ownership for decades.

The 16th century was the first period that saw dynamic development for the village; its owners were the Rozgonyi, the Buzlai and later the Báthory families, and it is mentioned as a market town in 1449, under the reign of King László V.

In the aftermath of the Battle of Mohács, most of the once prosperous market town was destroyed. The eastern parts of Transdanubia were the first to be devastated by the Turkish campaigns in the middle of the 16th century. Most of the population either perished or fled. After the battles

died down and land rights were consolidated, Miklós Sankó, deputy governor of Somogy county, decided to repopulate the destroyed Szil. In the following years, the population of the village grew considerably, suggesting an organised settlement.

Both male members of the Sankó family died without an heir in the mid-1720s. Baron Hunyady, the new landlord, gave his serfs additional plots of land, in addition to signing a new, more favourable contract with the population. He had the ruined gothic church, built during King Matthias's reign, restored partly at his own expense in 1731, and then appointed a priest and a teacher in order to promote religious life and education. The village continued to grow in the decades that followed. Szil, once again a market town, became a centre of the Hunyadys' domain, with craftsmen, merchants and serfs that were free to move, and so apparently it regained its leading position in the region quickly.

The most important buildings in the village are the count's castle, the Catholic parish, the Lutheran church and the synagogue.

Szil's development was only briefly hindered by the defeat of the Hungarian Revolution of 1848. The social and economic structure of the village completely changed by the end of the 1800s. The majority of residents used to be engaged in agriculture, but by then, the number of craftsmen and merchants started increasing. The village had a vibrant and flourishing intellectual and cultural life. Shops, pubs and stores were bustling. Szil was famous for its fairs and weekly markets, which attracted large crowds. It had a steam mill, a cigar factory, a credit union, a farmers' club, a reading circle and a casino, where, in addition to discussions about current economic issues, lively political debates also ensued. Children were educated at three denominational schools. The village had a pharmacist since 1796 and a doctor since 1829.

It enjoyed its prime in the last two decades of the 19th century. The population was 2,763 in 1880, making Szil the 12th most populous settlement in the county. Signs of decline began to appear when the national and county railways bypassed Szil, and Jewish wholesalers left the settlement in droves. 88 villagers died a hero in the First World War, leaving behind 10 widows and 35 orphans. In the early 20th century, more than 150 people migrated to America, leaving their homeland for lack of jobs.

Efforts made to halt the decline in the period between the two world wars could only slow down but were unable to stop the process. Statistics show that the population decreased by an average of 80-90 people every ten years, and only 752 inhabitants remain in the village today.

In the 1950s, the local cooperative became the largest employer in the area, providing the livelihood of 55-60% of the working population. The entirety of the farmland was taken over by the private sector during the privatisation process in the early 1990s, which led to the dissolution of the cooperative. Most of the young people took jobs in the surrounding towns, built their houses there and moved out of the village. The biggest problem of the village is the ageing population: more than 50% of the population is retired.

The mayor of the settlement: László Szakály

Compiled by: Gyula Lesz, local historian

SZENNA

Szenna Magyarország délnyugati térségében terül el Somogy megyében. A Zselicség közigazgatási, idegenforgalmi és kulturális szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. Kaposvártól 8 km-re, délnyugat irányban fekszik. Ez a falu festői szép völgyben terül el a Dereglyi-patak mentén és az erdők ölelésében. A lakott területet nyugatról a Deák-hegy, a Cseberki-domb, a Nyúl-hegy, keletről pedig a Buksai-domb, a Lázi-hegy, a Csendes-sűrű és a Kincses-mező övezik. A község határának döntő része a Zselici Tájvédelmi Körzetbe tartozik, melynek területe 70%-ban erdősült. Gazdag növény- és állatvilággal büszkélkedhetik. Sok gyógynövény és védett virág él ezen a területen.

„A néphagyományok Szennán elevenen éltek.” A Zselicben ez a település őrizte meg legtovább népi viseletét. A szennaiak gyönyörű, díszes népviseletben jártak.

Az építkezésnél a talpasház volt a jellemző. Csodálatos látványt nyújt a falu központjában a Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény, az 1982-ben Európa-*Nostra* Díjjal elismert falumúzeum. Érdekessége, hogy Somogy megye legszebb emlékeit gyűjtötte egy csokorba, a talpas-favázás lakóházakat, a hozzártatózó gazdasági építményekkel, hagyományőrző berendezési tárgyakal. A skanzen létrehozásának gondolata az 1960-as évtized végén, az 1970-es évek elején fogalmazódott meg. Először 1975-76-ban a rinyakovácsi, másodikként a kisbajomi, utána a csökölyi, majd a nagykorpádi, végül, a somogyzobi parasztházat szállították ide, a több mint 1,5 hektáros területre. A múzeum közepén tornyosul az 1785-ben épült református templom, Somogyország egyik legszebb műemléke. Festett kazettás mennyezetű, népi

barokk stílusban készült, a berendezését Nagyváthy János asztalosmester készítette. A festett karzatok, a padok mellvédei, a mennyezeti kazetták a reneszánsz óta fennmaradt szépíves mesterség csodás, főként tulipános motívumait őrzik. Az 1920-as években a templom tornyát és tetejét felújították, majd 1968-tól került sor újabb restaurálásokra. A skanzen területén áll a falu másik műemlék jellegű építménye, az egykori református lelkészlak. Valamikor a 19. század elején készült ez a barokk stílusú ház. A múzeum területén több pince, présház és egy reformátustemető is megtalálható, melynek fejfái hiteles másolat alapján készültek.

A szennaiak nagy büszkesége az iskola. A Magyar Országos Levéltárban őrzik azt a középkori összeírást, mely szerint 1542-ben már volt tanító a községben. Az 1970-es években Szabó Edit, mint iskolavezető szakköröket, táncsoportot, tanulmányi kirándulást szervezett a diákoknak. Három évtizedes kiemelkedő kulturális tevékenysége és nevelő-oktató munkássága híressé tette az intézményt. Az intézmény 1996-ban vette fel a Fekete László nevet. Mára a tanulók száma 180 főre emelkedett. A diákokat az intézményen belül művészeti iskola tanítja néptáncra és zenére.

A falu elején található az egyszerű, mégis szép katolikus kápolna. Mellette épült az óvoda.

2010-ben épült, és Szenna központjában látható a csodás Tulipános Park, ahol a játszótér, pihenőhely, ivókút és emlékmű harmóniában van a természettel. E helyen a térkőburkolatot úgy rakták le, hogy ezáltal tulipán motívumok rajzolódjanak ki, ami a falumúzeumban található templom falkazettáinak leggyakoribb mintáját idézi. A művelődési ház előtt a gyönyörűen kifaragott székelykapu csalogatja az idelátogatókat. A lakosok nagyon büszkék rá, mert erdélyi testvértelepülésüktől, Felsőboldogfalvától kapták ajándékba.

Szennán vonul át a „Vadvirág Út” nevű szoborcsoporthoz, ami a Zselicben élő lágyszárú növényfajok közül tizenkettőt örökít meg tölgyfából kifaragva. A kétméter magas, csodás, egyedi alkotásokat Horváth-Béres János faszobrász készítette, és a millenium tiszteletére állították fel őket. A településen lakossági összefogással, civil szervezetekkel színes rendezvények valósulnak meg. Tavasszal a borversenyen a helyi szőlősgazdák mérik össze zamatos boraikat vidám hangulatban, ősszel a hurkafesztiválon kóstolhatják a különleges, ízletes ételeket szórakoztató verseny keretében, változatos programokkal tarkítva. 2009-ben országos rekord született: 583m hosszúra sikerült a „REKORD-HURKA”.

Az idegenforgalmi központtá vált faluba a városból többen kiköltöztek, hisz Szennában, az erdő borította zselici dombok ölében az ember úgy érzi, hogy hosszú távollét után végre hazatalált. Ez az a hely, ahol még tiszta a levegő, érintetlen a természeti szépség.

A település polgármestere: Salamon Gyula

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Talpasház; Szennai református templom; Református templom festett kazettái; Harangláb; Lidi néni háza; Skanzen utca részlete; Tulipános park; Hurka rekord; Római katolikus kápolna és Fekete László Óvoda; Művelődési ház; Fekete László Általános Iskola; Szenna tájképe

SZENNA

SZENNA

SZENNA

Szenna is located in Somogy County, in the south-western part of Hungary. It is of great administrative, touristic and cultural importance in the Zselic region. It's situated 8 km south-west of Kaposvár. Surrounded by forests, the village lies in a picturesque valley along the Deregélyi stream. The inhabited area is enclosed by Deák Hill, Cseberki Hill and Nyúl Hill to the west, and by Buksai Hill, Lázi Hill, Csendes-sűrű and Kincses-mező to the east. The majority of the village's outskirts belong to the Zselic Landscape Protection Area, 70% of which is forested. It boasts an abundant flora and fauna. There are many medicinal plants and protected flowers in the area.

"The folk traditions of Szenna were actively practised." This is the village in the Zselic region that preserved its folk costume the longest. The people of Szenna wore splendid, ornate folk costumes.

Houses built with beam foundations were characteristic of the area. A village museum that won the Europa Nostra Award in 1982, the Open-Air Ethnographic Collection is a wonderful sight in the centre of the village. It's a collection of the most remarkable historical remnants of Somogy County, comprising dwellings with beam foundations and timber frames, complete with their associated farm buildings and traditional furnishings. The idea of creating an open-air museum was first conceived in the late 1960s and early 1970s. Following the relocation of the first house from Rinyakovácsi in 1975-1976, further farm buildings were transported from Kisbajom, then Csököly, Nagykorpad, and finally Somogyszob, to the area of more than 1.5 hectares. One of the most beautiful monuments of Somogy, the Reformed church, built in 1785, is located in the middle of the museum. It has a painted coffered ceiling made in folk baroque style and was furnished by master joiner János Nagyváthy. The painted balusters, the pews' frontal screens and the ceiling coffers preserve the magnificent, mainly tulip motifs of an ornamental craft that has survived since the renaissance. The church tower and roof were restored in the 1920s, and further restorations took place from 1968 onwards. The former Reformed parsonage, which is another monumental building in the village, also stands on the site of the open-air museum. This baroque-style house was built sometime in the early 19th century. The museum also includes several cellars, a wine press and a Reformed cemetery with authentic replica headstones.

The school is the pride of the people of Szenna. According to a medieval census preserved in the Hungarian National Archives, the village had a teacher as early as in 1542. Edit Szabó, the school's head in the 1970s, organised workshops, a dance group and field trips for the students. Three decades of her outstanding cultural and educational work have made the institution famous. The school took the name of László Fekete in 1996. To date, the number of students has grown to 180. The students are taught folk dance and music at the institute's art school.

There is a simple yet lovely Catholic chapel at the entrance of the village. The kindergarten is located next to it.

The delightful Tulip Park, built in 2010 in the centre of Szenna features a playground, a recreation area, a drinking fountain and a memorial in harmony with nature. The paving of the park has been laid in such a way as

to create a tulip motif, reminiscent of the most common pattern in the church's wooden coffers in the village museum. A beautifully carved Székely gate (ornamental wooden gate) in front of the community centre beckons visitors. The residents are very proud of it, as it was a gift from their Transylvanian twin town of Felsőboldogfalva.

A row of sculptures called the "Wildflower Path" passes through Szenna, depicting twelve species of herbaceous plants from the Zselic region, carved out of oak. The two-metre-high, magnificent and unique works were created by woodcarver János Horváth-Béres and erected to commemorate the thousand-year anniversary of the founding of the state. Colourful events are organised in the village with the cooperation of the population and NGOs. In the spring, local winemakers compete in a high-spirited wine contest with their aromatic wines, and in the autumn, the blood sausage festival offers an opportunity to taste special, delicious dishes amid an entertaining competition with a colourful programme. In 2009, contestant set a national record by making a 583 m long blood sausage.

Szenna became a tourist centre, and many people decided to move here from the town. This village, embraced by the forested Zselic Hills, will make you feel that you finally found your way home after a long absence. It's a place where the air is still clean and natural beauty is still intact.

The mayor of the settlement: Gyula Salamon

TAB

A Balatontól délre fekvő Koppány-völgye központi települése Tab. A város a térség 23 kistelepülésének infrastrukturális és oktatási központja is. Domborzata változatos, völgyek és dombhátak együttese jellemzi a lankák békés birodalmát.

Tab és térsége az ősidőktől fogva lakott terület. Hajdan Koppány, később az Ugali család ősi birtoka volt. Az évszázadok során többször cserélt gazdát. A törökök alatt a budai pasa és a Koppányi szandzsák birtoka volt a település, majd a Nádasdy-birtokok között találjuk, 1660-ig pedig a szigligeti várhoz tartozott. Lakosai magyar, tót és német nemzetségek voltak, később nagyobb számban telepedtek le itt zsidó vallásúak is.

A város egyik meghatározó épülete a katolikus templom, melynek új-jáépítése 1759-ben fejeződött be. Kupoláját, szentélyét, falait Dorffmeister István későbarokk stílusú freskói díszítik. Itt látható a Szent Korona másolata, mely a helyi órásmester, Erényi Alajos alkotása. A templom mellett jellegzetes építészeti emlék a Welsersheimb-kastély is, mely szintén országos védelem alatt áll.

1796-ban már 30 kézműves tevékenykedett a településen, amely 1871-ben járási székhellyé vált (napjainkban újra az lett). 1822-től vásártartási jogot nyert. Vásárai ma is nagy hírűek, minden hónap első szerdáján látogathatók az újonnan átadott vásárcsarnokban. A XIX. század végétől a lakosság száma nőtt, ipara, kereskedelme folyamatosan fejlődött, nyomdája, vasútállomása, cserépgyára, polgári iskolája, hitelszövetkezete, fürdője, kaszinója, mozija mellett 31 egyesület működött a településen. Színes gazdasági, kulturális, társadalmi élet jellemezte a korszakot, létrejött a Járási Főszolgabírói Hivatal, melynek épületeiben ma a kormányhivatal és a helyi önkormányzat kapott helyet.

A második világháború idején sok itt élő zsidót deportáltak, emléküket a helyi védelem alatt álló szépen rendezett zsidó temető őrzi. A községben bújtatott lengyel menekülteknek állít emléket egy márványtábla a katolikus templomban. A második világháború után erős iparosodás jellemezte Tabot, ami biztos megélhetést jelentett a lakosságnak. Az egyik legnagyobb foglalkoztató, a VIDEOTON 1991-ben zárta be kapuit, épületeiben ma a megye legnagyobb cége, a FLEX működik. 2011-től korszerű Egészségfejlesztő Központ szolgálja a kistérség lakosságát. Helyi védelem alatt áll az 1960-ban átadott, ma Zichy Mihály nevet viselő művelődési ház. Az épületben számos egyesület helyet kap: itt próbál a fúvószenekar, de a szőlősgazdák, méhészek is itt tartják összejöveteleiket.

Tab 1989-ben városi rangot kapott. Több megnyert pályázatnak köszönhetően sokat fejlődött a település infrastruktúrája és szolgáltatási színvonala. A város jó kapcsolatokat ápol német, erdélyi és szlovák testvértelepüléseivel. Mára az innovatív fejlődés és a kedvező természeti környezet eredményeként új arculattal várja az idelátogatókat. Átadták a Lullát Balatonendréddelel összekötő útszakaszt, melyen közvetlenül elérhető az M7-es autópálya, így 20 perc alatt elérhető a Balaton, s csak egy óra az út a fővá-

rosba. Kialakították a történelmi városmagot körülölelő új városközpontot, az intézmények megszépültek, megtörtént energetikai korszerűsítésük. Az uszoda 25 méteres úszómedencével és tanmedencével várja az érdeklődőket, a Koppány-tó körül és több helyszínen szabadterei sportlehetőségek állnak a lakosság rendelkezésére.

Az épített és természeti adottságok mellett számos szociális, nevelési és oktatási, kulturális intézmény szolgálja az itt lakókat. Könyvtára 1950 óta működik. Az állami óvoda és iskola mellett egyházi oktatás is választható, nagy hírű középiskolája távolabbról is tud fogadni diákokat jól felszerelt kollégiumában.

A helyiek kincsként őrzik múltjuk értékeit, hagyományait. Itt született Takáts Gyula író, szobra a Fő téren látható. Rudnay Gyula és Zichy Mihály élete a szomszéd településekkel fonódott össze. A Nagy Ferenc Galériában a tabi születésű fafaragó fa-, csont- és szarufaragásából látható állandó életműkiállítás. A Magyar Néprajzi Gyűjteményben Csepinszky Mária városnak felajánlott néprajzi gyűjteménye látható. Erényi Alajos festményei közintézmények falait díszítik. Minden évben hagyományosan megrendezésre kerül a tavaszi fesztivál, az októberi zenei napok, a szeptemberi szüreti fesztivál, s idén 40 éves „Fut a Tab”.

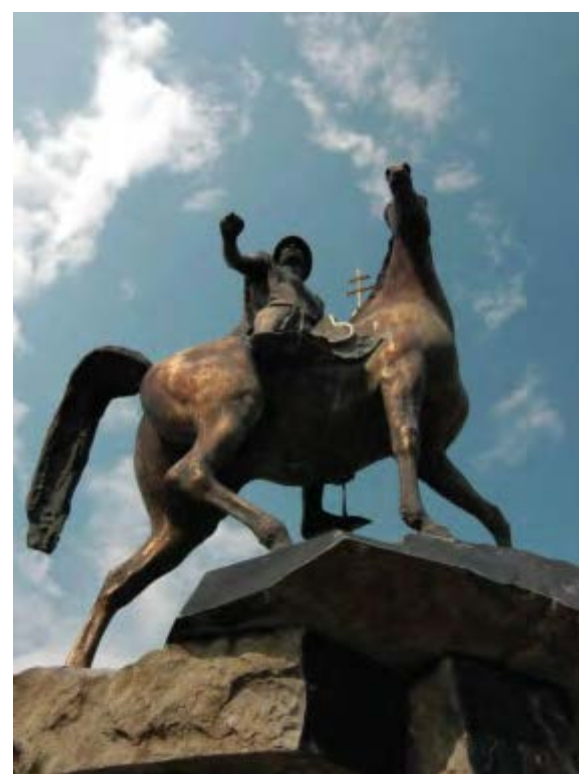
A kisváros megújult tereivel, színes közösségi életével és természeti adottságaival várja az idelátogatókat!

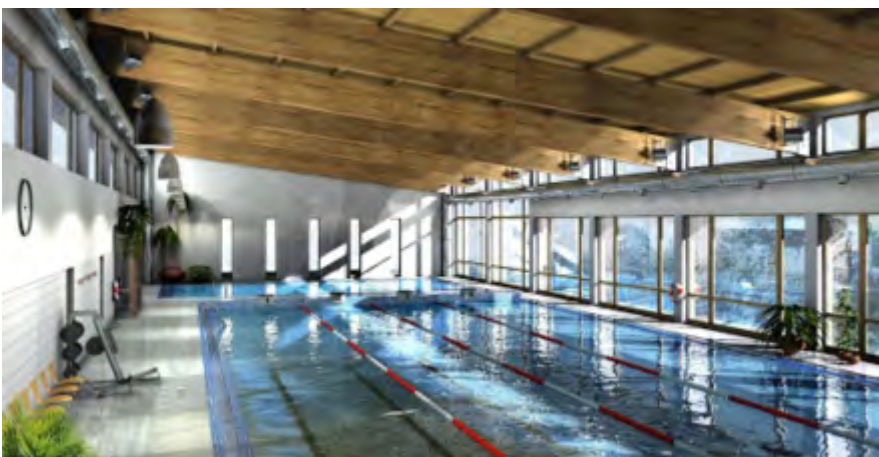
A település polgármestere: Schmidt Jenő

A TELEPÜLÉS KÉPEKBE:

Városháza; Takáts Gyula író emlékműve; Nagy Ferenc fafaragó és munkái; Szent István-szobor; Szent István tér; Evangélikus templom; Welsersheimb-kastély; Katolikus templom; Református templom; Uszoda; Fő tér; Koppány-tó

TAB

Tab is the central settlement of the Koppány Valley, south of Lake Balaton. The town is also the infrastructural and educational center of 23 small settlements in the region. Its topography is varied, and the group of valleys and ridges characterizes the peaceful realm of the slopes.

Tab and its area have been inhabited since ancient times. It was once the ancient property of Koppány, later of the Ugali family. It has changed hands several times over the centuries. Under the Turks, the settlement was the property of the Pasha of Buda and the Sanjak of Koppány, later we find it among the Nádasdy estates, and until 1660 it belonged to the castle of Szigliget. Its inhabitants were of Hungarians, Slovaks and Germans, later a larger number of Jews also settled here.

One of the defining buildings of the town is the Catholic church, the reconstruction of which was completed in 1759. Its dome, sanctuary and walls are decorated with late Baroque frescoes by István Dorffmeister. A copy of the Holy Crown, created by the local watchmaker Alajos Erényi can be seen here. In addition to the church, the Welsersheimb Mansion, which is also under national protection, is a typical architectural monument.

By 1796, there were already 30 craftsmen working in the settlement, which became the district seat in 1871 (now it has become it again). In 1822 it won the right to hold fairs. Its market is still famous today, it can be visited on the first Wednesday of every month in the newly opened market hall. From the end of the 19th century, the population grew, industry and trade developed continuously, in addition to its printing house, railway station, tile factory, civic school, credit union, spa, casino and cinema, there were 31 associations in the settlement. The period was characterized by colorful

economic, cultural and social life, and the Office of the District Chief Judge was established, in the buildings of which the government office and the municipal government are located today.

Many Jews living here were deported during World War II, and their memory is preserved in a beautifully maintained Jewish cemetery under local protection. A marble plaque in the Catholic church commemorates the Polish refugees hiding in the village. After the Second World War, Tab was characterized by strong industrialization, which provided a secure livelihood for the population. One of the largest employers, VIDEOTON, closed its doors in 1991, and today the largest company in the county, FLEX, operates in its buildings. Since 2011, a modern Health Development Center has been serving the population of the micro-region. The house of culture, which was opened in 1960 and is now named after Mihály Zichy, is under local protection. The building houses many associations: the brass band practices here, but the winegrowers and beekeepers also hold their gatherings here.

Tab was given town status in 1989. Thanks to several successful tenders, the infrastructure and service level of the settlement have improved a lot. The town has good relations with its German, Transylvanian and Slovak sister settlements. Today, as a result of innovative development and a favorable natural environment, it awaits visitors with a new image. The section of the road connecting Lulla with Balatonendréd was opened, on which the M7 motorway can be reached directly, so you can reach Lake Balaton in 20 minutes, and the journey to the capital is only an hour. The new town center surrounding the historic downtown has been created, the institutions have been beautified and their energy modernization has taken place. The swimming pool awaits those interested with a 25-meter swimming pool and a training pool, and outdoor sports facilities are available to the population around Lake Koppány and in several locations.

In addition to the built and natural endowments, many social, educational and cultural institutions serve local residents. Its library has been operating since 1950. In addition to the public kindergarten and school, church education is also an option, and its renowned high school can receive students from afar in its well-equipped dormitory.

The locals preserve the values and traditions of their past as a treasure. The writer Gyula Takáts was born here, his statue can be seen in the Main Square. The lives of Gyula Rudnay and Mihály Zichy were intertwined with the neighboring settlements. In the Ferenc Nagy Gallery there is a permanent exhibition of artworks from wood, bone and horn carvings of the Tab-born wood carver. The Hungarian Ethnographic Collection shows the ethnographic collection of Mária Csepinsky that she donated to the town. Alajos Erényi's paintings adorn the walls of public institutions. Every year, the Spring Festival, the October Music Days, the September Harvest Festival, and this year's 40-year-old "Tab is Running" are traditionally held.

The small town awaits its visitors with its renewed squares, colorful community life and natural endowments!

Mayor of the settlement: Jenő Schmidt

ZSELICSZENTPÁL

Zselicszentpál Kaposvártól 8 km-re, a 67-es főút közvetlen szomszédságában, a zselici tájegységben fekszik.

„Azért élünk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne – írta Tamási Áron. Községünk történetének rövid összefoglalása sem szolgálhat más célt, mint hogy az itt lakókban megerősítse a büszkeséget: jó Zselicszentpálon élni, hiszen ez a mi otthonunk. Ahhoz, hogy ne csak túléljünk néhány évtizedet a világnak ebben a szögletében, szükséges a település múltjának ismerete. Így valóban magunkénak érezhetjük ezt a néhány utcát, a templomot, a zselici erdőt, a szőlőhegyet.” (Gárdonyi Máté)

Eredetileg a Guth-Keled nemzetség birtoka, az írásos emlékek 1298-tól említik először. Az 1332-37. évi pápai tizedjegyzék szerint már volt plébániája. Ebben az időben a települést pálos szerzetesek lakják. A templom Pál Apostol tiszteletére volt felszentelve.

1403-ban Zsigmond király Tamási Henrikfi erdélyi vajdának adományozta, neve ekkor Szent-Pál-völgy alakban fordul elő. Később a kaposújvári, majd a szigligeti várhoz tartozik.

A település a török időkben elnéptelenedik, a kőtemplomot lebontják. Az 1700-as évek elején gróf Esterházy József volt a földesura, 1726-tól a herceg Esterházy-féle hitbizományé, egészen 1945-ig.

A zselicszentpáli katolikus iskolát 1744-ban alapítják, mely 1948-ig ebben a formában működik. 1948-tól állami iskola, egészen az 1977-es bezárásáig.

A lakosság lélekszáma az 1900-as évek elején volt a csúcson 600 fővel, majd 560-570 lakos körül stabilizálódott. A település neve 1909-től Zselicszentpál.

Az I. világháború Zselicszentpálon is szedett áldozatokat. A II. világháború 23 életet követelt a településről. Ezt követően a község megfelelő istentiszteleti hely építését határozta el. Különös módon a terv legfőbb akadálya az idős plébános volt, aki kora miatt nem akarta vállalni a feladatot. Az új, fiatal plébános kinevezésével az egyházmegye is a kezdeményezés mellé állt. Az építkezés motorjának azonban a kántortanító, Bóna Sándor tekinthető. Kétéves munka után 1949. október 23-án szentelték fel a templomot Magyarok Nagyasszonya tiszteletére.

A lakosság fogyása ugyan már a II. világháború alatt megkezdődött, igazán drámaivá azonban a hetvenes években vált, a mélypontot az 1980. évi népszámlálás regisztrálta, ekkor 372-en laktak a faluban. Ennek következtében szüntették meg az iskolát 1977-ben. A gyerekek főként Kaposváron végzik tanulmányaikat a mai napig. A nyolcvanas években lassú népességemelkedés kezdődött, az urbanizáció tendenciája megfordult, az emberek szívesen költöznek ki a városból a közeli falvakba.

1998-ra 410-en laktak Zselicszentpálon. Ma, 2022-ben ez a szám 456-460 fő.

Az 1990-es első szabad választásoktól továbbra is a simonfai körjegyzőséghez tartozik a település, de önállóan gazdálkodik. Ekkortól kezd el

fejlődni a településen az infrastruktúra. 1991-től crossbar rendszerű telefonhálózatot építettek ki.

1993-ban a Fő utca útburkolatának szélesítése, erősítése is megtörtént. A helyközi buszjáratok ekkortól hajtanak be a települése, előtte a 67-es főút mentén volt csak buszmegálló. A település fekvése miatt nagy gondot okoz a rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék hullása, ezért a legkritikusabb helyektől kezdve, a belterületi vízrendezést mindig kiemelten tartotta szem előtt a település. Társadalmi munkával a temetőben új ravatalozót építettek 1994-95-ben. A gáz bevezetése is megtörtént a településre 2002-ben.

A település népességmegtartására új utcát nyitott a képviselő-testület; 20 új ingatlan került kialakításra. 2008-ban a szennyvízcsatorna kiépítésével a szennyvízgondok is megoldódtak, valamint a falu összes utcája szilárd burkolattal lett ellátva.

Számos beruházás és pályázatnak köszönhetően megújult az önkormányzati hivatal épülete, a könyvtár, új játszóteret építettek.

Az önkormányzat célja, hogy minél több fiatal válassza lakhelyéül a települést, így mindent megtesznek annak érdekében, hogy a falu folyamatosan fejlődjön. Jelenleg folyamatban lévő beruházás egy egycsoportos bölcsőde építése, valamint az önkormányzat épületének energetikai fejlesztését célzó felújítás. A Magyar Falu Program keretében a település karbantartásához kommunális gép vásárlására pályáztak, valamint 4 db építési telket alakítottak ki és közművesítettek. Továbbra is fontos a vízrendezés kérdése, melyet szintén a Magyar Falu Program keretein belül fejlesztenek.

A település vezetői bíznak benne, hogy Zselicszentpál fejlődése biztosított lesz az itt lakó és ide költöző lakosok megalgedésére.

A település polgármestere: Szabó József

A TELEPÜLÉS KÉPEKBEN:

Kőkeresztek; Zselicszentpál Községi Önkormányzat épülete; Magyarok Nagyasszonyának szentelt templom; Adventi világítás 2021.; Zselicszentpáli Népdalkör; Könyvtár; Színjátzó csoport; Lősz-mély út

ZSELICSZENTPÁL

ZSELICSZENTPÁL

Zselicszentpál is located 8 km from Kaposvár, in the immediate vicinity of the main road no. 67, in the Zselic region.

“We are in the world to find a home somewhere in it”, wrote Áron Tamási. The brief summary of the history of our village can serve no other purpose than to reinforce in its inhabitants the pride that it is good to live in Zselicszentpál, because it is our home. If we want more than to merely survive a few decades in this corner of the world, we need to know the history of the village. This way, we can really feel these few streets, the church, the Zselic forest, the vineyard, as our own.” (Máté Gárdonyi)

Originally a property of the Guth-Keled clan, the village was first mentioned in written records in 1298. According to the papal tithe register of 1332-37, it already had a parish. At that time, the settlement was inhabited by Pauline monks. The church was dedicated to Paul the Apostle.

In 1403, King Sigismund donated it to the Transylvanian voivode Tamási Henrikfi, and the name then appeared as Szent-Pál-völgy. Later it belonged to the castle of Kaposújvár and then to the castle of Szigliget.

The settlement was deserted during the Turkish occupation and the stone church was demolished.

In the early 1700s, Count József Esterházy was its landlord, and from 1726 it belonged to the Prince Esterházy estate until 1945.

The Catholic school in Zselicszentpál was founded in 1744 and continued to function as such until 1948. It was a state school from 1948 until its closure in 1977.

The population peaked in the early 1900s with 600 inhabitants, then stabilised around 560-570 inhabitants. The name of the village was changed to Zselicszentpál in 1909.

The First World War also took its toll in Zselicszentpál. World War II claimed 23 lives in the village. Afterwards, the village decided to build a worthy place of worship. Strangely enough, the main obstacle to the plan

was the elderly parish priest who, due to his age, did not want to take on the task. With the appointment of a new, young parish priest, the diocese also supported the initiative. But the driving force behind the construction was the cantor teacher, Sándor Bóna. After two years of work, the church was consecrated on 23 October 1949 in honour of the Virgin Mary of the Hungarians.

Although the population had already started to drop during the Second World War, the decline became really dramatic in the 1970s, with the 1980 census registering the lowest point, when 372 people lived in the village. As a result, the school was closed in 1977. To this day, children are mainly educated in Kaposvár. In the 1980s, the population started to increase slowly, the urbanisation trend was reversed and people were keen to move out of the town to nearby villages.

By 1998, 410 people lived in Zselicszentpál. Today, in 2022, the number is 456-460.

Since the first free elections in 1990, the municipality is still part of the district administration of Simonfa, but is independently managed. That was when the infrastructure started to develop in the municipality. In 1991, a crossbar telephone network was implemented.

In 1993, the pavement of the main street was widened and reinforced. Local bus lines now enter the village; previously, there was only a bus stop along the main road 67. Due to the location of the municipality, heavy rainfalls in a short period of time are a major problem, and therefore the municipality has always given priority to interior water regulation, starting from the most critical locations. A new funeral home was built in the cemetery in 1994-95 through voluntary work. Gas was also installed in the village in 2002.

To retain the population of the settlement, a new street was opened by the representative body; 20 new properties were built. In 2008, the sewage problems were solved with the construction of a sewerage system and all streets in the village were paved with solid paving.

Thanks to a number of investments and projects, the municipal office building and the library have been renovated and a new playground has been built.

The municipality's goal is to attract more young people to the village, so they are doing all they can to ensure that it continues to develop. The current investments include the construction of a single-group crèche and the modernisation of the municipality building to improve its energy efficiency. Under the Hungarian Village Programme, a project application has been submitted for the purchase of communal machinery for the maintenance of the village, and 4 building plots have been developed and connected to public utilities. The issue of water regulation remains of great importance and is also being developed under the Hungarian Village Programme.

The village leaders are confident that the development of Zselicszentpál will be ensured to the satisfaction of the residents and those who move here.

The mayor of the settlement: József Szabó

TARTALOM

AJÁNLÓ – BIRÓ NORBERT / 5
ELŐSZÓ – SÁRI ANDREA / 7
TELEPÜLÉSEK / 8
BABÓCSA / 9
BÁBONYMEGYER / 13
BALATONBOGLÁR / 17
BALATONENDRÉD / 21
BALATONFÖLDVÁR / 25
BALATONLELLE / 29
BALATONŐSZÖD / 33
BALATONSZABADI / 37
BALATONSZÁRSZÓ / 41
BALATONSZENTGYÖRGY / 45
BALATONVILÁGOS / 49
BARCS / 53
BATÉ / 57
BELEG / 61
BÖHÖNYE / 65
BŐSZÉNFA / 69
BUZSÁK / 73
CSERÉNFA / 77
CSOMA / 81
CSÖMEND / 85
DARÁNY / 89
DRÁVATAMÁSI / 93
FELSŐMOCSOLÁD / 97
FÖNYED / 101
GADÁNY / 105
GÁLOSEFA / 109
GIGE / 113
GÖLLE / 117
GYUGY / 121
HÁCS / 125
HOMOKSZENTGYÖRGY / 129
IGAL / 133
IHAROS / 137
ISTVÁNDI / 141
KADARKÚT / 145
KÁLMÁNCSA / 149

TARTALOM

KAPOSHOMOK /	153
KAPOSKERESZTÚR /	157
KAPOSMÉRŐ /	161
KAPOSÚJLAK /	165
KARÁD /	169
KERCSELIGET /	173
KISBAJOM /	177
KÖKÚT /	181
KŐRÖSHEGY /	185
KUTAS /	189
LÁBOD /	193
LAKÓCSA /	197
LÁTRÁNY /	201
LENGYELTÓTI /	205
MESZTEGNYŐ /	209
NAGYBAJOM /	213
NAGYBERÉNY /	217
NAGYBERKI /	221
NEMESDÉD /	225
ŐRTILOS /	229
ÖTVÖSKÓNYI /	233
PATCA /	237
POTONY /	241
RINYABESENYŐ /	245
SÁGVÁR /	249
SOMOGYSZIL /	253
SZENNA /	257
TAB /	261
ZSELICSZENTPÁL /	265
TARTALOM /	269
IMPRESSZUM /	272

IMPRESSZUM

Felelős szerkesztő
Sári Andrea

Szöveg, fotók
A magyar nyelvű szöveget és valamennyi fotót a kötetben szereplő települések önkormányzatai
bocsátották rendelkezésre.
A fotókat az önkormányzatok hozzájárulásával szerkesztettük a kötetbe.

Magyar nyelvi lektor, korrektor
Ötvös-Varga Krisztina

Angol fordítás
Exalon fordítóiroda

Grafika
Vincze László

A borítón szereplő fénykép Ságváron készült, felhasználva az önkormányzat engedélyével.
Fényképezte: Stadler István

ISBN 978-615-81685-7-1

Készült a Dono Te Libro Kiadó gondozásában.
2022.

Nyomdai munka:
Center Print Nyomda, Debrecen.

"Mi, akik itt élünk, büszkék vagyunk értékeinkre, ahogy büszkék vagyunk arra is, hogy egyetlen megyére használják csak az országra utaló szókapcsolatot, Somogyországra. Arra a földre, mely egykor Koppány birtoka volt, mely gazdagon termő talajával, vadban gazdag erdeivel biztos megélhetést nyújtott már akkor is. Azóta sok idő eltelt, ám a somogyi föld ma is számos értéket tartogat. Messzeföldön híresek a vadászterületei, kiváló borai, ugyanígy a Balaton is, mely valódi kincse nemzetünknek, igazi otthona a kikapcsolódásra váró családoknak, turistáknak. De ide sorolhatjuk a Zselic szelíd lankáit, a Dráva mente és Belső-Somogy gyönyörű tájait. Nem feledkezhetünk meg a gyógy- és termálvizekre települt fürdőinkről, a kulturális és gasztronómiai programjainkról sem. Ezeknek az értékeknek egy szeletét mutatja be ez a könyv, mely reményeink szerint felkelti érdeklődését megyénk iránt, s ellátogat hozzánk, hogy megismerje a hamisítatlan somogyi vendégszeretetet, kiváló ételeinket, borainkat, kincseinket."

Biró Norbert

elnök

Somogy Megyei Közgyűlés

